



TORUŃ 2010-2014

Podsumowanie działań samorządu



TORUŃ 2010-2014

PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ SAMORZĄDU



Spis treści

Przedmowa	7	Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych	55
Wydarzenia	9	Toruński Inkubator Technologiczny	57
Finanse miasta	13	Informacja o terenie	57
Dochody i wydatki	14	Zagospodarowanie przestrzenne	59
Zadłużenie	17	Program dla starówki	62
Z udziałem Europy	18	Transport publiczny	65
Bezpieczne finanse miasta	21	Autobusy i tramwaje	66
Inwestycje drogowe	23	Koszty działalności operacyjnej i wpływy ze sprzedaży biletów	68
Szkielet drogowy miasta	25	Projekty rozwojowe współfinansowane ze środków	
Inwestycje drogowe na osiedlach	29	Unii Europejskiej realizowane w transporcie	
Remonty dróg na starówce	30	miejskim na terenie Torunia	69
Drogi rowerowe	31	Transport szynowy	70
Parkingi, zatoki, chodniki	32	Edukacja	75
Oświetlenie drogowe i sygnalizacja świetlna	33	Wychowanie przedszkolne	76
Parkowanie w strefie	34	Festiwal Edukacji Przedszkolnej	78
Nowy most drogowy gen. Elżbiety Zawackiej	35	Sieć szkół	78
W zgodzie z architekturą i naturą	36	Najważniejsze zmiany w sieci szkół	78
Ogromne przedsięwzięcie	36	Inwestycje	79
Beton, stal i... tysiące pali	36	Programy stypendialne i nagrody	82
Droga na most	36	Udział w programach rządowych	85
Rekordowa rozpiętość i nowatorski sposób montażu	36	Udział w projektach UE	86
Bezpieczna iluminacja	38	Nowoczesna edukacja: Młyn Wiedzy	87
Dofinansowanie	38	Toruń dla studentów	88
Potrzeby mieszkaniowe	39	Kultura	89
Nowe i po remoncie	40	Miejskie instytucje kultury	90
Miejskie i na sprzedaż	41	Inwestycje i remonty w obiektach kultury	92
Czynsze	42	Sławni w Toruniu	97
Mieszkania na starówce	42	Stypendia kulturalne	97
Bezpieczeństwo	43	Program Mikrowsparcia TAK	98
Toruńskie Centrum Zarządzania Kryzysowego	44	Nagrody i wyróżnienia dla instytucji kultury	98
Straż Miejska	44	10 lat Torunia w Unii Europejskiej	101
Współpraca Straży Miejskiej z Policją	45	Fundusze unijne Torunia	102
Przykłady nowych inicjatyw Straży Miejskiej	45	Infrastruktura	102
Monitoring miejski	46	Kultura	102
Wsparcie dla Policji i Państwowej Straży Pożarnej	47	Starówka	102
Przedsiębiorczość	49	„Toruń - Hanza nad Wisłą”	103
Współpraca z inwestorami	50	Program Rewitalizacji Miasta Torunia	103
Promocja i informacja gospodarcza	50	Kapitał ludzki	103
Inwestują w Toruniu	51	Rankingi	104
Wspieranie przedsiębiorczości	51	Wyróżniające się projekty Torunia	104
Listy dla biznesu	52	Sport i rekreacja	107
System podatków dla przedsiębiorców	53	Nowe obiekty sportowe	108
Ułatwienia podatkowe dla przedsiębiorców	54	Toruński Rower Miejski	110
Zainteresowanie zwolnieniami	54	Inwestycje sportowo-rekreacyjne	111

Fundusze na rozwój bazy sportowej	112	Segregacja odpadów	156
Kluby sportowe	112	ZUOK	157
Wsparcie sportu młodzieżowego	113	PSZOK	158
Organizacja sportu szkolnego	115	Edukacja ekologiczna	158
Najważniejsze imprezy sportowe	116	Tereny zieleni	158
Stypendia i nagrody dla sportowców	117	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń	159
Spółki miejskie	118	Ochrona powietrza	160
Miasto turystyczne Toruń	119	Przyłącza kanalizacyjne, drenaż i azbest	160
Promocja turystyczna: wybrane działania	122	Ochrona środowiska przed hałasem	160
Toruńskie zabytki	123	Ochrona zwierząt	160
Dotacje konserwatorskie	124	Urządzenia wodne i objekty hydrotechniczne	161
Prace konserwatorskie i remontowe	126	Programy edukacji ekologicznej	161
Fundusze unijne na zabytki	127	Odpady pod ziemią	162
Zrewitalizowane Młyny Richtera	129	Rynek pracy w Toruniu	163
Iluminacja zabytków	130	Statystyka zatrudnienia	164
Pomoc społeczna	131	Aktywizacja bezrobotnych	165
Pomoc finansowa	132	Polityka promocji zatrudnienia	167
Opieka nad dziećmi	132	Partycypacja społeczna	169
Dla osób starszych	133	Współpraca z organizacjami pozarządowymi	170
Dla niepełnosprawnych	134	Wsparcie finansowe od gminy	170
Pomoc w sytuacjach kryzysowych	135	Współpraca pozafinansowa	171
Z funduszami unijnymi	136	Budżet partycypacyjny	172
Wsparcie rodzin wielodzietnych	138	Konsultacje społeczne	173
Zdrowie	139	Urząd dla mieszkańców	177
Miejska służba zdrowia	140	Najtańszy urząd w kraju	178
Miejski Ośrodek Edukacji i Profilaktyki Uzależnień	144	Inwestycje w IT	178
Profilaktyka i promocja zdrowia	144	Telefonia stacjonarna	178
Kampanie edukacyjne i promujące zdrowie	144	Sieć szerokopasmowa	179
Zdrowie psychiczne	145	Oszczędności z zakupu energii elektrycznej	179
Zdrowie dzieci i młodzieży	145	Zatrudnienie w urzędzie	180
Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV	145	Dla wygody mieszkańców	180
Program promocji zdrowia wśród dzieci i młodzieży toruńskich szkół	145	W interesie konsumenta	181
Pudełko życia	146	Nowe strony miejskie	182
Z myślą o niepełnosprawnych	146	Informacje na co dzień	183
Poprawa infrastruktury rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych	147	Toruń SMS	183
Modernizacja i rozbudowa obiektów dla potrzeb opieki długoterminowej	147	Toruń 3D	184
Przeciw wykluczeniu społecznemu	148	Aplikacja mobilna	185
Przeciw uzależnieniom	149	Media społecznościowe	186
Toruńskie żłobki	150	Nagrody dla Torunia	189
Środowisko naturalne	151	Toruń atrakcyjny dla biznesu	190
Woda: wysoka jakość w dobrej cenie	152	Diamenty regionu	190
Lata modernizacji	154	Nagrody dla mostu	190
Na rzecz ekologii	154	Ocena mieszkańców	191
Stacje uzdatniania wody: kluczowe modernizacje	154	Strategia rozwoju miasta Torunia do roku 2020	195
Wyróżnienia	155	Strategia rozwoju miasta Torunia do roku 2020	196
Ku nowoczesności	155	Perspektywa finansowa 2014-2020	196
Nowy cel: źródła odnawialne	155	Toruń w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych	196
Oczyszczanie miasta	155	Rewitalizacja w Toruniu	197

Przedmowa

Już po raz trzeci oddajemy w Państwa ręce raport na temat funkcjonowania miasta w czasie czteroletniej (2010-2014) kadencji samorządu Torunia. W ciągu ostatnich lat osiągnęliśmy w Toruniu bardzo wiele. Niewątpliwie najbardziej oczekiwanym wydarzeniem inwestycyjnym w życiu miasta było otwarcie nowego mostu drogowego gen. Elżbiety Zawackiej. To największe, warte niemal 700 mln zł przedsięwzięcie torunian, sfinalizowane w czasie ostatniej kadencji przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej.

Nie sposób wyobrazić sobie współczesnego kształtu miasta bez inwestycji, które rozpoczęliśmy lub oddaliśmy do użytku między 2010 a 2014 rokiem. Wśród nich, oprócz mostu, wystarczy wspomnieć nowoczesną halę sportowo-widowską, salę koncertowo-kongresową na Jordankach, Trasę Średnicową Północną czy zrewitalizowane Młyny Richtera, w których obecnie mieszczą się: Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy, Toruński Inkubator Technologiczny i Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży.

Możemy śmiało powiedzieć, że Toruń dobrze i efektywnie wykorzystał szansę, jaką przyniosły ze sobą środki unijne. Okazją do podsumowań działań w tym zakresie była obchodzona w 2014 r. dziesiąta rocznica przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Do tej pory Gmina Miasta Toruń podpisała łącznie 171 umów o dofinansowanie projektów konkursowych na łączną kwotę ponad 1,2 miliarda złotych. W okresie programowania 2007-2013 pozyskaliśmy dofinansowanie unijne dla kilku ważnych inwestycji o charakterze drogowym: mostu gen. Elżbiety Zawackiej, Trasy Średnicowej Północnej, ulicy Nieszawskiej, czy ronda na pl. Hoffmana. Dzięki zrealizowanym inwestycjom nasze miasto staje się coraz bardziej przyjazne mieszkańcom i turystom. Coraz bardziej atrakcyjne dla inwestorów i przedsiębiorców, również za sprawą odzyskanego dzięki autostradzie A1 „dostępu do morza”.

Mijająca kadencja samorządu toruńskiego upłynęła pod znakiem nie tylko inwestycji drogowych i infrastrukturalnych, ale również zaznaczyła niezwykle dbałość torunian o dziedzictwo kulturowe, o rozwój nauki, sztuki i wielu innych dziedzin życia. Jako jedyne miasto w Polsce przygotowaliśmy partnerski projekt „Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO”, mający na celu poprawę stanu niezwykle cennej substancji zabytkowej o znaczeniu europejskim. Gród Kopernika od lat jest centrum licznych wydarzeń kulturalnych i sportowych. Każdego miesiąca w Toruniu odbywa się ponad sto imprez artystycznych



i naukowych różnego formatu. Wysoką rangę w Polsce i Europie zyskały cykliczne wydarzenia organizowane w naszym mieście. Festiwal światła „Skyway”, teatralny „Kontakt” i „Spotkania”, muzyczna „Probaltica” czy filmowy „Tofifest” - to tylko wybrane inicjatywy, które ściągają do Torunia liczne grono gości z kraju i zagranicy. Ze sportowej infrastruktury oddanej w ostatnim czterolecium – obok hali sportowo-widowskiej wymienić należy kompleksy sportowo-rekreacyjne typu „Orlik”, siłownię zewnętrzne czy halę tenisową (ul. Przy Skarpie) – chętnie korzystają zarówno torunianie, jak i lokalne kluby sportowe. Z kolei takie wydarzenia, jak żużlowe „Grand Prix”, siatkarska „Plaża Gotyku”, zawody lekkoatletyczne, turnieje czy klubowe rozgrywki sportów zespołowych to od lat wizytówka naszego miasta.

Toruń to miasto łączące historię z nowoczesnością. W ciągu ostatnich czterech lat w Toruniu przygotowaliśmy nowe tereny inwestycyjne, zrewitalizowane zostały parki i zabytki. Jeden z największych i najstarszych parków miejskich w Polsce – park na Bydgoskim Przedmieściu – odzyskuje dawny blask i ponownie staje się ulubionym miejscem rekreacji torunian. Gotycka bazylika katedralna śś. Janów, miejsce chrztu Mikołaja Kopernika, ma odnowione elewacje, dach oraz wnętrza – ściany, sklepienia, freski, obrazy i ołtarze

– a to za sprawą największego w historii obiektu programu konserwatorsko-restauratorskiego, zakończony w 2013 roku. Dzięki adaptacji XIX-wiecznych Młynów Richtera powstało interaktywne Centrum Nowoczesności z funkcją edukacyjną, inkubator technologiczny dla młodych przedsiębiorców oraz Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży - baza noclegowa z salami warsztatowo-konferencyjnymi i sportowo-rekreacyjnymi, która ma się stać miejscem spotkań różnych kultur i narodów.

Pielęgnując spuściznę naszych przodków i niezwykle cenne dziedzictwo, jakie Toruń posiada, nie zapominamy o wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań. Do takich zaliczyć należy bez wątpienia najnowsze narzędzia komunikacji urzędu z mieszkańcami, turystami i przedsiębiorcami. Projekty, takie jak System Informacji Przestrzennej Toruń 3D, Geoportal miasta Torunia, aplikacja mobilna i nowe internetowe serwisy miejskie czy system Toruń SMS, umożliwiają szybkie i sprawne komunikowanie się torunian i gości naszego miasta z samorządem. Wpływają również na jakość świadczonych przez urząd usług, dostosowując je do najbardziej popularnych narzędzi, o szerokim zasięgu.

O pomyślności Torunia i wysokim standardzie życia w kolejnych latach zadecyduje także nowa perspektywa korzystania z funduszy unijnych. Potrwa ona do 2020 r., a rozpoczynamy ją właśnie w obecnym roku. Toruń, tak jak w minionych latach, jest gotowy do wykorzystania tej szansy, a nasz potencjał inwestycyjny w najbliższych 9 latach wynosi ponad 3 mld zł.

Rozwój miasta i jego pozytywny wizerunek to zasługa wielu ludzi: mieszkańców, radnych miasta Torunia i pracowników urzędu miasta. Serdecznie dziękuję wszystkim Państwu za zaangażowanie w sprawy miasta i wspólną pracę na rzecz jego mieszkańców. Życzę Toruniowi utrzymania dynamicznego tempa rozwoju, także pełnego wykorzystania nowej perspektywy korzystania z funduszy unijnych. Życzę również tego, aby nie malało zadowolenie mieszkańców Torunia, którzy wysoko – jak pokazują kolejne edycje ogólnopolskiej Diagnozy Społecznej prof. Czapińskiego – cenią sobie życie w naszym mieście. A zdanie mieszkańców to przecież najważniejsza ocena dotychczasowej pracy toruńskiego samorządu.



Prezydent Miasta Torunia

Kierownictwo Urzędu Miasta Torunia 2010-2014

Prezydent Miasta Torunia Michał Zaleski
Zastępcy Prezydenta: Zbigniew Fiderewicz, Zbigniew Rasielowski, Ludwik Szuba
Sekretarz Miasta Torunia Alicja Kolańska (do marca 2012)
Skarbnik Miasta Torunia Bolesław Tymolewski (do marca 2011)
Skarbnik Miasta Torunia Magdalena Flisykowska-Kacprowicz (od kwietnia 2011)

Radni Miasta Torunia 2010-2014

Jarosław Beszczyński
Krzysztof Buława
Maciej Cichowicz
Krystyna Dowgiałło
Zbigniew Ernest
Marian Frąckiewicz - Przewodniczący Rady Miasta Torunia
Grzegorz Górski - Wiceprzewodniczący Rady Miasta Torunia
Paweł Gulewski
Michał Jakubaszek
Andrzej Jasiński - Wiceprzewodniczący Rady Miasta Torunia
Bartłomiej Józwiak
Jacek Kowalski
Barbara Królikowska-Ziemkiewicz

Sławomir Kruszkowski
Tomasz Kruszyński
Arkadiusz Myrcha
Ryszard Olszewski
Urszula Polak
Waldemar Przybyszewski
Aleksander Rojewski
Michał Rzymyszkiewicz
Łukasz Walkusz - Wiceprzewodniczący Rady Miasta Torunia
Paweł Wiśniewski
Danuta Zajac
Jan Ząbik

Wydarzenia



Otwarcie autostrady A1 z Torunia do Gdańska, połączenie Torunia z A1, Szosa Lubicka (2011)



Otwarcie mostu gen. Elżbiety Zawackiej (2013)



Koncert Roda Stewarta (2011)



Wizyty Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego (2013, 2014)



Wizyty wicepremiera rządu RP Janusza Piechocińskiego (2013, 2014)



Otwarcie pierwszego odcinka Trasy Średnicowej Północnej (2014)



Otwarcie hali sportowo-widowiskowa przy ul. Bema (2014)



Zakończenie rewitalizacji toruńskiej katedry (2013)



Rozpoczęcie budowy sali koncertowej na Jordankach (2013)



Nowa szkoła na Bielawach (2011)



Zintegrowane Inwestycje Terytorialne – porozumienie ZIT (2014)



Inwestycje tramwajowe: BiT i linia na Bielany (2014)



Budżet partycypacyjny (2013, 2014)



Konsultacje społeczne



Program dla starówki



Rozbudowa ul. Nieszawskiej (2014)



Rewitalizacja Młynów Richtera (TIT, MCSM, Centrum Nowoczesności)



Rewitalizacja Bydgoskiego Przedmieścia (ul. Mickiewicza, Park Miejski)



Toruń w serialu „Lekarze”



Nowe osiedle JAR



Nowe boiska Orlik



Remont dworca Toruń Główny



Modernizacja i rozbudowa Bulwaru Filadelfijskiego



Festiwal Sztuki Faktu w Toruniu



Finanse miasta

Stały, konsekwentny rozwój miasta, nowe inwestycje, projekty „miękkie”, działania na rzecz kultury, pomoc społeczna na wysokim poziomie, a wszystko to w dobrej aurze finansowej. Mimo że pakiet wydatków na poprawę jakości życia torunian jest bardzo szeroki, miejskie finanse są bezpieczne.

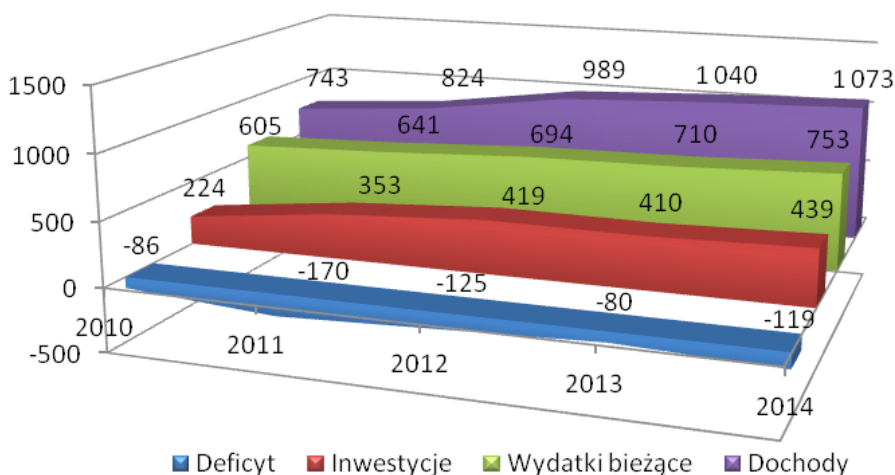
Założenia przyjęte do konstruowania budżetów w latach 2011-2014 opierały się na następujących zasadach:

1. Optymalizacji dochodów rozumianej przez:
 - a. wykorzystanie wszystkich możliwych źródeł dochodów w celu pozyskania środków finansowych na realizację zadań miasta, w tym z budżetu państwa, budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego, funduszy celowych oraz funduszy Unii Europejskiej,
 - b. tworzenie systemu zachęt dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości przez stosowanie ulg i zwolnień w podatkach i opłatach lokalnych,

- c. podejmowanie działań na rzecz poprawy ściągłości dochodów z podatków, opłat oraz dochodów z mienia,
 - d. prowadzenie racjonalnej gospodarki w zakresie pozyskiwania dochodów ze sprzedaży majątku, rzeczy i praw oraz świadczenia usług;
2. Racjonalizacji wydatków rozumianej jako:
 - a. efektywne i oszczędne gospodarowanie środkami publicznymi,
 - b. podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia wydatków przez wdrażanie zmian organizacyjnych, przy stałej poprawie jakości funkcjonowania poszczególnych dziedzin miasta,
 - c. podejmowanie realizacji zadań przy współudziale i współfinansowaniu podmiotów zewnętrznych;
 3. Zwiększaniu nakładów na inwestycje realizowane przy udziale zewnętrznych źródeł finansowania;
 4. Optymalizacji deficytu budżetowego, poziomu zadłużenia oraz kosztów jego obsługi poprzez wykorzystanie różnorodnych instrumentów finansowych.

Dochody i wydatki

Budżet Torunia w latach 2010-2014 – dane podstawowe w mln zł



Wzrost dochodów budżetu w latach 2011-2014 osiągnano przede wszystkim dzięki pozyskaniu zewnętrznych źródeł finansowania dla zadań inwestycyjnych. Ponadto źródła zwiększenia dochodów stanowiły dochody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej, dochody z opłat za gospodarowanie odpadami, wyższe wpływy z podatków i opłat lokalnych, podatków PIT i CIT oraz wyższe dotacje z budżetu państwa oraz funduszy unijnych na realizację zadań bieżących.

Wydatki bieżące wzrastały w analizowanym okresie w związku z oddawaniem do użytkowania nowych in-

westycji (drogi, obiekty sportowo-rekreacyjne, instytucje kultury), realizowaniem przez samorząd nowych zadań (gospodarowanie odpadami), zapewnieniem wkładu własnego do projektów realizowanych z funduszy UE (w tym projekt „Toruńska Starówka”) czy rosnącymi wydatkami w sferze polityki społecznej. W efekcie rosnących wydatków na inwestycje - finansowane częściowo kredytami - wzrosły wydatki związane z obsługą zadłużenia.

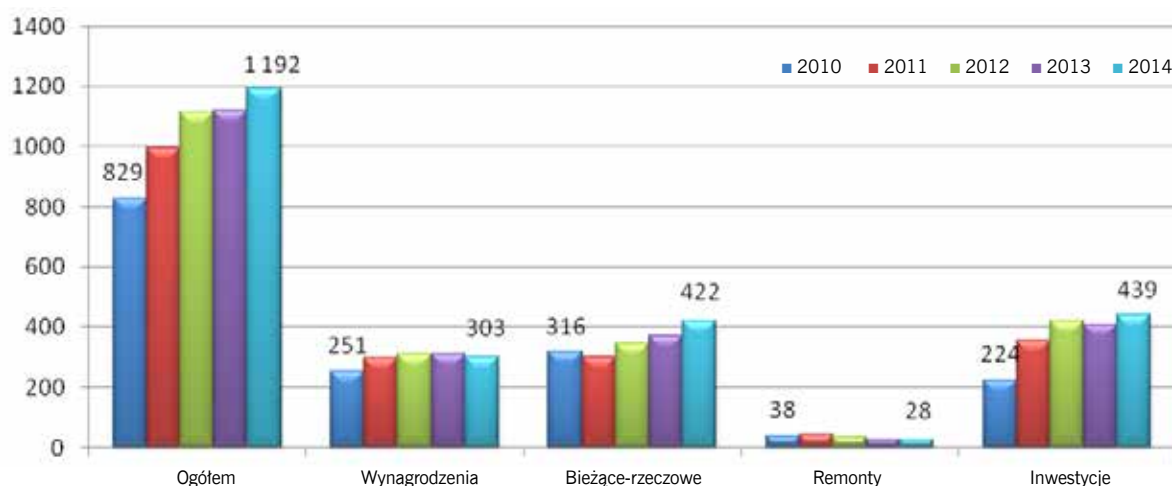
Porównanie podstawowych danych budżetów w latach 2010-2014 w mln zł

	2010	2014	różnica	dynamika w %
dochody	743	1 073	330	144%
wydatki bieżące	605	753	148	124%
inwestycje	224	439	215	196%

Podobnie jak w innych miastach Polski w strukturze wydatków bieżących Torunia dominują wydatki na oświatę i edukację (39% budżetu), a na drugiej pozycji znajdują się wydatki na pomoc społeczną i zdrowie (18% budżetu).

W 2013 r. torunianie po raz pierwszy mieli możliwość decydowania o przeznaczeniu puli środków w ramach pilotażu budżetu partycypacyjnego. W 2014 r. mieszkańcy poprzez zgłaszanie, a następnie głosowanie na zaproponowane przez siebie projekty zdecydowali o przeznaczeniu kwoty 6,44 mln zł.

Struktura wydatków budżetu Torunia w latach 2010-2014 w mln zł



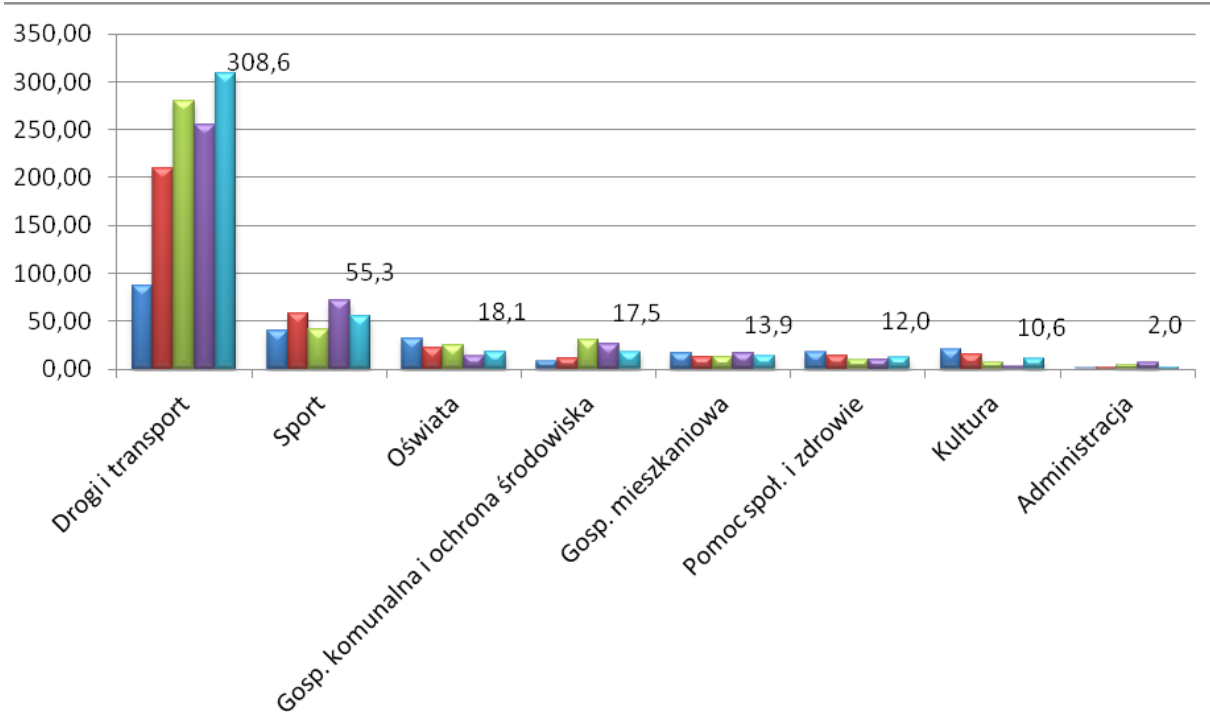
Zwiększone w latach 2011-2014 dochody stanowiły źródło finansowania inwestycji. Wydatki inwestycyjne w 2014 r. są większe od wydatków na inwestycje z 2010 r. o 96%. W okresie 2011-2014 przeznaczono na inwestycje łącznie 1,621 mld zł. Wydatki te w 35,4% były finansowane dotacjami, w tym ze środków UE. Podstawowe kierunki inwestowania to: modernizacja i budowa dróg, modernizacja i rozbudowa systemu transportu miejskiego oraz infrastruktura sportowa.

Dbając o zrównoważony rozwój wszystkich dziedzin życia mieszkańców, kontynuowano budowę nowych

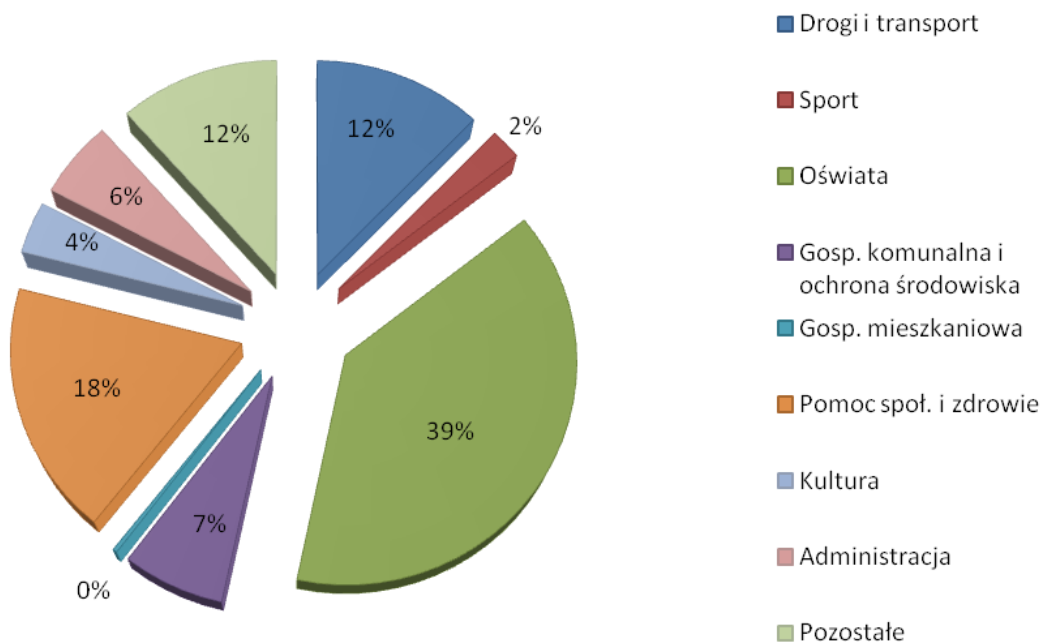
mieszkań komunalnych i socjalnych, budowę i modernizację obiektów służących edukacji dzieci i młodzieży, obiektów kultury, ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

Lata 2011-2014 to czas realizacji dużych inwestycji o strategicznym znaczeniu dla Torunia. Są to m.in.: budowa nowego mostu drogowego wraz z drogami dojazdowymi, budowa hali widowiskowo-sportowej czy rozpoczęcie budowy Centrum Kulturalno-Kongresowego na Jordankach.

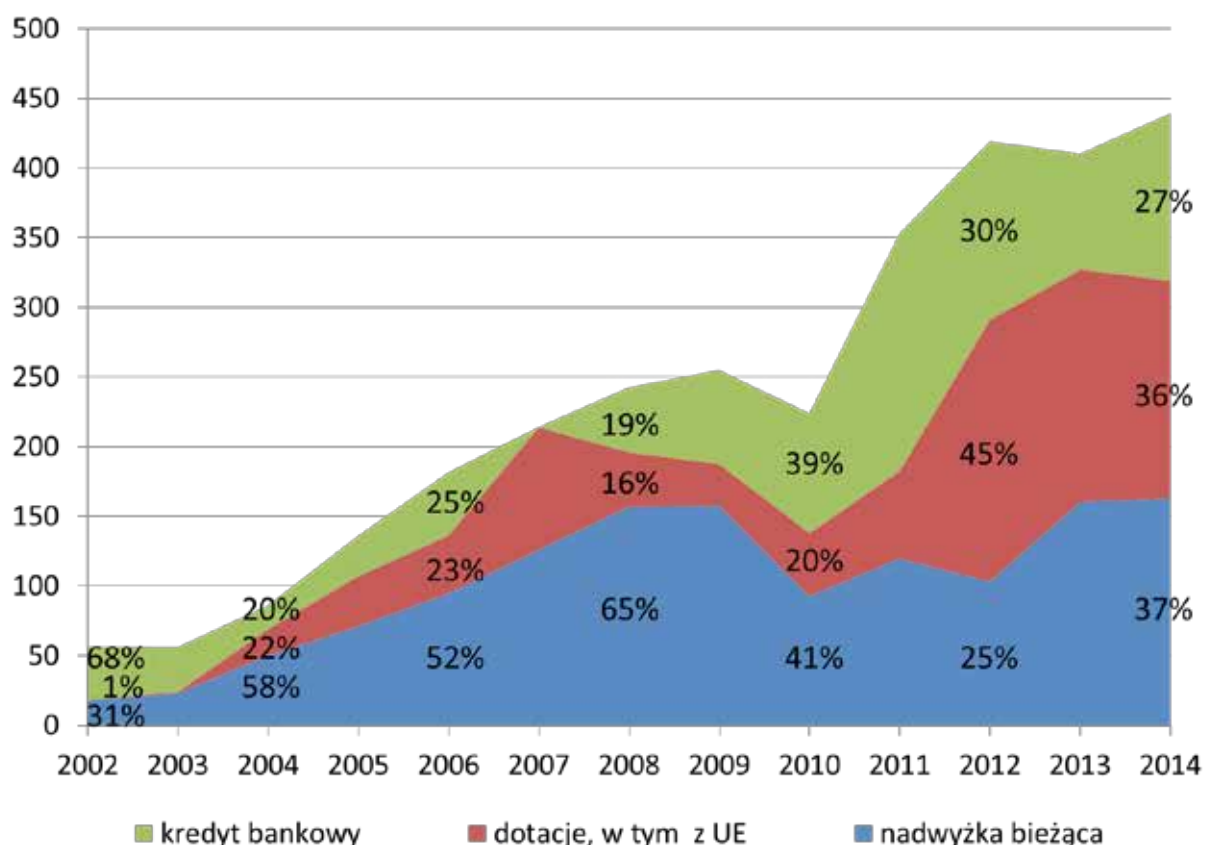
Wydatki na inwestycje w poszczególnych dziedzinach w latach 2010-2014



Struktura wydatków bieżących budżetu Torunia w 2014 r.



Wydatki na inwestycje i źródła ich finansowania w latach 2002-2014



Zadłużenie

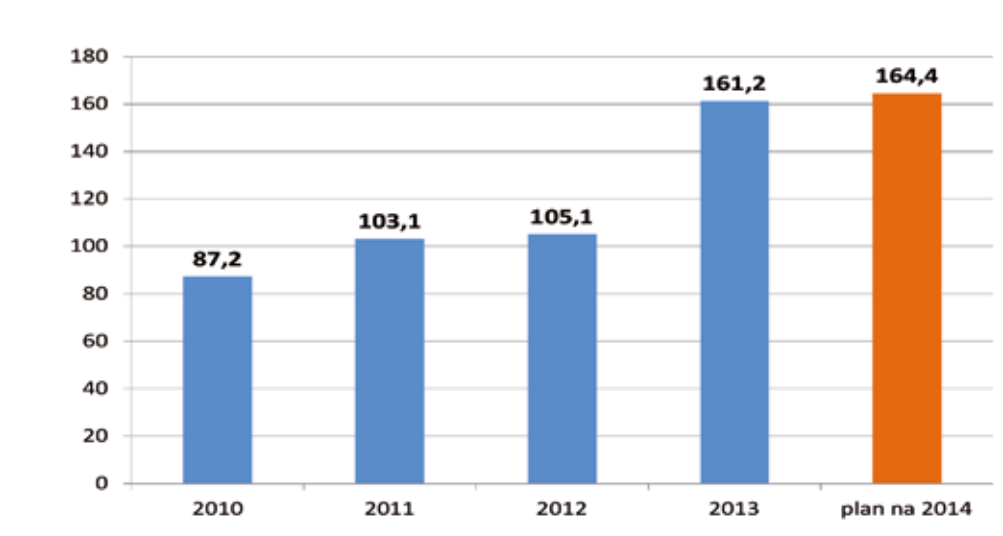
Deficyt budżetowy w omawianym okresie jest efektem realizowanych inwestycji. W celu jego pokrycia zaciągnięto kredyty, korzystając przede wszystkim z preferencyjnych kredytów pochodzących z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w Luksemburgu. Udział kredytów z EBI stanowi

obecnie w strukturze kredytów zaciągniętych przez miasto 47%.

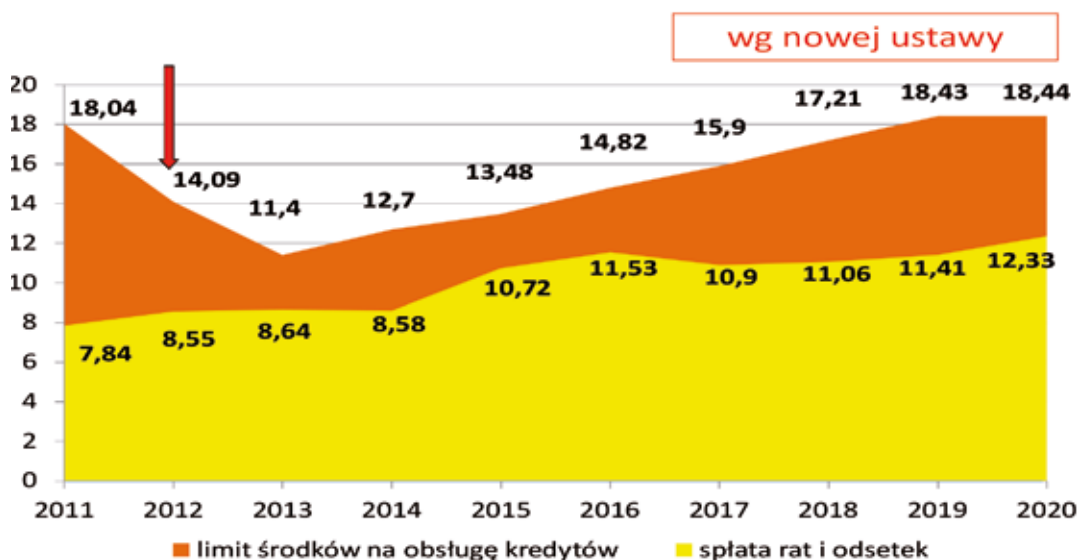
Zadłużenie Torunia na koniec 2013 r. wyniosło 888 mln zł. Wysokość zadłużenia jest stale monitorowana. Od 2014 r. możliwość zadłużania się jest uzależniona od osiąganej nadwyżki operacyjnej, która stanowi źródło środków na obsługę zadłużenia.



Nadwyżka operacyjna w latach 2010-2014 w mln zł



Wskaźnik spłaty zadłużenia miasta w latach 2011-2020



2

Z udziałem Europy

Lata 2011-2014 były dla Torunia okresem kontynuacji działań związanych z pozyskiwaniem funduszy europejskich. W ciągu ostatnich 4 lat miasto podpisało 67 nowych umów na realizację projektów o wartości 701,8 mln zł, z czego dofinansowanie unijne stanowi 323,8 mln zł. Lista wszystkich projektów realizowanych przez miasto w analizowanym okresie obejmuje 119 projektów, a kwota dofinansowania projektów o wartości 2,002 mld zł wyniesie łącznie 915,4 mln zł.

Toruń niezmiennie zalicza się do liderów w wykorzystywaniu funduszy unijnych. W opublikowanym w lipcu 2013 r. rankingu „Rzeczpospolitej”, w kategorii miast na prawach powiatu, zajął wśród 59 samorządów 9. pozycję, z kwotą przychodów z UE na 1 mieszkańca w 2012 r. w wysokości 869 zł. W 2014 r. poprawił swoją pozycję, lokując się na 3. miejscu.

Projekty realizowane w latach 2010 - 2014

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa Funduszu	Okres realizacji	Koszt całkowity	Dofinansowanie projektu ogółem	
POiŚ	1	Gospodarka wodno-ściekowa na terenie aglomeracji Toruń - II etap	FS	2007-2014	115 073 860	51 203 497
	2	Budowa mostu drogowego w Toruniu wraz z drogami dojazdowymi	FS	2005-2014	753 006 767	327 010 000
	3	Integracja systemu transportu miejskiego wraz z zakupem taboru tramwajowego w Toruniu -BIT City	FS	2010-2015	272 718 645	131 392 489
	4	Toruńska Starówka - ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO	EFRR	2008-2014	9 075 978	4 360 111
	5	Modernizacja ul. Szosa Lubicka w Toruniu - zadanie 2. Odcinek od Strugi Lubickiej do węzła Lubicz (A1)	EFRR	2010-2011	35 329 408	27 774 796
	6	Przebudowa skrzyżowania na Placu Hoffmanna wraz z przebudową ul. Gen J. Bema na odcinku od Placu prof. A. Hoffmanna do ul. Szosa Chetmińska w Toruniu. Etap I - Przebudowa skrzyżowania na Placu prof. A. Hoffmanna	EFRR	2009-2012	8 427 816	6 802 576
Razem:				1 193 632 477	548 543 471	
RPO WK-P	7	Budowa i przebudowa głównego szkieletowego układu drogowego miasta Torunia - zadanie II: Budowa Trasy Średnicowej Północnej, etap I: odcinek od ul. Grudziądzkiej do ul. Szosa Chetmińska	EFRR	2011-2014	40 256 224	20 098 856
	8	Budowa i przebudowa głównego szkieletowego układu drogowego miasta Torunia - zadanie II: Budowa Trasy Średnicowej Północnej, etap II: odcinek od trasy mostowej w osi ul. Wschodniej do ul. Grudziądzkiej	EFRR	2011-2014	125 568 589	30 371 085
	9	Rozwój sieci komunikacji tramwajowej w Toruniu w latach 2007-2013	EFRR	2007-2015	86 391 816	42 100 699
	10	Zagospodarowanie terenu Jordanek na cele kulturalno-kongresowe	EFRR	2011-2015	224 769 739	55 150 200
	11	Toruński Inkubator Technologiczny	EFRR	2009-2014	14 398 536	10 798 902
	12	Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży	EFRR	2010-2014	21 929 432	13 157 659
	13	Centrum Nowoczesności	EFRR	2009-2013	20 666 188	13 433 011
	14	Przebudowa ul. Nieszawskiej w Toruniu	EFRR	2007-2014	10 963 298	3 999 000
	15	Budowa magistrali wodociągowej ze stacji wodociągowej Mała Nieszawka do Szosy Okrężnej w Toruniu	EFRR	2012-2015	11 704 553	2 000 000
	16	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Mechanicznych, Elektrycznych i Elektronicznych przy ul. Św. Józefa w Toruniu	EFRR	2011-2013	1 298 898	780 099
	17	Rozbudowa bazy sportowej w Województwie Kujawsko-Pomorskim „Moje Boisko - Orlik 2012” (V edycja)	EFRR	2012	5 971 179	1 942 647
	18	Zakup sprzętu i aparatury medycznej jako element rozwoju hematologii i procedur zabiegowych	EFRR	2010-2013	3 500 000	2 200 000
	19	Realizacja celów jakości poprzez zintegrowanie systemu zarządzania lekami z elektronicznym systemem obiegu dokumentacji medycznej w Specjalistycznym Szpitalu Miejskim im. M. Kopernika w Toruniu	EFRR	2013-2014	1 100 000	823 900
	20	Nowoczesna sieć szerokopasmowa współdziałająca ze szkieletową siecią regionalną jako podstawa systemu informacyjnego Miasta Torunia	EFRR	2011-2014	15 298 131	9 746 797
	21	Projekt e-Usługi e-Organizacja Modernizacja i uzupełnienie infrastruktury teleinformatycznej: sieci LAN	EFRR	2013-2015	120 160	90 120
	22	Projekt e-Usługi e-Organizacja Dostawa i wdrożenie oprogramowania RIS/PACS wraz z niezbędnym sprzętem oraz CR	EFRR	2013-2015	286 000	214 500
	23	Projekt e-Usługi e-Organizacja Dostawa i wdrożenie systemów szpitalnych (HIS)	EFRR	2013-2015	630 740	473 055
	24	Informatyczny system zarządzania siecią dróg w Toruniu	EFRR	2012-2015	1 803 618	1 352 714
	25	Zwiększenie kapitału poręczycielskiego TFPK sp. z o.o. - szansą rozwoju sektora MŚP w regionie	EFRR	2009-2015	8 329 913	8 329 913
	26	Poręczenie de minimis szansą rozwoju sektora MŚP w regionie	EFRR	2014-2015	11 592 683	9 450 000
	27	Rozbudowa, przebudowa i remont ośrodka campingowego TRAMP wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Kujawskiej 14 w Toruniu	EFRR	2012-2013	5 835 587	1 774 295
	28	Rewitalizacja zabytkowego Parku Miejskiego na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu	EFRR	2010-2013	4 880 857	2 223 018
	29	Rewitalizacja Dworu Artusa w Toruniu	EFRR	2009-2013	820 086	383 347
	30	Przebudowa budynku przy ul. Strumykowej 4 w Toruniu wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby Muzeum Okręgowego w Toruniu pod ekspozycję pn. „Świat Toruńskiego Piernika”	EFRR	2011-2014	4 791 462	2 756 968
	31	Budowa i przebudowa głównego szkieletowego układu drogowego miasta Torunia - zadanie I: Budowa i przebudowa Trasy Staromostowej w głównym szkieletowym układzie drogowym miasta na kierunku północ-południe na odcinku od ul. Polnej do granicy miasta	EFFR	2009-2010	17 563 185	8 687 608
	32	Zakup sprzętu i aparatury medycznej jako podstawowy element realizacji celów polityki jakości	EFFR	2008-2010	5 210 686	3 354 452
	33	Rozbudowa bazy sportowej w województwie kujawsko-pomorskim - Moje Boisko - Orlik 2012	EFRR	2011	4 981 904	1 549 043
	34	Wyposażenie pracowni sterowników programowalnych PLC i mikrokontrolerów w Centrum Kształcenia Praktycznego, ul. św. Józefa 26 w Toruniu	EFRR	2011	235 710	153 196
	35	Rozbudowa Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego o ogród zimowy wraz z zagospodarowaniem terenu	EFRR	2010-2012	1 645 790	867 682
	36	Zakup sprzętu i aparatury medycznej do realizacji procedur rehabilitacji neurologicznej jako element polityki jakościowej w zakresie zapewnienia kompleksowości udzielanych świadczeń medycznych	EFRR	2011-2012	366 035	231 922

	37	E-Ustugi - e-Organizacja - pakiet rozwiązań informatycznych dla jednostek organizacyjnych województwa kujawsko-pomorskiego (moduł e-Edukacja)	EFRR	2010-2011	2 082 670	1 562 002
	38	Udział Gminy Miasta Toruń w międzynarodowych targach inwestycyjnych Real Vienna w Wiedniu i Expo Real w Monachium w 2010 r.	EFRR	2010	77 628	65 984
	39	Udział Gminy Miasta Toruń w XVIII Międzynarodowych Targach Turystycznych TT Warsaw 2010	EFRR	2010	31 954	27 161
	40	Udział Gminy Miasta Toruń w Międzynarodowych Targach Turystycznych MITT w Moskwie 2010	EFRR	2010	27 386	23 278
	41	Udział Gminy Miasta Toruń w Międzynarodowych Targach Turystycznych TUR 2010 w Goteborgu	EFRR	2010	25 238	21 452
	42	Udział Torunia w Międzynarodowych Targach Nieruchomości Inwestycyjnych Expo Real 2012 w Monachium	EFRR	2012	117 109	99 542
	43	Zielony Pomost	EFRR	2012-2013	1 700 946	745 137
	44	Kompleksowy remont budynku Młodzieżowego Domu Kultury, ul. Przedzamcze 15 w Toruniu	EFRR	2008-2011	2 202 530	1 357 415
	45	Kompleksowy remont budynku Przedszkola Miejskiego nr 4, ul. Bydgoska 34 w Toruniu	EFRR	2009-2011	672 331	417 230
	46	Adaptacja zabytkowej Baszty Gołębnik na pracownie artystyczne i siedziby organizacji pozarządowych prowadzących działalność w dziedzinie kultury	EFRR	2009-2010	508 615	326 762
	47	Adaptacja zabytkowej Bramy Klasztornej na cele kulturalne, społeczne i gospodarcze	EFRR	2009-2010	740 702	477 138
	48	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ul. Szerokiej i Królowej Jadwigi	EFRR	2007-2010	9 181 245	5 412 602
	49	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ul. Mickiewicza w Toruniu	EFRR	2007-2011	12 860 450	4 451 788
	50	Modernizacja budynku przy ul. Kopernika 27 - nowa siedziba TFPK	EFRR	2010	909 169	434 169
	51	Modernizacja i rozbudowa sali gimnastycznej I Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika w Toruniu	EFRR	2010-2012	1 534 349	250 066
	52	Wykonanie remontu konserwatorskiego i adaptacji na cele muzealne budynku przy ul. Franciszkańskiej 9 w Toruniu	EFRR	2010-2012	2 154 350	1 025 000
	53	Remont elewacji i dachu I Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika przy ul. Zaułek Prosowy 1 w Toruniu	EFRR	2010-2012	1 263 393	693 785
	54	Rewitalizacja elementów Ogrodu Zoobotanicznego na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu	EFRR	2011-2013	1 367 195	562 100
	55	Rozbudowa i organizacja systemu monitoringu wizyjnego na obszarze zespołu staromiejskiego i Bydgoskiego Przedmieścia miasta Torunia	EFRR	2008-2012	1 576 181	747 814
	56	Termomodernizacja budynków w Szkole Podstawowej nr 32 przy ul. Kosynierów Kościuszkowskich 11 w Toruniu	EFRR	2010-2014	2 380 685	1 957 440
	57	Adaptacja i wyposażenie pracowni dla praktycznej nauki zawodu technik architektury krajobrazu w Zespole Szkół Inżynierii Środowiska w Toruniu, ul. Batorego 43/49	EFRR	2013-2014	412 410	350 025
	58	Rewitalizacja Bulwaru Filadelfijskiego wraz z nabrzeżem Wisły na odcinku od mostu drogowego do przystani AZS w Toruniu	EFRR	2012-2014	3 502 268	2 275 835
				Razem:	698 239 826	271 778 431
POIG	59	Internet-świ@t w twoim domu	EFRR	2012-2015	2 128 192	2 128 192
	60	Toruń - Hanza nad Wisłą	EFRR	2008-2011	22 317 625	11 929 161
	61	Koncepcja programowo-przestrzenna dla terenów inwestycyjnych Grębocin nad Strugą	EFRR	2009-2010	219 501	152 931
	62	Dokumentacja dotycząca terenów inwestycyjnych położonych przy ulicach: Grudziądzka, Polna, Ugory	EFRR	2009-2012	760 289	526 870
				Razem:	25 425 608	14 737 155
INTERREG IVC	63	Zagospodarowanie dziedzictwa naturalnego w krajobrazach miejskich i podmiejskich	EFRR	2010-2013	523 000	444 550
				Razem:	523 000	444 550
EOG	64	Bydgosko-Toruńskie Partnerstwo na rzecz zrównoważonego transportu	MFEOG	2014-2016	2 693 000	2 289 050
				Razem:	2 693 000	2 289 050
POKL	65	Jesteśmy aktywni - działamy (edycja 2013)	EFS	2013	5 284 440	5 284 440
	66	Jesteśmy aktywni - działamy (edycja 2014)	EFS	2014	8 535 000	8 535 000
	67	Motywacja-Odpowiedzialność-Praca-Rozwój: MOPR Toruń (edycja 2012-2013)	EFS	2012-2013	3 219 765	2 881 689
	68	Nowoczesne szkoły zawodowe wizytówką Torunia	EFS	2010-2012	1 988 194	1 689 731
	69	Wykształcenie Twoją szansą	EFS	2010-2013	4 259 903	4 259 903
	70	Mobilny nauczyciel zawodu kluczem do sukcesu szkoły	EFS	2014	57 640	57 640
	71	Kompetentny Urząd - program rozwoju zasobów ludzkich Urzędu Miasta Torunia	EFS	2010-2013	1 205 687	1 085 118
	72	Kompetentni 2013	EFS	2013-2014	281 855	239 577
	73	Kompetentni 2014	EFS	2014-2015	285 300	242 505
	74	Młodzi - Aktywni - Skuteczni	EFS	2013-2014	253 897	253 897
75	Sukces w Twoich rękach	EFS	2014	262 580	262 580	

POKL	76	Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej - Nowa Droga	EFŚ	2012-2013	986 834,49	986 834,49
	77	Rewitalizacja Społeczna na Bydgoskim Przedmieściu	EFŚ	2013-2014	572 126,00	572 126,00
	78	Schematom stop! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy - pilotaż	EFŚ	2014	619 300,00	619 300,00
	79	Odkryj swoje możliwości - sięgnij po sukces	EFŚ	2012-2014	729 721,85	729 721,85
	80	Usługi opiekuńcze bez granic	EFŚ	2013-2014	642 825,52	642 825,52
	81	Toruńskie szkoły zawodowe szansą na sukces	EFŚ	2013-2014	1 304 830,00	1 109 105,50
	82	Nowa jakość kształcenia zawodowego	EFŚ	2014-2015	3 553 866,67	3 020 786,67
	83	Mówię, więc jestem	EFŚ	2014-2015	833 909,00	708 822,65
	84	Program indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w województwie kujawsko-pomorskim	EFŚ	2010-2013	2 282 488,84	2 282 488,84
	85	Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego	EFŚ	2012-2014	2 312 680,04	2 312 680,04
	86	PI-PWP – Toruński program współpracy instytucji ekonomii społecznej z administracją lokalną jako szansa na stabilne funkcjonowanie PES	EFŚ	2012-2015	94 128,16	94 128,16
	87	Toruń dla mieszkańców!	EFŚ	2013-2014	49 550,00	49 550,00
	88	Przystanek Stokrotkowa 22	EFŚ	2012-2014	5 413,41	5 413,41
	89	Dach nad Twoją przyszłością	EFŚ	2013-2015	95 220,00	95 220,00
	90	Jesteśmy aktywni - działamy (edycja 2010)	EFŚ	2010	4 940 137,75	4 940 137,75
	91	Jesteśmy aktywni - działamy (edycja 2011)	EFŚ	2011	1 945 068,65	1 945 068,65
	92	Jesteśmy aktywni - działamy (edycja 2012)	EFŚ	2012	2 457 882,61	2 457 882,61
	93	Motywacja-Odpowiedzialność-Praca-Rozwój: MOPR Toruń (edycja 2010)	EFŚ	2010	1 401 845,41	1 254 651,64
	94	Motywacja-Odpowiedzialność-Praca-Rozwój: MOPR Toruń (edycja 2011)	EFŚ	2011	1 703 170,42	1 524 337,53
95	Kompetentni na rynku pracy	EFŚ	2009-2010	243 200,00	206 720,00	
96	Kompetentni 2010	EFŚ	2010-2011	278 593,38	236 804,37	
97	Jestem przedsiębiorczy	EFŚ	2010-2011	672 848,97	672 848,97	
98	Kompetentni 2011	EFŚ	2011-2012	278 590,88	236 802,25	
99	Jesienna aktywacja	EFŚ	2012	170 843,66	170 843,66	
100	Kompetentni 2012	EFŚ	2012-2013	275 699,08	234 344,22	
101	Kwalifikacje kluczem do przyszłości osób niepracujących	EFŚ	2009-2010	371 222,60	371 222,60	
102	Twoja Szkoła@ w Centrum	EFŚ	2008-2010	556 016,01	556 016,01	
103	Kształcenie ustawiczne blisko Ciebie	EFŚ	2008-2010	361 329,76	361 329,76	
104	Kształcenie ustawiczne kluczem do sukcesu	EFŚ	2010-2011	230 298,53	230 298,53	
105	Zawód właśnie dla Ciebie - florysta	EFŚ	2010	43 543,68	43 543,68	
106	Zawód właśnie dla Ciebie - fryzjer	EFŚ	2010	42 953,91	42 953,91	
107	Zawód właśnie dla Ciebie	EFŚ	2010-2011	40 378,98	40 378,98	
108	Szkoła@ właśnie dla Ciebie	EFŚ	2009-2011	7 634 871,44	7 634 871,44	
109	Podniesienie jakości i atrakcyjności kształcenia w szkołach zawodowych prowadzonych przez Gminę Miasta Toruń w roku szkolnym 2009/2010	EFŚ	2009-2010	616 673,77	538 047,85	
110	Więcej możliwości, więcej szans	EFŚ	2010-2011	2 341 604,77	2 341 604,77	
111	Na Start	EFŚ	2010-2011	638 285,79	638 285,79	
112	Wracamy - program aktywizacji zawodowej kobiet wychowujących dzieci	EFŚ	2009-2010	462 462,19	462 462,19	
113	Centrum Ekonomii Społecznej	EFŚ	2009-2011	508 085,08	508 085,08	
114	Stokrotkowy Start - reintegracja prowadzona w CISTOR	EFŚ	2009-2011	2 280 590,14	2 280 590,14	
115	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w DPS w Toruniu	EFŚ	2009-2011	412 926,06	412 926,06	
116	Profesjonalna opieka szansą odnalezienia się na rynku pracy	EFŚ	2010-2011	342 039,46	342 039,46	
117	Nasz przyjaciel robot – mechatronika innowacyjnym narzędziem edukacyjnych dla toruńskich gimnazjalistów	EFŚ	2014-2015	2 257 346,65	1 918 744,65	
118	Nowa jakość kształcenia zawodowego	EFŚ	2014-2015	3 553 866,67	3 020 786,67	
119	Zintegrowany System Informacyjny Miast	EFŚ	2014-2015	4 702 900,00	3 997 465,00	
			Razem:	81 482 435,42	77 643 181,76	
			RAZEM:	2 001 996 348,22	915 435 840,61	

Bezpieczne finanse miasta

W roku 2014 już po raz kolejny Agencja Fitch pozytywnie oceniła kondycję finansową Torunia. Uznała, że perspektywa ratingów jest u nas stabilna, a miasto jest bardzo dobrze zarządzane pod względem finansowym i strategicznym. Wysoko oceniono także długoterminowe prognozy finansowe oraz bieżące monitorowanie sytuacji gospodarczej oraz finansowej miasta.

Rating, inaczej ocena ryzyka, jest wskaźnikiem pozwalającym ocenić wiarygodność kredytową ocenianego podmiotu gospodarczego - lub ryzyko związane z różnymi instrumentami finansowymi. Ocena wystawiana jest przez agencje ratingowe. Ma specjalną skalę składającą się z kombinacji kilku liter, cyfr i znaków plus lub minus, podwyższających lub obniżających konkretną ocenę.

Agencja Fitch bada sytuację finansową Torunia już od pięciu lat. Jest to rating długoterminowy, z perspektywą do roku 2015. Perspektywa stabilna oznacza, że zaplanowane zadłużenie miasta nie jest zbyt obciążające dla budżetu Torunia i że realnie, bez kłopotów, jesteśmy je w stanie spłacać.

Po przeanalizowaniu wszystkich czynników w 2013 r. Fitch Ratings przyznał Toruniowi stabilną perspektywę. Jednocześnie potwierdził międzynarodowy rating długoterminowy w walucie zagranicznej i krajowej na poziomie „BBB” oraz krajowy rating długoterminowy na poziomie „A(pol)”. Podobnie w roku następnym.

Fitch pozytywnie ocenił zarządzanie finansowe i strategiczne w mieście, a w szczególności długoterminowe prognozy finansowe oraz bieżące monitorowanie zarówno sytuacji gospodarczej jak i finansowej miasta. Co prawda wysokie wydatki inwestycyjne Torunia wpłynęły na wysoki poziom długu miasta, lecz

mieści się on w limitach ustawowych, a jego struktura jest korzystniejsza niż w wielu innych polskich miastach. Fitch zauważył, że władze Torunia podjęły działania mające na celu kontrolę wydatków oraz w zakresie zwiększania możliwości generowania dochodów z podatków lokalnych, jak i pozyskiwania dotacji unijnych na inwestycje.

Zdaniem ekspertów z Fitch nadwyżka operacyjna w latach 2014-2015 wyniesie średnio 115 mln zł lub 13%-14% dochodów operacyjnych i powinna być wystarczająca do obsługi zadłużenia. Od 2011 roku wyniki operacyjne miasta poprawiają się. W 2013 r. marża operacyjna wzrosła do 14,7% z 13,7% w 2012 r. Wskaźnik spłaty długu również poprawił się z 12 lat w 2012 r. do 10 lat w 2013 r., a nadwyżka operacyjna była 1,2 % wyższa od obsługi długu.



Inwestycje drogowe

Miasto zarządza ponad 470 kilometrami dróg. Corocznie prace prowadzone są przynajmniej na kilkudziesięciu odcinkach. Powstają nowe ulice, a stare są sukcesywnie remontowane. Komunikacyjna mapa Torunia z każdym rokiem zmienia się na lepsze, oferując mieszkańcom i gościom grodu Kopernika nową jakość podróży, a co za tym idzie – lepszy standard życia.

W zakresie inwestycji prowadzonych lub przygotowywanych do realizacji w latach 2010-2014 na drogach gminnych i powiatowych należy wymienić następujące zadania:

2010

- Budowa mostu drogowego w Toruniu wraz z drogami dojazdowymi
- Modernizacja ul. Szosa Lubicka w Toruniu. Zadanie 2 - odcinek od Strugi Lubickiej do węzła Lubicz (A1)
- Przebudowa i rozbudowa ul. Polnej na odcinku od ul. Chrobrego do ul. Grudziądzkiej
- Budowa i przebudowa Trasy Staromostowej w głównym szkieletowym układzie drogowym miasta na kierunku północ-południe na odcinku od ul. Polnej do granicy miasta (Szosa Chełmińska)
- Rewitalizacja miasta Torunia – zagospodarowanie przestrzeni publicznej ul. Mickiewicza
- Kanalizacja deszczowa w ul. Polnej na odcinku od ul. Ugory do ul. Szosa Chełmińska
- Koordynacja sygnalizacji świetlnej w ul. Grudziądzkiej
- Budowa ekranów dźwiękochłonnych w ul. Olsztyńskiej - etap I na odc. ul. Olimpijskiej oraz wzdłuż ul. Olsztyńskiej do ul. Barwnej
- Budowa ul. Winnica - etap I od ul. Lubickiej do budynku Winnica 39
- Drogi na osiedlu JAR - kanalizacja deszczowa
- Przebudowa ul. Podgórznej
- Budowa kanalizacji deszczowej na ulicy Fałata na odcinku od ul. Sienkiewicza do ul. Reja.

2011

- Budowa ekranów dźwiękochłonnych w ul. Olsztyńskiej - etap II odcinek od ul. Lubej do ul. Czekoladowej
- Przebudowa i rozbudowa ul. M. Skłodowskiej-Curie na odcinku od ul. Chrzanowskiego do ul. Równinnej
- Przebudowa skrzyżowania na pl. prof. A. Hoffmanna - etap I
- Przebudowa ul. Turystycznej etap I, odcinek od ul. Przy Skarpie do ul. Ligi Polskiej
- Budowa kolektora deszczowego w ul. Broniewskiego
- Przebudowa ulicy Szosa Okrężna, odcinek od skrzyżowania z ul. Łukasiewicza

- Drogi na osiedlu „JAR” - etap I zadanie II - budowa układu komunikacyjnego
- Drogi na osiedlu „JAR” - etap II – kanalizacja deszczowa.

2012

- Odwodnienie jezdni pod wiaduktem w ciągu ul. Kujawskiej - ul. Dybowskiej
- Budowa Trasy Średnicowej Północnej w głównym szkieletowym układzie drogowym miasta na kierunku wschód-zachód na odc. od trasy mostowej w osi ul. Wschodniej do ul. Szosa Chełmińska (węzeł Wybickiego) - etap I: odcinek od ul. Grudziądzkiej do ul. Szosa Chełmińska
- Przebudowa ul. Nieszawskiej - droga wojewódzka nr 273
- Przebudowa ul. gen. J. Bema na odcinku od placu prof. A. Hoffmanna do ul. Szosa Chełmińska - etap II
- Przebudowa układu komunikacyjnego na pl. Bp. J. Chrapka – dokumentacja.

2013

- Przebudowa ul. Szosa Okrężna od 4 Pułku Lotniczego do Fortu VII
- Przebudowa ul. Łódzkiej etap I : odc. od ul. Andersa do ul. Lipnowskiej
- Przebudowa ul. Łódzkiej etap II zadanie I odc. od ul. Lipnowskiej do ul. Włocławskiej z budową wiaduktu – dokumentacja
- Przebudowa ul. Rudackiej
- Rozbudowa ul. Dworcowej z przebudową węzła ul. Kościuszki.

2014

- Budowa Trasy Średnicowej Północnej w głównym szkieletowym układzie drogowym miasta na kierunku wschód-zachód na odc. od trasy mostowej w osi ul. Wschodniej do ul. Szosa Chełmińska (węzeł Wybickiego) Etap II: odcinek od trasy mostowej w osi ul. Wschodniej do ul. Grudziądzkiej
- Przebudowa ul. Gagarina, Krzemieniecka i Wileńska
- Budowa południowej jezdni ul. Konstytucji 3 Maja w Toruniu na odcinku od ul. Śląskiego do włączenia w dwujezdniowy układ drogowy przed pl. Honorowych Dawców Krwi
- Powiązanie układu komunikacyjnego miasta z siecią TENT
- Budowa połączenia komunikacyjnego drogi ekspresowej S-10 z drogą krajową nr 15 w granicach miasta Torunia, podprojekt 1: Budowa Trasy Staromostowej od drogi ekspresowej S-10 (węzeł Kluczyki) do Trasy Średnicowej Podgórz (ul. Andersa) - dokumentacja

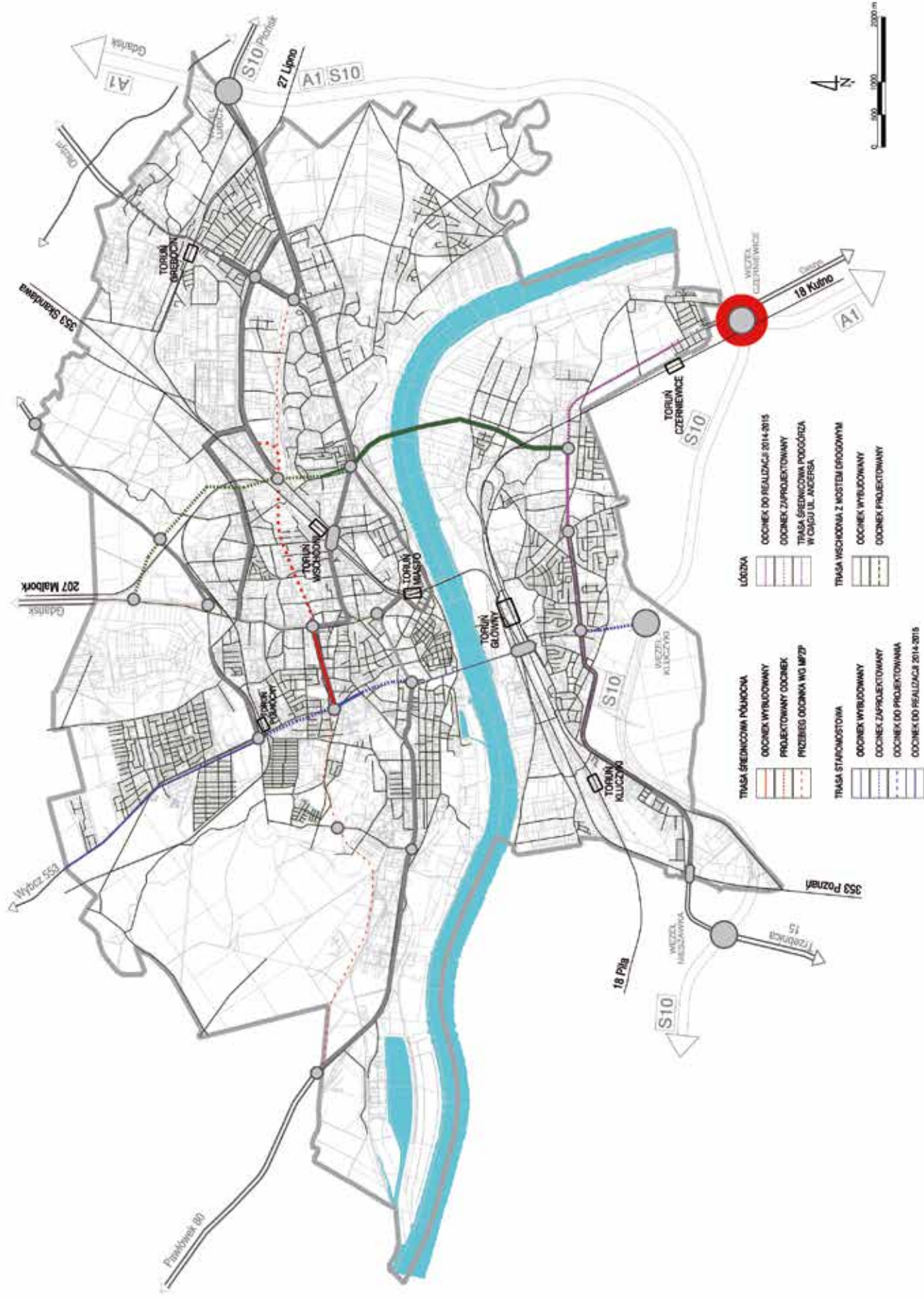


- Powiązanie układu komunikacyjnego miasta z siecią TENT - Nowy przebieg drogi krajowej nr 91 w granicach administracyjnych Torunia, podprojekt 1: Budowa Trasy Wschodniej od pl. Daszyńskiego do ul. Grudziądzkiej – dokumentacja
- Powiązanie układu komunikacyjnego miasta z siecią TENT - Budowa połączenia komunikacyjnego drogi ekspresowej S-10 z drogą krajową nr 15 w granicach miasta Torunia - dokumentacja
- Podprojekt 4: Rozbudowa ul. Olsztyńskiej w Toruniu na odcinku od ulicy Czekoladowej do granicy miasta wraz z włączeniem w drogę krajową nr 15 – dokumentacja
- Powiązanie układu komunikacyjnego miasta z siecią TENT - Budowa i przebudowa głównego szkieletowego układu drogowego miasta Torunia, podprojekt 3: Budowa Trasy Staromostowej – odcinek od pl. Niepodległości do Trasy Średnicowej Północnej, skrzyżowanie z ul. Bema do Trasy Średnicowej – dokumentacja
- Powiązanie układu komunikacyjnego miasta z siecią TENT - Budowa i przebudowa głównego szkieletowego układu drogowego miasta Torunia - Budowa połączenia komunikacyjnego drogi ekspresowej S-10 z drogą krajową nr 15 w granicach miasta Torunia, podprojekt 4 - Trasa Staromostowa - odcinek od Trasy Średnicowej do ulicy Polnej – dokumentacja
- Dokumentacja budowy infrastruktury drogowej oraz kanalizacji sanitarnej i wodociągu dla obszaru zawartego pomiędzy ulicami Polna - Równinna - Morwowa
- Rozbudowa ulicy Polnej w Toruniu na odcinku od Fortu VII do ul. Szosa Chełmińska - dokumentacja
- Rozbudowa i budowa ulic Podgórnej oraz Czarlińskiego z przebiciem do ul. Kilińskiego/Piaskowej w Toruniu - dokumentacja
- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych położonych w rejonie ulic: Grudziądzka, Polna, Ugory
- Rozwój infrastruktury na terenach inwestycyjnych warunkiem wzrostu konkurencyjności GMT - podprojekt 1: Uzbrojenie terenów tzw. „Abisynia” (budowa ul. Przelot).

Szkielet drogowy miasta

Trasa Średnicowa Północna na linii wschód-zachód i Trasa Staromostowa na linii północ-południe to elementy głównego szkieletowego układu drogowego Torunia. Budowa tych tras jest jednym z przedsięwzięć o decydującym wpływie na jakość komunikacji drogowej w mieście i otwarcie nowych możliwości rozwojowych Torunia.

GŁÓWNY UKŁAD DROGOWY MIASTA TORUŃ



Trasa Średnicowa Północna

Jedną z najważniejszych inwestycji drogowych ostatnich lat jest budowa Trasy Średnicowej Północnej, która docelowo w głównym szkieletowym układzie drogowym miasta będzie przebiegać od Szosy Bydgoskiej przez skrzyżowanie z ul. Okrężną, Szosą Chełmińską do ul. Grudziądzkiej i dalej przez skrzyżowanie z ul. Chrobrego, ul. Wschodnią i ul. Olsztyńską do Szosy Lubickiej. 30 maja 2014 r. oddano do użytku I etap tej trasy, od ul. Grudziądzkiej do Szosy Chełmińskiej.

Teraz kierowcy mają do dyspozycji dwie jezdnie, każda po dwa pasy ruchu z poszerzeniami na dodatkowe pasy ruchu w obrębie skrzyżowań. Dla pieszych powstały bezpieczne chodniki, natomiast dla rowerzystów ścieżka. W ramach zadania przebudowano ulice krzyżujące się z Trasą Średnicową Północną o łącznej długości 740 m (Grudziądzka, Szosa Chełmińska, Legionów). Dla zwiększenia bezpieczeństwa w tych miejscach została zamontowana sygnalizacja świetlna. Zupełnie nowy wygląd zyskała ul. Wybickiego między ul. Legionów a Szosą Chełmińską, na której oprócz nowej nawierzchni drogowcy wykonali miejsca do parkowania i chodnik dla pieszych.

Trasa Średnicowa Północna etap I w liczbach:

- jezdnia (cicha nawierzchnia) - 40 807 m²
- ulica i parking na ul. Wybickiego - 4 815 m²
- chodniki (kostka betonowa) - 8 421 m²
- zjazdy na posesje - 810 m²
- nawierzchnia z kostki kamiennej (zatoki, ul. Wybickiego, wyspy rozdziału) - 1 799 m²

Budowa I etapu Trasy Średnicowej Północnej, zgodnie z umową o dofinansowanie, kosztowała 40 197 713 zł, z czego 20 098 856 zł zostało dofinansowane z RPO WKP.

Niedługo później ruszyła budowa II etapu Trasy Średnicowej Północnej - od trasy mostowej w osi ul. Wschodniej do ul. Grudziądzkiej. 21 maja 2014 r. Miejski Zarząd Dróg podpisał w tej sprawie umowę - także z firmą Skanska. Nowe zadanie wyceniła ona na 107 mln zł. Projekt jest w 20% dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Tu na większości przebiegu zostanie wybudowana droga w klasie GP 1/2 (jednojezdniowa, dwupasowa). Dla pieszych zostaną zbudowane chodniki, a dla rowerzystów drogi rowerowe. Na całym odcinku liczącym ponad 3 km zostanie zamontowane oświetlenie, sygnalizacja świetlna i nasadzona zielen. Powstaną również zatoki autobusowe.

W ramach przedsięwzięcia zaprojektowano budowę skrzyżowań z następującymi ulicami:

- ul. Pod Dębową Górą i ul. Dworcową - zaplanowano do wykonania skrzyżowanie skanalizowane czterowłotowe sterowane sygnalizacją świetlną,

- ul. Chrobrego - zaprojektowano skrzyżowanie czterowłotowe z wyspą centralną, sterowane sygnalizacją świetlną,
- ul. M. Skłodowskiej-Curie zostanie wykonane skrzyżowanie trzywłotowe, skanalizowane i sterowane sygnalizacją świetlną.

Wykonawca w ramach kontraktu zbuduje również wiadukt nad torami kolejowymi wraz ze zjazdami, kładkę dla pieszych, przepust rowerowy, estakadę dla rowerów i niepełnosprawnych oraz ekrany akustyczne. Na wykonanie prac budowlanych będzie miał 15 miesięcy od momentu podpisania umowy.

Modernizacja Szosy Lubickiej od Strugi Lubickiej do węzła autostradowego Lubicz

Dzięki drugiemu etapowi modernizacji Szosy Lubickiej 25 listopada 2011 r. Toruń zyskał połączenie z autostradą A1. Prace ruszyły na początku 2010 roku.

Wykonawcą robót było konsorcjum Eurovia Polska SA i Eurovia CS a.s. Inwestycja kosztowała 38 mln zł, ale na 85% kosztów kwalifikowanych miasto zdobyło fundusze europejskie. W efekcie powstał dwujezdniowy układ drogowy. Drogowcy wybudowali nad linią kolejową PKP dwa wiadukty, które zapewniają bezkolizyjny przejazd nad torami. Powstało też około 1,3 kilometra dróg serwisowych, umożliwiających połączenie z dotychczas istniejącą siecią dróg lokalnych.

Szosa Lubicka - roboty drogowe i mostowe:

- dwie jezdnie, każda z trzema pasami ruchu o długości ok. 1 km (z wiaduktem)
- dojazd do Jedwabna 460 m
- dojazd do Lubicza 260 m
- dojazd do osiedla Bielawy 360 m
- odcinek pod wiaduktem 180 m
- przepust dla obu jezdni ul. Szosa Lubicka 57 m
- ściany oporowe długości odpowiednio 31 m i 74 m
- dwa wiadukty nad linią kolejową, długości 64 m i szerokości 16,9 m i 13 m

Drogowcy zbudowali też kanalizację deszczową, sieć oświetleniową oraz telekomunikacyjną i przebudowali oświetlenie ronda za torem kolejowym. Usunięto także szereg kolizji z istniejącą siecią elektroenergetyczną i telekomunikacyjną oraz nasadzono drzewa i założono trawniki. Inwestycja zakończyła się zgodnie z terminem - 30 listopada 2011 r.

Warto przypomnieć, że w pierwszym etapie przebudowy Szosy Lubickiej, realizowanym w latach 2005-2006, przebudowany został prawie dwukilometrowy odcinek od rozwidlenia z ul. Olsztyńską do Strugi Toruńskiej. Niebezpieczna, jednojezdniowa droga została poszerzona do dwujezdniowej, powstały dwa skrzyżowania i bezkolizyjne podziemne przejście dla pieszych. Prace realizowała firma Strabag, a z 23 mln zł

kosztów ogólnych zadania 75% pochodziło ze środków unijnych.

Ulica Skłodowskiej-Curie

Przebudowa ul. M. Skłodowskiej-Curie od ul. Chrzanowskiego do ul. Równinnej miała olbrzymie znaczenie dla mapy komunikacyjnej Torunia. Przebudowana ulica stanowi połączenie wschodniej części miasta z częścią północną. Zwiększyła się jej przepustowość, co wpłynęło na znaczną poprawę komfortu i bezpieczeństwa kierowców. Na czas budowy mostu drogowego stanowiła alternatywę dla Szosy Lubickiej.

Prace ruszyły w kwietniu 2011 r. W efekcie przebudowana została północna jezdnia M. Skłodowskiej-Curie i dobudowana druga jezdnia po stronie południowej. Powstały chodniki i ścieżka rowerowa, przebudowano skrzyżowania z ul. Równiną, skrzyżowania z ul. Bukową, Klonową, Wierzbową i Palmową. Przebudowana została też linia tramwajowa, powstała jej nowa pętla przy ul. Wierzbowej. Przy części ul. Skłodowskiej-Curie stanęły ekrany akustyczne, by chronić przed uciążliwym hałasem zarówno mieszkańców, jak i środowisko.

Plac Hoffmanna

Skrzyżowanie na placu Hoffmanna do czasu przebudowy należało do najbardziej niebezpiecznych punktów Torunia. Zawiła sieć pierwszeństwa i podporządkowania krzyżujących się ruchliwych tras: drogi krajowej nr 80 z ul. Bema i Fałata oraz linią tramwajową była nie lada wyzwaniem dla kierowców. Potwierdzały to statystyki policyjne, z których wynikało, że w latach 2007-2009 doszło w tym miejscu do 136 kolizji drogowych.

Plac Hoffmanna to newralgiczny punkt na mapie miasta, dlatego przebudowę skrzyżowania realizowano przy utrzymaniu przejezdności części pasów ruchu. Rozpoczęto wiosną 2011 r. W miarę postępu robót drogowcy udostępniali kierowcom kolejne gotowe części. Otwarcia ostatniego zamkniętego pasa dokonano 22 maja 2012 r.

Na placu powstało nowe rondo z wyspą o średnicy 56 m, na które kierowcy wjeżdżają zmodernizowanymi jezdniami z dwoma pasami ruchu w każdą stronę. Drogowcy przebudowali również wloty na skrzyżowanie. Jednym z istotnych elementów były roboty prowadzone na torowisku przebiegającym przez pl. Hoffmanna w ciągu ul. Kraszewskiego i ul. Broniewskiego. Tory tramwajowe trzeba było przesunąć w kierunku północnym. Po rozwiązaniu kolizji energetycznych i przebudowie gazociągu wykonano prace ziemne i zainstalowano nowe tory. W tym samym czasie ustawiono nowe słupy trakcyjne i ułożono przejazdy, dzięki czemu możliwe było szybsze przywrócenie ruchu tramwajów.

Wokół ronda powstały nowe chodniki i asfaltowe ścieżki rowerowe. Oprócz robót drogowych i torowych firma Skanska zmodernizowała kanalizację deszczową, wymieniła oświetlenie i wykonała prace związane z zagospodarowaniem zieleni. Dla bezpieczeństwa pieszych drogowcy zainstalowali również sygnalizację świetlną.

Na realizację tego przedsięwzięcia Gminie Miasta Toruń udało się zdobyć dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach konkursu dla działania 8.1 – Bezpieczeństwo ruchu drogowego (Oś priorytetowa VIII – Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe). Koszt całkowity tej inwestycji wyniósł ostatecznie 8 427 800 zł. Dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wyniosło 6 810 700 zł.

Ulica Bema

Prace na Bema ruszyły wiosną 2012 r. i trwały 15 miesięcy, do maja 2013 r. Na prawie kilometrowym odcinku od pl. Hoffmanna do Szosy Chełmińskiej jednojezdniowa ulica została przebudowana do układu dwujezdniowego, posiadającego dwa pasy ruchu w każdym kierunku. Jej poszerzenie było konieczne w związku z planowanym otwarciem hali sportowo-widowiskowej, która będzie generowała dodatkowy ruch w tym rejonie.

Za 7 mln zł, bo tyle kosztowała inwestycja, drogowcy z firmy Alstal dobudowali drugą jezdnię i przeprowadzili kapitalny remont istniejącej. Obustronnie powstały chodniki i ścieżki rowerowe. W ramach zadania na całej ulicy wybudowano też kanalizację deszczową, przebudowano gazociąg, sieci teletechniczne oraz ciepłociąg. Ustawiono również 70 nowych latarni. Dla zwiększenia płynności ruchu w obrębie skrzyżowań powstały pasy do prawo- i lewoskrętu. Dodatkowo na skrzyżowaniu ul. Matejki i Bema zastosowano sygnalizację świetlną, dostosowującą się do natężenia ruchu. Jest to możliwe dzięki kamerom, które wykrywają obecność pojazdów, a także rowerzystów.

Przy budowie jezdni zastosowano tzw. cichą nawierzchnię, by maksymalnie zmniejszyć uciążliwość ulicy dla sąsiadującego z nią osiedla. Warto też dodać, że studzienki kanalizacyjne są wpuszczone w krawężniki, dzięki czemu nie będzie problemu z ich zapadaniem się w jezdni.

Szosa Chełmińska

Roboty budowlane na odcinku od ul. Polnej do granicy miasta realizowała firma Skanska. Od skrzyżowania z ul. Polną do skrzyżowania z ul. Owsianą wykonano ulicę, w układzie dwóch jezdni, każda o szerokości

7 m, przedzielonych pasem zieleni szerokości 6 m. Od skrzyżowania z ul. Owsianą do granic administracyjnych miasta ulica przebiega w układzie jednojezdniowym o szerokości 7 m. Wzdłuż odcinka dodatkowo powstała ścieżka rowerowa o szerokości 2 m (po jednej stronie ulicy) oraz obustronne chodniki z kostki betonowej o szerokości 2,5 m (na odcinku od ul. Polnej do ul. Owsianej). Teren odwodniono, zostały także wykonane zatoki autobusowe obsługujące komunikację publiczną, oświetlenie uliczne i sygnalizacja świetlna. Prace zakończyły się jesienią 2010 r.

Zadanie „Budowa i przebudowa Trasy Staromostowej w głównym szkieletowym układzie drogowym miasta na kierunku północ-południe” na odcinku od ul. Polnej do granicy miasta było współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013. Koszt całkowity projektu to 17 960 324 zł. Unijne dofinansowanie wyniosło 50%.

Ulica Polna

Ulica Polna, jedna z wąskich i najbardziej zatłoczonych ulic Torunia, zyskała całkowicie nowy standard. Prace ruszyły w marcu 2011 r. Przebudowany został odcinek 1165 m od ul. Chrobrego do Grudziądzkiej. Wcześniej była tam wąska, zatłoczona droga, praktycznie bez poboczy, o nawierzchni mocno zniszczonej przez samochody dostawcze, obsługujące liczne w północnej części Torunia firmy, składy budowlane i centra dystrybucyjne.

Ulica została poszerzona do czteropasmowej arterii, obecnie kierowcy mają do dyspozycji po dwa pasy ruchu dla każdego kierunku. Wykonano też odwodnienie, kanalizację deszczową i oświetlenie. Po obu stronach ulicy powstał chodnik szerokości 2 m z polbruk, dodatkowo po stronie południowej bitumiczna ścieżka rowerowa o szerokości 2,3 m z nawierzchnią bitumiczną. Zgodnie z umową wykonawca urządził tereny zieleni, ustawił znaki i wymalował oznakowanie poziome. Inwestycję realizowała firma Strabag z Pruszkowa. Koszt robót wyniósł blisko 10,4 mln zł. 31 maja 2012 r. Polną oddano do użytku.

Ulica Nieszawska

Nieszawska to część drogi wojewódzkiej nr 273. Przez lata ulica była w kiepskim stanie. Wąska jednojezdniowa, bez poboczy, pełna dziur i nierówności - uważana była za jeden z najbardziej niebezpiecznych odcinków układu komunikacyjnego w mieście. Jej systematyczną degradację pogłębiał duży ruch (kilka tysięcy samochodów na dobę, w tym transport ciężarowy), a przede wszystkim biegnący pod nawierzchnią ulicy wodociąg wysokoci-

śnieniowy, którego obecność powodowała osunięcia gruntu, m.in. poważne zapadlisko jesienią 2010 r. Wreszcie, dzięki środkom pozyskanym przez miasto z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, w grudniu 2012 r. ruszyła przebudowa 3-kilometrowego odcinka drogi od pl. Armii Krajowej do granicy administracyjnej miasta. Prace zakończyły się 30 kwietnia 2014 r.

Nową Nieszawską zbudowała firma Strabag. Powstała zupełnie nowa jezdnia z dwoma pasami ruchu, chodniki, ścieżka rowerowa i nowe zatoki autobusowe. Drogowcy przebudowali też oświetlenie. Na najbardziej niebezpiecznych odcinkach ul. Nieszawskiej, przy wysokich nasypach, pojawiły się dodatkowo specjalne barierki ochronne. Powstały również bezpieczne przejścia dla pieszych. Skończył się także problem biegnącego pod ulicą wodociągu - w obecnym przebiegu ma on znikomy wpływ na drogę.

Realizacja projektu znacznie poprawiła płynność ruchu jednej z najważniejszych tras wylotowych Torunia. Oddzielenie ruchu rowerowego, samochodowego i pieszego oraz dostosowanie nawierzchni do notowanych obciążeń droga stała się zdecydowanie bardziej bezpieczna dla wszystkich użytkowników.

Nowa ul. Nieszawska w liczbach:

- jezdnia: długość 3,161 km, szerokość 6,0 m
- droga rowerowa + ciąg pieszorowerowy łączna długość 3,161 km, szerokość zmienna
- oświetlenie - 102 słupy
- zieleni drogowa: nasadzono 172 drzewa i 3730 krzewów
- jezdnia (nawierzchnia bitumiczna) - 20 345 m²
- droga rowerowa + ciąg pieszo-rowerowy - 6 430 m²
- zjazdy na posesje - 1 276 m²
- chodniki - 5 171 m²
- zatoki autobusowe - 806 m²
- pobocza utwardzone - 3 672 m²

Przebudowa była finansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013. Całkowita wartość projektu to 10.963.298 zł (koszty kwalifikowane 9 555 830 zł, a dofinansowanie z Unii Europejskiej 3 999 000 zł).

Inwestycje drogowe na osiedlach

Prawie 73 mln zł nakładów finansowych, około 35,68 km, 123 pozycji na liście zadań zrealizowanych przez drogowców. Prace dotyczyły następujących ulic:

2010

Relaksowej I etap od ul. Włocławskiej do drogi S-10 z budową dojazdu do kościoła - 0,56 km, Bora Komorowskiego - 0,247 km, Brzostkowiowej I etap - 0,497 km,

Cienistej – 0,212 km, Idzikowskiego – 0,8 km, Korfanteo – 0,565 km, Koszalińskiej – 0,103 km, Lisiej – I etap – 0,217 km, Na Przełaj – 0,452 km, Orlej – 0,592 km, Pana Wołodajowskiego – 0,491 km, Sadowej – III etap od ul. Prosowej do ul. Szosa Chełmińska – 0,644 km, Siedleckiej – 0,270 km, Tarnowskiej – II etap – 0,64 km, Wiklinowej i Tartacznej – 0,773 km, Zbożowej – 0,981 km, dojazdu do Teatru Lalek Zaczarowany Świat – 0,175 km;

2011

przebudowy układu komunikacyjnego połączenia ul. Armii Ludowej z ul. Piastowskiego przy stadionie piłkarskim – 0,200 km, Bananowej – 0,160 km, Brzoskwiniowej II etap do pierwszego łuku ul. Brzoskwiniowej do ul. Zbożowej – 0,606 km, Chełmskiej – 0,247 km, Czeremchowej – 0,309 km, Dalekiej – 0,225 km, Gorzowskiej – 0,326 km, Gwiazdzistej – 0,284 km, Harcerskiej – 0,500 km, Kałamarskiego – 0,337 km, Konduktorskiej – 0,142 km, Kościelnej – 0,260 km, Krętej I etap od ul. Szubińskiej do ul. Poznańskiej – 0,890 km, Kruczej – 0,570 km, Letniej – 0,430 km, Lisiej III etap od ul. Sokolej do ul. Koziej – 0,689 km, Makowej – 0,441 km, Niedźwiedziej – 0,177 km, Piaskowej – 0,139 km, Plebiscytowej II etap – 0,437 km, Relaksowej II etap – 0,434 km, Rysiej – 0,307 km, Sieradzkiej – 0,200 km, Sygnałowej – 0,089 km, Szmaragdowej – 0,259 km, Śliwowej – 0,224 km, Urodzajnej – 0,178 km, Wrzosowej – 0,166 km, Żytniej – 0,260 km;

2012

Bażantowej – 0,496 km, Bliskiej – 0,383 km, Bursztynowej – 0,224 km, Gryczanej – 0,197 km, Inżynierskiej I etap od ul. Legionów do ul. Gazowej – 0,365 km, Konopnej – 0,223 km, połączenia ul. Korfanteo – ul. Okólnej – 0,077 km, Łomżyńskiej – 0,170 km, Okopowej – 0,407 km, Okrzei – 0,304 km, Ostrołęckiej – 0,236 km, Owsianej I etap od ul. Brzoskwiniowej do ul. Czeremchowej – 0,508 km, Porannej I etap od ul. Hallera w kierunku ul. Jasnej – 0,230 km, Sarniej – 0,327 km, Siewnej i Roślinnej – 0,346 km, Skrzetuskiego – 0,161 km, Szafranowej – 0,271 km, Szczęśliwej – 0,173 km, Szuwarów I etap od ul. Okólnej do ul. Czaplí – 0,449 km, Trakcyjnej – 0,086 km, Wypoczynkowej – 0,165 km, Zdrojowej – 0,121 km, Zwrotniczej – 0,091 km, Żytniej II etap od ul. Szafranowej do ul. Pszenicznej – 0,060 km;

2013

budowa pochylni dla osób niepełnosprawnych przy ul. Podgórznej, drogi dojazdowej do ul. Strzałowej 5 – 0,13 km, Grzybowej I etap od ul. Iwanowskiej – 0,167 km, Jastrzębiej – 0,580 km, Kołowej – 0,117 km, Łokietka I etap od ul. Kościuszki do drugiego wjazdów do „Młynów” – 0,232 km, Łubinowej – 0,687 km, Okólnej – 0,518 km, Owsianej II etap od ul. Szosa Chełmińska do ul. Brzo-

skwiniowej – 0,280 km, Podgórzkiej do posesji nr 47 a – 0,694 km, przebudowa obiektu inżynierskiego w ciągu ul. Batorego, przedłużenia ul. Bukowej – 0,076 km, Przemyskiej – 0,250 km, Przyjaciół – 0,472 km, Przyłazczkowej – 0,392 km, Rypińskiej I etap od ul. Wołodajowskiego do ul. Otłoczyńskiej – 0,170 km, Rzeszowskiej – 0,177 km, Srebrnej – 0,104 km, Strzałowej – 0,100 km, Szuwarów II etap od ul. Czaplí do ul. Stawki Południowej – 0,450 km, Tęczowej – 0,086 km, Warzywniej – 0,500 km, Wiśniowej – 0,104 km, Wiśniowieckiego od nr 26-36 – 0,083 km.

2014

Agatowej – 0,158 km, Artyleryjskiej I etap od ul. Okólnej do ul. Husarskiej – 0,16 km, Borowikowej – 0,170 km (zadanie w realizacji), Chmielnej I etap – 0,078 km, dojazdu do Przedszkola Miejskiego nr 12 od ul. Hallera – 0,08 km, Kmicica – 0,234 km, Konińskiej – 0,217 km, Koziej I i II etap od ul. św. Antoniego w kierunku ul. Słowiczej – 0,460 km, łącznika w ul. Krętej – 0,090 km (w realizacji), Majdany – 0,375 km, Miodowej – 0,125 km (zadanie w realizacji), Nad Rzeczką – 0,310 km (zadanie w realizacji), odcinka ul. Przy Skarpie – 0,070 km (zadanie w realizacji), przebudowa obiektu inżynierskiego w ciągu ul. Suwałskiej, przebudowa odnogi ul. Włocławskiej nr 321 – 0,245 km (zadanie w realizacji), przebudowa skrzyżowania ul. Niesiołowskiego/Bukowa (zadanie w realizacji), Rakowicza – 0,290 km (zadanie w realizacji), Rybaki – 0,533 km (zadanie w realizacji), Ryżowej – 0,146 km, Skierniewickiej – 0,236 km (zadanie w realizacji), Szyszkowej – 0,340 km, Widok – 0,317 km, Wieżowej – 0,270 km (zadanie w realizacji), Wiśniowieckiego – 0,050 km.

Remonty dróg na starówce

W latach 2010-2014 w dalszym ciągu realizowano program odnowy dróg na toruńskiej starówce. Na ten cel przeznaczono ponad 7,5 miliona złotych. Łącznie zrealizowano 22 zadania:

2010

ul. Piernikarska (odc. ul. św. Jakuba – Wielkie Garbary), pl. Rapackiego (od Łuku Cezara do ul. Kopernika), ul. Prosta (odc. ul. Jęczmienna-Dominikańska), ul. św. Jana (odc. Żeglarska – Łazienna), Wielkie Garbary II (odc. Ślusarska - Piernikarska), Wola Zamkowa I (odc. Warszawska - Jakuba), Wola Zamkowa II (odc. Bulwar Filadelfijski – św. Jakuba);

2011

ul. Bankowa (odc. Ducha Św. - Żeglarska), Fosa Staromiejska (odc. pl. Teatralny - Horzycy), Fosa Staromiejska

(Wały gen. Sikorskiego - Piekary), pl. św. Katarzyny (odc. Dąbrowskiego – Dobrzyńska, strona północna);

2012

ul. Kopernika (odc. Pod Krzywą Wieżą – al. Jana Pawła), skwer przy Bulwarze Filadelfijskim, ul. Szpitalna, ul. Szpitalna (rekonstrukcja muru);

2013

ul. Horzycy, ul. Przedzamcze (odc. Wola Zamkowa - CK Zamek Krzyżacki), Wały gen. Sikorskiego (parking Strefy Płatnego Parkowania);

2014

ul. Chopina (odc. od al. Jana Pawła do ul. Bydgoskiej - korekta wysokościowa krawężników przy torowisku), pl. Teatralny (do ul. Chełmińskiej oraz wymiana chodnika między ul. Chełmińską i Wały gen. Sikorskiego), chodniki na starówce (odc. od ul. Podmurnej od Wałów gen. Sikorskiego, do przesmyku łączącego ul. Chełmińską).

Drogi rowerowe

Rowerzyści mogą w Toruniu korzystać z 82,5 km dróg rowerowych. To dobry wynik w skali kraju. Między innymi dlatego w 2012 r. w ogólnopolskim konkursie PTTK Toruń został uznany za „Gminę Przyjazną Rowerzystom”. Jury konkursowe doceniło toruńską infrastrukturę rowerową, a co za tym idzie – działania miasta na rzecz popularyzacji ekologicznego stylu życia.

Gmina Miasta Toruń dba o rowerzystów. Rozbudowa infrastruktury rowerowej ma zachęcić mieszkańców Torunia do codziennego korzystania z roweru w drodze do pracy i szkoły, a także do aktywnego spędzania wolnego czasu. Zwiększająca się liczba rowerzystów na ulicach to dowód na to, że warto tworzyć odpowiednie warunki do poruszania się tym ekologicznym i zdrowym środkiem transportu.

W latach 2010-2014 plan komunikacji rowerowej w Toruniu objął 25 zadań. Koszt ich realizacji w tym okresie wyniósł ponad 5,24 mln zł. Łączna długość odcinków tych tras, zbudowanych w ostatnich kilku latach lub przygotowanych do realizacji, wynosi 10,07 km.

Prace związane z urządzaniem dróg rowerowych prowadzono na odcinkach następujących ulic:

2010

przebudowa chodnika na chodnik i drogę rowerową w ciągu ul. Chrobrego od ulicy Polnej do ulicy Mazowieckiej – 0,822 km, przebudowa ciągu pieszo-rowerowego i chodnika na chodnik i drogę rowerową w ciągu

ul. Kościuszki i ul. Żółkiewskiego – 0,300 km, przebudowa trasy rowerowej w ciągu Szosy Lubickiej od ul. Kłodzkiej do Strugi Lubickiej – 0,670 km, przebudowa istniejącej drogi rowerowej ul. Szosa Lubicka - 0,250 km, budowa stojaków rowerowych – 120 kpl i wiat rowerowych – 3 szt.;

2011

rozbudowa al. Jana Pawła II o chodnik i drogę rowerową – 1,10 km, przebudowa ścieżki rowerowej i chodnika wzdłuż ul. Szosa Lubicka od ul. Winnica do Placu Sybiraków w Toruniu – 1,0 km, budowa stojaków rowerowych – 123 szt.;

2012

przebudowa chodnika na chodnik i drogę rowerową w ciągu ul. Olimpijskiej oraz M. Skłodowskiej-Curie na odcinku od węzła Chrzanowskiego do ul. M. Skłodowskiej-Curie 101 – 0,220 km, przebudowa chodnika na chodnik i drogę rowerową w ciągu ul. Przy Skarpie odcinek od pl. Sybiraków do ul. Wyszyńskiego – 1,14 km, przebudowa południowego chodnika w ciągu ul. Szosa Lubicka w Toruniu na odcinku od ul. Targowej do pl. Daszyńskiego na trasę rowerową – 0,90 km, budowa stojaków rowerowych – 108 szt.;

2013

budowa ciągu spacerowego ze ścieżką rowerową na odcinku Rubinkowo I (ul. Donimirskiego/Kasztanowa) do ul. Bukowej wzdłuż południowego brzegu Strugi Toruńskiej - I etap – 1,15 km, przebudowa ciągu pieszo-rowerowego w ciągu ul. Łukasiewicza na odcinku od Zespołu Szkół nr 22 do ul. Szosa Okrężna – 0,350 km, przebudowa chodnika na chodnik i drogę rowerową w ciągu ul. Szosy Bydgoskiej na odcinku od ul. Mickiewicza do pl. Skalskiego strona północna – 0,350 km, przebudowa chodnika na chodnik i drogę rowerową w ciągu ul. Śląskiego od ul. Konstytucji 3 Maja do ul. Szosa Lubicka – 0,115 km, budowa stojaków rowerowych – 161 szt.;

2014

przebudowa chodnika na chodnik i drogę rowerową w ciągu ul. Grudziądzkiej na odcinku od ul. Bażyńskich do ul. Kościuszki strona wschodnia – 0,250 km, budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż południowego brzegu Strugi toruńskiej – II etap – 0,650 km, przebudowa chodnika na chodnik i drogę rowerową w ciągu ul. Szosa Lubicka na odcinku od wjazdu na teren posesji przy Szosie Lubickiej 141/143 do skrzyżowania z ul. Jamontta – 0,800 km (zadanie w realizacji), budowa stojaków rowerowych – 50 szt., budowa parkingów zadaszonych dla rowerów – 2 komplety.

Parkingi, zatoki, chodniki

Na prace związane z budową parkingów, zatok autobusowych i tablic w latach 2010-2014 wydano ponad 7 mln zł (91 pozycji na liście zadań zrealizowanych przez drogowców).

Wybudowano 1,961 km chodników, 1192 miejsca parkingów oraz 3 perony autobusowe.

Wykonane prace to:

2010

budowa parkingu przy ul. Fasolowej – 10 miejsc, budowa parkingu przy ul. św. Faustyny – 9 miejsc, budowa chodnika przy ul. Hallera - 0,350 km, budowa parkingu ul. Hallera – 30 miejsc i 16 miejsc, budowa chodnika w ciągu ul. Kniaziewicza – 0,267 km, budowa parkingu przy ul. Matejki – 13 miejsc, budowa chodnika na ul. Podgórskiej – 0,342 km, budowa parkingu przy ul. Szczecińskiej – 27 miejsc, budowa parkingu leśnego wzdłuż ul. Przysieckiej – 110 miejsc;

2011

budowa chodnika przy Basenie Miejskim ul. Bażyńskich – 0,220 km, budowa parkingu przy Chrobrego – 6 miejsc, budowa parkingu przy ul. Dekerta – 10 miejsc, budowa parkingu przy ul. Fasolowej – 10 miejsc, budowa parkingu przed Szpitalem Wojewódzkim Dziecięcym przy ul. Konstytucji 3 Maja – 16 miejsc, budowa miejsc parkingowych przy ul. Legionów – 5 miejsc, budowa zatoki postojowej przy ul. Matejki – 8 miejsc, budowa miejsc parkingowych przy przedszkolu „Calineczka” przy ul. Osiedlowej – 11 miejsc, budowa chodnika w ul. Sokolej – 0,198 km, budowa chodnika przy ul. Włocławskiej – I etap – 0,80 km, budowa parkingu przy Zespole Szkół nr 28 – 10 miejsc;

2012

budowa chodnika ul. Dożynkowa – 0,175 km, budowa 3 peronów autobusowych na ul. Dożynkowej i ul. Na Przełaj, budowa miejsc parkingowych wzdłuż ul. Gałczyńskiego – 10 miejsc, budowa miejsc parkingowych przy pawilonie ul. Gałczyńskiego – 5 miejsc, budowa miejsc parkingowych szt. 7 i chodnika przy ul. Gałczyńskiego/Bema – 0,030 km, budowa chodnika ul. Hallera wraz z wjazdami z posesjami – 0,100 km, budowa chodnika wzdłuż ulicy Hallera od wlotu ul. Idzikowskiego do wlotu ul. Białej – 0,130 km, budowa miejsc parkingowych przy ul. Harcerskiej – 80 miejsc, budowa chodnika dł. 0,060 km oraz miejsc parkingowych 10 miejsc przy ul. Jarocińskiej, budowa chodnika przy ul. Katarzynki – 0,300 km, budowa chodnika przy ul. Kniaziewicza od ul. Łącznej do ul. Okólnej – 0,160

km, budowa chodnika w ciągu ul. Gogi od ul. Bażyńskich do ul. Podgórskiej – 0,203 km, budowa miejsc parkingowych przed budynkiem ul. Konopackich – 5 miejsc, budowa chodnika dł. 0,140 km i 14 miejsc parkingowych przy ul. Krynickiej, budowa zatoki parkingowej przy ul. Kościuszki – 10 miejsc, budowa zatoki parkingowej 5 miejsc i chodnika 0,035 km przy ul. Lelewela, budowa zatoki parkingowej wzdłuż ul. Moniuszki – 15 miejsc, budowa parkingu przy ul. Niesiołowskiego 39 miejsc i chodnika dł. 0,144 km, budowa chodnika ul. Płockiej – 0,380 km, budowa chodnika i drogi rowerowej w ciągu ulic: Polnej, Ugory, Traktorowej – 0,360 km, budowa miejsc parkingowych przy ul. Przy Skarpie przy SP 28 – 7 miejsc, budowa miejsc parkingowych przy ul. Rydygiera – 15 miejsc, budowa chodnika przy ul. Storczykowej – 0,089 km, budowa chodnika na Ślimaku Getyńskim – 0,065 km, budowa chodnika dł. – 0,036 km i 13 miejsc parkingowych przy ul. Targowej, budowa parkingu przy pawilonach handlowych przy ul. Wybickiego – 9 miejsc;

2013

budowa parkingu ul. Bolta – 10 miejsc, budowa parkingu ul. Buszczyńskich – 0,38 miejsc, budowa parkingu przy ul. Dybowskiej – 15 miejsc, budowa chodnika ul. Karolinki – 0,120 km, budowa parkingu przy ul. Kasprowicza – 29 miejsc, budowa zatok postojowych przy ul. Kołtątaja – 4 miejsc, budowa chodnika ul. Legnickiej – 0,146 km, budowa 10 miejsc parkingowych przy ul. Okólnej etap I, budowa ul. ks. J. Popiełuszki od ul. Rybaki do bloków mieszkalnych – 0,238 km, budowa parkingu przy ul. Poprzecznej/Mickiewicza – 10 miejsc, budowa chodnika dł. 0,381 km i budowa parkingu przy ul. Rolniczej – 15 i 25 miejsc, budowa parkingu przy ul. Poprzecznej/Mickiewicza – 10 miejsc, budowa chodnika ul. Suwalskiej – 0,090 km, budowa parkingu przy ul. Szczecińskiej – 15 miejsc, budowa parkingu ul. św. Józefa – 35 miejsc, budowa chodnika ul. Urodzajnej – 0,170 km, budowa chodnika ul. Wrzosowej – 0,810 km;

2014

budowa parkingu przy ul. Dziewulskiego – 25 miejsc, budowa parkingu przy ul. Hallera – 5 miejsc, budowa chodnika przy ul. Hallera przy ZS nr 14 – 0,200 km, budowa parkingu przy ul. Idzikowskiego – 29 miejsc, budowa parkingu przy ul. Kołtątaja – 3 miejsc, budowa parkingu przy ul. Konstytucji 3 Maja przy Wojewódzkim Szpitalu Dziecięcym – 10 miejsc, parking przy ul. Konstytucji 3 Maja – 20 miejsc, budowa parkingu przy ul. Okólnej II etap – 10 miejsc, budowa parkingu ul. Olimpijskiej – 37 miejsc, budowa chodnika ul. ks. J. Popiełuszki od hotelu Copernicus do salonu Kia – 0,150 km, budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych



przy ul. Prostej, budowa chodnika przy ul. Przy Skarpie (zadanie w realizacji) – 0,560 km, budowa parkingu przy ul. Rydygiera – 30 miejsc, budowa chodnika ul. Słowiczej – 0,320 km, budowa parkingu przy ul. Solanki – 20 miejsc, budowa parkingu przy ul. Sucharskiego – 14 miejsc, budowa chodnika przy ul. Szczecińskiej – 0,154 km, budowa 47 miejsc parkingowych i budowa 0,120 km chodnika przy ul. Szczecińskiej, parking przy ul. Szczęśliwej – 58 miejsc, budowa ciągu pieszo – rowerowego przy ul. Tataraków – 0,070 km, budowa chodnika ul. Ugory od ul. Zbożowej do ul. Sadowej – 0,310 km oraz budowa 27 miejsc parkingowych przy ul. Ugory, budowa miejsc parkingowych przy ul. Uniwersyteckiej – 16 miejsc, budowa parkingu przy ul. Włocławskiej – 30 miejsc, budowa parkingu przy ul. Wojska Polskiego – 10 miejsc, budowa parkingu przy ul. Wybickiego – I etap – 30 miejsc, budowa parkingu przy ul. Zbożowej – 10 miejsc.

Oświetlenie drogowe i sygnalizacja świetlna

Na prace związane z ustawieniem latarni oświetlenia drogowego i budową sygnalizacji świetlnej w latach 2010-2014 wydano około 3,68 mln zł.

W tym okresie ustawiono 894 kpl latarni oświetlenia drogowego oraz ustawiano sygnalizacje świetlne. Prowadzone były następujące prace:

2010

budowa oświetlenia na O/M Stawki Południowe (przy ulicach: Stawki Południowe, Grębocin Bielawy, Stawki,

Mokre, Wrzosa, Kaszczorek) – 110 kpl, budowa oświetlenia O/M Grębocin (przy ulicach: Krośnieńskiej, Częstochowskiej, Przelot) – 17 kpl, budowa oświetlenia O/M Stawki (przy ulicach: Dobrzańskiego-Hubala, Grota - Roweckiego, Beliny Prażmowskiego) – 14 kpl, budowa oświetlenia O/M Mokre (przy ul. Wschodniej do ul. Polnej) – 14 kpl, budowa oświetlenia O/M Wrzosa (przy ul. Modrakowej, Jemiołowej, Owsianej, Gryczanej, Pigwowca, Figowej, Brzoskwiniowej, Pistacjowej, Szałwiowej, Ryzowej) – 117 kpl, budowa oświetlenia O/M Kaszczorek (przy ulicach: Uroczej, Ślicznej, Ładnej) – 15 kpl, budowę tymczasowej sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic: Polna – Ugory – Traktorowa;

2011

budowa oświetlenia O/M Stawki (przy ulicach: Ametystowej, Topazowej, Perłowej, Bursztynowej) – 45 kpl, budowa oświetlenia drogowego O/M Wrzosa Leśna Polana (przy ulicach: Tartacznej, Szyszkowej z bocznymi odgałęzieniami) – 23 kpl, budowa oświetlenia O/M Rudak (przy ulicach: Husarskiej - od Okólnej do Bora Komorowskiego i przyległe) – 25 kpl, budowa oświetlenia OM Chełmińskie przy ul. Kaszubskiej – 13 kpl, budowa oświetlenia O/M Stawki (przy ulicach: Bursztynowej, Turkusowej, Okólnej i Kormorana) – 43 kpl, budowa oświetlenia O/M Bielawy – Grębocin przy ulicy Krakowskiej – 8 kpl, budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ul. Grudziądzka i ul. św. Józefa;

2012

budowa oświetlenia na O/M Stawki Piaski przy ul. Włocławskiej – 37 kpl, budowa oświetlenia na O/M Stawki Południowe (przy ulicach: Łącznej i Okólnej) – 30 kpl,

budowa oświetlenia O/M Podgórz (przy ulicach: Zagrodowej od ul. Nieszawskiej do wału), budowa oświetlenia O/M Bielawy – Grębocin (przy ul. Nad Rzeczką, Gawędy, Szczecińskiej, Koszalińskiej) – 27 kpl, ustawienie oświetlenia w skrzyżowaniu ulic: Polna- Ugory – Traktorowa, budowa oświetlenia O/M Kaszczorek (przy ulicach: Uroczej, ładnej i Wakacyjnej) – 39 kpl, budowa oświetlenia ul. A.E. Fieldorfa „Nila” – 16 kpl, budowa oświetlenia przy ul. Szubińskiej na parkingu – 10 kpl.;

2013

budowa oświetlenia O/M Stawki (przy ulicach: Sito-wia, Trzciniowa, Turkusowa, Stawki Południowe, Kormorana) – 71 kpl, budowa oświetlenia O/M Bielawy – Grębocin (na ulicach: Skierniewickiej, Krośnieńskiej, Sanockiej, Widok) – 32 kpl, budowa oświetlenia O/M Kaszczorek (przy ulicach: Srebrzystej i przyległych do ul. Na Przełaj - ulice Sezamowa, Skierki, Wodna) – 33 kpl, budowa oświetlenia wzdłuż alei parkowej prowadzącej od pl. Rapackiego do nieruchomości do L&P – 7 kpl, budowa sygnalizacji świetlnej w ul. Chrobrego;

2014

budowa oświetlenia O/M Grębocin (na ulicach: Wymarzonej przy cmentarzu, Sieradzkiej od torów PKP do Płockiej, Działowej) - (zadanie w realizacji), budowa oświetlenia OM Kaszczorek (na ulicach: Przyjemnej, Fantazyjnej od ul. Goplany do ul. Na Przełaj, Kubusia Puchatka, Zakole od ul. Turystycznej do pieszego mostku przez Drwęcę) - (zadanie w realizacji), budowa oświetlenia OM Stawki Południowe (przy ulicach: Nenufarów, Czaplí) oraz Zimowej i na terenach od ul. Tęczowej do ul. Kniaziewicza i od ul. Zielonej do ul. Idzikowskiego – (zadanie w realizacji), budowa oświetlenia przy ul. Wały gen. Sikorskiego od ronda ZNP do ul. Gregorkiewicza - (zadanie w realizacji), i przy ul. Przysieckiej - (zadanie w realizacji), uzupełnienie istniejącego oświetlenia ulicznego przy ulicach: Jeleniogórskiej, Krakowskiej, Fiałkowskiej, Sarniej, Relaksowej.

Parkowanie w strefie

Na terenie toruńskiej starówki i najbliższego otoczenia kierowcy mogą korzystać z 1328 miejsc w Strefie Płatnego Parkowania (1074 miejsc w podstrefie A oraz 254 miejsc w podstrefie B, w tym 149 miejsc dla osób niepełnosprawnych).

Od 1 sierpnia 2014 r. do obsługi strefy zostały zamontowane 73 nowoczesne parkometry, które dają nowe możliwości wnoszenia opłat przy pomocy nie tylko transakcji gotówkowych, ale i bezgotówkowych, a mianowicie:

- kart płatniczych – zgodnie ze standardem EMV a w szczególności kart zbliżeniowych w systemie PayPass/ PayWave,
- Toruńskiej Karty Miejskiej typ Mifare plus (po jej wprowadzeniu).

Jednocześnie kierowcy mogą wnieść opłatę dodatkową z tytułu nieopłaconego parkowania (potocznie określaną jako kara) w parkomatach. Wszystkie operacje można wykonać w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim. Dodatkowo opłaty za parkowanie można wносить przez internet za pomocą telefonów komórkowych w systemie Mobilet i mobiParking.

W SPP obowiązują tzw. dwa sezony: letni – od 1 kwietnia do 31 października oraz zimowy – od 1 listopada do 31 marca, w którym to okresie dopuszczalne jest parkowanie dla posiadaczy abonamentów na większej liczbie ulic.

Wydatki na drogi w latach 2010 - 2014

Lata	Powiat	Gmina	Ogółem powiat + gmina
2010	40 313 852	23 014 188	63 328 040
2011	171 124 213	34 089 884	205 214 098
2012	244 045 189	32 121 031	276 166 220
2013	271 437 054	36 152 734	307 589 788
2014	235 576 303	35 424 851	271 001 154
Ogółem:	962 496 612	160 802 690	1 123 299 302



Nowy most drogowy gen. Elżbiety Zawackiej

Ponad 4 km trasy mostowej i dróg dojazdowych, 18 tys. t konstrukcji stalowej, 8 tys. t stali zbrojeniowej, 3 tys. t asfaltu, 65 tys. m³ betonu. Najdłuższe w Polsce, 270-metrowe przęsła łukowe i nowatorskie technologie. 9 grudnia 2013 r. w Toruniu został oddany do użytku nowy most drogowy przez Wisłę. Nosi imię gen. Elżbiety Zawackiej.

Budowa mostu drogowego w Toruniu wraz z drogami dojazdowymi to najważniejsza od wielu lat inwestycja zrealizowana w Toruniu i zarazem jedno z największych tego typu przedsięwzięć zrealizowanych w ostatnich latach w Polsce. Nowa przeprawa w znacznym stopniu poprawiła płynność, przejezdność i bezpieczeństwo ruchu drogowego. Dobowo przejeżdża nią ok. 21 tysięcy pojazdów. Odciążała m.in. stary most drogowy im. J. Piłsudskiego. Przed oddaniem do ruchu nowego mostu starą przeprawą jeździło ok. 43 tys. pojazdów na dobę. Po oddaniu do ruchu – ok. 29 tysięcy. Nowy most chroni więc miasto przed paraliżem komunikacyjnym i pozytywnie wpływa na komfort jazdy kierowców. Powoduje to zwiększenie atrakcyjności ekonomicznej Torunia i regionu kujawsko-pomorskiego, pozwala na stworzenie dogodnych warunków dla inwestorów zewnętrznych oraz lokalnych przedsiębiorców. Wpływa także na wzrost turystycznej atrakcyjności miasta, co z kolei zwiększa szanse na dalszy rozwój i promocję Torunia.

W zgodzie z architekturą i naturą

Konstrukcja toruńskiego mostu odnosi się do architektonicznego układu miasta. Zaprojektowany jako stalowa konstrukcja łukowa, kształtem przęsła nawiązuje do istniejących już toruńskich mostów: kolejowego i drogowego. Przy projektowaniu przeprawy zastosowano najnowsze technologie, dzięki czemu inwestycja powstała bez szkody dla środowiska naturalnego. Nowoczesna, podwieszana konstrukcja oparta na jednej, centralnej podporze w nurcie rzeki, sprawia, że most w niewielkim stopniu ingeruje w naturalne otoczenie. Główna podpora mostu nie zakłóca pierwotnego biegu Wisły i zapewnia zachowanie żeglowności.

Ogromne przedsięwzięcie

Nowy most ma 540 m długości i 24 m szerokości, dwie jezdnie po dwa pasy ruchu w każdym kierunku jazdy. W ramach inwestycji została wykonana pełna infrastruktura: zatoki autobusowe, chodniki, droga rowerowa, oświetlenie i odwodnienie. Całkowita długość trasy mostowej wraz z drogami dojazdowymi wynosi

4,1 km. Estakady nad terenami zalewowymi po prawej i lewej stronie Wisły mają odpowiednio po 600 m i 830 m długości. Inwestycja objęła budowę i przebudowę 11 ulic o łącznej długości 11 km, budowę przejścia podziemnego dla pieszych i wiaduktu nad koleją oraz przebudowę kilku skrzyżowań i węzłów komunikacyjnych.

Beton, stal i... tysiące pali

Do posadowienia podpór samego mostu zostało wbitych w grunt łącznie 1,5 tys. pali prefabrykowanych o wymiarach 40 cm × 40 cm. Kolejne 2,5 tys. pali potrzebnych było do posadowienia pozostałych obiektów inżynierskich, w tym podpór estakad nad terenami zalewowymi. Estakady lewobrzeżne opierają się na 18, a prawobrzeżne na 12 podporach. Do wykonania mostu i pozostałych obiektów inżynierskich na trasie wykorzystano 18 tys. t konstrukcji stalowej, 8 tys. t stali zbrojeniowej i 65 tys. m³ betonu konstrukcyjnego.

Droga na most

Z prawobrzeżnej części Torunia droga na most prowadzi przez trzypoziomowe skrzyżowanie w obrębie pl. Daszyńskiego – jeden z najtrudniejszych konstrukcyjnie elementów trasy mostowej. W ramach nowego skrzyżowania powstał tunel, rondo i estakada. Wykonanie węzła wiązało się z przebudową istniejącej już infrastruktury podziemnej i naziemnej. Na lewym brzegu Wisły trasa mostowa była zdecydowanie mniej skomplikowana konstrukcyjnie. Objęła m.in. wykonanie kilkuset metrów nowych odcinków dróg, przejścia podziemnego dla pieszych i wiaduktu nad koleją.

Rekordowa rozpiętość i nowatorski sposób montażu

Nową przeprawę przez Wisłę cechuje rekordowa rozpiętość przęsła stalowej konstrukcji. Każde z nich ma po 270 m długości i 50 m wysokości (mierzonej od najwyższego punktu łuku do poziomu góry fundamentu podpory). Są to najdłuższe przęsła mostu łukowego w Polsce. W naszym kraju elementy o podobnych gabarytach i tonażu nie były nigdy wcześniej montowane, więc specjalnie na potrzeby realizacji toruńskiej inwestycji zespół specjalistów opracował innowacyjny sposób montażu. Najpierw stalowe przęsła zostały scalone z mniejszych fragmentów na lądzie, a następnie gotowe łuki mostu o łącznej masie ok. 5,5 tys. t zostały zwodowane holownikami i osadzone na trzech



podporach: 2 brzegowych i 1 zlokalizowanej w nurcie rzeki. Operacja ta, sterowana komputerowo, wymagała odpowiednich warunków wodnych i pogodowych oraz ogromnej precyzji w dopasowaniu elementów. Po dopłynięciu w miejsce montażu przęsła zostały uniesione na właściwą wysokość za pomocą siłowników hydraulicznych i ostatecznie osadzone na betonowych wezgłowiach. Pierwsze trafiło na swoje miejsce w marcu, drugie - w maju 2013 r. Następnie do osadzonych łuków została podwieszona stalowa płyta pomostu i rozpoczęły się prace wykończeniowe.

Szwajcarska receptura

To nie jedyna nowinka technologiczna na budowie toruńskiej przeprawy. Nawierzchnia mostu i dróg dojazdowych została wykonana z tzw. asfaltu lanego.

Asfalt lany najczęściej stosowany jest w Niemczech i Francji. Receptura zastosowana w Toruniu oparta jest na doświadczeniach szwajcarskich.

Do tej pory ten rodzaj materiału, ze względu na jego wodoszczelność, był stosowany jedynie w warstwach dolnych nawierzchni, w celu ochrony warstwy izolacji konstrukcji mostowej. W Toruniu został zastosowany również do warstwy ścieralnej, zwiększając tym samym bezpieczeństwo i trwałość całej konstrukcji. Podobną technologię zastosowano przy budowie mostu łączącego Danię ze Szwecją.

Asfalt lany jest jedyną technologią, która nie wymaga użycia walców. Rozkłada się go specjalistyczną rozkładarką. To nowatorskie rozwiązanie pozwala na osiągnięcie narzuconych projektem rygorystycznych parametrów technicznych jezdni. Mieszanka, dzięki swojemu składowi, nie pozostawia wolnych przestrzeni w strukturze i zapewnia absolutną szczelność nawierzchni. Jednocześnie, dzięki wtapieniu grysu w powierzchnię asfaltu, staje się bardziej szorstka, co znacznie skraca drogę hamowania i zwiększa bezpieczeństwo ruchu.

Prace badawcze nad dostosowaniem receptury do polskich warunków prowadzone były w laboratorium

TPA w Pruszkowie przez ponad dwa lata. Opracowana została indywidualna receptura, gdzie podstawowym składnikiem był wyprodukowany na indywidualne zlecenie w Rafinerii Gdańskiej uszlachetniony asfalt. Zastosowana przy budowie nawierzchni mostu technologia w opinii specjalistów jest innowacyjna na skalę nie tylko polską, ale także europejską.

Bezpieczna iluminacja

Nowy most w Toruniu posiada iluminację. W sumie na całym obiekcie zamontowano 140 punktów świetlnych koloru białego. Ich uruchomienie poprzedziły testy, które miały na celu sprawdzenie źródeł światła i opraw oświetleniowych. Fachowcy oceniali, jak iluminacja współgra z oświetleniem drogowym na moście. Przed ostatecznym uruchomieniem wymodelowali ją tak, aby nie oślepiała kierowców, tylko podkreślała walory architektoniczne mostu. Warto zaznaczyć, że przy opracowaniu projektu iluminacji dokonano oceny i analizy wielu uwarunkowań, w tym środowiskowych, techniczno-ekonomicznych i bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Dofinansowanie

Nowa przeprawa przez Wisłę w Toruniu wraz z całym układem estakad, tuneli i dróg dojazdowych to jedna z największych w Polsce inwestycji drogowych, zrealizowana przy udziale unijnego wsparcia finansowanego z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

Od początku miasto wnioskowało o dofinansowanie w wysokości 85% kosztów projektu. Było to maksymalne wsparcie finansowe przewidziane w dokumentach programowych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Ostatecznie, mimo że projekt został wysoko oceniony, a Komisja Europejska zaopiniowała wniosek pozytywnie, przyznając dofinansowanie w wysokości 85%, Ministerstwo Infrastruktury udzieliło wsparcia na poziomie krajowym: 53% wartości projektu (327 mln zł).

6 października 2010 r. podpisano umowę na dofinansowanie. Od tego momentu prezydent Torunia rozpoczął intensywne starania o zwiększenie wsparcia do poziomu 85%, tj. takiego, na jakim były dofinansowane inne polskie inwestycje realizowane w ramach POIŚ. Ostatecznie 19 września 2014 r. Minister Rozwoju Regionalnego podjął decyzję o zwiększeniu dofinansowania unijnego dla budowy toruńskiego mostu drogowego o 148 mln 999 tys. zł. Oznacza to, że inwestycja ta otrzymuje ponad 78 proc. dofinansowania ze środków europejskich.

Wartość projektu wynosi ok. 699 mln zł, z czego ok. 477 mln zł pochodzi ze środków unijnych.

Wykonawcy i inwestor

Generalnym wykonawcą przeprawy było konsorcjum firm Strabag Sp. z o.o. i Strabag AG. Inwestorem - Miejski Zarząd Dróg w Toruniu, działający w imieniu Gminy Miasta Torunia. Prace rozpoczęto w listopadzie 2010 r. Oddanie mostu gen. Elżbiety Zawackiej do użytku miało miejsce 9 grudnia 2013 r.



**Potrzeby
mieszkaniowe**

W ciągu ostatnich czterech lat miasto kontynuowało realizację rozbudowanego programu inwestycyjnego i remontowego. Jego celem jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych torunian, w szczególności rodzin, których nie stać na zakup mieszkania na wolnym rynku.

Zgodnie z szacunkami z połowy 2014 r. w Toruniu brakuje łącznie ponad 2000 mieszkań dla osób borykających się z problemami lokalowymi. Część z tych potrzeb wynika z konieczności zapewnienia innego lokum osobom z budynków przeznaczonych do rozbioru czy z wypowiedzeniami umów od prywatnych właścicieli budynków. Większość jednak dotyczy osób, które nie płaciły za zajmowane dotąd mieszkania i otrzymały wyroki eksmisyjne - obecnie w Toruniu jest 1426 takich wyroków oczekujących na realizację, z prawem do lokalu socjalnego lub tymczasowego pomieszczenia.

Każdego roku sądy zasądają od 150 do 200 eksmisji z mieszkań należących do gminy i innych podmiotów, a obowiązkiem miasta jest w takim przypadku zapewnienie eksmitowanym dachu nad głową. Dzięki corocznemu pozyskiwaniu mieszkań udaje się hamować wzrost potrzeb w tym zakresie. W latach 2010-2014 miasto przydzieliło mieszkania 776 potrzebującym rodzinom.

Nakłady na budowę nowych oraz adaptację mieszkań komunalnych i socjalnych utrzymywane są w Toruniu na wysokim poziomie. W ostatnich latach rekordowy pod tym względem był 2011 r., kiedy miasto przeznaczyło na ten cel 10,3 mln zł. Łącznie od 2010 do 2014 r. wydatki budżetu Torunia na budownictwo komunalne sięgnęły prawie 38,6 mln zł. Dodatkowo 3,8 mln zł udało się pozyskać z Funduszu Dopłat jako dotację z budżetu państwa na wsparcie budowy miesz-

kań przez gminę i budowę mieszkań wspólnie przez gminę i Toruńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego (TTBS).

Nowe i po remoncie

Łącznie w latach 2010-2014 wybudowano i wyremontowano 361 lokali mieszkalnych i socjalnych, w tym 48 lokali mieszkalnych wspólnie z TTBS. Wyremontowany został budynek przy ul. Działowskiego 8 (tzw. hotel „Lipsk”) - prace remontowe rozpoczęły się w 2010 r. i zakończyły się 2013 r.

- 2010 – ul. Targowa 47A: 40 lokali mieszkalnych,
- 2011 – ul. Andersa 81: 32 lokale mieszkalne, 12 lokali socjalnych; ul. Olsztyńska 126 i 128: 67 lokali mieszkalnych; ul. Działowskiego 8: 33 lokale mieszkalne, 7 lokali socjalnych,
- 2012 – ul. Andersa 79: 30 lokali mieszkalnych, 10 lokali socjalnych,
- 2013 – ul. Olsztyńska 124: 34 lokale mieszkalne, ul. Działowskiego 8: 34 lokale mieszkalnych, 14 lokali socjalnych,
- 2014 – ul. Armii Ludowej 75: 48 lokali mieszkalnych (wspólne z TTBS).

Lokale gminne wybudowane w Toruniu w poszczególnych latach

Lata	Lokale socjalne	Lokale mieszkalne
2010	-	40
2011	19	132
2012	10	30
2013	14	68
2014	-	48 (wspólnie z TTBS)



Wydatki na budownictwo mieszkaniowe w latach 2010-2014 (zł)

Rok	Nazwa zadania	
	Gminne budownictwo mieszkaniowe (socjalne i mieszkalne) WliR	Dokapitalizowanie spółki TTBS w związku z realizacją budownictwa mieszkaniowego
2010	9 934 891	1 500 000
2011	10 370 467	0
2012	9 497 569	1 000 000
2013	8 296 017	3 000 000
2014	5 000 000	5 680 000

Wpływy do budżetu Torunia z Funduszu Dopłat były następujące: w 2010 r. - ul. Drzymały 13/15 – 718 036 zł; w 2014 r. - ul. Olsztyńska 124 – 711 385 zł; planowane wpływy do budżetu miasta na budownictwo mieszkaniowe w 2014 r. - ul. Armii Ludowej 75 - do kwoty 2 414 895 zł.

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Toruń na lata 2010-2014 wskazuje następujące zadania w zakresie polityki mieszkaniowej. W kolejnych latach miasto zbuduje:

- 57 mieszkań, ul. Armii Ludowej (wspólnie z TTBS),
- 35 mieszkań, ul. Letnia,
- 20 mieszkań, ul. Drzymały,
- 568 mieszkań, ul. Poznańska/Glinki.

Działania miasta związane z budownictwem mieszkaniowym są prowadzone przede wszystkim na rzecz osób i rodzin niezamożnych. Instytucją wspierającą realizację programu mieszkaniowego gminy jest miejska spółka Toruńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego. W latach 2010-2014 TTBS wybudowało 441 mieszkań, z czego 83 na sprzedaż na zasadach rynkowych, a pozostałe na wynajem (zgodnie z ideą funkcjonowania budownictwa społecznego).

Mieszkania wybudowane przez TTBS w latach 2010-2014

Razem	2010	2011	2012	2013	2014
441	197	-	144	22	78

Największy udział w rynku mieszkaniowym mają jednak inwestorzy prywatni, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, przy czym ich działalność jest adresowana do osób o bardziej zasobnym portfelu. W latach 2010-2012 wybudowali oni w Toruniu 3024 mieszkania. Najwięcej prywatnych mieszkań w Toruniu powstało w 2011 r. - 1365.

Ważnym i oczekiwanym przez prywatnych inwestorów działaniem jest udostępnianie przez miasto nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Szczególnie istotnym w tym zakresie przedsięwzięciem, przeprowadzonym w ostatnich latach, jest udostępnienie obszaru po dawnej jednostce Armii Radzieckiej, tzw. JAR-u. Latem 2010 r. została sprze-



dana tu w przetargu pierwsza działka budowlana. Powstaną na niej budynki wielorodzinne. Prowadzone są także prace związane z infrastrukturą dla tego terenu. W okresie 2010-2014 (do 31.05.) na uzbrojenie terenów inwestycyjnych o funkcji mieszkaniowej (50 ha) JAR-u zostały poniesione następujące koszty na: kanalizację sanitarną - 3,9 mln zł, sieć wodociagową - 2,3 mln zł, kanalizację deszczową - 8,6 mln zł, budowę infrastruktury drogowej - 6,6 mln zł. Dodatkowo co roku miasto przeznaczają 300 000 zł na wsparcie działań związanych z przygotowaniem terenów dla inwestorów budownictwa mieszkaniowego.

Miejskie i na sprzedaż

W mieszkaniowym zasobie Gminy Miasta Toruń systematycznie wzrasta liczba lokali socjalnych. W 2010 r. było ich 641, a w maju 2014 r. 749, natomiast liczba mieszkalnych wynosi 4820. W skład mieszkaniowego zasobu gminy wchodzi 36 lokali mieszkalnych znajdujących się w miejskich obiektach oświatowych.

Ponadto gmina utworzyła zasób tymczasowych pomieszczeń. Osoby, które zostały objęte wyrokiem eksmisyjnym bez uprawnienia do lokalu socjalnego, mają uprawnienie do pomieszczenia tymczasowego. W marcu 2014 r. oddano do użytku 36 takich pomieszczeń przy ul. Skłodowskiej-Curie (adaptacja byłych koszar policyjnych).

Sprzedaż mieszkań komunalnych w Toruniu reguluje uchwała nr 742/10 Rady Miasta Torunia z dnia 21.01.2010 r. z późn. zm. Przewiduje ona bonifikaty przy zbywaniu mieszkań na rzecz najemców. Łączna wysokość udzielonej bonifikaty od ceny lokalu nie może przekroczyć 95% ceny. Od 2010 r. do maja 2014 r. miasto sprzedało w sumie 467 lokali mieszkalnych.

Mieszkania komunalne sprzedane w latach 2010-2014

Razem	2010	2011	2012	2013	31.05.2014
467	45	102	134	133	53

2779 mieszkań gminnych znajduje się we wspólnotach mieszkaniowych zarządzanych przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej lub inne podmioty. Miasto w pierwszej kolejności sprzedaje właśnie takie mieszkania, obniżając w ten sposób koszty utrzymania i remontów budynków wspólnot mieszkaniowych.

Czynsze

Obecne miesięczne stawki bazowe czynszów w mieszkaniach komunalnych wahają się w Toruniu w granicach 4,39-5,50 zł/m². Najemcy korzystają z obniżek i podwyżek stawek bazowych czynszu w zależności od standardu lokali. Największa obniżka stawki bazowej czynszu wynosi 60%. Po zastosowaniu takiej obniżki najniższa stawka czynszu obowiązująca w Toruniu wynosi 1,76 zł/m kw. Dodatkowo najemcy mieszkań gminnych mogą korzystać z obniżek stawek czynszu ze względu na niskie dochody - tu zniżki wynoszą 20%, 30% lub 40% w zależności od dochodu na członka rodziny. Lokatorzy mieszkań dużych (pow. powyżej

80 m kw.) płacą wyższe czynsze: 8,77-11,01 zł, ale i w tym przypadku mają zastosowanie obniżki za niższy standard. Natomiast w mieszkaniach socjalnych, przydzielanych osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji finansowej, czynsze są minimalne i wynoszą 0,65 zł/m kw. powierzchni użytkowej lokalu.

Mieszkania na starówce

Lata 2010-2014 były kolejnym okresem realizacji szczególnych zasad gospodarowania zasobem mieszkaniowym na starówce. Zgodnie z wytycznymi Rady Miasta Torunia prowadzona jest prywatyzacja budynków mieszkalnych w tej części miasta. Prywatyzowanie budynków w drodze sprzedaży poszczególnych lokali jest jednak czasochłonne. Ponieważ najemcy kupujący mieszkania często nie mają możliwości przeprowadzenia renowacji zabytkowych budynków, miasto stosuje inną formę działania: wykwaterowanie do innych mieszkań i sprzedaż całych budynków za gotówkę lub zamianę na mieszkania. W okresie 2010-2014 (do 31 maja) przeprowadzono w ten sposób ze starówki 44 najemców mieszkań gminnych. Wykwaterowanie nieruchomości położonych na starówce będzie kontynuowane w kolejnych latach.



Bezpieczeństwo

O bezpieczeństwo i spokój torunian dba wiele służb. Jest wśród nich Straż Miejska, Wydział Ochrony Ludności Urzędu Miasta Torunia, Policja i Straż Pożarna. Te dwie ostatnie nie należą do magistrackich struktur, ale miasto blisko z nimi współpracuje. Ponadto prowadzi monitoring poszczególnych osiedli i starówki, a także uczestniczy w akcjach i programach na rzecz bezpieczeństwa. W sytuacjach kryzysowych mieszkańcy mogą zawsze liczyć na Toruńskie Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Toruńskie Centrum Zarządzania Kryzysowego

Toruńskie Centrum Zarządzania Kryzysowego przy ul. Legionów 70/76 obejmuje swoim zasięgiem miasto Toruń oraz obszar powiatu toruńskiego. Jest to miejsce szczególne dla zachowania skutecznej współpracy w sferze bezpieczeństwa. To tam skupiają się i są poddawane szczegółowej analizie informacje na temat wszelkiego typu zagrożeń porządku i bezpieczeństwa. TCZK wyposażone jest w nowoczesny sprzęt, systemy informatyczne i łączność. Daje to doskonale warunki sprzyjające analizowaniu sytuacji i podejmowaniu decyzji, także w stanach dużego zagrożenia. W TCZK koncentruje się i zazębia współpraca różnych służb, co umożliwia lepszą koordynację działań, lepszy i szybszy przepływ informacji, skuteczniejsze planowanie i prowadzenie akcji.

Sprawne działanie TCZK zostało potwierdzone w czasie dużych akcji prowadzonych w trakcie wyjątkowych zagrożeń: powodzi, pożarów, wybuchów gazu, wypadków drogowych. Na szczęście minione cztery lata były w miarę spokojne, bez większych zdarzeń noszących znamiona kryzysu.

Toruńskie Centrum Zarządzania Kryzysowego działa od 2004 r. Było jedną z pierwszych tego typu placówek w Polsce (ośrodków dysponowania sił i środków w sytuacji zagrożeń mieszkańców). Jest uważane za wzorową tego typu placówkę w kraju.

Koszty związane z utrzymaniem i rozwojem TCZK w latach 2010-2014 wyniosły w sumie 2,207 mln zł. Część wydatków bieżących (30%) pokrywa Starostwo Toruńskie.

W latach 2010-2012 miasto realizowało zadanie „Adaptacja pomieszczeń dla potrzeb Centrum Powiadomienia Ratunkowego”, przy współudziale dotacji z budżetu państwa. Całkowity koszt inwestycji realizowanej

w latach 2010-2012 wyniósł 1,686 mln zł, z tego 1,2 mln zł finansowane środkami z budżetu państwa. W ramach inwestycji dokonano przebudowy i adaptacji pomieszczeń oraz systemów technicznych istniejącego obiektu TCZK do stanu umożliwiającego funkcjonowanie z ośrodkiem w zakresie wymaganym dla Centrum Powiadomienia Ratunkowego na potrzeby województwa kujawsko-pomorskiego. I tak powiększono powierzchnię sali operatorskiej, przygotowano 12 stanowisk dyspozytorskich i zaplecze socjalne w zaprojektowanej części funkcjonalnej Centrum Powiadomienia Ratunkowego, zwiększono powierzchnię serwerowni i sali dyspozytorskiej TCZK, zmodernizowano pomieszczenia zlokalizowane w części parterowej obiektu, dokonano zmiany aranżacji sali dyspozytorskiej oraz pomieszczeń socjalnych. Wojewoda kujawsko-pomorski, w ramach współfinansowania kosztów inwestycji, przydzielił Gminie Miasta Toruń ze środków rezerwy celowej przeznaczonej na wydatki związane z budową i funkcjonowaniem systemu powiadomienia ratunkowego dotację 1 141 085 zł. Pozostałą kwotę w wysokości 751 016 00 zł pokryła GMT. 9 maja 2012 r. komisja powołana przez wojewodę kujawsko-pomorskiego sprawdziła i zatwierdziła zgodność wykonanych prac z podpisanym porozumieniem. 19 listopada 2012 r. prezydent Torunia przekazał wojewodzie kujawsko-pomorskiemu w nieodpłatne użyczenie 285,3 m² powierzchni użytkowej na potrzeby CPR.

Straż Miejska

W Straży Miejskiej w Toruniu funkcjonuje 125 etatów strażniczych. Służby patrolowe realizuje samodzielnie lub wspólnie innymi służbami: Policją, Żandarmerią Wojskową, Izbą Celną.

Liczba patroli w poszczególnych latach:

- 2011 - 7.838 patroli samodzielnych, 1.838 patroli z Policją
- 2012 - 7.987 patroli samodzielnych, 15 patroli z Żandarmerią Wojskową, 1.972 patrole z Policją
- 2013 - 8.027 patroli samodzielnych, 23 patrole z Żandarmerią Wojskową, 1.417 patroli z Policją
- 2014 (I połowa) - 3.719 patroli samodzielnych, 2 patrole z Żandarmerią Wojskową, 520 patroli z Policją, 56 patroli z Izbą Celną.

W latach 2011-2014 nakłady finansowe na utrzymanie toruńskiej Straży Miejskiej kształtowały się następująco:

- 2011 - 7,36 mln zł
- 2012 - 7,29 mln zł

- 2013 - 7,41 mln zł plus dodatkowo 550 tys. zł system SWD; 40 tys. zł samochód do przewozu psa służbowego; 70 tys. zł samochód o napędzie hybrydowym; 28,4 tys. zł na działania profilaktyczne
- 2014 - 7,76 mln zł plus dodatkowo 10 tys. zł na działania profilaktyczne związane z przeciwdziałaniem narkomanii; 53,4 tys. zł na działania w celu przeciwdziałaniu alkoholizmowi; 63 tys. zł na samochód dla ekopatrolu).

Współpraca Straży Miejskiej z Policją

Współpraca Straży Miejskiej z Policją oparta jest na realizacji wspólnych patroli oraz wymianie informacji o występujących na danym obszarze zagrożeniach w zakresie zakłócania spokoju i porządku publicznego, współdziałaniu przy zabezpieczaniu miejsc przestępstw i wykroczeń, organizowaniu wspólnych szkoleń oraz ćwiczeń policjantów i strażników miejskich, koordynowaniu rozmieszczenia służb patrolowych Policji i Straży Miejskiej z uwzględnieniem zagrożeń występujących na danym terenie, utrzymywaniu stałej łączności pomiędzy dyżurnymi Policji i Straży Miejskiej. Przykłady wspólnych działań: Bezpieczna strefa turystyczna, Pierwszy dzień wiosny, patrole przy szkołach, współpraca z posterunkiem wodnym Komendy Miejskiej Policji oraz placówką miejską WOPR, efektem czego realizowane są wspólne patrole wodne na Wiśle, akcja „Znicz”, wspólne zabezpieczanie imprez o charakterze masowym.

Przykłady nowych inicjatyw Straży Miejskiej

- Nowy system łączności cyfrowej – na przełomie 2011/2012 r. Straż Miejska przeprowadziła wymianę dotychczas używanego systemu łączności bezprzewodowej, wprowadzając system cyfrowy, spełniający aktualnie obowiązujące normy i zapewniający zwiększone możliwości i skuteczność. Zakup sfinansowano z budżetu miasta,
- Patrol ekologiczny – jego głównym zadaniem są działania w zakresie szeroko pojętej ekologii, wspieranie właściwej gospodarki odpadami, ochrony środowiska i zwierząt,
- Euro 2012 – w okresie poprzedzającym Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej 2012 Polska-Ukraina, mając na uwadze planowane rzesze kibiców piłkarskich w naszym mieście, Straż Miejska wdrożyła cykl szkoleń doskonalących postępowanie podczas

zajść ulicznych i grup chuliganów zakłócających ład i porządek publiczny. Opracowano i wdrożono, przy partnerstwie z Miejskim Zakładem Komunikacji, szkolenia tzw. grupy interwencyjnej, obejmujące metody postępowania wobec osób agresywnych, znajdujących się w środkach komunikacji publicznej. Przeprowadzono również specjalistyczne szkolenie wymienionych strażników z zakresu psychologicznych aspektów pracy z tłumem,

- Ulotka informacyjna dla turystów (akcja wspólna z Biurem Toruńskiego Centrum Miasta) – dystrybucja od 2011 r., informacje na ulotce podane są w trzech językach: polskim, angielskim i niemieckim. Jest też na niej mapka Zespołu Staromiejskiego z zaznaczonymi parkingami, w tym miejscami dla niepełnosprawnych, strefą wyłączoną z ruchu kołowego oraz obiektami użyteczności publicznej. Ponadto podano także kilka rad, jak strzec się przed złodziejami, a także ważne telefony alarmowe oraz do Informacji Turystycznej,
- Patrol z psem obronnym i psem do wykrywania substancji narkotycznych,
- Razem z mieszkańcami – w myśl wprowadzonej w 2013 r. misji jednostki strażnik ma nie tylko pilnować porządku, ale także pomagać w rozwiązywaniu problemów danych społeczności. Opiera się na tworzeniu tzw. Wspólnot Społecznościowych, co ma doprowadzić do przewartościowania roli strażnika w środowisku lokalnym z funkcjonariusza wyłącznie egzekwującego prawo, sięgającego częstokroć do środków oddziaływania restrykcyjnego, w strażnika przyjaznego oraz otwartego na rozwiązywanie problemów społecznych. Główny nacisk w działaniach został położony na prewencyjne przeciwdziałanie wykroczeniom najbardziej dokuczliwym z punktu widzenia mieszkańców Torunia (np. parkowanie pojazdów w niedozwolonym miejscu, zanieczyszczanie publicznej przestrzeni przez psie odchody), ale także na szukanie wspólnie z mieszkańcami wspólnych rozwiązań zaistniałego problemu (np. poszukiwanie nowych miejsc parkingowych). Równolegle prowadzone są zdecydowane działania restrykcyjne względem sprawców naruszających prawo,
- Twój dzielnicowy – w 2013 r. Straż Miejska opracowała i wprowadziła ulotki informacyjne dla mieszkańców na temat strażników dzielnicowych z praktycznymi informacjami na temat obszaru działania danego dzielnicowego oraz możliwych form kontaktu mieszkańców,
- Fotopułapki – wprowadzone w 2013 r. urządzenia samoczynnie rejestrujące wykroczenia popełniane przez osoby pozbywające się w sposób nielegalny odpadów (nabyte ze środków Wydziału Środowiska i Zieleni UMT),



- Samochód o napędzie ekologicznym – dzięki środkom z budżetu miasta pozyskanym z opłat na ochronę Środowiska we wrześniu 2013 r. zakupiono auto o napędzie hybrydowym benzynowo- elektrycznym. Pojazd jest wykorzystywany do działań prowadzonych w obszarze Zespołu Staromiejskiego, będącego strefą wrażliwą, objętą szczególną opieką w zakresie ograniczania emisji spalin i hałasu,
- Szkolenie w zakresie rozpoznawania fałszywych dokumentów oraz walut,
- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym - programy profilaktyczne w zakresie trzeźwości i właściwego zachowania w ruchu drogowym,
- Nowy System Wspomagania Dowodzenia – na przełomie 2013/2014 r. Straż Miejska przeprowadziła wymianę dotychczas używanego systemu rejestracji zdarzeń dyżurnego jednostki na nowoczesne rozwiązanie informatyczne. System jest m.in. powiązany z mapą cyfrową miasta, ma podgląd lokalizacji patroli, możliwość odbioru zgłoszeń od obywateli drogą SMS,
- Utworzenie wojewódzkiej prefektury - 28 lutego 2014 r., prefektem został Mirosław Bartulewicz - komendant SM w Toruniu,
- Alkomat w TCZK,
- Ratownicy rowerowi na starówce – patrole funkcjonują w sezonie turystycznym oraz podczas organizacji imprez masowych, są wyposażone w zestaw ratowniczy R-1 oraz defibrylator,
- Punkt informacyjny na starówce (w okresie wakacyjnym) – działa od czerwca 2014 r. Specjalna budka jest opatrzona informacjami w języku polskim i angielskim oraz międzynarodowym numerem pomocy dla turystów. W budce czuwa Strażnik Miejski znający doskonale język angielski oraz przeszkolony w zakresie informacji turystycznej. W razie potrzeby można u niego nie tylko szukać pomocy, ale także porady, co i gdzie warto zwiedzić, gdzie znaleźć nocleg itp.

W działaniach Straży Miejskiej ważna jest profilaktyka. W 2014 r. utworzono Zespół ds. Profilaktyki i Komunikacji Społecznej. Aktualnie Straż Miejska współpracuje z 80 toruńskimi placówkami oświatowymi, realizując programy profilaktyczno-edukacyjne, w których tylko w 2013 r. wzięło udział prawie 30 tysięcy osób. Obecnie Straż Miejska realizuje ponad 30 autorskich programów z zakresu profilaktyki w placówkach oświatowych. Profilaktyka to także szkolenia z samoobrony dla kobiet i przewodników, seminaria dla seniorów, pogadanki, edukacja w zakresie sprzątania po psach czy stoiska na festynach rekreacyjnych.

Monitoring miejski

W Toruniu działa 125 kamer monitoringu miejskiego. 59 z nich zostało zainstalowanych w ciągu ostatnich czterech lat. Obraz ze wszystkich kamer jest przesyłany, obserwowany i nagrywany w TCZK. Kamery obserwują przede wszystkim starówkę, ale od 2011 r. pojawiły się także np. na Bydgoskim Przedmieściu oraz innych rejonach miasta. Dodatkowym wsparciem dla monitoringu miejskiego są kamery instalowane przez toruńskie spółdzielnie mieszkaniowe, w ramach monitoringu osiedlowego. W latach 2010-2014 zamontowano 28 takich urządzeń. Miasto współpracuje w tym zakresie ze spółdzielniami mieszkaniowymi: MSM, Kopernik, Rubinkowo.

W latach 2010-2014 Toruń przeznaczył na rozwój i utrzymanie systemu monitoringu miejskiego i osiedlowego prawie 2 mln 831 tys. zł, czego 1 843 694 zł to inwestycje.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (Oś Priorytetowa 7 „Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy”, Działanie 7.1 „Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast”) zrealizowano projekt „Rozbudowa i organizacja systemu monitoringu wizyjnego na obszarze zespołu staromiejskiego i Bydgoskiego Przedmieścia miasta Torunia”. Wartość projektu to 1 585 493,11 zł, a dofinansowanie wyniosło 746 765,83 zł. Za te pieniądze zamontowano łącznie 50 kamer. Projekt zakładał rozbudowę funkcjonującego miejskiego systemu monitoringu wizyjnego na obszarze starówki o 30 nowych punktów kamerowych oraz rozszerzenia jego zasięgu na nowy obszar Bydgoskiego Przedmieścia poprzez zainstalowanie 20 punktów kamerowych. W ramach projektu powstała również niezbędna infrastruktura przesyłowa i techniczna pod potrzeby organizowanego



systemu, jak również zostały przeprowadzone prace modernizacyjne budowlane, techniczne i funkcjonalne w istniejącym Głównym Punkcie Rejestracji i Archiwizacji znajdującym się przy Wałach gen. Sikorskiego 10 oraz Centrum Dozoru Monitoringu w Toruńskim Centrum Zarządzania Kryzysowego przy ul. Legionów 70/76.

Kolejne elementy systemu monitoringu wizyjnego pojawiają się jako części składowe innych projektów unijnych, choćby „Zielonego pomostu”, rewitalizacji Bulwaru Filadelfijskiego i budowy przystani AZS nad Wisłą, rewitalizacji dworca Toruń Główny, budowy węzła przesiadkowego przy dworcu Toruń Miasto czy systemu monitorowania bezpieczeństwa pasażerów w komunikacji zbiorowej.

W ramach realizacji projektu unijnego – budowy sieci szerokopasmowej w Toruniu – doprowadzono m.in. do połączenia światłowodem Komendy Miejskiej Policji w Toruniu z Komisariatami Policji Toruń - Śródmieście i Toruń - Podgórz.

Co widzą kamery? Spożywanie alkoholu w miejscu publicznym, awantury, bójki, pobicia, osoby śpiące w miejscu publicznym, wykroczenia porządkowe, żebractwo, wykroczenia w ruchu drogowym. Dzięki pracy kamer i osób analizujących przesyłany przez nie obraz, w latach 2010-2014:

- zatrzymano przeszło 200 sprawców przestępstw i wykroczeń,
- nałożono prawie 3000 mandatów karnych,

- skierowano prawie 100 wniosków o ukaranie do sądu grodzkiego.

Za pomocą kamer najczęściej ujawniane są wykroczenia w ruchu drogowym. W latach 2010-2014 było to ponad 1800 przypadków. Na drugim miejscu listy rankingowej jest spożywanie alkoholu w miejscu publicznym - ujawnione przez monitoring miejski prawie 1600 razy w ciągu czterech lat.

Wsparcie dla Policji i Państwowej Straży Pożarnej

Ponad 2,6 mln zł przeznaczył samorząd Torunia na wsparcie działań Policji w latach 2010-2014. Wprawdzie Policja jest instytucją państwową i utrzymywaną z budżetu państwa, ale w trosce o wzmocnienie bezpieczeństwa torunian miasto corocznie decyduje się wspierać finansowo tę formację. Miejskie pieniądze przeznaczane są zarówno na bieżącą działalność, jak i zakupy sprzętu oraz inwestycje.

Wybrane formy wsparcia:

- dofinansowanie zakupu 11 pojazdów służbowych,
- dofinansowanie zakupu paliwa do samochodów służbowych,
- zakup sprzętu multimedialnego,
- remont pomieszczeń Komendy Miejskiej Policji,
- dodatkowe patrole policyjne,
- dofinansowanie opracowania dokumentacji projektowej dla potrzeb KMP w Toruniu.

Szczególnie ważną i dobrze ocenianą przez mieszkańców formą współpracy z Policją jest finansowanie przez miasto dodatkowych patroli na ulicach Torunia. W latach 2011-2014 na wynagrodzenia dla policjantów wykonujących dodatkowe patrole policyjne oraz na patrole służby kandydackiej miasto przeznaczyło z budżetu prawie 1,7 mln zł.

W 2011 r., dzięki wsparciu miasta, policjanci w ramach służb płatnych zrealizowali 2791 służb patrolowych (w tym 452 wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej). Funkcjonariusze zostali skierowani do służby patrolowej na terenie działania Komisariatu Policji Toruń – Śródmieście oraz Komisariatu Policji Toruń – Rubinkowo.

W 2012 r. za miejskie pieniądze zrealizowano 2791 służb patrolowych (w tym 383 wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej) na terenie działania komisariatów Toruń – Śródmieście, Toruń – Rubinkowo oraz Toruń – Podgórz.

W 2013 r. policjanci w ramach służb płatnych zrealizowali 2725 służb patrolowych (w tym 110 wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej). Patrole działały na terenie komisariatów Toruń – Śródmieście, Toruń – Rubinkowo oraz Toruń – Podgórz.

W 2014 r. na toruńskich ulicach będzie 3153 dodatkowych patroli. Służby dyslokowane są przede wszystkim tam, gdzie występuje największa dynamika przestępstw: na teren Bezpiecznej Strefy Turystycznej,

do zabezpieczania imprez organizowanych przez miasto, a także na Bydgoskie Przedmieście oraz na Rubinkowo i Podgórz.

Dzięki wsparciu miasta w latach 2011-2014 na ulicach Torunia pojawiło się prawie 11,5 tys. dodatkowych patroli policji oraz patroli mieszanych policji i Straży Miejskiej.

Ponadto miasto wsparło także policję kwotą 100 tys. zł na zakup trzech osobowych aut służbowych. Jeden z tych radiowozów jest nieoznakowany, a dwa oznakowane. Tyle samo przekazało w ubiegłym roku, także na kupno trzech policyjnych samochodów.

Łącznie w latach 2011-2014 miasto dofinansowało zakup 11 samochodów służbowych dla policji.

Z miejskiego wsparcia korzystają również toruńscy strażacy. W latach 2010-2014 miasto przekazało ze swojego budżetu ponad 1,53 mln zł na dofinansowanie działań Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu. Fundusze miejskie są wykorzystywane przede wszystkim na zakupy sprzętu. W ostatnich latach miasto dofinansowało zakup średniego samochodu ratowniczego, samochodu ratowniczo-gaśniczego oraz wyposażenia komendy PSP w Toruniu.

'ORUŃSKI PARK TECHNO

POSTĘP EWOLUCJA
INKUBATOR

TECHNOLOGIA PRZYSZŁOŚCI

BIZNES

POSTĘP

MŁODZI PRACOWNICY

WIEDZA



Przedsiębiorczość



Współpraca z inwestorami

Dzięki proinwestycyjnej polityce Toruń od wielu lat wyróżnia się na tle innych miast wysoką jakością wsparcia technicznego, sprzyjającym inwestowaniu klimatem społecznym i dobrymi relacjami z inwestorami. Kompleksową obsługę inwestorów, pomoc i doradztwo ze strony urzędu miasta w procesie inwestycyjnym na każdym etapie przedsięwzięcia oraz wsparcie w kwestii spełnienia wymogów administracyjnych zapewnia Biuro Obsługi Inwestora i Przedsiębiorcy. Dodatkowym wsparciem jest serwis internetowy www.inwestuj.torun.pl, ułatwiający dostęp do niezbędnych informacji planistycznych oraz gospodarczych o mieście. Portal zawiera również szereg niezbędnych informacji dot. zakładania działalności gospodarczej, zawiera również opis poszczególnych etapów procesu inwestycyjnego itp.

W celu dotarcia do szerszego grona potencjalnych inwestorów i promocji terenów inwestycyjnych, miasto współpracuje z wieloma instytucjami, m.in. z Centrum Obsługi Inwestora Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych i Pomorską Specjalną Strefą Ekonomiczną. Ważnym zasobem dla aktywizacji rynku pracy i wsparcia inwestorów jest także dobrze rozwinięty system lokalnych instytucji otoczenia biznesu, m.in.: Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego, Enterprise Europe Network, Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu, Business Centre Club Łoża Toruńska, Naczelna Organizacja Techniczna - Rada Toruńska Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych, Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych, Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych, Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy, Business Link Toruń,

Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu, Powiatowy Urząd Pracy dla miasta Torunia i Studenckie Forum BCC.

Promocja i informacja gospodarcza

Urząd Miasta przygotowuje m.in. „Przewodnik przedsiębiorcy i inwestora”, aktualizuje i wydaje corocznie „Katalog ofert inwestycyjnych”, przygotowuje folder poświęcony sprzedawanym przez Gminę Miasta Toruń nieruchomościom przeznaczonym pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne „Gminne działki pod dom” oraz inne materiały informacyjne: dot. terenów inwestycyjnych, zwolnień od podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców.

Urząd Miasta aktywnie uczestniczy w międzynarodowych targach inwestycyjnych, takich jak: Międzynarodowe Targi Nieruchomości Inwestycyjnych Expo Real w Monachium, Targi Inwestycyjne Real Vienna w Wiedniu, Targi Inwestycyjne Urbis Invest w Brnie, poprzez które dociera z miejską ofertą inwestycyjną do jak największej liczby odbiorców. Współorganizuje również Kujawsko-Pomorskie Targi Inwestycyjne Invest-Tor w Toruniu, na których prezentowana jest przede wszystkim oferta dot. zbywanych przez gminę nieruchomości, przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne. Od 2010 r. Gmina Miasta Toruń wzięła udział w 13 imprezach targowych. Biuro organizuje oraz współorganizuje seminaria i spotkania, publikuje w prasie ogłoszenia nt. inwestycyjne, przygotowuje wizualizacje, współpracuje z instytucjami otoczenia biznesu. Zajmuje się również realizacją założeń zawartych w „Programie wspierania przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014-2020”.

Inwestują w Toruniu

Najważniejsze inwestycje podmiotów prywatnych i innych jednostek na terenie Torunia w latach 2010 – 2014

Inwestor	Inwestycja	Rok realizacji (zakończenia inwestycji)
B&B Hotels Polska Sp. z o.o	Hotel B&B Toruń	2010
Z&Z Auto Złomańczuk Sp. z o.o.	Z&Z Auto Złomańczuk	2010
Plaza Centers Sp. z o.o.	Centrum handlowe Toruń Plaza	2011
Castorama Polska Sp. zo.o.	Centrum handlowe	2011
Bolero Sp. z o.o.	Centrum Biurowe Bolero	2011
Laserstar Sp. z o. o. Sp. K.	Centrum Kompleksowej Obróbki Laserowej Metali w Toruniu	2011
UMK	Centrum Optyki Kwantowej	2011
UMK	Collegium Humanisticum	2011
Toruń Plaza Sp. z o.o.	Toruń Plaza Centrum Handlowo-Rozrywkowe	2011
Polski Związek Motorowy	Stacja Kontroli Pojazdów	2011
UMK	Collegium Humanisticum	2011
Unibox Sp. z o.o.	Budynek magazynowo-produkcyjny przy ul. Wapiennej 8	2012
Apro Investment Sp. z o.o.	Budynek usługowo-biurowy, ul. Orłąt Lwowskich	2012
Diecezja Toruńska	Centrum Dialogu	2012
PHU Salus Pudełska Barbara	Instytut Kosmetyczny dr Ireny Eris - powierzchnie biurowe i usługowe	2012
Arkady Kupieckie SC	Arkady Kupieckie - Centrum Handlowe	2012
CUK Ubezpieczenia Sp. J.	Centrum Ubezpieczeń Komunikacyjnych - powierzchnie biurowe i usługowe	2012
Apteka Toruńska SC Pietrzak, Małgorzata Broda Bogusława, Broda Wiesław, Pietrzak Piotr	Dom Zdrowia - Pawilon usług medycznych	2012
Nordic Motor Sp. z o.o.	Nordic Motor - salon samochodowy Volvo	2012
Eurovia Polska SA	Wytwórnia mieszanek mineralno-asfaltowych	2012
UMK	Modernizacja i rozbudowa klubu Od Nowa	2012
Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego	Exea Data Center - centrum przetwarzania danych	2013
UMK	Interdyscyplinarne Centrum Nowoczesnych Technologii	2012
Marbud Grupa Budowlana SA	Orbita Business Park, Centrum Biznesowe - powierzchnie biurowe i usługowe	2013
Spopiarnia FHU Wiesław Laskowski	Spopiarnia zwłok przy Cmentarzu Komunalnym	2013
UMK	Centrum Konserwacji Zabytków	2013
Invest-Tech Sp. z o.o.	Centrum Badawczo-Rozwojowe - powierzchnie magazynowo-produkcyjne	2013
Czerwona Torebka SA	Czerwona Torebka - pasaż handlowy	2013
UMK	Uniwersyteckie Centrum Sportowe	2013
UMK	Interdyscyplinarne Centrum Nowoczesnych Technologii UMK	2013
Krokus Sp. z o.o.	Intermarché	2013
L&P Sp. z o.o.	Copernicus Toruń Hotel	2013
Budlex SA	Calypso Office Center – powierzchnie biurowe	2013
UMK	Rozbudowa Auli UMK	2014
Rywal-RHC Sp. z o.o.	Kościuszk Business Point - powierzchnie biurowe i usługowe	2014
Krokus Sp. z o.o.	Intermarché Ugory – market handlowy do 2000 m kw.	2014
Atrium Poland Real Estate Management Sp. z o.o.	Rozbudowa Atrium Copernicus	w trakcie realizacji
Fundacja Lux Veritatis	Kościół Maryi Gwiazdy Nowej Ewangelizacji i św. Jana Pawła II	w trakcie realizacji
Kazimierz Kowalski „Obrót zwierzętami”	Budynek usługowo-biurowy ul. Dąbrowskiego	w trakcie realizacji

Wspieranie przedsiębiorczości

W 2013 r. Rada Miasta Torunia przyjęła uchwałę nr 631/2013 w sprawie „Programu wspierania przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014-2020”. Czas realizacji planu wpisuje się w nowy okres programowania środków pomocowych z Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Głównym celem planu jest stworzenie warunków dla integracji działań Urzędu Miasta Torunia,

przedsiębiorców, organizacji gospodarczych oraz instytucji otoczenia biznesu, służących długofalowemu rozwojowi przedsiębiorczości w mieście.

Program obejmuje 3 cele strategiczne:

- Toruń - miastem przyjaznym lokalnym przedsiębiorcom,
- Toruń - aktywnym centrum kongresowym,
- Toruń - dobrym miejscem do inwestowania w nowoczesne usługi.

Cele strategiczne podzielono na cele operacyjne, a każdy cel operacyjny opisano z kolei pod względem działań do realizacji oraz przewidywanych rezultatów. Wskazano je w planie operacyjnym programu. Działania te skierowane są do:

- przedsiębiorców działających lub zamierzających rozpocząć działalność na terenie miasta,
- osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą,
- organizacji pracodawców i przedsiębiorców, pracowników, samorządów zawodowych i gospodarczych,
- instytucji otoczenia biznesu, jednostek naukowo – badawczych oraz uczelni wyższych,
- uczniów i studentów.

Przed opracowaniem Programu przygotowano Diagnostykę przedsiębiorczości w Toruniu, uwzględniając zmiany, które zaszły od ostatniego opracowania. Wyniki diagnozy wskazują na cele strategiczne i operacyjne oraz analizę SWOT.

Program na etapie powstawania konsultowany był z instytucjami otoczenia biznesu oraz z toruńskimi uczelniami wyższymi. Dokument wpisuje się w zapisy ujęte w strategiach wyższego rzędu, tj. Strategię rozwoju miasta Torunia do roku 2020 oraz ponadto Strategię rozwoju kultury miasta Torunia do roku 2020, Strategię rozwoju turystyki dla miasta Torunia do 2020 roku. Jest również ściśle powiązany z „Miejskim programem promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy Torunia na lata 2014 – 2020”.

Listy dla biznesu

W ramach realizacji zapisów „Programu wspierania rozwoju przedsiębiorczości...” 7 sierpnia 2014 r. podpisano listy intencyjne sygnowane przez prezydenta Torunia i jedenastu partnerów – przedstawicieli biznesu i jego otoczenia. Listy podpisali:

- Kujawsko-Pomorska Organizacja Pracodawców Lewiatan
- BCC Łoża Toruńska
- Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego SA
- Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu
- Toruński Inkubator Technologiczny Business Link Toruń
- Stowarzyszenie Lokalnej Przedsiębiorczości
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika
- Wyższa Szkoła Bankowa
- Cech Rzemiosł Różnych
- Toruńska Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości
- Kolegium Jagiellońskie Toruńskiej Szkoły Wyższej.

Wybrane działania z „Programu wspierania przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014-2020”:

- Upowszechnienie wiedzy nt. dostępnych form wsparcia przedsiębiorców. Celem projektu jest stworzenie wspólnego katalogu różnych działań i form pomocy świadczonych przez instytucje miejskie i instytucje otoczenia biznesu (portal dla przedsiębiorcy) – w podziale na segmenty przedsiębiorców – istniejące i start-upy.
- Tworzenie instrumentów umożliwiających powstanie funduszy i sieci: „Aniołów Biznesu”, funduszy załączkowych i funduszy „venture capital”, inicjatyw typu crowd-funding. Wspieranie warunków działania tych sieci.
- Upowszechnienie badań naukowych i wynalazków. Celem działania jest utworzenie platformy wymiany informacji pomiędzy sferą nauki a biznesem dla skutecznego wdrożenia badań naukowych w gospodarce. Platforma udostępni bazę tematyczną zrealizowanych (lub w trakcie realizacji) badań naukowych oraz wynalazków.
- Wsparcie procesu komercjalizacji badań. Celem projektu jest wypracowanie, wspólnie z kadrą naukową i innymi instytucjami, ścieżki postępowania przy komercjalizacji wyników badań. Jednym z elementów ma być konkurs PMT na najlepszy pomysł naukowy, wdrożony do realizacji przy współudziale partnera biznesowego.
- Konkurs PMT na najciekawszy biznesplan. Celem działania jest pobudzenie wśród młodzieży kreatywności oraz odwagi przy podejmowaniu decyzji o zakładaniu własnej działalności gospodarczej. Biznesplany byłyby oceniane przez przedstawicieli przedsiębiorców - IOB, BOiP, TFPK, banków.
- Upowszechnienie dobrych praktyk wśród uczniów i studentów. Prezentacje w szkołach (zwłaszcza w najlepszych szkołach toruńskich np. GiLA) i uczelniach (ukazanie dobrych praktyk) - nowych przedsiębiorstw/biznesplanów, które odniosły sukces.
- Wspólne akcje promocyjne przedsiębiorców i UMT. Działanie obejmujące m.in. wspólną obecność na targach, promowanie toruńskich przedsiębiorstw w miastach partnerskich.
- Utworzenie rady gospodarczej ds. rozwoju gospodarczego miasta przy prezydencie Torunia. Celem projektu jest zachęcenie lokalnych podmiotów gospodarczych i instytucji otoczenia biznesu do udziału w kreowaniu życia gospodarczego Torunia. Na spotkaniach rady ich przedstawiciele mogliby bezpośrednio zgłaszać uwagi i propozycje rozwiązań dotyczące lokalnej gospodarki.

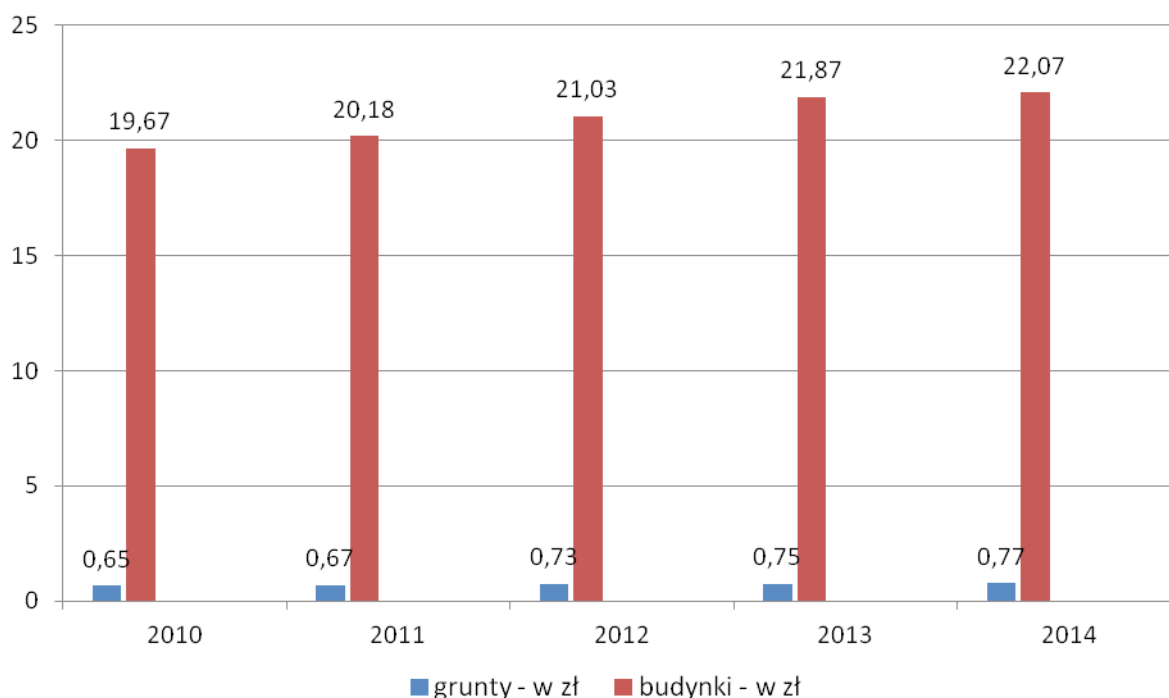


System podatków dla przedsiębiorców

W Toruniu w latach 2010-2014 wzrost stawek podatków lokalnych kształtował się na poziomie wskaźnika wzrostu cen detalicznych i usług konsumpcyjnych. To potwierdza, że gmina prowadzi stabilną politykę podatkową. Dla przedsiębiorców działających na rynku lokalnym wprowadzono szereg zwolnień od podatku

od nieruchomości. Wsparcie podmiotów inwestujących na terenie gminy oraz tworzących nowe miejsca pracy poprzez uchwalenie nowych programów pomocowych pozytywnie wpływa na wzrost i rozwój gospodarczy gminy. Ze zwolnień korzystały najczęściej małe i średnie firmy, które mają zazwyczaj ograniczony dostęp do środków finansowych. Działania władz lokalnych dążyły do zapewnienia tym przedsiębiorcom klimatu dla podejmowania inicjatyw gospodarczych.

Stawki podatków od nieruchomości dla gruntów i budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie Torunia, w latach 2010-2014



Ułatwienia podatkowe dla przedsiębiorców

Wprowadzone w latach 2010-2014 zwolnienia przedmiotowe w podatku od nieruchomości, związane były z przyjętą strategią rozwoju miasta, której jednym z głównych celów było stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorców.

Wspieranie toruńskich przedsiębiorców w ramach zwolnień od podatku od nieruchomości jest jednym z celów strategicznych „Programu wspierania przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014-2020”.

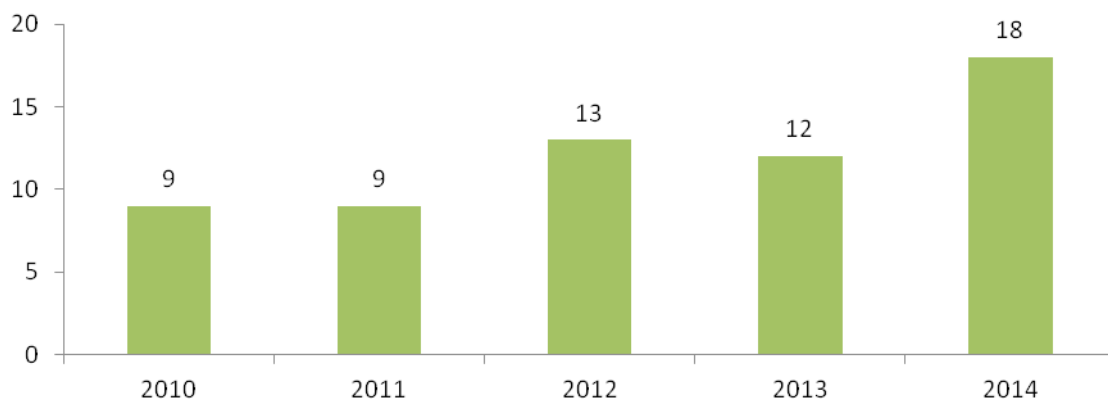
Rada Miasta Torunia w latach 2010-2014 podjęła uchwały w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości, skierowane do różnych grup podatników:

- inwestorów tworzących nowe miejsca pracy na terenie Torunia (w ramach pomocy de minimis); regulacje dotyczące zwolnienia zawierają uchwały nr 908/10, 664/13 i 772/14;
- inwestorów planujących zrealizować na terenie Torunia nową inwestycję lub też planujących zrealizować na terenie Torunia nową inwestycję, w związku z którą stworzone zostaną dodatkowe miejsca pracy (w ramach pomocy regionalnej); regulacje dotyczące zwolnienia zawiera uchwała nr 436/08;
- inwestorów planujących zrealizować na terenie Torunia nową inwestycję, przeznaczoną na prowadzenie działalności gospodarczej; regulacje dotyczące zwolnienia zawierają uchwały nr 663/13 i 771/14;
- mikroprzedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na obszarze Strefy Staromiejskiej wpisanej na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO, w zakresie branż chronionych, zanikających i preferowanych; regulacje dotyczące zwolnienia zawierają uchwały nr 661/13 i 769/14.
- przedsiębiorców, którzy na obszarze Strefy Staromiejskiej wpisanej na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO po raz pierwszy podejmują na wskazanym obszarze prowadzenie działalności gospodarczej produkcyjnej, usługowej i handlowej; regulacje dotyczące zwolnienia zawierają uchwały nr 662/13 i 770/14.

Zainteresowanie zwolnieniami

Największym zainteresowaniem cieszą się zwolnienia związane z tworzeniem nowych miejsc pracy (uchwały Rady Miasta Torunia nr 436/08, 908/10, 664/13 i 772/14). Przedsiębiorcy korzystający z tej formy pomocy w latach 2010-2014 utworzyli 296 nowych miejsc pracy.

Ilość podmiotów korzystających z programów pomocowych dla przedsiębiorców



Zestawienie skutków zwolnień od podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców na podstawie uchwał RMT w latach 2010-2014

Lp.	Rok	Łączna wartość zwolnień
1.	2010	515.390 zł
2.	2011	925.842 zł
3.	2012	1.987.104 zł
4.	2013	1.686.279 zł
5.	2014	2.250.880 zł*
RAZEM		7.365.495 zł

*wart. prognozowana do końca 2014 r. na podstawie już złożonych wniosków

Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych

Realizując zadania z zakresu wspierania przedsiębiorczości, Gmina Miasta Toruń stymuluje rozwój lokalnych firm. Dokonuje się to między innymi za pośrednictwem Toruńskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o. o. – spółki miejskiej powołanej do życia 12 lat temu.

Głównymi udziałowcami TFPK są Gmina Miasta Toruń (59,9%) oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (35,56%). Pozostałe udziały (4,54%) należą do lokalnych samorządów z powiatów: brodnickiego, rypińskiego, golubsko-dobrzyńskiego oraz wąbrzeskiego. Czyni to Fundusz organizacją o wysokiej wiarygodności, cenioną przez instytucje finansowe oraz przedsiębiorców współpracujących z TFPK.

TFPK jest instytucją otoczenia biznesu o profilu niekomercyjnym. Specjalizuje się w udzielaniu poręczeń mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom, poszukującym kapitału na inwestycje i bieżącą działalność gospodarczą. Dzięki poręczeniom funduszu firmy z sektora MŚP mają ułatwiony dostęp do kredytów i pożyczek, mogą rozwijać swoją działalność, skutecznie budować przewagę konkurencyjną i silną pozycję rynkową. Z oferty funduszu korzystają również start upy, firmy nowo powstające i we wczesnej fazie rozwoju. Wyróżnia to znacząco TFPK z pośród pozostałych funduszy poręczeniowych w naszym województwie.

Z myślą o przedsiębiorcach TFPK od początku swojej działalności realizuje projekty dofinansowane ze środków funduszy strukturalnych. W latach 2010-2014 realizował dwa projekty z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw: „Zwiększenie kapitału poręczeniowego TFPK Sp. z o.o. – szansą rozwoju sektora MŚP w regionie” oraz „Poręczenia TFPK Sp. z o.o. z regwarancją Jeremie”.



Realizując misję wspierania przedsiębiorczości, TFPK rozszerzył zakres terytorialny swojej działalności. Od 2011 r. z poręczeń mogą korzystać przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą na obszarze całego województwa kujawsko-pomorskiego. Kolejnym krokiem mającym poprawić dostępność poręczeń funduszu było podpisanie, w latach 2010-2014, umów o współpracy z pięcioma nowymi bankami i dwoma firmami leasingowymi. Dzięki temu w ofercie TFPK pojawiły się instrumenty poręczeniowe, zabezpieczające również transakcje leasingowe, ułatwiając przedsiębiorcom zainteresowanym tą formą finansowania dostęp do kapitału.

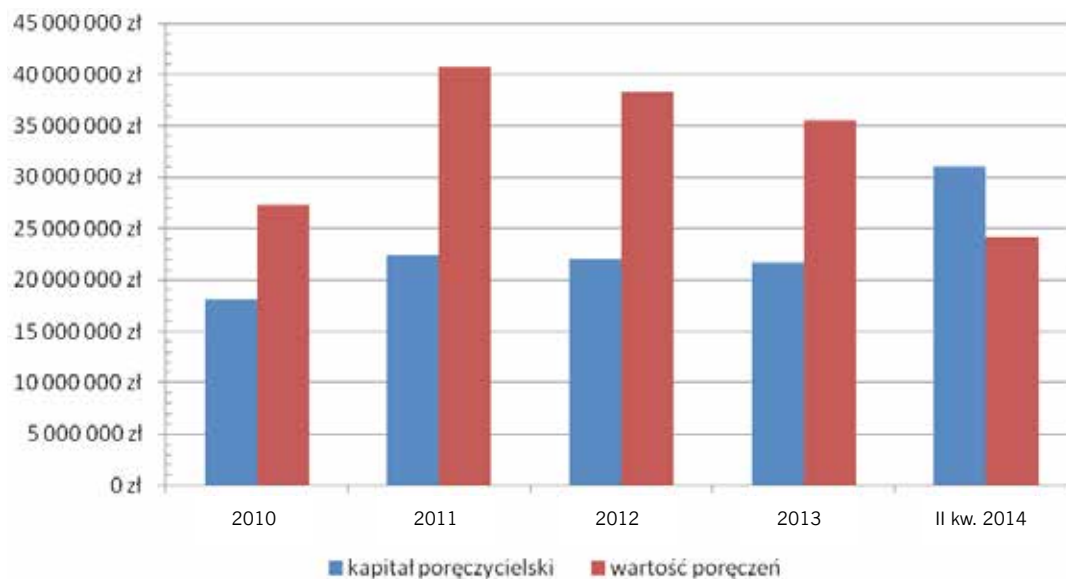
W latach 2010-2014 rozszerzeniu uległ także katalog podmiotów korzystających z usług funduszu. Dostrzegając potencjał ekonomii społecznej, TFPK wprowadził do swojej oferty poręczenia dla organizacji użytku publicznego (OPP).

Od roku 2010 do czerwca 2014 r. ze wsparcia toruńskiego funduszu skorzystało ponad 1000 przedsiębiorców, którym TFPK udzielił poręczeń na łączną kwotę przekraczającą 166 mln zł. Pozwoliło to uruchomić kredyty i pożyczki inwestycyjne oraz obrotowe na kwotę ponad 380 mln zł. Pieniądze te trafiły do lokalnych firm umożliwiając im organiczny rozwój i generując nowe miejsca pracy. Fundusz prowadzi działalność w skali całego województwa kujawsko-pomorskiego, współpracując z 20 instytucjami finansowymi. Szczegóły oferty funduszu można poznać na stronie www.tfpk.pl

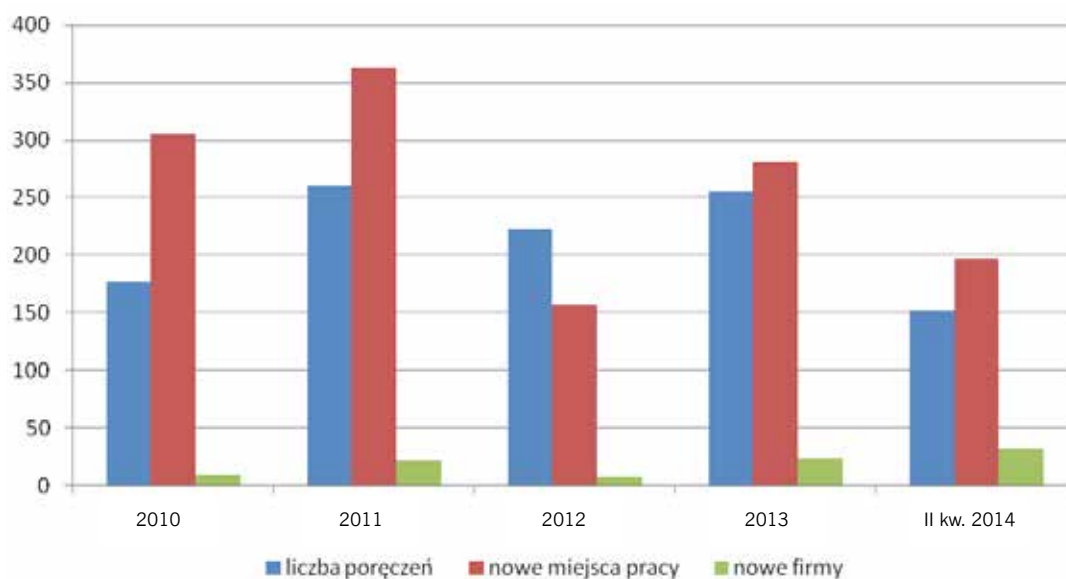
Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w liczbach

	2010	2011	2012	2013	30.06.2014
Kapitał poręczycielski (zł)	18 105 781	22 356 755	22 074 455	21 720 120	31 044 616
Liczba udzielonych poręczeń	177	260	223	255	152
Wartość udzielonych poręczeń (zł)	27 335 052	40 730 100	38 270 664	35 548 953	24 165 156
Ilość zadeklarowanych miejsc pracy	305	363	157	281	197
Ilość nowo powstałych podmiotów gospodarczych	10	22	8	24	32

Kapitał poręczeniowy i wartość udzielonych poręczeń w latach 2010-2014



Liczba udzielonych poręczeń, ilość deklarowanych nowych miejsc pracy, ilość nowo powstałych podmiotów gospodarczych w latach 2010-2014



Toruński Inkubator Technologiczny

Toruński Inkubator Technologiczny powstał w wyremontowanych i zaadaptowanych do nowych funkcji budynkach Młynów Toruńskich. Projekt utworzenia inkubatora zakładał stworzenie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz przedsiębiorczości w regionie. Wartość całkowita projektu to ponad 14,4 mln zł, z czego blisko 10,8 mln zł to fundusze unijne z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a wkład miasta – 3,6 mln zł.

24 stycznia 2014 r. zainaugurował działalność operator TIT – Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości Business Link. Największy AIP w Polsce na starcie zaoferował młodym przedsiębiorcom miejsce dla 200 start-upów, którym zaoferował stały adres, nowoczesną przestrzeń biurową, obsługę księgową i fachowe doradztwo. Do użytku oddano 1,3 tys. m kw. powierzchni. Na dwóch ostatnich piętrach budynku przy ul. Łokietka znajduje się 7 sal konferencyjnych, przestrzeń do coworkingu, miejsce odpoczynku, a także taras o powierzchni 640 m kw. z widokiem na panoramę Torunia.

Toruńska placówka wystartowała z największą liczbą start-upów ze wszystkich Business Linków w Polsce. Po pierwszym kwartale 2014 r. BL Toruń zajął pod tym względem trzecie miejsce w Polsce i wyprzedził takie placówki, jak Kraków, Poznań czy Gdańsk.



Informacja o terenie

Ważnym czynnikiem dla przedsiębiorców prowadzących działania inwestycyjne jest możliwość skorzystania z zasobu geodezyjnego, tworzonego przez miasto.



Najciekawsze miejskie tereny inwestycyjne

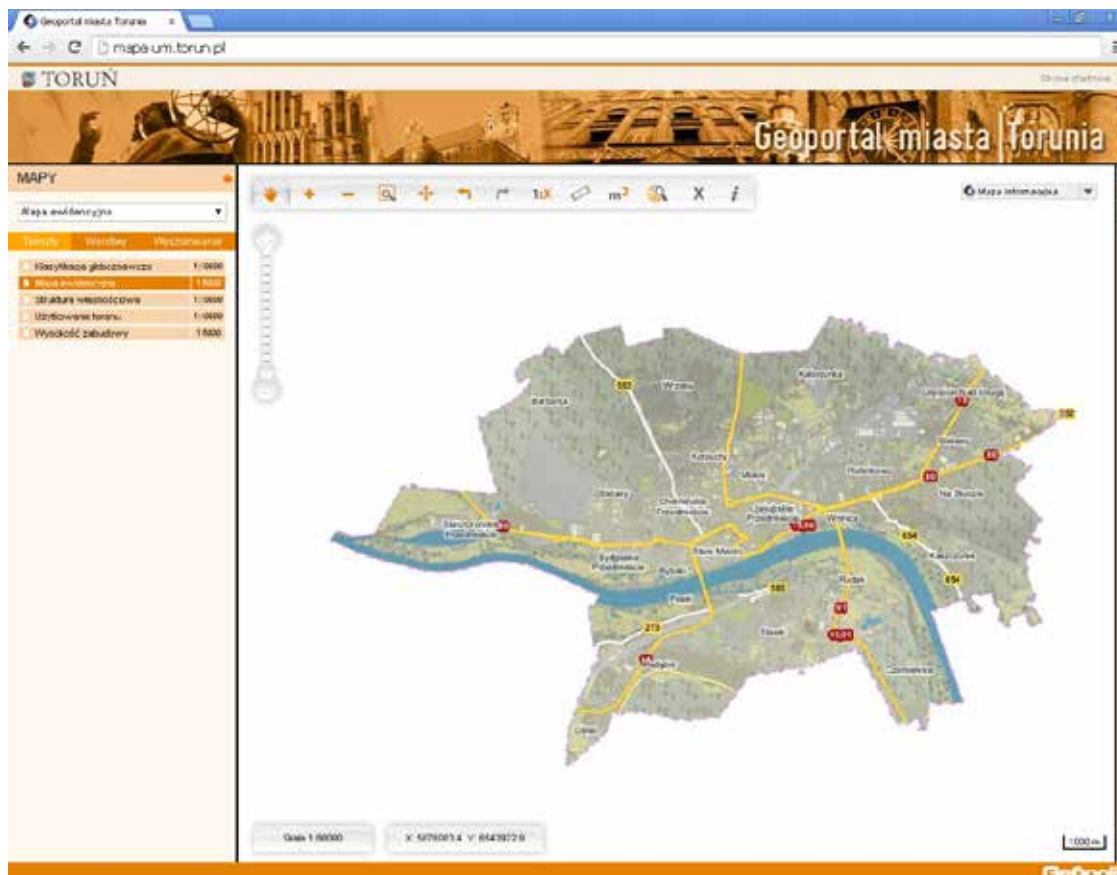
- ul. Glinki – nieruchomości niezabudowane, położone w południowo-zachodniej części miasta w niedalekiej odległości węzła trasy S10, o łącznej powierzchni 9,5 ha. Teren przeznaczony pod usługi z dopuszczeniem składów i magazynów.
- os. Grębocin nad Strugą – kompleks nieruchomości niezabudowanych, zlokalizowanych w północno-wschodniej części Torunia, blisko węzła autostradowego A1, o łącznej powierzchni ponad 16 ha. Obszar przeznaczony pod funkcje usługowo-produkcyjne, składy i magazyny.
- os. JAR – kompleks nieruchomości niezabudowanych o łącznej powierzchni ponad 50 ha, zlokalizowany przy drodze krajowej nr 91 w północnej części Torunia. Teren przeznaczony jest pod usługi i produkcję. Część obszaru objęta patronatem Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
- ul. Równinna – nieruchomości niezabudowane zlokalizowane w północno-wschodniej części miasta o łącznej powierzchni ponad 7 ha. Obszar przeznaczony pod funkcje usługowe z możliwą realizacją wielkopowierzchniowego obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².
- ul. Wapienna – nieruchomości niezabudowane o powierzchni blisko 6 ha, zlokalizowane w północno-wschodniej części miasta. Teren przeznaczony pod

funkcje usługowe z możliwą realizacją wielkopowierzchniowego obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Geoportal miasta Torunia

W 2010 r. Wydział Geodezji i Kartografii udostępnił dla mieszkańców i inwestorów internetowy system informacji przestrzennej – Geoportal miasta Torunia. System pozwala korzystać z informacji opisowej i graficznej ewidencji gruntów i budynków oraz mapy zasadniczej. Każdy przedsiębiorca może w systemie sprawdzić dane dotyczące działek, budynków, numer Ksiąg Wieczystych oraz właścicieli nieruchomości. Geoportal zawiera również miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, mapę akustyczną miasta, plan zarządzania krajobrazem oraz inne warstwy tematyczne:

- lokalizację działek i budynków wpisanych do rejestru zabytków,
- ukształtowanie terenu miasta,
- rozmieszczenie terenów rolniczych, lokalizację terenów zamkniętych, rezerwatów przyrody, itd.
- rozmieszczenie lasów i terenów zieleni miejskiej,
- rozmieszczenie ogródków działkowych,
- lokalizację obiektów sportowych,
- lokalizację placówek edukacyjno-opiekuńczych w Toruniu.





W 2012 r. wprowadzono również internetową obsługę jednostek wykonawstwa geodezyjnego, który pozwala na pozyskanie materiałów geodezyjnych do prac geodezyjnych. Proces ten bardzo usprawnił i przyspieszył obsługę geodezyjną zainteresowanych podmiotów gospodarczych, co niewątpliwie wspomaga i ułatwia podejmowanie przez nich decyzji.

Zagospodarowanie przestrzenne

Do zadań własnych gminy należy kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie Torunia, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zadania te realizuje Miejska Pracownia Urbanistyczna w Toruniu. W pierwszej połowie 2006 r. Rada Miasta Torunia uchwaliła „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Torunia”. Studium to nie jest przepisem prawa gminnego i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest natomiast aktem prawa miejscowego, określają-

cym przeznaczenie terenu oraz sposoby i warunki jego zagospodarowania i zabudowy. Jest bezpośrednią podstawą do podejmowania działań w zakresie realizacji inwestycji. Akt ten dotyczy ściśle określonego obszaru i obowiązuje wszystkie podmioty podejmujące na tym obszarze działalność, w zakresie przeznaczenia oraz zabudowy i zagospodarowania terenu.

Pokrycie obszaru Torunia planami miejscowymi obrazuje mapa: tereny oznaczone kolorem zielonym posiadają plany miejscowe, tereny oznaczone kolorem niebieskim objęte są uchwałami o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (trwają prace planistyczne). Obecnie na obszarze Torunia obowiązuje 168 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W latach 2010-2014 opracowano i opublikowano 34 plany dla terenów o łącznej powierzchni 2002 ha. Przystąpiono także do opracowania planów dla kolejnych 29 obszarów o powierzchni ok. 1250 ha.

Toruń zajmuje powierzchnię 115,72 km², czyli 11 572 hektary - 30% to lasy i wody, 45% pozostałych terenów objętych jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dla kolejnych 8,5% podjęto uchwały o przystąpieniu do opracowania planów.

Plany uchwalone i opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego w latach 2010-2014:

2010

- 46.04 - mpzp. dla terenu położonego przy ul. Grunwaldzkiej 64
- 35.04/02 - mpzp. dla ul. Polnej i Szosy Okrężnej, na odcinku od ul. Szosa Chełmińska do Trasy Średnicowej oraz terenów przyległych
- 36.10/11 - mpzp. „Równinna-Morwowa” dla obszaru położonego pomiędzy ul. Płaską, ul. Równinną i ul. Morwową wraz z terenami przyległymi
- M4 - mpzp. dla terenu położonego pomiędzy linią kolejową do Lipna, Strugą Toruńską i wschodnią częścią terenu zakładu Elana
- 38.1/5 - mpzp. dla terenów położonych w rejonie ulic: Broniewskiego i Szosa Bydgoska
- 39.1/5 - mpzp. dla terenów położonych w rejonie ulic: Szosa Okrężna, Bielańska Łukasiewicza i Broniewskiego
- 44.08 - mpzp. dla terenu położonego w rejonie ulic: Winnica i Ścieżka Szkolna

2011

- 45.08 - mpzp. dla terenu położonego w rejonie ulic: Szosa Lubicka, Winnica i Rzeczna
- S3 - mpzp. dla drogi głównej „trasy średnicowej” na odcinku: ul. św. Józefa - ul. Szosa Okrężna
- 34.02 - mpzp. dla terenu lotniska w Toruniu wraz z częścią terenów przyległych
- 51.08 - mpzp. dla terenów położonych w rejonie ulic: Żółkiewskiego, Skłodowskiej-Curie i Wschodniej
- 43.13 - mpzp. dla obszaru ograniczonego ulicami: Olsztyńską, Olimpijską, Szosą Lubicką oraz linią kolejową relacji Toruń-Sierpc
- 31.05 - mpzp. dla terenów położonych w rejonie ulic: Broniewskiego, Reja, Gagarina, Balonowej i Bema
- 9.05 - mpzp. dla terenu położonego na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu, ograniczonego ulicami: Szosa Bydgoska, Bydgoska, Danielewskiego, Rybaki oraz ujściem Portu Zimowego, linią brzegową Wisły i terenami rezerwowanymi pod zachodnią przeprawę mostową (Park)
- 33.07 - mpzp. dla terenu położonego pomiędzy ul. Kozacką, ul. Grudziądzką, ul. Żwirki i Wigury a ul. Lotników oraz części terenu przyległego do ul. Grudziądzkiej na odcinku pomiędzy ul. Żwirki i Wigury a projektowaną trasą średnicową
- 37.20 - mpzp. dla terenów położonych pomiędzy ul. Armii Ludowej, gen. W. Andersa i „Trasą Staromostową”
- 42.03 - mpzp. osiedla „Wrzosey Leśne-Polana”

2012

- 49.17 - mpzp. dla terenów położonych w rejonie ulic: Zdrojowej oraz Włocławskiej
- 60.20 - mpzp. dla terenów położonych przy ul. Poznańskiej i ul. Kluczyki, ul. Poznańskiej i ul. Inowrocławskiej oraz przy ul. Drzymały
- 58.14 - mpzp. dla terenu położonego przy ul. Przelot
- 61.07 - mpzp. dla terenu położonego u zbiegu ul. Grudziądzkiej i ul. Szosa Chełmińska
- S1 - mpzp. dla terenów położonych w rejonie ul.: Szosa Chełmińska, Podgórna, Legionów i Grudziądzka
- 70.20 - mpzp. dla terenów położonych przy ul. Poznańskiej, pomiędzy ul. Parkową a ul. Środkową oraz pomiędzy terenami składowymi a ul. Młyńską
- 57.20 - mpzp. dla odcinka ul. Poznańskiej oraz terenu położonego pomiędzy ul. Szubińską i ul. Gniewkowską
- 59.11 - mpzp. dla terenów położonych przy ul. M. Skłodowskiej-Curie i ul. Bukowej

2013

- 56.04 - mpzp. dla terenów Miasteczka Uniwersyteckiego UMK
- 74.06 - mpzp. „Aleja Solidarności” dla terenu położonego w rejonie ulic: al. Solidarności, Wały gen. Sikorskiego i Uniwersyteckiej
- 65.04 - mpzp. dla terenu położonego przy ulicach: Osiedlowej, Morycińskiego i trasy średnicowej
- 67.11 - mpzp. „Chrzanowskiego” dla obszaru położonego pomiędzy linią kolejową do Lipna, Strugą Toruńską i wschodnią częścią terenu zakładu Elana
- 48.09 - mpzp. dla terenów położonych w rejonie ulic: Dworcowej, Chrobrego, Fabrycznej i „Trasy Średnicowej”
- 73.19 - mpzp. „Podgórska-Strzałowa” dla obszaru położonego w rejonie ulic: Podgórskiej, Strzałowej i Gerwazego
- 77.19 - mpzp. „Łódzka-Lipnowska” dla terenu położonego w rejonie ulic: Łódzkiej, Lipnowskiej i Włocławskiej

2014

- 69.04 - mpzp. dla terenu położonego w rejonie ulic: Szosy Okrężnej, Polnej, Morycińskiego i Trasy Średnicowej
- 60.20 - dla terenów położonych przy ul. Poznańskiej i ul. Kluczyki, ul. Poznańskiej i ul. Inowrocławskiej oraz przy ul. Drzymały

UWARUNKOWANIA FORMALNO-PRAWNE GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ NA OBSZARZE MIASTA TORUNIA WYCIĄG

MAPA POGŁĄDOWA



OZNACZENIA

MPZP. I ZMIANY MPZP. - UCHWALONE PO 1.01.1995 r.
I OGŁOSZONE W DZ. URZ. WOJ. DO DNIA **30.06.2014 r.**

- OBSZAR OBIĘTY MPZP. I ZMIANA MPZP.
- GRANICA MPZP. I ZMIAN MPZP.

UCHWALA O PRZYSTĄPIENIU DO SPORZĄDZENIA MPZP.
- STAN NA DZIEŃ **30.06.2014 r.**

- OBSZAR OBIĘTY UCHWAŁĄ
- GRANICA OBSZARU OBIĘTEGO UCHWAŁĄ

Program dla starówki

50 zadań dotyczących spraw społecznych, gospodarczych, porządku i bezpieczeństwa oraz ładu przestrzennego znalazło się w „Programie działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu”. 25 z nich jest zbieżnych z rekomendacjami społecznego projektu „Restart”.

Program jest efektem pracy zespołu ds. opracowania założeń i kierunków zmian, sposobów ich wdrażania oraz koordynacji działań w tym zakresie, zmierzających do kompleksowego, sukcesywnego rozwoju zespołu staromiejskiego. W jego skład weszły grupy

problemowe do spraw: społecznych, gospodarczych, porządku i bezpieczeństwa, ładu przestrzennego. W pracach zespołu uwzględniono 25 zadań zbieżnych z rekomendacjami projektu społecznego Restart, a także propozycje zawarte w dokumencie przygotowanym przez Biuro Toruńskiego Centrum Miasta w marcu 2012 r. pn. „Program działania na rzecz systematycznego podnoszenia atrakcyjności gospodarczej oraz turystycznej obszaru Starego Miasta – koncepcja i proponowane rozwiązania szczegółowe”.

Program obejmuje 50 zadań szczegółowych, podzielonych na dziewięć grup tematycznych. Wszystkie zadania zawarte w Programie są realizowane zgodnie z przyjętymi w dokumencie założeniami.

Wybrane zadania zrealizowane w ramach grupy tematycznej

Grupa tematyczna	Zadania
Działania na rzecz mieszkańców zespołu staromiejskiego (m.in. wsparcie dla rodzin, współpraca ze szkołami, pozabudżetowe źródła finansowania działań o charakterze społecznym)	<ul style="list-style-type: none"> ■ „Wsparcie dla rodzin” polegające na szeroko pojętej pomocy dla rodzin ze starówki poprzez m.in. poradnictwo specjalistyczne, w tym porady prawne, pomoc w znalezieniu pracy oraz rozwiązywaniu problemów wychowawczych, uzyskaniu Karty Dużej Rodziny. ■ „Promocja zdrowia” - zadanie realizowane poprzez organizację na terenie Starówki szeregu akcji edukacyjnych i imprez z zakresu profilaktyki zdrowia i uzależnień m.in. w ramach ogólnopolskich kampanii takich jak: Światowy Dzień bez Tytoniu, Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego, Światowy Dzień Walki z Otyłością, a także kampanii lokalnych, np. „Zdrowiu mówimy TAK, uzależnieniom NIE”
Aktywizacja osób bezrobotnych (m.in. możliwości dofinansowania miejsc pracy, szkolenia)	<ul style="list-style-type: none"> ■ „Klub Integracji Społecznej – Klub Pracy – Giełda Pracy” ■ „Prace interwencyjne, społecznie użyteczne, roboty publiczne i staże zawodowe” ■ „Szkolenia indywidualne i grupowe skorelowane z potrzebami uczestników i pracodawców”.
Wspieranie przedsiębiorczości (m.in. uproszczenie procedur związanych z prowadzeniem handlu, wspieranie branż chronionych i zanikających, promocja środowiska rzemieślniczego, preferencje dla przedsiębiorców po raz pierwszy podejmujących działalność w obrębie starówki)	<ul style="list-style-type: none"> ■ „Uproszczenie procedur związanych z prowadzeniem handlu”. Wprowadzone rozwiązanie znacznie ułatwia działalność m.in. staromiejskim przedsiębiorcom prowadzącym letnie ogródki gastronomiczne lub sprzedającym pamiątki. ■ „Zezwolenie na ekspozycję towarów przed sklepami” - zasady ekspozycji towarów przed placówkami handlowymi na Starym Mieście weszły w życie z dniem 1 kwietnia 2013 r. ■ „Program wspierania mikroprzedsiębiorczości w branżach chronionych i zanikających” - mikroprzedsiębiorczość oraz tradycyjne rzemiosło i rękodzieło artystyczne funkcjonujące na terenie Zespołu Staromiejskiego będą wspierane poprzez wprowadzenie rozwiązań systemowych dotyczących podatków lokalnych i najmu lokali gminnych. ■ „Preferencje dla przedsiębiorców podejmujących działalność w obrębie Starówki po raz pierwszy”. ■ „Promocja środowiska rzemieślniczego” ■ „Akcja Toruń za pół ceny”
Gospodarka lokalami mieszkaniowymi i użytkowymi (m.in. poprawa stanu technicznego oraz estetyki zaniedbanych kamienic, baza lokali do wynajęcia, system zamiany mieszkań)	<ul style="list-style-type: none"> ■ „Poprawa stanu technicznego oraz estetyki zaniedbanych kamienic” - w przypadku stwierdzonego złego stanu technicznego budynku lub jego estetyki wystosowywane jest pismo do właściciela bądź zarządcy nieruchomości z prośbą o usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości np. nielegalnych reklam czy graffiti. ■ „Konkurs na najlepiej zagospodarowany gminny lokal użytkowy”
Ład przestrzenny (zasady dot. reklam i szyldów, zredagowanie wytycznych do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w oparciu o przyjęte zasady gospodarki lokalami użytkowymi)	<ul style="list-style-type: none"> ■ „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu staromiejskiego wraz z otoczeniem” - Opracowane m.p.z.p. dla Zespołu Staromiejskiego jest niezwykle istotne, bowiem pozwoli kompleksowo uporządkować tę zabytkową przestrzeń i wskazać oczekiwane kierunki jej rozwoju. ■ „Zasady wykonywania oraz ekspozycji reklam i szyldów”
Organizacja ruchu drogowego (m.in. zmiany w organizacji ruchu, zwiększenie liczby miejsc parkingowych, rower miejski i strzeżony parking dla rowerów)	<ul style="list-style-type: none"> ■ „Zmiany w organizacji ruchu” - nowa organizacja ruchu dla Zespołu Staromiejskiego po licznych konsultacjach społecznych weszła w życie z dniem 1 czerwca 2013 r. ■ „Zwiększenie liczby miejsc parkingowych dla samochodów osobowych” ■ „Utworzenie stacji rowerowych i udostępnienie Toruńskiego Roweru Miejskiego”
Porządek i bezpieczeństwo (m.in. zwiększenie liczby patroli, intensyfikacja wykorzystania monitoringu, warsztaty samoobrony, wybieg i toaleta dla psów, budowa podziemnych pojemników na odpady)	<ul style="list-style-type: none"> ■ „Zwiększenie liczby patroli Policji i Straży Miejskiej” ■ „Intensyfikacja wykorzystania monitoringu miejskiego” ■ „Kontrola i prewencja bezpieczeństwa przeciwpożarowego” ■ „Urządzenie wybiegu i toalety dla psów” ■ „Budowa podziemnych pojemników na odpady”
Rekreacja, turystyka i wypoczynek (m.in. nowe miejsca rekreacji, zagospodarowanie Bulwaru Filadelfijskiego, nawierzchnie przyjazne pieszym, więcej ogólnodostępnych toalet z miejscami do przewijania niemowląt)	<ul style="list-style-type: none"> ■ „Zagospodarowanie nowych terenów zielonych oraz miejsc rekreacji” ■ „Poprawa jakości przestrzeni publicznej” - W ramach realizacji zadania w 2013 r. m.in.: dokonano nasadzeń zieleni na placu zabaw „Piernikowe Miasteczko” i na Placu Podominikańskim, wyremontowano scenę w „Piernikowym Miasteczku”, wykonano plac zabaw na podwórku budynku przy ul. Jęczmieńnej 10, ustawiono nowe ławki na Skwerze Oficerskiej Szkoły Marynarki Wojennej. ■ „Zagospodarowanie nabrzeża Wisły wzdłuż Bulwaru Filadelfijskiego”
Kultura (plenerowa galeria, Festiwal Piernika, sezonowa scena plenerowa na Rynku Staromiejskim).	<ul style="list-style-type: none"> ■ „Sezonowa scena plenerowa na Rynku Staromiejskim”



Wśród wielu celów programu warto zwrócić szczególną uwagę na wzmocnienie gospodarki lokalnej i tworzenie dzięki temu nowych miejsc pracy, aktywizację zawodową i społeczną mieszkańców oraz podniesienie walorów przestrzeni publicznej dla torunian i turystów.

Pakiet działań mających na celu ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej w najbardziej reprezentacyjnej części miasta jest odpowiedzią na postulaty przedsiębiorców ze starówki oraz rekomendacje zawarte w projekcie Restart - „Biznes na Starym Mieście”.

Szansą na gospodarcze ożywienie tej części miasta jest m.in. wspieranie rzemiosła i tradycyjnego handlu. Formą wsparcia mogą być także zwolnienia podatkowe oraz działania promocyjne podejmowane wspólnie z podmiotami gospodarczymi funkcjonującymi na starówce.



Transport publiczny

Gmina Miasta Toruń jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego. Do 28 lutego 2011 r. funkcje organizatora i operatora publicznego transportu zbiorowego w Toruniu były realizowane przez zakład budżetowy – Miejski Zakład Komunikacji w Toruniu. Do końca 2011 r. wpływy ze sprzedaży biletów były przychodami zakładu budżetowego, a różnicę między wpływami ze sprzedaży biletów a kosztami pokrywała dotacja celowa – dopłata do wozokilometra. Zadanie kontroli biletów w środkach komunikacji miejskiej realizowane było przez firmy zewnętrzne na zlecenie MZK.

Po wejściu w życie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym z dniem 1 marca 2011 r. funkcję organizatora publicznego transportu zbiorowego przejęła Gmina Miasta Toruń.

Do zadań organizatora należy: planowanie rozwoju transportu, organizowanie publicznego transportu zbiorowego, zarządzanie publicznym transportem zbiorowym.

Na podstawie uchwały nr 173/2011 Rady Miasta Torunia z 8 września 2011 r. w sprawie przekształcenia zakładu budżetowego Miejski Zakład Komunikacji w Toruniu poprzez likwidację w celu utworzenia spółki, 5.12.2011 r. został podpisany akt założycielski spółki MZK w Toruniu Sp. z o.o. Gmina Miasta Toruń posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym MZK i sprawuje kontrolę nad spółką poprzez Radę Nadzorczą oraz Zgromadzenie Wspólników, reprezentowane jednoosobowo przez Prezydenta Miasta Torunia.

2 stycznia 2012 r. została zawarta pierwsza umowa przewozowa na świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego pomiędzy Gminą Miasta Toruń - organizatorem a Miejskim Zakładem Komunikacji w Toruniu – operatorem. W ramach umowy przewozowej, oprócz realizacji usług przewozowych, operator w imieniu i na rzecz Gminy Miasta Toruń pośredniczy w sprzedaży biletów uprawniających do przejazdów środkami lokalnego publicznego transportu zbiorowego. Wpływy ze sprzedaży biletów stanowią dochód Gminy Miasta Toruń. Emitentem biletów jest Gmina Miasta Toruń i na jej zlecenie zadanie kontroli biletów realizują firmy zewnętrzne na podstawie umów zawieranych zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

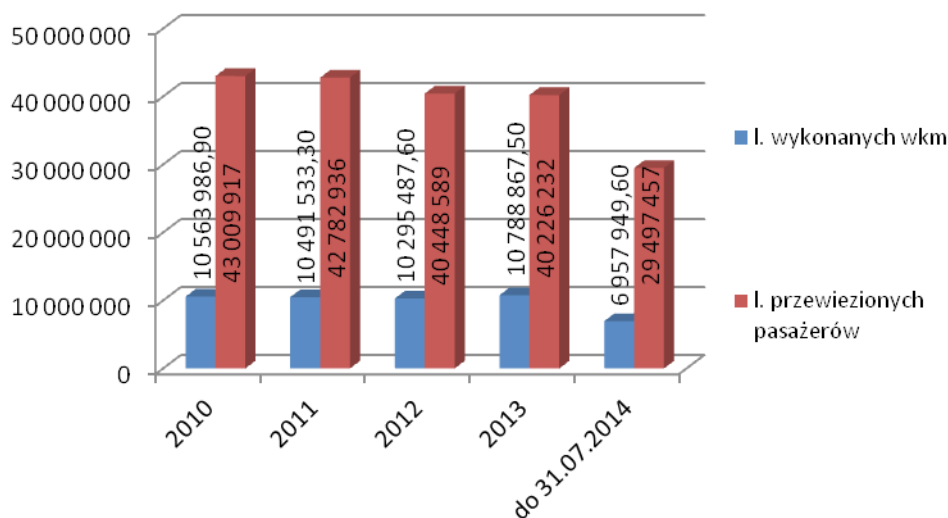
Od 1 stycznia 2012 r., miasto Toruń realizuje częściowe funkcje organizatora publicznego transportu zbiorowego w zakresie określonym w zawartym porozumieniu na terenie gminy Lubicz.

Autobusy i tramwaje

Obsługę wszystkich linii komunikacji miejskiej w Toruniu zapewnia Miejski Zakład Komunikacji w Toruniu. Obecnie toruński MZK obsługuje:

- 4 linie tramwajowe o łącznej długości 40,0 km,
- 34 linii autobusowych dziennych o długości 437,4 km,
- 5 linii nocnych (4 autobusowe i 1 tramwajowa).

Dodatkowo w wakacje miejski przewoźnik obsługuje linię sezonową do kąpieliska w Kamionkach.



Liczba kilometrów przejechanych przez toruńskie autobusy i tramwaje oraz liczba przewiezionych pasażerów w latach 2010-2014



Obecnie toruński MZK dysponuje 138 autobusami i 58 wozami tramwajowymi. Od dawna kupowane są wyłącznie autobusy dostosowane do obsługi pasażerów niepełnosprawnych. Autobusy wyposażone są m.in. w automaty do sprzedaży biletów, informację pasażerską w formie tablic elektronicznych oraz zapowiedzi głosowej, system monitoringu oraz funkcję tzw. przykłąku na przystankach. 80% autobusów wyposażonych jest w elektroniczne tablice informacyjne, ponad 45% w monitoring, 30% w automat biletowy, a ponad 50% to autobusy niskopodłogowe.

Zakup autobusów

W latach 2010-2014 miejski przewoźnik zakupił 33 nowe autobusy miejskie. W 2013 r. zakupiono 7 niskopodłogowych autobusów miejskich marki Solaris, o długości 12 m, zasilanych olejem napędowym. Autobusy wyposażone są w automatyczną skrzynię biegów i silnik spełniający wymagania normy Euro-5, przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych. Stan ilościowy taboru tramwajowego nie zmienił się. Poprawiła się natomiast jego kondycja. Do końca 2013 r. gruntownie zostało zmodernizowanych 16 wozów. Łącznie zmodernizowanych zostanie 18 wagonów tramwajowych.

Wykaz autobusów zakupionych w latach 2010-2014 (wszystkie dostosowane do przewozu osób niepełnosprawnych)

Typ autobusu	Rok zakupu				
	2010	2011	2012	2013	do listopada 2014
Solaris Urbino 12 CNG	3	-	-	-	-
Solaris Urbino 18 (przegubowy)	1	-	-	-	-
Solaris Urbino 12	9	2	5	7	7
Solaris Urbino 8.6	-	5	-	-	-
Razem:	13	7	5	7	7

Stan autobusów do przewozu osób niepełnosprawnych w latach 2010-2014

Rok	2010	2011	2012	2013	Do 30 czerwca 2014	Plan 2014
Autobusy niskowejściowe [szt.]	8	8	8	6	6	6
Autobusy niskopodłogowe [szt.]	52	59	64	71	72	78
Razem	60	67	72	77	78	84

Kwoty wydane na zakupy nowych pojazdów w latach 2010 - 2014

	2010	2011	2012	2013	Plan 2014
Kwoty wydane na zakupy nowych autobusów (zł)	9 788 000	4 710 000	613 500	5 5900	6 000 000
w tym:					
- sfinansowane: z dotacji budżetu miasta (zł)	9 788 000				
- ze środków PFRON (zł)	1 200 000				-

Średni wiek taboru autobusowego

Rok	2010	2011	2012	2013	2014 do 30 czerwca
Średni wiek taboru autobusowego	8,21	8,73	9,27	9,47	9,98

Modernizacja wozów tramwajowych w latach 2010-2014

Rok	2010	2011	2012	2013
Liczba wozów	3	3	2	4
Kwoty wydane na modernizację	1 123 996 zł	1 355 942 zł	470 790 zł	1 476 792 zł

Średni wiek taboru tramwajowego

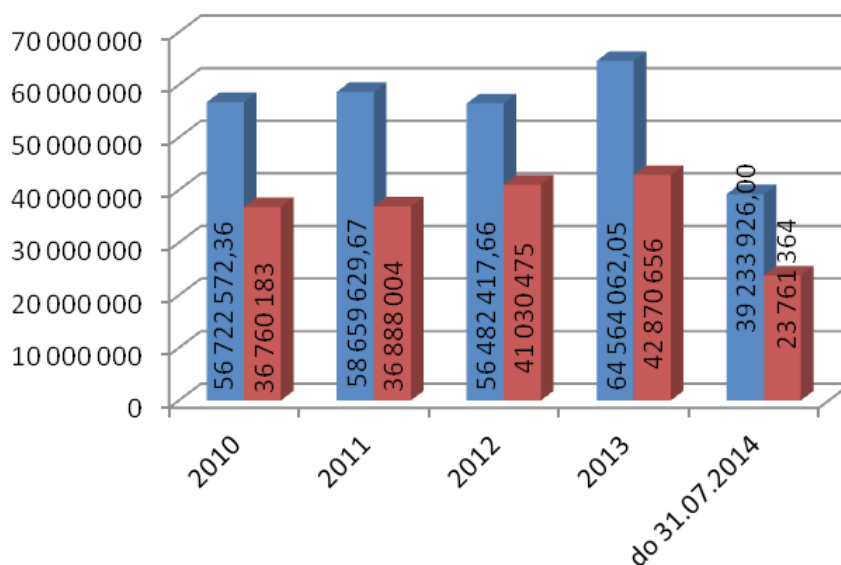
Rok	2010	2011	2012	2013	2014 do 30 czerwca
Średni wiek taboru tramwajowego	26,29	27,29	28,29	29,29	29,79



Od stycznia 2013 r. bilet na tramwaj czy autobus komunikacji miejskiej w Toruniu można kupić za pomocą telefonu komórkowego. Miasto zawarło umowę z firmą moBILET, która przygotowała specjalną aplikację na telefon. Za pomocą aplikacji moBILETU można kupić zarówno bilety jednorazowe, jednodniowe, tygodniowe, jak i wszystkie rodzaje biletów miesięcznych.

Koszty działalności operacyjnej i wpływy ze sprzedaży biletów

Przewidywane na 2014 r. koszty działalności operacyjnej MZK w Toruniu wynoszą ponad 73,5 mln zł, wśród których największą pozycję stanowią wynagrodzenia osobowe i pochodne oraz paliwo.



Koszty działalności operacyjnej MZK w latach 2010-2014 z uwzględnieniem dotacji z budżetu miasta

Projekty rozwojowe współfinansowane ze środków Unii Europejskiej realizowane w transporcie miejskim na terenie Torunia

„Rozwój sieci komunikacji tramwajowej w Toruniu w latach 2007-2013”

24 czerwca 2014 r. uruchomiono nową linię na Bielany. Poprzednią tak dużą inwestycję – trasę tramwajową do ul. Olimpijskiej - oddano blisko 28 lat temu.

Przez wiele lat ograniczone środki w budżecie miasta nie pozwalały na realizację drogiej inwestycji w infrastrukturę tramwajową. Wykonywane były jedynie remonty torowisk czy przystanków. Możliwość pozyskania środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 dała miastu szansę na realizację projektu „Rozwój sieci komunikacji tramwajowej w Toruniu w latach 2007-2013”. Nad jego realizacją miasto pracowało od 2007 r.

Głównym celem projektu jest wzrost konkurencyjności publicznych usług przewozowych i zwiększenie udziału transportu publicznego w obsłudze mieszkańców, szczególnie w zakresie ekologicznego transportu szynowego. Łącznie z komplementarnym projektem BiT-City inwestycja przyniesie mieszkańcom wiele korzyści, czyli szybki i wygodny przejazd przez miasto, łatwe dotarcie do szkół, placówek kulturalnych i rozrywkowych, ośrodków zdrowia, urzędów i insty-

tucji użyteczności publicznej. Nie bez znaczenia jest fakt, że zmniejszy się ruch samochodowy w centrum miasta, przez co będzie mniej spalin, zaś zwiększy się udział transportu publicznego w obsłudze mieszkańców. W ciągu najbliższych lat tramwaj stanie się w Toruniu najwygodniejszym, najszybszym i najbardziej ekologicznym sposobem poruszania się po mieście.

Linia tramwajowa na Bielany biegnie od pętli przy ul. Olimpijskiej do kampusu UMK. By tak się stało, trzeba było wybudować torowisko w al. Solidarności wraz z węzłem integracyjnym tramwajowo-autobusowym oraz linię od skrzyżowania ul. Bema i Sienkiewicza, przez Sienkiewicza, Gagarina i Szosę Okrężną do pętli tramwajowej Bielany. Inwestycja objęła również budowę trzech torów odstawczych postojowych na pętli tramwajowej przy ulicy Olimpijskiej. Te trzy zadania kosztowały łącznie 42,9 mln zł.

Cały projekt „Rozwój sieci komunikacji tramwajowej w Toruniu w latach 2007-2013” składa się z czterech podprojektów. Oprócz linii na Bielany zakończono realizację podprojektu II „System informacji pasażerskiej w czasie rzeczywistym” i IV „Modernizacja taboru do obsługi linii tramwajowej”. W ramach pierwszego z tych zadań uruchomiono system informacji pasażerskiej oraz zamontowano 65 wyświetlaczy na przystankach tramwajowych. Systemem objęto około 90 % sieci tramwajowej. W ramach drugiego zmodernizowano 18 wagonów tramwajowych. Trwają jeszcze prace w ramach podprojektu I „System zarządzania ruchem drogowym w Toruniu”, który obejmuje modernizację i budowę przystanków tramwajowych oraz modernizację sygnalizacji świetlnych. Inwestycja zostanie ukończona w II kwartale 2015 r.



„Integracja systemu transportu miejskiego wraz z zakupem taboru tramwajowego w Toruniu – BiT-City”

Regionalny projekt BiT City zakłada powstanie do 2015 r. szybkiej kolei miejskiej między Toruniem a Bydgoszczą oraz usprawnienie komunikacji miejskiej w obu miastach. Toruńska część tego ogromnego przedsięwzięcia, o wartości 272,7 mln zł (59 proc. środki unijne), to łącznie osiem podprojektów, których celem jest integracja systemu transportu miejskiego w Toruniu z koleją BiT City. Pięć z nich realizuje MZK:

- Zadanie 1 - Przebudowa torowiska tramwajowego na linii średnicowej od węzła Toruń Miasto (pl. 18 Stycznia) do al. Solidarności, poprawiająca dostępność komunikacyjną zespołu staromiejskiego wpisanego na listę światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO poprzez transport przyjazny środowisku
- Zadanie 4 - Modernizacja systemu sterowania na linii średnicowej dostosowanej do taboru niskopodłogowego
- Zadanie 5 – Modernizacja pętli tramwajowej Motoarena
- Zadanie 6 - Budowa węzła przesiadkowego przy dworcu PKP Toruń Miasto integrującego tramwajową linię średnicową nr 1 oraz pozostały transport publiczny z koleją metropolitarną BiT-City
- Zadanie 8 – Zakup taboru tramwajowego niskopodłogowego.

Wartość tej części projektu to łącznie 214,1 mln zł.

Trzy kolejne zadania – o łącznej wartości 58,6 mln zł - należą do Gminy Miasta Toruń:

- Zadanie 2: Budowa i przebudowa przystanków tramwajowych
- Zadanie 3: System monitorowania bezpieczeństwa pasażerów w komunikacji zbiorowej
- Zadanie 7: Rewitalizacja dworca Toruń Główny.

Budowa i przebudowa 24 przystanków tramwajowych jest już zakończona. Prace prowadzono na przystankach:

- Szosa Bydgoska – obie platformy przystankowe,
 - pl. Skalskiego – obie platformy przystankowe,
 - Osiedle Zieleniec – obie platformy przystankowe,
 - Reja – trzy platformy przystankowe,
 - Przybyszewskiego – platforma przystankowa w kierunku wschodnim,
 - Park Miejski – platforma przystankowa w kierunku wschodnim,
 - Sienkiewicza – platforma w kierunku zachodnim po stronie Broniewskiego,
 - Jubilat – obie platformy przystankowe,
 - Świętopełka – obie platformy przystankowe,
 - Szpital Miejski – obie platformy przystankowe,
 - Tofama – obie platformy przystankowe,
 - Przychodnia – jedna platforma w kierunku wschodnim,
 - Budynek Elany - obie platformy przystankowe,
 - Elana B – 1 platforma przystankowa dla wysiadających i wsiadających w nowej lokalizacji po dyslokacji.
- Wszystkie przystanki mają nową nawierzchnię, są dostosowane do taboru niskopodłogowego, mają pochylnię dla niepełnosprawnych, są wyposażone w wiaty, ławki i kosze na śmieci i wygrodzienia antybrzygowe. Ponadto zmodernizowano przy nich przejścia dla pieszych.

Transport szynowy

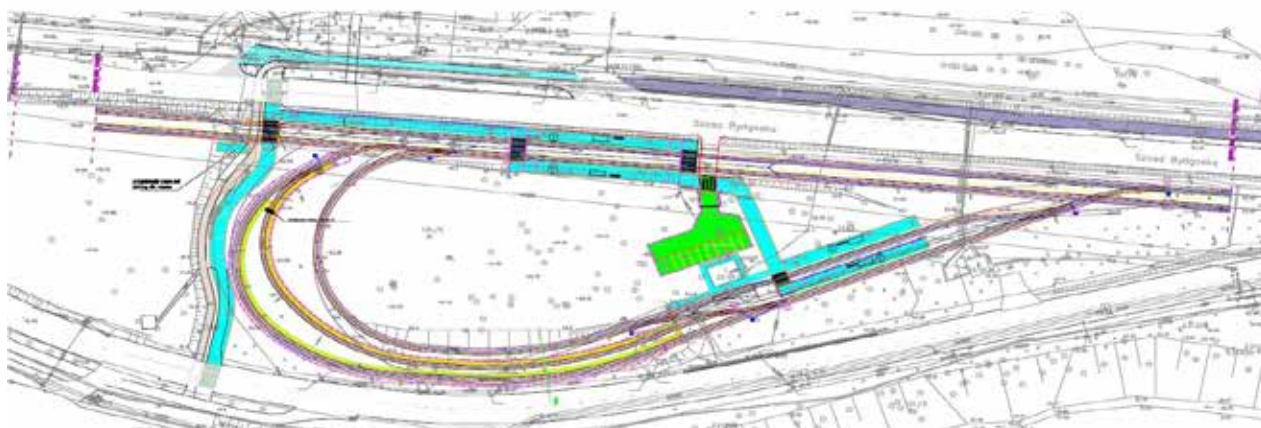
Rewitalizacja dworca Toruń Główny idzie pełną parą. Pod koniec stycznia 2014 r. będące do tej pory własnością kolei obiekty dworca zostały przejęte przez miasto, które chce przywrócić mu dawną świetność. Wykonawcą, który ma za zadanie zaprojektowanie i wykonanie rewitalizacji dworca wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego nad realizacją wykonywanych robót budowlanych, jest wyłoniona w przetargu firma Fijałkowski z Torunia. Dworcowa odnowa będzie kosztowała 43,5 mln zł. W lutym br., po protokolarnym przekazaniu obiektu na rzecz Gminy Miasta Toruń, ruszyły prace przy rewitalizacji. Zakończą się latem 2015 r.

Toruński dworzec jest największym obiektem przekazany dotąd samorządom przez PKP. Po rewitalizacji dworzec zyska nowe – przyjazne podróżnym - oblicze. Dworcowe budynki zostaną kompleksowo odnowione. W hallu kasy biletowej zostaną przesunięte w stronę obecnej poczekalni, a ta przeniesiona bliżej obecnych pomieszczeń restauracji. Dzięki temu powstanie miejsce pod funkcje komercyjne.



Dostać się tam będzie można przejściem podziemnym, które zostanie poszerzone i przedłużone do ul. Podgórskiej. W podziemiach także będą się mogły mieścić niewielkie sklepiki i punkty usługowe. Do hali wjeżdżać się będzie ruchomymi schodami lub windą dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przebudowane zostaną również perony. Wszystkie będą zadane i wyposażone w tzw. azyle, czyli przeszkolone pomieszczenia, w których podróżni będą mogli czekać na pociąg. Niepełnosprawni dostaną się

na nie windami lub ruchomymi schodami. Na terenie dworca działał będzie hot spot, znajdą się także przewijaki dla niemowląt i powstanie system dynamicznej informacji pasażerskiej. Dodatkowym ułatwieniem dla podróżnych będzie nowa, zintegrowana pętla komunikacji miejskiej z parkingiem, na którym podróżny będzie mógł zostawić auto i dalej jechać pociągiem. Po zakończeniu rewitalizacji dworzec przejdzie w ręce miejskiej spółki Urbitor, która będzie nim zarządzała i o niego dbała.



Jesienią 2015 r. będzie gotowa nowa pętla Motoarena. Układ drogowo-torowy pętli [ZUE SA]



W tym samym czasie zakończą się prace przy budowie węzła przesiadkowego przy dworcu Toruń Miasto. Powstanie on po to, by stworzyć pasażerom możliwość bezkolizyjnej przesiadki z środków komunikacji publicznej, w tym przede wszystkim tramwajów, na komunikację kolejową i odwrotnie.

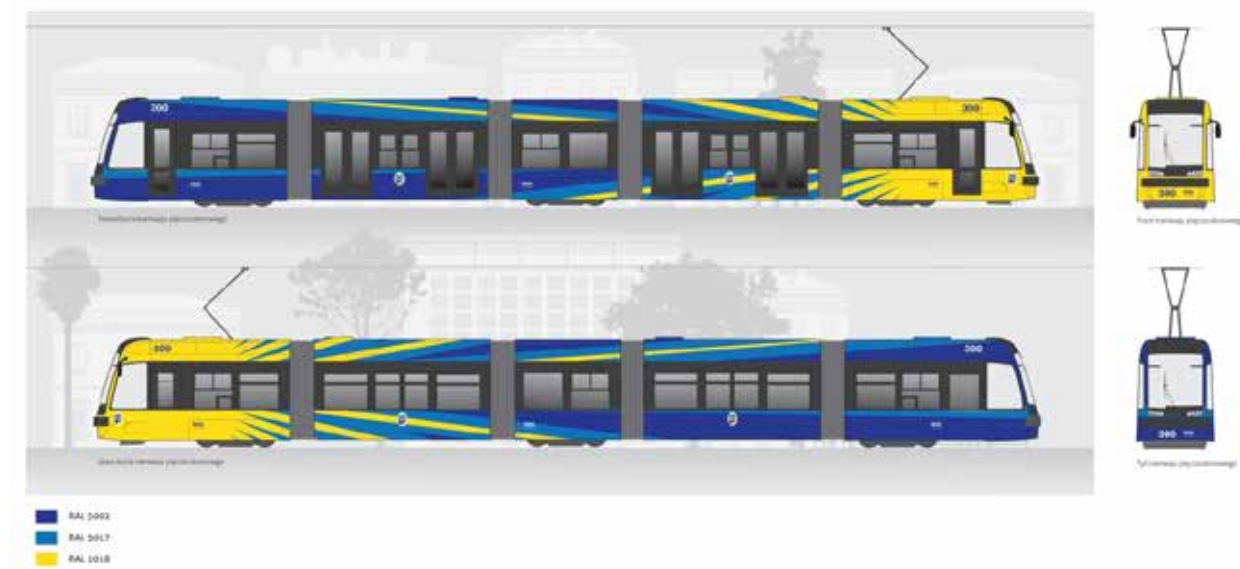
Przy pl. 18 Stycznia chodniki zyskają nową nawierzchnię, zamontowane zostaną stylizowane latarnie, powstanie oczko wodne i ścieżki rowerowe oraz wiata do parkowania rowerów. Ścieżki będą się łączyć z już istniejącymi, a także planowanymi w przyszłości trasami dla jednoślądów. Całość ma nawiązywać

wyglądem do stanu z XIX wieku. Zostaną zachowane miejsca postojowe dla autobusów i taksówek, co zapewni integrację różnych form transportu z komunikacją kolejową. Plac zostanie połączony z ul. Traugutta za pomocą kładki i nowego chodnika. Na Traugutta zostanie też przebudowane torowisko. Węzeł będzie monitorowany i wyposażony w system dynamicznej informacji pasażerskiej o ruchu tramwajów i pociągów. Przy okazji od węzła do al. Solidarności zmodernizowano torowisko, peron przy skrzyżowaniu ul. Wały gen. Sikorskiego z al. Solidarności oraz sieć trakcyjną.



Wizualizacja kładki dla pieszych przy węźle przesiadkowym dworzec Toruń Miasto [Budimex Budownictwo Sp. o.o.]

Jesienią 2014 r. na toruńskie tory wyjechał pierwszy nowoczesny tramwaj niskopodłogowy. Łącznie do 2015 r. flota przewoźnika miejskiego zostanie powiększona o 12 tramwajów niskopodłogowych, w tym 6 o dł. 20 m cdla ok. 120 pasażerów i 6 o dł. 30 m dla ok. 200 pasażerów. W ramach BiT City zostanie też przebudowany system zarządzania ruchem drogowym, tj. sygnalizacja świetlna na: pl. św. Katarzyny, skrzyżowaniu Traugutta/Bulwar Filadelfijski, pl. św. Katarzyny/Wola Zamkowa/Warszawska.



Wybrana kolorystyka tramwaju [proj. Wydział Sztuk Pięknych UMK]

W 2014 r. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wyraziło zgodę na zwiększenie zakresu projektu BiT City o zakup dodatkowego taboru. Trwają uzgodnienia

z CUPT odnośnie zakresu dokumentów koniecznych do przygotowania.



Edukacja

Jednym z priorytetów polityki oświatowej Gminy Miasta Toruń w latach 2011-2014 było upowszechnianie wychowania przedszkolnego, realizowane poprzez zwiększanie dostępności edukacyjnych form przedszkolnych. W tym okresie wzrosła liczba miejsc w przedszkolach miejskich, tworzono oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, powstały nowe przedszkola niepubliczne oraz niepubliczne punkty przedszkolne. Lata 2011-2014 w toruńskiej oświacie zaznaczyły się także działaniami zmierzającymi do zapewnienia optymalnego wykorzystania istniejącej bazy lokalowej i jej modernizacji, z jednoczesnym zapewnieniem powszechności oraz dobrego poziomu nauczania i wychowania w szkołach i placówkach na wszystkich poziomach edukacyjnych. Prowadzone rozbudowy i remonty obiektów oświatowych miały na celu poprawę warunków nauki, pracy nauczycieli oraz stworzenie możliwości realizacji różnorodnych zadań edukacyjnych. Kolejnym priorytetowym zadaniem było monitorowanie sieci szkół i dostosowanie jej do warunków demograficznych. W tym okresie podjęto bardzo trudne decyzje o likwidacji szkół, które nie dokonywały naboru. Jednocześnie powołano nową placówkę: Szkołę Podstawową nr 35, aby zrealizować postulaty zgłaszane przez mieszkańców osiedla Grębocin. Pozyskano także znaczną kwotę ze źródeł pozabudżetowych, zwłaszcza z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz budżetu państwa. Wpłynęło to na rozszerzenie i podniesienie jakości toruńskiej edukacji.

Wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 3-6 lat i jest realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego. We wszystkich placówkach obowiązuje ta sama podstawa programowa wychowania przedszkolnego. Praca oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej jest zorganizowana w taki sam sposób, jak praca w przedszkolu. Zarówno w przedszkolu, jak i w oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej dzieci przebywają nie krócej niż 5 godzin dziennie.

Liczba dzieci w przedszkolach niepublicznych i niepublicznych punktach przedszkolnych

Rok szkolny	Liczba dzieci w przedszkolach niepublicznych	Liczba dzieci w niepublicznych punktach przedszkolnych
2010/11	2 295	93
2011/12	2 408	124
2012/13	2 606	171
2013/14	2 781	151

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci sześciolatnie mogą uczęszczać do klasy pierwszej szkoły podstawowej. Do roku szkolnego 2013/14 to rodzice decydowali o tym, czy dziecko sześciolatnie będzie uczęszczało do przedszkola czy do szkoły. We wrześniu 2014 roku dzieci sześciolatnie urodzone w pierwszej połowie roku 2008





obowiązkowo rozpoczynają realizację obowiązku szkolnego, natomiast dzieci urodzone w drugiej połowie roku 2008 – we wrześniu 2015 r. Jednak ich rodzice mogą podjąć decyzję o rozpoczęciu przez nie edukacji szkolnej we wrześniu 2014 r.

Liczba dzieci sześciolatków w klasach pierwszych szkół podstawowych

Rok szkolny	Liczba dzieci sześciolatków w klasach pierwszych	Proc. populacji sześciolatków
2010/11	107	6%
2011/12	309	16%
2012/13	306	16,1%
2013/14	223	11,48%

W odpowiedzi na potrzeby mieszkańców Torunia oraz w związku z wprowadzeniem obowiązkowego przygotowania przedszkolnego dla dzieci pięcioletnich w przedszkolach miejskich oraz w szkołach podstawowych sukcesywnie wzrastała liczba oddziałów przedszkolnych. Od roku szkolnego 2010/11 do roku szkolnego 2013/14 łącznie liczba oddziałów przedszkolnych wzrosła o 15. Powodem zwiększenia liczby oddziałów przedszkolnych był również fakt, iż rodzice dzieci sześciolatków mając wybór, czy posłać dziecko do szkoły czy do oddziału przedszkolnego, zdecydowanie częściej wybierali oddział przedszkolny. Liczba dzieci sześciolatków w klasach pierwszych szkół podstawowych w latach 2010-2014 była niewielka.

Liczba oddziałów w przedszkolach miejskich i szkołach podstawowych

Liczba oddziałów przedszkolnych	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	Uwagi
W przedszkolach miejskich	95	95	96	102	
W szkołach podstawowych	54	64	58	62	Podana liczba zawiera liczbę oddziałów w szkołach specjalnych
Razem	149	159	154	164	

W latach 2010-2014 sukcesywnie ulegała zwiększeniu liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli miejskich i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. W toruńskich przedszkolach miejskich funkcjonują oddziały zapewniające opiekę całodzienną, jedynie w Przedszkolu Miejskim nr 16 funkcjonuje jeden pięciogodzinny oddział specjalny. W szkołach podstawowych funkcjonują zarówno oddziały pięciogodzinne oraz oddziały zapewniające opiekę całodzienną.

Liczba dzieci w przedszkolach miejskich i oddziałach przedszkolnych szkół podstawowych

Liczba dzieci	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	Uwagi
W przedszkolach miejskich	2 341	2 294	2 331	2 474	
W oddziałach przedszkolnych szkół podstawowych	1 142	1 477	1 304	1 428	Podana liczba zawiera liczbę dzieci uczęszczających oddziałów przedszkolnych w szkołach specjalnych
Razem	3 483	3 771	3 635	3 902	

W latach 2010-2014 zwiększała się również liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli niepublicznych i niepublicznych punktów przedszkolnych. Od roku szkolnego 2010/11 do roku szkolnego 2013/14 liczba dzieci w przedszkolach niepublicznych wzrosła o 486, w niepublicznych punktach przedszkolnych o 58.

Elektryczny nabór do przedszkoli miejskich

W 2011 r. po raz pierwszy odbył się elektryczny nabór do przedszkoli miejskich w Toruniu. Rodzice mogli ubiegać się o miejsce w pięciu wybranych placówkach. Zgłoszenia dziecka do przedszkola, kontroli wyników kwalifikacji oraz wolnych miejsc w placówkach dokonywali poprzez Internet, na specjalnie uruchomionym portalu. Elektryczny nabór okazał się sukcesem



i znacznie ułatwił rodzicom procedurę zapisania dziecka do przedszkola. Wylimitował również przyjęcie jednego dziecka do kilku przedszkoli, co powodowało blokowanie miejsc. Nabór w formie elektronicznej jest prowadzony do chwili obecnej i będzie kontynuowany.

Festiwal Edukacji Przedszkolnej

W latach 2010-2014 w Toruniu kontynuowany był Festiwal Edukacji Przedszkolnej. W 2014 r. festiwal odbył się po raz ósmy. Jego organizatorami są Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Wydział Edukacji Urzędu Miasta Torunia oraz Stowarzyszenie Edukacji Przedszkolnej „Inicjatywa i Twórczość”. Organizacja imprezy ma na celu zwrócenie uwagi środowiska na rolę wychowania przedszkolnego w rozwoju dziecka oraz jego wpływ na sukces szkolny. Uczestnicy mają możliwość poznania aktualnej oferty edukacyjnej toruńskich przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych szkół podstawowych, oferty wydawniczej, korzystają z porad psychologa, pedagoga oraz mają okazję podziwiać umiejętności dzieci podczas występów. W festiwalu biorą udział rodzice, nauczyciele, doradcy metodyczni, konsultanci, studenci oraz osoby zainteresowane problematyką wychowania przedszkolnego.

W Toruniu wzrasta upowszechnienie wychowania przedszkolnego dzieci w wieku 3-6 lat. W kolejnych latach szkolnych wynosiło: 2010/11 - 78,1%; 2011/12 - 80,4%; 2012/13 - 81%; 2013/14 - 86%. Od roku szkolnego 2010/11 do 2013/14 liczba dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych wzrosła w Toruniu o 419.

Sieć szkół

Liczba przedszkoli, szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez samorząd Torunia

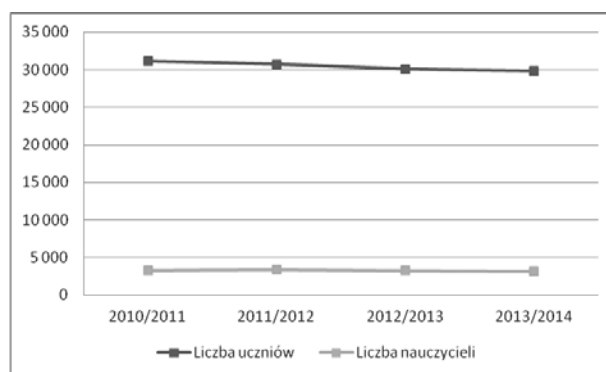
Typ szkoły, placówki	Liczba szkół			
	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Szkoły podstawowe	24	24	25	25
Gimnazja	22	21	20	20
Licea ogólnokształcące	12	12	12	12
Szkoły zawodowe	9	9	9	9
Centrum Kształcenia Ustawicznego	1	1	1	1
Szkoły specjalne	5	5	5	5
Szkoły artystyczne	4	4	4	4
Przedszkola	17	17	17	17
Placówki oświatowo-wychowawcze	4	4	4	4
Razem	98	97	97	97

Liczba oddziałów ze względu na typ

Typ oddziału/rok szkolny	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Dwujęzyczny w gimnazjum lub liceum	7	8	9	9
Integracyjny	57	58	53	53
Mistrzostwa sportowego	10	10	8	8
Ogólnodostępny	1 145	1 132	1 104	1 089
Przysposabiający do pracy	4	3	3	3
Specjalny	47	47	48	49
Specjalny przysposabiający do pracy	5	6	6	6
Sportowy	47	52	55	63
Terapeutyczny	16	17	16	17
Wielozawodowy	3	2	2	2
Wyrównawczy	3	3	1	0
Razem	1 344	1 338	1 305	1 299

Liczba uczniów i nauczycieli w toruńskich szkołach

Rok szkolny	2010/2011	2011/12	2012/13	2013/14
Liczba uczniów	31 114	30 710	30 083	29 793
Liczba nauczycieli	3 311	3 410	3 279	3 206



Najważniejsze zmiany w sieci szkół

2011

- Przekształcenia zasadniczych szkół zawodowych o dwuletnim cyklu kształcenia w szkoły o trzyletnim cyklu kształcenia wchodzących w skład: ZS Ekonomicznych, ZS Gastronomiczno-Hotelarskich,

ZS Technicznych, ZS Mechanicznych, Elektrycznych i Elektronicznych, ZS Samochodowych, ZS Inżynierii Środowiska, ZS nr 22.

- Likwidacje techników uzupełniających wchodzących w skład: ZS Technicznych, ZS nr 22, ZS Samochodowych, ZS Gastronomiczno-Hotelarskich.
- Pozostałe likwidacje i zmiany w sieci szkół: Zasadniczej Szkoły Zawodowej w ZSO i T nr 13, Technikum dla Dorosłych w CKU, Uzupełniającego LO w CKU, Zasadniczej Szkoły Zawodowej dla Dorosłych w CKU. Powyższe zmiany w sieci szkół zostały wprowadzone wskutek reformy kształcenia zawodowego lub braku kandydatów do szkół.

2012

- 1 września 2011 r. została powołana SP nr 35 w Toruniu. Od 1 marca 2012 r. uruchomiono w niej 3 oddziały przedszkolne, natomiast od 1 września 2012 r. - I, II, III i IV.
- 31 sierpnia 2012 r. zakończyło działalność G nr 30 wchodzące w skład ZS Ogólnokształcących nr 3.

2013

- Rozpoczęcie nowej formy kształcenia w Centrum Kształcenia Ustawicznego – kwalifikacyjnych kursów zawodowych (zgodnie z reformą szkolnictwa zawodowego).
- Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji z dniem 31 sierpnia 2014r. XII LO wchodzącego w skład ZS nr 5.
- Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji z dniem 31 sierpnia 2015 r. Technikum Uzupełniającego dla Dorosłych wchodzącego w skład Centrum Kształcenia Ustawicznego.

2014

- 31 sierpnia 2014 r. likwidacja Uzupełniającego LO dla Dorosłych w Centrum Kształcenia Ustawicznego (uchwała RMT 358/2012) – wygaszenie szkoły.
- 31 sierpnia 2014 r. likwidacja XII LO w ZS nr 5 (uchwała RMT 562/2013) – wygaszenie szkoły.
- 31 sierpnia 2014 r. likwidacja: G nr 22, T nr 6, ZSZ nr 6 oraz rozwiązanie ZS nr 22. Uczniowie zlikwidowanych szkół mają możliwość kontynuowania nauki w ZS Ekonomicznych oraz G nr 21 (uchwały RMT: 757/2014, 758/2014, 759/2014, 760/2014). Obiekt po ZS nr 22 przy ul. Fałata 88/90 zostanie zaadaptowany na potrzeby ZS nr 26.
- Zaktualizowano plan sieci szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez GMT oraz granicich obwodów (uchwała RMT 761/2014): w związku z likwidacją G nr 22 obwód G nr 22 został włączony do obwodu G nr 21; w związku z przebiegiem Trasy Średnicowej zmiana odwodów szkół: SP nr 24,

G nr 24, SP nr 5, G nr 3; w związku z nadaniem nazw nowym ulicom zmiany obwodów: G nr 2, SP nr 2, SP nr 14, G nr 14, G nr 34, SP nr 17, G nr 31, SP nr 35.

- Wprowadzono zmiany w sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych (uchwała RMT 762/2014) – uwzględniono likwidację T nr 6, ZSZ nr 6, Uzupełniającego LO dla Dorosłych.
- Uchylono uchwałę w sprawie zamiaru likwidacji Ogniska Pracy Pozaszkolnej „Dom Harcerza” (uchwała RMT podjęta w dn. 26.06.2014 r.).

Wydatki na oświatę

OGÓLNE KWOTY WYDAWANE Z BUDŻETU TORUNIA NA OŚWIATĘ ORAZ WYSOKOŚĆ SUBWENCJI OŚWIATOWEJ (zł)

Rok	Wydatki na edukację i wychowanie...	... w tym subwencja oświatowa
2011	306 826 841	201 394 388
2012	322 870 777	217 519 809
2013	312 552 617	221 363 545
2014	310 223 659	222 842 520

Wydatki na inwestycje i remonty w toruńskich szkołach (zł)

Rok	Wydatki na inwestycje i remonty
2011	30 321 155
2012	28 239 564
2013	17 059 942
2014	21 906 102

ŚREDNIE WYNAGRODZENIE BRUTTO NAUCZYCIELA ZATRUDNIONEGO W TORUŃSKICH SZKOŁACH NA PODSTAWIE UMOWY O PRACĘ – Z UWZGLĘDNIENIEM GODZIN NADLICZBOWYCH (zł)

Rok	Wynagrodzenie
2011	3929
2012	4227
2013	4365
2014	4244

Inwestycje

Z najważniejszych zadań inwestycyjnych w oświacie w latach 2011-2014 zrealizowano:

2011

- Termomodernizacja: ZS nr 1, ZS nr 16, ZS nr 28, ZS Ekonomicznych.
- Modernizacja boisk szkolnych: boisko wielofunkcyjne w I LO - ul. Mickiewicza, boisko wielofunkcyjne w ZS Muzycznych.
- Budowa szkoły na os. Bielawy-Grębocin.
- Kompleksowy remont budynku PM nr 4 w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.
- Modernizacja budynku przy ul. Moczyńskiego 8/10 i adaptacja na przedszkole.
- Modernizacja i rozbudowa sali gimnastycznej I LO w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.



- Remont elewacji i dachu I LO w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.
- „Moje boisko – Orlik 2012”: oddano do użytku 3 komplekсы sportowo-rekreacyjne przy: ZS nr 10, ZS nr 15, SP nr 35. Całkowita wartość budowy boisk wyniosła ponad 3 mln zł.
- Pozyskano dofinansowanie na budowę boiska wielofunkcyjnego przy ZS Ekonomicznych - 170 695 zł. Całkowita wartość inwestycji - 416 429 zł.
- Modernizacja basenu w ZS nr 16 – 1 780 000 zł (całkowity budżet zadania 2 900 000 zł).
- Modernizacja boisk szkolnych: projektowanie boisk w V LO, SP nr 32, VII LO oraz realizacja boisk w ZS Technicznych i w ZS nr 16 – łącznie 1 000 000 zł.
- „Moje boisko - Orlik 2012”: budowa kompleksów sportowo-rekreacyjnych wraz z zapleczem przy ZS nr 14, ZSO nr 3, ZS nr 24, ZS nr 8, ZS nr 7, ZS nr 10, ZS nr 15, SP nr 35.
- Remonty obiektów oświatowych (zabezpieczenia p. poż. w obiektach oświatowych): ZS nr 24, ZS nr 2.

2012

- Koszty finansowania zakończonych inwestycji: ZS 15 – 998 000 zł, ZS Muzycznych 2 776 000 zł.
- Budowa szkoły na os. Bielawy-Grębocin - 2 714 000 zł (całkowity budżet zadania – 13 564 000 zł).
- Rozbudowa, adaptacja i modernizacja PM nr 12 - 3 590 000 zł.
- Rozbudowa, adaptacja i modernizacja PM nr 14 - 1 999 000 zł.
- Modernizacja wraz z adaptacją budynku przy ul. Moczyńskiego 8/10 na przedszkole – 200 000 zł (budżet całkowity 2 070 000 zł).
- Modernizacja i rozbudowa sali gimnastycznej I LO – 690 000 zł (całkowity budżet zadania – 2 000 000 zł).
- Termomodernizacja obiektów oświatowych: ZS nr 16, ZS nr 1, ZS Technicznych, ZS Mechanicznych, Elektrycznych i Elektronicznych, ZS nr 7, dokończenie termomodernizacji: ZS Gastronomiczno-Hotelarskich, ZS nr 28, ZS Ekonomicznych – łącznie 7 328 000 zł.

2013

- Koszty finansowania zakończonych inwestycji: budowa sali koncertowej dla ZS Muzycznych, budowa szkoły na os. Bielawy-Grębocin, rozbudowa ZS nr 15, rozbudowa, adaptacja i modernizacja PM nr 12.
- Termomodernizacja – 4 mln zł: zakończenie robót w ZS Inżynierii Środowiska, modernizacja c.o. w ZS Inżynierii Środowiska, SP nr 32.
- Modernizacja basenów szkolnych w placówkach oświatowych: 750 000 zł, koszt zadania – 2 735 000 zł: kontynuacja modernizacji basenu ZS nr 16.
- Modernizacja boisk szkolnych – 800 000 zł: budowa boiska wielofunkcyjnego przy ZS nr 16 (526 220 zł), budowa boiska wielofunkcyjnego przy ZS Technicznych (339 000 zł), budowa boiska wielofunkcyjnego przy V LO (357 000 zł).

- „Moje boisko – Orlik 2012” - oddano do użytku 5 kompleksów sportowo-rekreacyjnych wraz z zapleczem przy: ZS nr 7, ZS nr 8, ZS nr 14, ZS nr 24, III LO. Łącznie w latach 2008-2013 w ramach programu Toruń pozyskała środki na 24 kompleksy „Orlik”, w tym 16 przyszkolnych.

2014

- Termomodernizacja obiektów oświatowych: modernizacja c.o. w PM nr 13, PM nr 16 (719 200 zł), SP nr 7 (699 961 zł), G nr 3 (650 000 zł).
- Termomodernizacja z dofinansowaniem EOG - ZS nr 24 (1 689 000 zł), ZS nr 31 (2 705 000 zł), ZS nr 6 (955 000 zł), w tym dofinansowanie 76,6%.
- Modernizacja basenów szkolnych w placówkach oświatowych: ZS nr 28.
- Modernizacja boisk szkolnych w placówkach oświatowych: budowa boiska piłkarskiego, bieżni, skoczni przy ZS nr 34 (479 633 zł), budowa boiska, bieżni, skoczni przy ZS nr 28 (719 436 zł), budowa boiska wielofunkcyjnego i placu zabaw przy SP nr 27 (160 000 zł).
- Wymiana ogrodzenia w ZS nr 14 (wartość 80 000 zł).
- Budowa boiska sportowego dla os. Chełmińskiego przy G nr 3 (wartość 970 000 zł).
- Zagospodarowanie terenu szkół i przedszkoli w ramach budżetu partycypacyjnego: budowa siłowni zewnętrznej na terenie III LO (30 000 zł), zagospodarowanie terenu PM nr 8: budowa placu zabaw, ścieżki eko, nawierzchni syntetycznych (285 821 zł), budowa placu zabaw przy SP nr 24 (166 285 zł), zadanie „Trzynastka się zmienia” - budowa placu rekreacyjnego z galerią, schodami, ogrodzeniem (215 000 zł).
- Adaptacja budynku byłego ZS nr 22 na potrzeby SP nr 26 - 2 160 000 zł, kompleksowy remont obiektu

wewnątrz (ok. 3 tys. m²) z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych, planowany termin zakończenia zadania - sierpień 2015.

- Modernizacja elewacji wraz z robotami odgrzybienowymi i izolacyjnymi w budynku PM nr 6 - 450 000 zł.

Remonty

- SP nr 13 - adaptacja sal lekcyjnych na oddziały przedszkolne.
- SP nr 17 - wykonanie instalacji gazowej na potrzeby kotłowni lokalnej.
- ZS nr 14 - wymiana instalacji elektrycznej w budynku głównym, etap II z IV.
- PM nr 7 - kompleksowy remont kuchni z zapleczem, etap IV z VI.
- PM nr 17 - kompleksowy remont kuchni z zapleczem, etap II z IV.
- ZS nr 6 - modernizacja zewnętrznej sieci wod.-kan., etap II z V.
- ZS nr 10 - modernizacja sieci wod.-kan.
- ZS nr 10 - remonty i przebudowa zaplecza sali sportowej, etap I z III.
- ZSMEiEl - wymiana instalacji elektrycznej, etap II z III.
- ZS Ekonomicznych - remont pomieszczeń i biblioteki dla pracowni ZS nr 22.
- CKP - zabezpieczenie pęknięć ścian, etap II z III.
- ZSPS i VIII LO - modernizacja kuchni w internacie, etap I z III.
- ZS Gastronomiczno-Hotelarskich - remont instalacji elektrycznej i oświetlenia.
- Remont drogi pomiędzy PM nr 10 i IX LO.
- SP nr 17 - adaptacja mieszkania służbowego na cele przedszkolne.

Dotacje udzielane szkołom i placówkom oświatowym (publicznym i niepublicznym) prowadzonym przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego (zł)

Nazwa	Rok			
	2011	2012	2013	2014
Szkoły podstawowe	2 894 664	3 381 305	3 815 806	3 867 377
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	339 883	490 571	839 335	710 000
Przedszkola	11 466 604	12 631 309	14 559 771	16 275 170
Przedszkola specjalne	1 204 583	903 145	991 297	840 000
Punkty przedszkolne	301 618	442 247	388 647	444 000
Gimnazja	3 199 989	3 345 482	3 504 909	3 450 000
Licea ogólnokształcące	3 253 643	2 823 905	2 703 031	3 070 000
Licea profilowane	321 579	301 530	224 394	270 000
Szkoły zawodowe	8 353 590	9 619 702	8 613 201	9 480 000
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	0	32 496	78 984	87 000
Internaty	940 422	1 107 472	1 238 320	1 180 000
Ośrodki rewalidacyjno- wychowawcze	616 435	794 348	941 606	985 000
Razem	32 893 010	35 873 512	37 899 301	40 658 547

Programy stypendialne i nagrody

Stypendium Prezydenta Miasta Torunia

Zasady udzielania świadczeń pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym uczniom zamieszkałym w Toruniu, formy i zakres tych świadczeń oraz tryb postępowania w tych sprawach reguluje uchwała nr 310/12 Rady Miasta Torunia z dnia 17 maja 2012 r., zmieniona uchwałą nr 343/12 Rady Miasta Torunia z dnia 27 lipca 2012 r. Jedną z form świadczeń jest stypendium Prezydenta Miasta Torunia.

Stypendium Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Zasady udzielania stypendiów dla uczniów dziennych liceów i techników, prowadzonych przez powiaty województwa kujawsko-pomorskiego określa załącznik do uchwały nr XLIV/664/06 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 marca 2006 r. Miesięczna wysokość stypendium wynosi 300 zł. Na rok szkolny 2012/2013 stypendium zostało przyznane 4 uczniom uczęszczającym do szkół prowadzonych przez GMT. Zasady przekazywania środków określa „Porozumienie nr UM-ES.5462.2.555.2012 w sprawie przyznania stypendiów dla uczniów dziennych liceów i techników”, zawarte 14 listopada 2012 r. pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim a Miastem Toruń.

Świadczenia pomocy materialnej dla uczniów

Warunki udzielania pomocy materialnej w formie stypendium szkolnego lub zasiłku szkolnego określają: Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 z p. zm.), Uchwała nr 167/07 Rady Miasta Torunia z dnia 25 października 2007 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Miasta Toruń (Dz.Urz.Woj. Kuj.-Pom. z 2007 r. nr 122, poz. 1813), Uchwała nr 558 Rady Miasta Torunia z dnia 21 maja 2009 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Miasta Toruń (Dz.Urz.Woj. Kuj.-Pom. z 2009 r. nr 68, poz. 1309), Uchwała nr 390/2012 Rady Miasta Torunia z dnia 6 września 2012 r. zmieniająca uchwałę w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Miasta Toruń. (Dz.Urz.Woj. Kuj.-Pom. poz. 1929). Katalog wydatków ponoszonych na cele edukacyjne, podlegających całkowitej lub częściowej refundacji w ramach stypendium szkolnego, określa załącznik do Uchwały nr 558/09 Rady Miasta Torunia z dnia 21 maja 2009 r.

Stypendia dla uczniów

Rok szkolny 2010/2011

Rodzaj stypendiów	Liczba stypendystów	Miesięczna wysokość stypendium (zł)	Kwoty wypłaconych stypendiów (zł)	Uwagi
wrzesień - grudzień 2010				
Stypendium Prezydenta Miasta Torunia na podstawie uchwały RMT nr 323/2004	10	400	16 000	
Stypendium Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego	4	300	4 800	
Stypendium szkolne	1 370	72 101 138 174	516 918	Miesięczna kwota stypendium uzależniona od wysokości dochodu rodziny
styczeń - czerwiec 2011				
Stypendium Prezydenta Miasta Torunia na podstawie uchwały RMT nr 323/2004	10	400	20 000	Uczniowie klasy maturalnej otrzymywali stypendium do IV 2011
Stypendium Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego	4	300	7 200	
Stypendium szkolne	1 331	72 76 112 149	659 273	Miesięczna kwota stypendium uzależniona od wysokości dochodu rodziny

Rok szkolny 2011/2012

Rodzaj stypendiów	Liczba stypendystów	Miesięczna wysokość stypendium (zł)	Kwoty wypłaconych stypendiów (zł)	Uwagi
wrzesień - grudzień 2011				
Stypendium Prezydenta Miasta Torunia na podstawie uchwały RMT nr 323/2004	11	400	17 600	
Stypendium Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego	4	300	4 800	
Stypendium szkolne	1 368	99 135 172 182	658 959	Miesięczna kwota stypendium uzależniona od wysokości dochodu rodziny
styczeń - czerwiec 2012				
Stypendium Prezydenta Miasta Torunia na podstawie uchwały RMT nr 310/2012 ze zm.	11	400	20 800	Maturzyści otrzymywali stypendium do IV 2012
Stypendium Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego	4	300	7 200	
Stypendium szkolne	1 326	72 94 131	635 504	Miesięczna kwota stypendium uzależniona od wysokości dochodu rodziny

Rok szkolny 2012/2013

Rodzaj stypendiów	Liczba stypendystów	Miesięczna wysokość stypendium (zł)	Kwoty wypłaconych stypendiów (zł)	Uwagi	
wrzesień - grudzień 2012					
Stypendium Prezydenta Miasta Torunia na podstawie uchwały RMT nr 310/2012 ze zm.	64	250 - I kategoria 200 - II kategoria 150 - III kategoria	44 800	I kategoria - 2 uczniów, II kategoria - 28 uczniów III kategoria - 34 uczniów	
Stypendium Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego	4	300	4 800		
Stypendium szkolne	1752	74 110 147 182	86 127 171 212	791 618	Miesięczna kwota stypendium uzależniona od wysokości dochodu rodziny
styczeń - czerwiec 2013					
Stypendium Prezydenta Miasta Torunia na podstawie uchwały RMT nr 310/2012 ze zm.	64	250 - I kategoria 200 - II kategoria 150 - III kategoria	67 200	I kategoria - 2 uczniów, II kategoria - 28 uczniów III kategoria - 34 uczniów	
Stypendium Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego	4	300	7 200		
Stypendium szkolne	1 704	84 105 147 190	1 159 861	Miesięczna kwota stypendium uzależniona od wysokości dochodu rodziny	





Rok szkolny 2013/2014

Rodzaj stypendiów	Liczba stypendystów	Miesięczna wysokość stypendium (zł)	Kwoty wypłaconych stypendiów (zł)	Uwagi
wrzesień - grudzień 2013				
Stypendium Prezydenta Miasta Torunia na podstawie uchwały RMT nr 310/2012 ze zm.	55	250 - I kategoria 200 - II kategoria 150 - III kategoria	40 400	I kategoria - 6 uczniów, II kategoria - 25 uczniów III kategoria - 24 uczniów
Stypendium Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego	5	300	6 000	
Stypendium szkolne	1 915	107 150 192 212	1 030 189	Miesięczna kwota stypendium uzależniona od wysokości dochodu rodziny
styczeń - czerwiec 2014				
Stypendium Prezydenta Miasta Torunia na podstawie uchwały RMT nr 310/2012 ze zm.	64	250 - I kategoria 200 - II kategoria 150 - III kategoria	60 600	I kategoria - 6 uczniów, II kategoria - 25 uczniów III kategoria - 24 uczniów
Stypendium Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego	5	300	9 000	
Stypendium szkolne	1 866	84 127 169 212	1 281 175	Miesięczna kwota stypendium uzależniona od wysokości dochodu rodziny

Nagrody Prezydenta Miasta Torunia dla nauczycieli i dyrektorów przedszkoli, szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Miasta Toruń

Rok	2010	2011	2012	2013
Wysokość nagrody indywidualnej (zł)	4 766	5 100	5 294	5 294
Liczba nagród	60 (59 indywidualnych, 1 zespołowa)	62 (indywidualne)	64 (63 indywidualne, 1 zespołowa)	67 (indywidualne)

Nagrody Prezydenta Miasta Torunia dla wyróżniających się uczniów (zł)

Rok	Kwota
2011	16 050
2012	8 000
2013	12 000
2014	4 000

Zajęcia pozalekcyjne w placówkach oświatowych (zł)

Rok	Zajęcia sportowo-rekreacyjne	Zajęcia rozwijające zdolności, zamiłowania, umiejętności	Razem
2011	520 904	339 792	860 696
2012	460 918	285 380	746 298
2013	278 820	224 250	503 070
2014	257 550	223 875	481 425

Szkolenia dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych

- 10 grudnia 2010 r. - Kontrola obowiązku szkolnego i obowiązku nauki oraz procedury egzekucji.
 - 28 kwietnia 2011 r. - Kadry w oświacie.
 - 5-6 listopada 2011 r. - Sytuacje trudne w pracy nauczyciela – szkolenie zorganizowane przez Fundację Haskala we współpracy z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta Torunia oraz Wyższą Szkołą Filologii Hebrajskiej.
 - 17 listopada 2011 r. - Kontrola zarządcza, wewnętrzny szkolny system prawny, prawo pracy w szkole.
 - 17 listopada 2011 r. - Kontrola zarządcza, wewnętrzny szkolny system prawny oraz prawo pracy w szkole.
 - 29 października 2012 r. - System Informacji Oświatowej po zmianach wprowadzonych z dniem 31 sierpnia 2012 r.
 - 29 listopada 2012 r. - Dyrektor placówki oświatowej jako zarządzający samorządową jednostką organizacyjną.
 - 28 listopada 2013 r. – Rozwiązywanie konfliktów w szkole i mediacje.
 - 5 grudnia 2013 r. - Aktualności w prawie oświatowym i prawie pracy w zakresie obowiązującego od 2013 roku stanu prawnego i proponowanych zmian.
 - 29 stycznia 2014 r. - Regulacje prawne dotyczące rekrutacji do przedszkoli, szkół i placówek oświatowych wprowadzone ustawą o zmianie ustawy o systemie oświaty i niektórych innych ustaw z dnia 6 grudnia 2013 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 7).
- Liczba nauczycieli, którzy uzyskali w Toruniu stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, wyniosła w: 2011 r. – 72; 2012 r. – 71; 2013 r. – 90; 2014 r. – 70 (prognoza). Łącznie: 314 nauczycieli.
 - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali w Toruniu stopień awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego, wyniosła w: 2011 r. – 50; 2012 r. – 57; 2013 r. – 23; 2014 r. – 29. Łącznie: 159 nauczycieli.
 - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali w Toruniu stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego, wyniosła w: 2011 r. – 78; 2012 r. – 93; 2013 r. – 96; 2014 r. – 90 (prognoza). Łącznie: 357 nauczycieli.

Udział w programach rządowych

Radosna szkoła

W ramach programu - na lata 2009-2014 - wszystkie szkoły podstawowe prowadzone przez GMT otrzymały fundusze na zakup pomocy dydaktycznych dla klas I-III. W latach 2010 i 2011 zakupiono pomoce dydak-

tyczne dla 16 szkół podstawowych: nr 5, 8, 10, 13, 15, 16, 17, 18, 28, 31, 32, 33, 34, SPS 19, SPS 26, OSM I st. Pozyskane fundusze w latach 2010-2011 - 179 904 zł. W 2012 r. środki otrzymały szkoły: nr 7, 15, 23, 13 oraz ZS nr 7 z przeznaczeniem na place zabaw. Pozyskane fundusze - 457 600 zł, natomiast wartość projektu: 915 480 zł. W 2013 r. wybudowano place zabaw w SP nr 11 oraz w ZS nr 9 i nr 6. Pozyskane środki - 346 350 zł, całkowita wartość projektu - 692 700 zł. Na realizację programu w 2014 r. w budżecie zapisano 1 387 700 zł. Program jest dofinansowany (692 700 zł) z dotacji celowej. W ramach zadania zostaną wybudowane i wyposażone place zabaw w ZS nr 5, ZS nr 28, ZS nr 31, ZS nr 8, SP nr 3, SP nr 32.

Dofinansowanie kształcenia młodocianych pracowników

2011 r. - 122 uczniów (714 939 zł); 2012 r. - 110 uczniów (587 963 zł); 2013 r. - 134 uczniów (671 286 zł).

Wyprawka szkolna

Wyprawka szkolna to rządowy program pomocy uczniom, który polegał na dofinansowywaniu zakupu podręczników. Uprawnione do niego osoby to głównie dzieci z klas I-III szkół podstawowych i klas III gimnazjów, z rodzin, w których dochód na osobę nie przekraczał 351 zł. W 2011 r. dofinansowanie wypłacono 655 uczniom, wysokość wypłaconych środków - 135 089 zł. W 2012 r. w ramach programu pomoc otrzymało 655 uczniów, w tym: 486 pomoc z kryterium dochodowego (w tym 414 w szkołach podstawowych, 72 w gimnazjach); 110 pomoc poza kryterium dochodowym (w tym 80 w szkołach podstawowych, 30 w gimnazjach); 59 pomoc dla uczniów słabowidzących, niesłyszących, z upośledzeniem w stopniu lekkim lub niepełnosprawnościami sprzężonymi (w tym 34 w szkołach podstawowych, 16 w gimnazjach, 9 w szkołach ponadgimnazjalnych); kwota udzielonego wsparcia - 135 089,26 zł. W 2013 r. pomoc otrzymało 1076 uczniów (w 2011 r. - 655), w tym: 828 pomoc z kryterium dochodowego (w tym 708 w szkołach podstawowych, 120 w klasach pierwszych szkół ponadgimnazjalnych); 150 pomoc poza kryterium dochodowym (w tym 124 w szkołach podstawowych, 26 w klasach pierwszych szkół ponadgimnazjalnych); 98 pomoc dla uczniów słabo widzących, niesłyszących, z upośledzeniem w stopniu lekkim lub niepełnosprawnościami sprzężonymi (w tym 51 w szkołach podstawowych, 32 w gimnazjach, 3 w szkołach ponadgimnazjalnych); kwota udzielonego wsparcia - 223 852 zł.

Udział w projektach UE

Większość projektów unijnych, w których w latach szkolnych od 2010/2011 do 2013/2014 uczestniczyły jednostki oświatowe Gminy Miasta Toruń, realizowana była w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Przystąpienie do nich podyktowane było zamiarem wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz zapewnienia wysokiej jakości edukacji w naszym mieście, a także wzmocnienia atrakcyjności szkół prowadzących kształcenie zawodowe.

2011

- „e-Usługi – e-Organizacja – pakiet rozwiązań informatycznych dla jednostek organizacyjnych województwa kujawsko-pomorskiego” moduł e-Edukacja. W ramach projektu zakupiono 172 zestawy tablic interaktywnych wraz z wizualizerami dla oddziałów od I do III w 27 szkołach podstawowych prowadzonych przez GMT. Wartość projektu - 2 082 670,36 zł, pozyskano 75% tej kwoty (1 562 002 zł), wkład własny Gminy Miasta Toruń - 25% wartości projektu (520 667 zł).
- „Więcej możliwości, więcej szans” - realizację projektu zakończono w lipcu 2011 r. Był on związany z wyrównywaniem szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszeniem różnic w jakości usług edukacyjnych. Uczestniczyło w nim 3944 uczniów z 30 szkół prowadzących kształcenie ogólne (13 gimnazjów, 12 szkół podstawowych i 5 liceów ogólnokształcących). Wartość projektu - 2 564 863 zł, projekt w całości sfinansowany z POKL.
- „Wyposażenie pracowni sterowników programowalnych PLC i mikrokontrolerów w Centrum Kształcenia Praktycznego, ul. św. Józefa 26 w Toruniu” - projekt realizowany w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 w ramach Działania 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej. Całkowita wartość projektu – 237 620 zł, w tym 154 453 zł dofinansowania.
- „Nowoczesne szkoły zawodowe wizytówką Torunia. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego” – termin realizacji: 1.09.2010 – 31.07.2012. Wartość projektu - 2 015 883 zł, w tym 1 713 500 zł dofinansowania. W pierwszym roku w projekcie uczestniczyło 2500 uczniów z 8 zespołów szkół zawodowych.
- „Program indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w województwie kujawsko-pomorskim” - w ramach działania 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyj-

nych - termin realizacji: 1.09.2010 - 31.07.2013, wartość projektu - 2 283 708 zł, w całości sfinansowany z POKL.

- W projektach: „Program indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w województwie kujawsko-pomorskim”, „Nowoczesne szkoły zawodowe wizytówką Torunia”, „e-Usługi – e-Organizacja – pakiet rozwiązań informatycznych dla jednostek organizacyjnych województwa kujawsko-pomorskiego” uczestniczyło 100% uprawnionych szkół.

2012

- „Nowoczesne szkoły zawodowe wizytówką Torunia” (POKL 9.2, realizator WE UMT) – wartość projektu 2 015 880 zł.
- „Wyszkolenie Twoją szansą” (PO KL 9.3, realizator CKU) – wartość projektu 4 857 720 zł.
- „Program indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w województwie kujawsko-pomorskim” (PO KL 9.1.2, lider Woj. Kujawsko-Pomorskie) – wartość projektu dla GMT 2 283 708 zł.
- „Szkoła kluczowych kompetencji” (PO KL 3.3.4, ZSIŚ jako uczestnik projektu ogólnokrajowego, szkoła korzystała ze wsparcia w formie rzeczowej).
- „Praktyczny program z zakresu OZE - innowacja dla szkół ponadgimnazjalnych” (PO KL 3.5, ZSIŚ jako uczestnik projektu ogólnokrajowego, szkoła korzystała ze wsparcia w formie rzeczowej).
- „Szkoła sukcesu - ponadregionalny program rozwijania umiejętności uczniów w zakresie kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorczości, języków obcych i ICT” (PO KL 3.3.4, ZSIŚ jako uczestnik projektu ogólnokrajowego, uczniowie korzystają ze wsparcia w formie rzeczowej).
- „Innowacja pedagogiczna - szkoła praktycznej ekonomii, młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo” (PO KL 3.5, ZSIŚ jako uczestnik projektu ogólnokrajowego, uczniowie korzystają ze wsparcia w formie rzeczowej).
- W roku szkolnym 2011/2012 w programach „Uczenie się przez całe życie” uczestniczyli uczniowie: COMENIUS - PM nr 2, SP nr 10, G nr 8, G nr 11, G 24, I LO, IX LO, ZS Muzycznych; LEONARDO DA VINCI - ZS Gastronomiczno-Hotelarskich, ZS Ekonomicznych, ZS Inżynierii Środowiska, ZS Mechanicznych, Elektrycznych i Elektronicznych; COMENIUS REGIONO - Gmina Miasta Toruń wraz z ZS Inżynierii Środowiska i TODMiDN- CKU.

2013

- „Wyszkolenie Twoją szansą” (PO KL 9.3, realizator CKU) – wartość projektu 857 720 zł.

- „Program indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w województwie kujawsko-pomorskim” (PO KL 9.1.2, lider Woj. Kujawsko-Pomorskie) – wartość projektu dla GMT 2 283 708 zł.
- „Szkola kluczowych kompetencji” (PO KL 3.3.4, ZSIŚ jako uczestnik projektu ogólnokrajowego, szkoła korzysta ze wsparcia w formie rzeczowej).
- „Praktyczny program z zakresu OZE - innowacja dla szkół ponadgimnazjalnych” (PO KL 3.5, ZSIŚ jako uczestnik projektu ogólnokrajowego, szkoła korzysta ze wsparcia w formie rzeczowej).
- „Szkola sukcesu - ponadregionalny program rozwijania umiejętności uczniów w zakresie kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorczości, języków obcych i ICT” (PO KL 3.3.4, ZSIŚ jako uczestnik projektu ogólnokrajowego, uczniowie korzystają ze wsparcia w formie rzeczowej).
- „Innowacja pedagogiczna - szkoła praktycznej ekonomii, młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo” (PO KL 3.5, ZSIŚ jako uczestnik projektu ogólnokrajowego, uczniowie korzystają ze wsparcia w formie rzeczowej).
- W roku szkolnym 2012/2013 w programach „Uczenie się przez całe życie” uczestniczyli uczniowie: COMENIUS - PM nr 2, SP nr 8, G nr 8, G nr 11, G 34; LEONARDO DA VINCI - ZS Ekonomicznych, ZS Inżynierii Środowiska, ZS Technicznych, Centrum Kształcenia Ustawicznego; COMENIUS REGIO - Gmina Miasta Toruń wraz z ZS Inżynierii Środowiska i TODMiDN – CKU.

2014

- „Mobilny nauczyciel zawodu kluczem do sukcesu szkoły” (PO KL 3.3.1, realizator CKU (lider) – wartość projektu 57 640 zł.
- „Toruńskie szkoły zawodowe szansą na sukces” (PO KL 9. 2, GMT – WE wraz z 7 zespołami szkół zawodowych) – wartość projektu 1 304 830 zł.
- „Mówię, więc jestem” (PO KL 9.1.1, realizator ZS nr 16) – wartość projektu 833 909 zł.
- „Nowa jakość kształcenia zawodowego” (PO KL 9. 2, GMT – WE wraz z 7 zespołami szkół zawodowych) – wartość projektu 3 020 786 zł (nowy projekt).
- „Nasz przyjaciel robot - mechatronika innowacyjnym narzędziem sukcesów edukacyjnych dla toruńskich gimnazjalistów” (PO KL 9.1.2, realizator GMT oraz 15 gimnazjów) - wartość projektu 2 257 346 zł (nowy projekt).
- „Adaptacja i wyposażenie pracowni dla praktycznej nauki zawodu technik architektury krajobrazu w Zespole Szkół Inżynierii Środowiska w Toruniu, ul. Batorego 43/49 (RPO, realizator WE oraz ZSIŚ) - wartość projektu 412 410 zł (nowy projekt).

- Realizacja systemu innowacyjnej edukacji w województwie kujawsko – pomorskim poprzez zbudowanie systemu dystrybucji treści edukacyjnych” - celem projektu jest doposażenie klas IV-VI szkół podstawowych w tablice interaktywne. GMT jako partner Województwa Kujawsko-Pomorskiego została zobowiązana do zabezpieczenia wkładu własnego (25% całkowitej wartości projektu). Zgłoszono zapotrzebowanie na 114 tablic w 28 szkołach podstawowych przy szacunkowej wartości zestawu 15197 zł, dlatego dane finansowe kształtują się następująco: całkowita wartość projektu dla GMT wynosi 1 732 522 zł, natomiast 25% wkład własny GMT wynosi 433 130 zł.
- W roku szkolnym 2013/2014 w programach „Uczenie się przez całe życie” uczestniczyli uczniowie: COMENIUS – PM nr 6, SP nr 8, SP nr 13, G nr 3, G nr 34, V LO, ZS Ekonomicznych; LEONARDO DA VINCI – ZS Inżynierii Środowiska, ZS Technicznych, CKU, ZS Gastronomiczno-Hotelarskich; MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU – ZS Gastronomiczno-Hotelarskich.

Nowoczesna edukacja: Młyn Wiedzy

9 listopada 2013 r. w budynku dawnych Młynów Richtera zostało otwarte Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy – pierwsze centrum nauki na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. W nowoczesny sposób popularyzuje ono osiągnięcia nauki, techniki, kultury, dorobku naukowego, technicznego i kulturowego ludzkości. Decyzja o powołaniu placówki została podjęta w lipcu 2006 r. przez Radę Miasta Torunia. Niespełna cztery lata później podpisano umowę na dofinansowanie projektu „Centrum Nowoczesności” ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013. W 2010 r. toruńscy radni podjęli decyzję o utworzeniu miejskiej instytucji kultury Centrum Nowoczesności. W lutym 2012 r., w wyniku rozstrzygnięcia konkursu na dopełnienie nazwy instytucji, Rada Miasta uchwaliła, że od tej pory instytucja będzie nosić nazwę „Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy”. Trzy miesiące później powołano Radę Programową Centrum.

Głównym celem projektu Centrum Nowoczesności było utworzenie w Toruniu bazy dla rozwoju nowoczesnej, popularyzującej naukę działalności edukacyjnej. Cel został zrealizowany poprzez kompleksową renowację i adaptację wchodzącego w skład tzw. Młynów Toruńskich budynku dawnych silosów zbożowych i młyna żytniego oraz udostępnienie go miejskiej instytucji kultury. Projekt był realizowany od 1 czerwca

2009 r. do 31 grudnia 2013 r. Prace budowlane trwały od stycznia 2011 r. do marca 2013 r.

Finansowanie projektu „Centrum Nowoczesności”:

- całkowita wartość projektu: 20 666 188 zł
- maksymalna kwota dofinansowania: 13 433 011 zł (65% kosztów kwalifikowanych projektu)
- wkład Gminy Miasta Toruń: 7 233 159 zł

Z wykorzystaniem nowoczesnych metod Centrum wzbudza ciekawość świata i rozbudza zainteresowanie naukami przyrodniczymi. Przy współpracy z ośrodkami metodycznymi upowszechnia nowoczesne metody kształcenia, czego wyrazem jest wprowadzenie do oferty ścieżek tematycznych na wystawach optycznych, dzięki czemu uczniowie (na wszystkich poziomach nauczania) mogą w niestandardowej formie przyswoić wiedzę z zakresu optyki. Na 5 tys. m², na 6 kondygnacjach znajduje się przestrzeń dla interaktywnych wystaw, sale warsztatowe i biura. Centrum udostępnia obecnie 8 wystaw (w tym 2 stałe: „O obrotach” i „Rzeka”), prowadzi warsztaty dla klientów grupowych i indywidualnych, realizuje ścieżki tematyczne na wystawach optycznych oraz prowadzi pokazy naukowe. Od momentu otwarcia w listopadzie 2013 r., ofertą centrum nauki (do 30 czerwca 2014 r.) zainteresowało się ponad 65 tys. osób:

Zainteresowanie ofertą Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy

Rodzaj oferty	Liczba zainteresowanych ofertą
Pokaz naukowy	503
Ścieżka tematyczna	2 585
Warsztaty	5 665
Zwiedzanie	56 373
Razem	65 126

Głównym eksponatem i wizytówką centrum nauki jest najdłuższe w Polsce, stale działające wahadło Foucaulta. Centrum aktywnie uczestniczy w różnorodnych wydarzeniach (festiwale nauki, pikniki rodzinne, Kulturalne Lato w Toruniu), promując Toruń jako miejsce przyjazne nauce. Centrum jest członkiem ECSITE (European Network Science Centres & Museums), europejskiej sieci centrów nauki oraz Porozumienia SPIN (Społeczeństwo i Nauka), integrującego polskie centra nauki i instytucje działające w obszarze popularyzacji nauki.

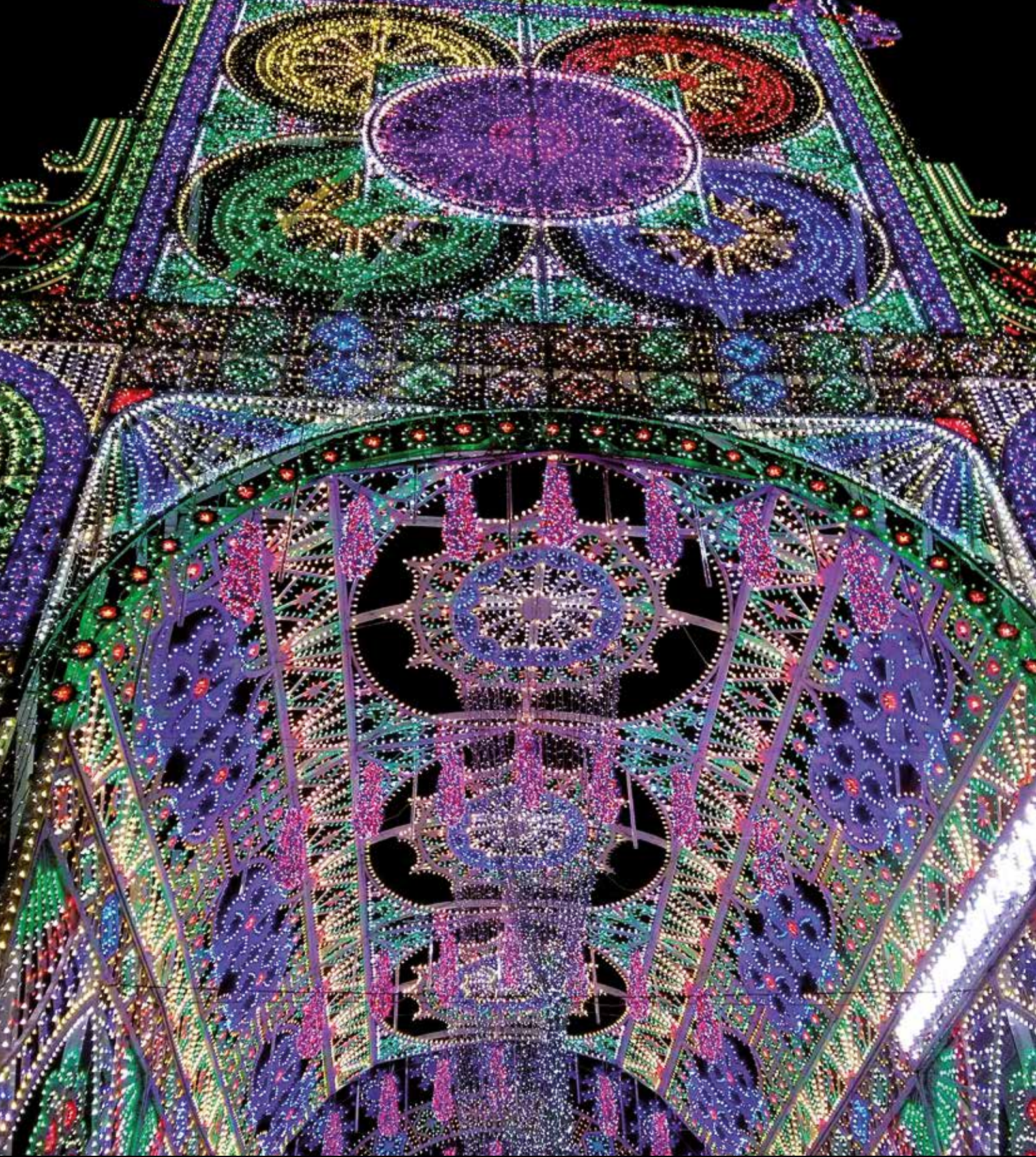
Toruń dla studentów

W październiku 2014 roku Rada Miasta Torunia uchwaliła Miejski Program Stypendialny dla studentów toruńskich szkół wyższych. MPS skierowany jest

zarówno do studentów rozpoczynających naukę w Toruniu, jak i kontynuujących studia w grodzie Kopernika. Stypendia przyznawane są w formie finansowej na okres jednego roku akademickiego, tj. na 9 miesięcy, od 1 października każdego roku do 30 czerwca roku następnego. Wysokość stypendium wynosi 400 zł miesięcznie. Stypendia przyznawane są w trybie konkursu wniosków składanych przez kandydatów. Złożone wnioski podlegają ocenie formalnej i merytorycznej przez Komisję Stypendialną.

Kolejnym z elementów pakietu działań na rzecz absolwentów i studentów rozpoczynających oraz kontynuujących naukę w Toruniu jest program „Mieszkanie dla absolwenta”, w ramach którego miasto przeznaczy rokrocznie pięć mieszkań dla najlepszych absolwentów toruńskich uczelni. O mieszkanie ubiegać się może każdy absolwent poniżej 30 roku życia, który ukończył studia stacjonarne lub niestacjonarne drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na wydziałach lub w jednostkach organizacyjnych uczelni, zlokalizowanych na terenie Torunia.

Wniosek o „Mieszkanie dla absolwenta” złożyć może toruński absolwent, który jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę jeśli miejscem świadczenia pracy jest miasto Toruń; ukończył studia z wysoką średnią ocen; prowadził działalność naukową lub artystyczną mogącą wnieść znaczący wkład w rozwój nauki lub sztuki, w szczególności wydał publikacje naukowe, dokonał zgłoszenia patentowego, przeprowadził projekt badawczy lub prowadził prelekcje na konferencjach naukowych; nie posiada prawa własności lokalu mieszkalnego, spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego lub umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Toruń. Umowa najmu w ramach programu „Mieszkanie dla absolwenta” zawierana jest na 5 lat, jednak nie dłużej niż na czas trwania zatrudnienia na warunkach umowy o pracę. Ponadto absolwent po upływie każdego roku od dnia zawarcia umowy najmu składa zaświadczenie o zatrudnieniu. Po zakończeniu umowy najmu zawartej na czas określony, która trwała co najmniej 5 lat, na wniosek absolwenta i po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Mieszkaniowej i właściwej komisji Rady Miasta Torunia, można zawrzeć z absolwentem umowę najmu na czas nieokreślony.



Kultura

W ciągu miesiąca w Toruniu odbywa się średnio sto różnego formatu imprez kulturalnych: festiwali, koncertów, wystaw, spektakli teatralnych, przeglądów poetyckich i fotograficznych oraz plenerowych pokazów historycznych. Wiele z nich jest w całości finansowanych lub wspieranych dotacjami przez miasto. Nagrody i stypendia z budżetu miasta otrzymują też młodzi toruńscy twórcy. W minionym czterolecu miasto inwestowało też duże środki własne i unijne w modernizację, rozbudowę i budowę instytucji kultury.

W 2010 r. Toruń zakończył starania o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016. Idea kulturalnego centrum Europy poruszyła jednak wyobraźnię mieszkańców Torunia i zainspirowała ich do wielu cennych inicjatyw kulturalnych. Starania o ESK pozostawiły też w mieście znaczące ślady materialne: powstało Centrum Sztuki Współczesnej - pierwsze w powojennej historii Polski muzeum sztuki współczesnej wybudowane od podstaw, całkowitą przemianę przeszedł rozbudowany i zmodernizowany teatr Baj Pomorski, przy Zespole Szkół Muzycznych powstała profesjonalna sala koncertowa, a Muzeum Okręgowe wzbogaciło się o nowe wnętrza i nowoczesne wystawy multimedialne dzięki unijnym projektom „Toruńska Starówka” i „Toruń - Hanza nad Wisłą”. Na Jordankach ruszyła zaś budowa Centrum Kulturalno-Kongresowego, która zakończy się w 2015 r. Biuro Toruń 2016 zostało przekształcone w Toruńską Agendę Kulturalną, która jest organizatorem wielu wydarzeń, na czele z Festiwałem Skyway, gromadzącym w Toruniu co roku tysiące widzów.

Miejskie instytucje kultury

Toruńska Agenda Kulturalna, ul. Pod Krzywą Wieżą 1, www.tak.torun.pl

Nowa miejska instytucja kultury. Powołana po zakończeniu starań Torunia o tytuł ESK 2016, jest odpowiedzialna za organizację miejskich wydarzeń kulturalnych, cyklicznych i jednorazowych. Jej zadaniem jest ułatwianie prowadzenia działalności kulturalnej twórcom indywidualnym i organizacjom pozarządowym oraz prowadzenie działań warsztatowych i edukacyjnych. Najważniejsze wydarzenia kulturalne zorganizowane przez TAK w latach 2011-2014 to:

- Międzynarodowy Festiwal Światła Skyway
- Święto Miasta
- Parada Trzech Króli
- Święto Muzyki
- „godzina czterdzieści osiem” - 12 kwietnia 2011 r. - multimedialny spektakl w reżyserii Jarosława Szody, zaprezentowany w scenerii budynków Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w rocznicę lotu Gagarina

- Rock-opera „Krzyżacy” - 16 maja 2011 r. - rockowe songi zabrzmiały w wyjątkowej scenerii Fosy Zamkowej, w wykonaniu muzycznych gwiazd: Artura Gadowskiego (IRA), Macieja Balcara (Dżem), Pawła Kukiza (Piersi) i znanych aktorów: Jacka Lenartowicza, Katarzyny Jamróz, Jana Jangi Tomaszewskiego
- Holenderska orkiestra Ricciotti grająca muzykę symfoniczną na żywo dla wszystkich i wszędzie - 1 sierpnia 2011 r.
- Znakomity amerykański pianista Matthew Shipp wystąpił jako gość specjalny koncertu w toruńskim hotelu Bulwar - 24 października 2011 r.
- Spotkanie autorskie z Jackiem Cyganem w toruńskim hotelu Bulwar - 12 lutego 2012 r.
- Niezwykła projekcja na kurtynie wodnej na Wiśle i podniebne show nad głowami widzów francuskiej grupy Transe Express zatytułowane „Maudits Sonnants” - 6 czerwca 2012 r.
- Plenerowy spektakl „Überfluss” przygotowany przez hamburski Teatr Bängditos i wystawiony na Rynku Nowomiejskim - 13 lipca 2012 r.
- XV rocznica wpisania Torunia na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO - 4 grudnia 2012 r.
- Widowiskowe akrobacje nad głowami widzów, fascynujące powietrzne obiekty w ramach francuskiego spektaklu plenerowego „Envolée Chromatique” i arcyniebezpieczny „Koncert na ścianie” - 11 maja 2013 r.
- Występ pięciokrotnego mistrza świata w salsie, kolumbijskiej grupy tanecznej Swing Latino - 9 czerwca 2013 r.
- Występ australijskiego gitarzysty Claude’a Hay na Rynku Staromiejskim w Toruniu - 10 lipca 2013 r.
- Dni Otwarte Mostu Generał Elżbiety Zawackiej - 7 i 8 grudnia 2013 r.
- Polska premiera spektaklu francuskiej grupy Pipototal, „Basculosopia”, na placu cyrkowym u zbiegu Szosy Lubickiej i ul. Przy Skarpie - 2 i 3 maja 2014 r.

Centrum Kultury „Dwór Artusa”, Rynek Staromiejski 6, www.artus.torun.pl

Instytucja miejska będąca miejscem organizacji największych wydarzeń kulturalnych w Toruniu: koncertów, wystaw, spektakli teatralnych, debat i spotkań z twórcami kultury. W reprezentacyjnym gmachu Dworu Artusa odbywa się również szereg ważnych wydarzeń miejskich. Gościły tu głowy państw, ambasadorowie, wybitni naukowcy i artyści. Oprócz pojedynczych imprez kulturalnych CK „Dwór Artusa” organizuje również takie cykle, jak: Świat i Okolice (spotkania z podróżnikami), Toruńska Akademia Kultury (spotkania z wybitnymi osobowościami życia kulturalnego i intelektualnego), Dwór Poetów i Pisarzy. Jest także

organizatorem festiwalu: Forte Artus Festival, Artus Jazz Festival (od 2013 r. zastąpionego Koncertami pod Gwiazdami), a także odbywającego się co dwa lata Ogólnopolskiego Konkursu na Rysunek Statyryczno-Humorystyczny „Tuba Satyrica”.

**Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu”,
Wały gen. Sikorskiego 13, www.csw.torun.pl**

Jest jedną z najnowszych w Polsce przestrzeni przeznaczonych do prezentacji sztuki współczesnej. Współpracując z wybitnymi twórcami z całego świata, placówka stawia na zróżnicowany program i nowoczesną, intermedialną oraz interdyscyplinarną formułę działania. Stanowi miejsce otwartej dyskusji nad najważniejszymi zjawiskami w sztuce. Poprzez wystawy, festiwale, wykłady, seminaria, programy rezydencyjne dla artystów, publikacje, działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, a także tworzenie kolekcji - CSW Znaki Czasu aktywnie włącza się w obieg polskiej sztuki współczesnej. Czynne w obiekcie Kino Centrum, prezentujące ambitną filmografię światową, wzbogaca ofertę kinową Torunia.

**Centrum Kultury „Zamek Krzyżacki”,
ul. Przedzamcze 3, www.ckzamek.torun.pl**

Zadaniem placówki jest kulturalne i turystyczne zagospodarowanie terenu ruin zamku krzyżackiego wraz z jego otoczeniem. Centrum organizuje więc im-

prezy kulturalne, w większości plenerowe, o charakterze historycznym, nawiązujące do charakteru miejsca – turnieje, pokazy grup rekonstrukcyjnych, jarmarki rękodzieła oraz koncerty plenerowe.

**Miejska Instytucja Kultury „Dom Muz”,
ul. Podmurna 1/3, www.dommuz.pl**

Instytucja działająca w trzech miejscach Torunia: na starówce, przy ul. Podmurnej 1/3 oraz na lewobrzeżu: na Podgórzu, przy ul. Poznańskiej 52 oraz na Rudaku, przy ul. Okólnej 169. Organizuje imprezy dla odbiorców w różnym wieku: dzieci, młodzieży szkolnej, jak i dorosłych. Przy ul. Podmurnej często odbywają się kameralne koncerty, spotkania i prelekcje. Działa tu Galeria Muz i Fotogaleria, gdzie regularnie prezentowane są wystawy twórców z Torunia i nie tylko. Filie na Podgórzu i Rudaku zajmują się głównie działalnością edukacyjną i warsztatową, najczęściej skierowaną do dzieci i młodzieży szkolnej, ale również organizują festyny i imprezy o charakterze rodzinnym.

**Teatr „Baj Pomorski”, ul. Piernikarska 9,
www.bajpomorski.art.pl**

Profesjonalny, instytucjonalny teatr lalki i animacji. Po gruntownej przebudowie i modernizacji w 2006 r. zyskał oryginalną bryłę w kształcie baśniowej szafy oraz nowoczesne wyposażenie. Placówka przygotowuje rocznie ok. 5 premier, w większości spektakli



dla dzieci, ale także dla młodzieży i dorosłych. Teatr uczestniczy też w wielu międzynarodowych projektach oraz organizuje dwa festiwale: Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek „Spotkania” oraz Toruńskie Spotkania Teatrów Jednego Aktora.

Toruńska Orkiestra Symfoniczna, Dwór Artusa, Rynek Staromiejski 6, www.tos.art.pl

W 2014 r. Toruńska Orkiestra Symfoniczna obchodzi 35-lecie działalności. Założona jako orkiestra kameralna, w 2006 r. uzyskała status symfonicznej powiększając swój skład do 56 osób. Jest w całości utrzymywana przez miasto. Od początku istnienia dała około 2500 koncertów w Polsce i Europie, w Toruniu koncertuje średnio raz w tygodniu, a także podczas wielu wydarzeń miejskich. Ma na koncie kilka wydanych płyt, miesięczne tournee w Chinach oraz uczestnictwo w dwóch koncertach Gali Operowej w Pamplonie. W lipcu 2010 r. towarzyszyła Jose Carrerasowi podczas jego występu na toruńskiej Motoarenie, a w październiku zagrała koncert w Cirque Royal w Brukseli. Orkiestra jest organizatorem Międzynarodowego Letniego Festiwalu „Europa - Toruń. Muzyka i Architektura”.

Muzeum Okręgowe, Rynek Staromiejski 1, www.muzeum.torun.pl

W 2011 r. Muzeum Okręgowe w Toruniu świętowało 150-lecie istnienia. W kilku oddziałach placówki znajdują się bogate zbiory dzieł sztuki prezentowane na wystawach stałych i czasowych, zdobywających prestiżowe wyróżnienia jako wydarzenia muzealne.

W skład Muzeum Okręgowego wchodzi:

- Ratusz Staromiejski z wieżą ratuszową
- Dom Mikołaja Kopernika
- Kamienica pod Gwiazdą
- Dom Eskenów
- Muzeum Podróżników im. Tony'ego Halika
- Dział Archeologii i Biblioteka Naukowa

W ostatnich latach, dzięki udziałowi w koordynowanych przez miasto projektach unijnych „Toruńska Starówka” i „Toruń - Hanza nad Wisłą” muzeum wzbogaciło się o nowe obiekty i powierzchnie ekspozycyjne oraz nowoczesne wystawy multimedialne.

Inwestycje i remonty w obiektach kultury

Modernizacja Ratusza Staromiejskiego wraz z zakupem specjalistycznego oświetlenia

Inwestycja przeprowadzona dzięki pozyskaniu przez miasto funduszy unijnych na projekt „Toruń - Hanza nad Wisłą”, współfinansowany z Programu Opera-

cyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013. W Ratuszu Staromiejskim wykonano następujące prace: adaptację poddasza na cele magazynowe, pracownie i pomieszczenia biurowe, adaptację II piętra na cele wystawiennicze, montaż w wybranych pomieszczeniach instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej, modernizację systemów ochrony, budowę sieci teleinformatycznej, remont konserwatorski klatki schodowej i ciągu komunikacyjnego wieży ratuszowej, modernizację centralnego ogrzewania, izolację dziedzińca, systemów osuszających i wentylujących w wybranych pomieszczeniach piwnic oraz modernizację systemu energetycznego ratusza wraz z zakupem specjalistycznego oświetlenia na wystawy. Prace budowlane zakończyły się w kwietniu 2011 r.

Modernizacja kompleksu budynków Domu Eskenów, ul. Łazienna 16

Oddział Muzeum Okręgowego został przebudowany i poszerzył się o nowe, nowoczesnie zaaranżowane powierzchnie ekspozycyjne dzięki udziałowi w projekcie „Toruń - Hanza nad Wisłą”. Przy wsparciu funduszy unijnych wykonano: modernizację ciągów komunikacyjnych i sal ekspozycyjnych wraz z przebudową układu pomieszczeń, modernizację systemów alarmowych i sieci teleinformatycznej, termomodernizację, remont dachu oraz budowę trójwymiarowej makiety historycznej Torunia.

Obecnie na dwóch kondygnacjach budynku prezentowana jest wystawa „Toruń i jego historia” - od pradziejów do XVIII wieku. Pierwsza część ekspozycji, obejmująca swym zakresem pradzieje i średniowiecze, została otwarta 6 grudnia 2012 r., a kolejna, opowiadająca o nowożytnym Toruniu - rok później, 6 grudnia 2013 r. Całość zrealizowano z wielkim rozmachem, przy wykorzystaniu najnowszych trendów we współczesnym muzealnictwie. Prezentowane na wystawie malarstwo, rzemiosło artystyczne, broń, monety, medale, relikty ubiorów z epoki oraz zabytki piśmiennicze zostały przedstawione w formie pokazów multimedialnych, stanowisk odsłuchowych i prezentacji typu slideshow. Niektóre zagadnienia, np. niezwykle trudny do pokazania okres wojen polsko-szwedzkich, zostały przygotowane jako widowisko poliwyjzjne, polegające na równoczesnej prezentacji filmu z 4 projektorów, na 4 połączonych ze sobą ekranach. Jeden z najciekawszych toruńskich zabytków - dzwon Tuba Dei pojawia się na ekspozycji w formie wirtualnej, jako trójwymiarowa prezentacja multimedialna z oryginalnym dźwiękiem dzwonu. Na III piętrze Domu Eskenów, w specjalnie przystosowanym pomieszczeniu, została uruchomiona prezentacja historii Torunia „Księga Toruń 3D”, uzupełniona o kioski multimedialne i wybrane modele historycznych budowli.

Aktualnie w realizacji jest kolejny etap wystawy stałej związanej z historią Torunia, tym razem okres od XIX wieku aż po zakończenie II wojny światowej. Planowane otwarcie tej części wystawy - 5 grudnia 2014 r.

Rozbudowa Muzeum Podróżników im. T. Halika, ul. Franciszkańska 9/11

Placówka powstała w następstwie podarowania Toruniowi przez Elżbietę Dzikowską, znaną podróżniczkę i dziennikarkę, żonę urodzonego w Toruniu Tony'ego Halika, ponad 800 eksponatów z ich wspólnych, egzotycznych wypraw po świecie. W krótkim czasie kolekcja rozrosła się i dotychczasowa, niewielka powierzchnia muzeum okazała się niewystarczająca. Pozyskanie sąsiadującej kamienicy przy ul. Franciszkańskiej 9, stworzyło możliwość zaaranżowania rozbudowanej, nowoczesnej przestrzeni wystawienniczej.

W ramach inwestycji w latach 2010-2012 wykonano: remont konserwatorski elewacji zewnętrznej i wewnętrznej budynku, wymianę i remont stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę posadzek i podłóg, remont dachu i stropów z zamianą na żelbetowe, izolację dźwiękochłonną i odgromową, remonty ogólne pomieszczeń wraz z łazienkami i sanitariatami, modernizację instalacji, montaż windy i monitoringu. Zbudowano też pawilon na podwórku posesji. Projekt był realizowany w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2007-2015, współfinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.

W styczniu 2013 r., w rocznicę 10-lecia istnienia muzeum i 92. urodzin jego patrona Tony'ego Halika, w zmodernizowanych i zaadaptowanych pomieszczeniach została otwarta multimedialna wystawa stała pt. „Pasja podróżowania”.

Adaptacja budynków przy ul. Strumykowej na Muzeum Toruńskiego Piernika

Nowym oddziałem Muzeum Okręgowego będzie już wkrótce Muzeum Toruńskiego Piernika. Na ten cel jest od 2013 r. remontowany i adaptowany jest budynek dawnej fabryki pierników Gustawa Wesee przy ul. Strumykowej. W 4-kondygnacyjnym obiekcie znajdują się: multimedialna wystawa o toruńskich piernikach, połączona z warsztatami ich wypiekania (przeniesiona i wzbogacona o nowe eksponaty wystawa „Świat Toruńskiego Piernika” z Domu Kopernika), sklepiki z piernikami i pamiątkami, kawiarenka, a także muzealny Dział Historii Toruńskiego Piernikarstwa. W 2014 r. planowane jest zakończenie prac budowlanych, a na przełomie 2014/2015 nastąpi aranżacja wnętrza i przestrzeni ekspozycyjnych. Oficjalne otwarcie zaplanowano w czerwcu 2015 r.,

a kilka tygodni wcześniej obiekt zostanie udostępniony dla zwiedzających. Prace modernizacyjne i adaptacyjne wykonuje firma Stawbud. Projekt jest realizowany w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2007-2015, współfinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.

Zamek Krzyżacki - konserwacja, rewitalizacja i zagospodarowanie turystyczne

W ramach projektu „Toruń - Hanza nad Wisłą”, sfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, wykonano prace konserwatorskie i rewitalizacyjne ruin Zamku Krzyżackiego, obejmujące także remont piwnic i Gdaniska. W obiekcie powstały nowe powierzchnie ekspozycyjne, sala koncertowa i monitoring. Została również zakupiona nowoczesna aparatura multimedialna, dzięki której od 2012 r. w ruinach zamkowych jest o zmroku prezentowany spektakl światła i dźwięku „Komtura” o historii Torunia i dziejach zakonu krzyżackiego.

Budowa Centrum Kulturalno - Kongresowego na Jordankach

Na Jordankach trwa budowa Centrum Kulturalno-Kongresowego według projektu hiszpańskiej pracowni Menis Arquitectos, nagrodzonego w 2010 r. na World Architecture Festival w Barcelonie jako najlepszy kulturalny projekt przyszłości. Po kilkuletnich przygotowaniach budowa ruszyła latem 2013 r. i potrwa do jesieni 2015 r.

Budynek został zaprojektowany jako rzeźbiarska bryła zatopiona w zieleni, wyniesiona 15 m nad średni poziom terenu. Architekt nawiązał do charakterystycznego dla toruńskiej architektury połączenia czerwonej cegły i szarych płaszczyzn tynku. Obiekt o kubaturze ponad 158 tys. m³ będzie posiadał 6 kondygnacji użytkowych: pięć nadziemnych, w tym kondygnację „zero” ze stropem na poziomie gruntu, oraz jedną kondygnację podziemną. Znajdą się w nim: sale koncertowe na 1200 miejsc łącznie, zaplecze sceniczne, studio nagrań i dyrekcji dźwięku, pomieszczenia techniczne, magazyn instrumentów muzycznych, garderoby z węzłami sanitarnymi, rekwizytornia, kawiarnia i parking podziemny na 164 miejsca. Modułowa konstrukcja budynku z elementami ruchomymi umożliwi swobodne łączenie i dzielenie przestrzeni scenicznej w zależności od potrzeb. Główna scena może zostać otwarta na zewnętrzny plac z tyłu sali, pozwalając na organizację koncertów plenerowych. Obiekt będzie w pełni przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Projekt obejmuje też zagospodarowanie terenu otaczającego salę.

W budynku swoją siedzibę będzie miała Toruńska Orkiestra Symfoniczna.

Centrum Kulturalno-Kongresowe Jordanki - spółka celowa powołana do nadzorowania inwestycji i administrowania obiektem - opracowuje plan jego całorocznego wykorzystania. Zakłada on organizację dużych wydarzeń kulturalnych instytucji miejskich i pozamiejskich (koncertów, widowisk, spektakli teatralnych), a także udostępnianie pomieszczeń, po cenach konkurencyjnych, toruńskim i regionalnym instytucjom kultury oraz organizacjom pozarządowym. Do tej pory spółka podpisała już 16 listów intencyjnych o gotowości współpracy w różnych obszarach działalności kulturalnej oraz komercyjnej.

Projekt „Zagospodarowanie terenu Jordanki na cele kulturalno-kongresowe” jest projektem kluczowym, dofinansowanym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.

Imprezy cykliczne w latach 2010-2014

- **Bella Skyway Festival.** Co roku pod koniec lata Toruń staje się miejscem niezwykłych prezentacji świetlnych. Rozproszone w wielu punktach starówki świetliste dzieła sztuki, interaktywne prezentacje i projekcje przygotowane są przez międzynarodowe grono artystów specjalnie do prezentacji w Toruniu. Festiwal stał się głośnym w Polsce wydarzeniem kulturalnym. w 2014 roku w jego 6. edycji uczestniczyło 300 tys. osób.
- **Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Kontakt”.** Jeden z najważniejszych organizowanych w Polsce przeglądów teatralnych, konfrontujący zjawiska teatralne ze Wschodu i Zachodu Europy. Od 2012 r. odbywa się co dwa lata, na przemian z Ogólnopolskim Festiwalem Debiutantów „Pierwszy Kontakt”.
- **Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Toffest”.** Nazywany „niepokornym festiwalem” prezentuje filmy, które dotyczą ważnych, często bolesnych problemów współczesnego świata. Wśród tytułów wyświetlanych w ramach przeglądu są produkcje nagradzane w Berlinie, Cannes czy Locarno oraz obiecujące debiuty. Gośćmi festiwalu są wybitni filmowcy i aktorzy.
- **Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek „Spotkania”.** Jedna z największych imprez międzynarodowych w Toruniu. kilkanaście teatrów z różnych zakątków Europy prezentuje przedstawienia, których głównym aspektem jest animacja. Spektakle są adresowane do dorosłych i dzieci.
- **Jazz Od Nowa Festival.** Festiwal jazzowy cieszący się niesłabnącym powodzeniem od czasu inauguracji w 2001 r. W Od Nowie występują artyści wykonujący akustyczny mainstream, free jazz, jazz rock, nie brakuje propozycji okołojazzowych.
- **Toruń Blues Meeting.** Impreza odbywa się zawsze w przedostatni weekend listopada. Na scenie pojawiają się artyści reprezentujący bluesa elektrycznego i akustycznego, boogie, jump, west coast, blues-rocka, country bluesa, bluesa chicagowskiego. Bywalcy festiwalu mogą podziwiać zespoły, duety i solistów, weteranów i młodych adeptów bluesa z Polski oraz zagraniczne gwiazdy.
- **Festiwal Piosenki i Ballady Filmowej.** W 2014 r. odbyła się już 5. edycja festiwalu poświęconego fenomenowi piosenki i ballady filmowej w kinematografii polskiej, europejskiej i światowej. Impreza cieszy się od początku dużym zainteresowaniem publiczności, przyciąga do Torunia największe gwiazdy współczesnej piosenki aktorskiej oraz utalentowanych debiutantów. Festiwal składa się z przeglądu konkursowego, finałowej gali plenerowej oraz koncertów towarzyszących.
- **Toruński Festiwal Nauki i Sztuki.** W kwietniu 2014 r. odbyła się już 14. edycja imprezy współorganizowanej przez UMK, miasto i Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Celem festiwalu jest popularyzacja różnych dziedzin nauki i sztuki wśród mieszkańców Torunia i regionu, szczególnie najmłodszych. Aktywny udział w imprezie biorą nie tylko pracownicy toruńskich uczelni, ale także lokalnych przedsiębiorstw oraz instytucji, którzy prezentują stosowane w swojej pracy osiągnięcia naukowe lub działania związane ze sztuką.
- **CoCart Music Festival.** Międzynarodowy festiwal, odbywający się w Centrum Sztuki Współczesnej od 2008 r. Podstawowym założeniem organizatorów jest prezentacja nowych trendów we współczesnej sztuce dźwięku.
- **Toruńskie Spotkania Teatrów Jednego Aktora.** Trzydniowy przegląd najlepszych polskich i zagranicznych monodramów, które były prezentowane na innych, ogólnopolskich i międzynarodowych festiwalach teatrów jednego aktora. Stąd podtytuł „Festiwal Festiwałów”. TSTJA nawiązują do tradycji odbywającego się w Toruniu przed laty Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Jednego Aktora.
- **Artus Jazz Festival/ od 2013 r. Koncerty pod Gwiazdami.** Pierwsza edycja Artus Jazz Festival odbyła się w 2007 r. W lipcowe i sierpniowe wieczory raz w tygodniu dziedziniec Ratusza Staromiejskiego rozbrzmiewał różnymi odcieniami jazzu. W 2013 r. wydarzenie zostało zastąpione Koncertami Pod Gwiazdami. Plenerowa, letnia formuła imprezy została zachowana, przy czym oprócz jazzu można usłyszeć także wykonawców reprezentujących również inne gatunki muzyczne, takie jak piosenka lite-

- racka, pop czy folk. W 2014 r. impreza po raz pierwszy odbyła się w amfiteatrze Muzeum Etnograficznego.
- **Koncert Specjalny Pamięci Grzegorza Ciechowskiego.** Jedno z najważniejszych wydarzeń muzycznych w Polsce, które co roku w grudniu przyciąga do Torunia największe gwiazdy polskiej estrady. Muzycy spotykają się w Klubie Od Nowa, by we wspólnym koncercie uczcić pamięć Grzegorza Ciechowskiego, który właśnie w tym klubie zaczynał swoją karierę. Impreza gromadzi tysiące fanów. W 2013 r. miasto podpisało z Narodowym Centrum Kultury list intencyjny, na mocy którego od 2014 r. koncert ma być obudowany innymi wydarzeniami upamiętniającymi postać zmarłego w 2001 r. lidera „Republiki”. Podczas koncertu wręczana jest Nagroda Artystyczna Miasta Torunia im. Grzegorza Ciechowskiego.
 - **Międzynarodowy Letni Festiwal „Europa-Toruń. Muzyka i Architektura”.** W soboty wakacji, od końca czerwca do końca sierpnia, w najpiękniejszych zabytkach Torunia odbywają się koncerty, w trakcie których rozbrzmiewa przede wszystkim muzyka klasyczna, od renesansu po współczesność. Nie brakuje również lżejszych propozycji.
 - **Alternatywne Spotkania Teatralne „Klamra”.** W marcu każdego roku toruńska Od Nowa zamienia się w prawdziwy teatr. Prezentowane są tu najciekawsze zjawiska teatru pozainstytucjonalnego. Gościli tu m.in. legendarne zespoły: Teatr Ósmego Dnia, Akademia Ruchu, Porywacze Ciał, Teatr Cinema czy Cogitatur.
 - **Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy Toruń.** Odbywający się co trzy lata konkurs zainaugurowany został w 2007 r. Skierowany jest do młodych skrzypków, którzy nie przekroczyli 30. roku życia. W 2013 r. po raz pierwszy został on obudowany Międzynarodowym Festiwalem Skrzypiec. Od tej edycji organizatorem wydarzenia jest Toruńska Orkiestra Symfoniczna.
 - **Międzynarodowy Festiwal Harmonijki Ustnej „Harmonica Bridge”.** Festiwal z harmonijką ustną w roli głównej. Oprócz bluesa czy country, z którymi harmonijka jest najczęściej utożsamiana, można tu także usłyszeć takie gatunki, jak: jazz, rock, folk, a nawet muzyka klasyczna. I to wszystko w międzynarodowym, wirtuozerskim wydaniu.
 - **Forte Artus Festival.** Przez cały październik i listopad dwa wieczory w tygodniu wypełniają wydarzenia Forte Artus Festival organizowanego przez Centrum Kultury „Dwór Artusa”. W ramach imprezy odbywają się spotkania ze znanymi twórcami, koncerty o bardzo różnorodnym charakterze, pojawiają się również spektakle.
 - **Festiwal Muzyki i Sztuki Krajów Bałtyckich „Pro-baltica”.** Majowemu festiwalowi przyświeca idea prezentowania dorobku kulturalnego biorących w nim udział państw położonych nad Morzem Bałtyckim. W dotychczasowych edycjach imprezy brały udział dziesiątki profesjonalnych zespołów, znakomitych artystów muzyków z 10 krajów bałtyckich. Pomysł na festiwal zrodził się na początku lat 90., w momencie odradzania się krajów bałtyckich.
 - **Festiwal Sztuki na Bilbordach „Art Moves”.** Ideą festiwalu jest prezentacja i popularyzacja sztuki na bilbordach i wymiana doświadczeń na temat działań w przestrzeni publicznej i wizualnych aspektów kultury współczesnej. Twórcom festiwalu przyświeca przekonanie, że sztuka pokazywana w przestrzeni miasta może być istotna dla współczesnego człowieka, gdyż jest doskonałym medium wyrażającym odbiorców z rutyny i ukazującym nowe tropy rzeczywistości.
 - **Afryka Reggae Festival.** Jeden z najstarszych polskich festiwali reggae. odbywa się nieprzerwanie od 1991 r. Od innych imprez tego typu odróżnia go to, że jest wielką akcją charytatywną. Całkowity dochód ze sprzedaży biletów oraz honoraria muzyków trafiają do konkretnych miejscowości w najbardziej rejonach Afryki.
 - **Festiwal Fotografii Przyrodniczej „Sztuka Natury”.** Na licznych wystawach i prezentacjach oglądać można najpiękniejsze zdjęcia przyrodnicze wykonywane przez polskich i zagranicznych fotografów. Prezentowane są również filmy. Publiczność ma też okazję spotkać się z twórcami i posłuchać ich pasjonujących opowieści o próbach utrwalenia w obiektywie tego, co ulotne i często niedostępne dla oka zwykłego śmiertelnika.
 - **Święto Miasta.** Toruń obchodzi swoje Święto Miasta 24 czerwca - w dniu świętego Jana Chrzciciela, patrona Torunia. Wokół tej daty odbywa się mnóstwo imprez o charakterze kulturalnym i rekreacyjnym. Jedną z ważniejszych jest odsłonięcie mosiężnych katarzynek w Piernikowej Alei Gwiazd przed Dworem Artusa. Swoje autografy składają tam osoby związane z Toruniem, których działalność przyniosła im ogólnopolską bądź międzynarodową sławę.
 - **Święto Muzyki.** Toruń jest pierwszym polskim miastem i jednym spośród 400 na całym świecie, które uczestniczy w Święcie Muzyki. Impreza odbywa się każdego roku 21 czerwca. Niemal na każdym kroku napotkać można punkty muzyczne, w których rozbrzmiewają dźwięki wszystkich możliwych stylów, a grać może każdy, kto chce.
 - **Międzynarodowy Festiwal Plakatu i Typografii „Plaster”.** Nazwa festiwalu powstała z połączenia dwóch słów o tym samym znaczeniu: polskiego „plakat” i angielskiego „poster”. W ten sposób podkreślono

międzynarodowy charakter imprezy. Rolą organizowanego przez Centrum Sztuki Współczesnej festiwalu jest promowanie młodych grafików zajmujących się twórczością plakatu i projektowaniem graficznym oraz ożywienie środowiska plastyków związanych z graphic design.

- **Majowy Buum Poetycki.** Impreza prezentująca twórców wywodzących się z niezależnego środowiska literackiego. Nawiązuje do tradycji poetyckich spotkań, które odbywały się w Od Nowie w latach 70. i na początku 80. Podczas festiwalu odbywają się sceniczne prezentacje poezji, spotkania z autorami, projekcje filmowe, koncerty, wystawy plastyczne oraz targi wydawnictw.
- **Toruński Festiwal Książki.** Na imprezę składają się liczne spotkania z autorami, wykłady, projekcje filmów, prezentacje nowych wydawnictw, wystawy i koncerty. Nie brakuje również toruńskich akcentów. Do organizacji włącza się wiele instytucji.
- **Nagroda im. Samuela Bogumiła Lindego.** Od 1996 r. władze miejskie dwóch zaprzyjaźnionych miast. Torunia i Getyngi przyznają Nagrodę Miast Partnerskich Torunia i Getyngi im Samuela Bogumiła Lindego. Jej wręczenie odbywa się co roku naprzemiennie w jednym z miast. Laureatami nagrody są wybitni pisarze i publicyści polscy i niemieccy, którzy w swojej twórczości poruszają istotne problemy dialogu między narodami.
- **Tuba Satyrica.** Ogólnopolski Konkurs na Rysunek Satyryczno-Humorystyczny po raz pierwszy został ogłoszony w 2004 r. Jest kierowany do artystów profesjonalnie uprawiających karykaturę i rysunek satyryczny oraz do studentów wyższych szkół plastycznych. Odbywa się cyklicznie w formie biennale.
- **Festiwal Pieśni i Piosenki Bożonarodzeniowej.** Do Torunia przyjeżdża co roku kilkuset wykonawców z całej Polski: soliści, zespoły wokalnie-instrumentalne i chóry. Każdy z nich ma do wykonania dwa utwory: tradycyjną kolędę oraz piosenkę o charakterze bożonarodzeniowym. Chętni mogą oczywiście zaśpiewać dwie kolędy.

Nowe imprezy cykliczne

- **Festiwal Sztuki Faktu (od 2013).** Celem festiwalu jest skupianie twórców (reporterów, autorów, dramaturgów, wydawców, producentów) wokół możliwości artystycznego przedstawiania współczesnych wydarzeń. Współczesny świat, w znacznej mierze medialny, odzwierciedla się potokiem informacji. Przesłaniem „sztuki faktu” jest jego porządkowanie i analiza. Dokonuje się to poprzez różne gatunki:



od informacji poprzez reportaże, różne odmiany dokumentu, teatr faktu czy literaturę faktu. Festiwal łączy te rodzaje i gatunki.

- **Ogólnopolski Festiwal Debiutantów „Pierwszy Kontakt” (od 2011).** Festiwal teatralny o ogólnopolskim i konkursowym charakterze. Pierwsze w Polsce spotkanie teatralnych debiutantów, reżyserów i aktorów. Słowo debiut rozumiane tu jest dosłownie: jako pierwsza realizacja sceniczna lub pierwsza rola w zawodowym teatrze. Odbywa się od 2011 r. co dwa lata.
- **Per Musicam Ad Astra (od 2013).** Międzynarodowy festiwal chórów. W części konkursowej zespoły mają możliwość zaprezentowania się przed międzynarodowym jury w kategoriach takich jak: pop, jazz, muzyka sakralna i muzyka współczesna. Dzięki pozakonkursowej części imprezy zespoły, które nie zdecydują się na uczestnictwo w konkursie, zyskują szansę udziału w święcie muzyki chóralnej i zaśpiewania zarówno z zespołami zagranicznymi, jak i z regionu.
- **Festiwal Architektury i Wzornictwa „Tormiar” (od 2014).** Festiwal Tormiar to projekt mający na celu wywołanie refleksji nad architekturą i wzornictwem, w kontekście zmian, które dokonały się w Polsce w II poł. XX wieku. Trwająca obecnie dyskusja nad powojennym dziedzictwem koncentruje się głównie wokół realizacji w dużych ośrodkach miejskich. Na odkrycie wciąż czekają projekty, które powstały w mniejszych miejscowościach, jak również ich twórcy, którzy w czasach braków materiałowych oraz nakazów normatywnych zmagali się z zastaną rzeczywistością.

Stawni w Toruniu

2010

Johnny Winter, Jan Peszek, Dorota Stalińska, Ewa Błaszczyk, Stefan Chwin, Wanda Wilkomirska, Adam Krzemiński.

2011

Leszek Możdżer, Jacek Kasprzyk (dyrygent), Lech Majewski (reżyser), Rafał Blechacz, Rod Stewart, Jerzy Stuhr, Borys Szyk, Sydney Ellis (wokalistka), Stefania Toczyska, Elżbieta Dzikowska, Wim Mertens (kompozytor, pianista), Herta Müller, Wiesław Myśliwski, Marcos Ramirez Erre (meksykański artysta), Mud Morganfield (wokalista bluesowy).

2012

Tomasz Stańko, Piotr Moss, Mariusz Rutz, Zbigniew Pszczulny, ks. Adam Boniecki, Michael Patches Stewart (trębacz jazzowy), Andrzej Bart (pisarz), Adam Ferency, Agnieszka Duczmal, Anna Maria Jopek, Lora Szafran, Michał Urbaniak, Jan Ptaszyn Wróblewski, Ray Wilson (wokalista Genesis), Wojciech Pszoniak, Leszek Możdżer, Stan Skibby (gitarzysta bluesowy), Olgierd Łukaszewicz, Janusz Gajos, Danuta Szafarska, Geraldine Chaplin, Krystyna Janda.

2013

Zbigniew Namysłowski, Michał Rusinek, Lucas Geniušas (pianista, laureat Konkursu Chopinowskiego), Bartłomiej Nizioł (skrzypek), Piotr Kraśko, Krzysztof Penderecki, Ewa Lipska, Moya Brennan (Clanad), Eustachy Rylski, Julianna Awdiejewa (pianistka, laureatka Konkursu Chopinowskiego), Adam Makowicz, Kasia Nosowska, Eric Sardinas (wokalista i gitarzysta bluesowy), Ulrich Siedl (reżyser filmowy), Małgorzata Szumowska, Wojciech Smarzowski, Joanna Szczepkowska.

2014

Urszula Dudziak, Marc Bernstein (saksofonista i kompozytor jazzowy), Iwan Monighetti (wolonczelista), Jaromir Nohavica, Maria Czubaszek, Ryszard Bugajski, Nigel Kennedy.

Stypendia kulturalne

Od 2004 r. gmina wspiera młodych toruńskich twórców, przyznając im Stypendia Miasta Torunia w dziedzinie kultury. Za pieniądze te młodzi artyści wydają swoje: płyty, albumy, książki, katalogi twórczości, uczestniczą w festiwalach, szkoleniach, kontynuują edukację,

robią filmy czy wystawy, często debiutanckie. Zgodnie z uchwałą Rady Miasta o taką pomoc mogą się ubiegać osoby działające na terenie Torunia lub promujące miasto w kraju i za granicą, które nie ukończyły 35. roku życia. Kwoty stypendiów są zróżnicowane: od 1500 zł do 10.000 zł brutto, maksymalnie 800 zł brutto/miesiąc. W latach 2011-2014 stypendia całoroczne lub półroczne otrzymały 102 osoby:

2011

1. Ewa Doroszenko - malarka
2. Jacek Doroszenko - malarz
3. Rafał Kłoczko - muzyk
4. Piotr Komosiński - muzyk
5. Bartłomiej Kulik - muzyk
6. Krzysztof Marciniak - muzyk
7. Igor Nowicki - muzyk
8. Bartosz Staszkiwicz - muzyk
9. Agata Schmidt - śpiewaczka
10. Mateusz Wachowiak - muzyk
11. Magdalena Wichrowska - dziennikarka
12. Piotr Zawałkiewicz - didżej
13. Zofia Ziemkiewicz - wolonczelista
14. Kamil Czeszel - wokalista
15. Marta Dziomdziora - artystka plastyk
16. Tomasz Imienowski - muzyk
17. Patryk Lewandowski - fotograf
18. Sebastian Płocharski - filmowiec
19. Agnieszka Powłoka - wokalistka
20. Adam Siebers - skrzypek
21. Jakub Szcześniak - artysta plastyk
22. Anna Wojciulewicz - fotograf
23. Marcel Woźniak - filmowiec

2012

1. Karolina Bednarek - animatorka kultury
2. Ewa Bińczyk - malarka, grafik
3. Kamil Czeszel - wokalista
4. Monika Grubizna - grafik
5. Justyna Gruszczyk-Woltman - artystka plastyk
6. Andrzej Kilanowski - grafik
7. Piotr Lenkiewicz - muzyk
8. Radosław Łukasiewicz - grafik
9. Robert Rychlicki-Gąsowski - jazzman
10. Joanna Sitko - artystka plastyk
11. Agata Skupniewicz - artystka plastyk
12. Szymon Szwarc - poeta, muzyk
13. Agata Wilkowska - artystka plastyk
14. Jacek Banach - filmowiec
15. Tomasz Cebo - performer, malarz
16. Michał Hajduczenia - śpiewak
17. Rafał Kłoczko - muzyk

18. Marta Rogalska - muzyk
19. Zofia Ziemkiewicz - wiolonczelistka
20. Agata Czarnecka - malarka
21. Justyna Drażek - fotograf
22. Ewa Fabiańska - muzyk
23. Tytus Szabelski - fotograf
24. Maria Szczodrowska – artystka plastyk

2013

1. Anna Maria Staśkiewicz - skrzypaczka
2. Ewa Doroszenko - malarka
3. Tomasz Dalasiński - poeta
4. Magdalena Wichrowska - animatorka kultury
5. Agnieszka Filipiak - wokalistka
6. Marta Raczkowska - altowiolistka
7. Anna Wojciulewicz - fotograf
8. Piotr Buratyński - animator kultury, filmowiec
9. Jan Gembala - muzyk
10. Marek Brandt - muzyk
11. Mateusz Łapiński - poeta
12. Maciej Bartoszewicz - wokalista
13. Sylwia Bloch - tancerka
14. Monika Bojarska - artystka plastyk
15. Weronika Bolek - artystka plastyk
16. Rafał Cendrowski - artysta cyrkowy i teatralny
17. Karolina Ciężkowska - malarka
18. Kamil Czeszel - wokalista
19. Marcin Łęcki - historyk, autor przewodników
20. Sebastian Miś - artysta plastyk
21. Juliusz Pacek - muzyk, didżej
22. Kamil Rzęsiewicz - malarz
23. Olga Szczechowska - artystka plastyk
24. Jan Świerkowski - animator kultury
25. Maciej Tacher - wokalista
26. Magdalena Węgrzyn - malarka, witrażystka
27. Marcel Woźniak – filmowiec

2014

1. Weronika Bolek - malarka
2. Małgorzata Burzyńska - pisarka
3. Damian Droszcz - animator kultury
4. Natalia Oliwiak - filmowiec
5. Jędrzej Rochecki - kompozytor
6. Martyna Rzepecka - artystka plastyk
7. Katarzyna Skrobała - malarka, fotograf
8. Aleksandra Sojak-Borodo - artystka performerka
9. Aleksandra Sulżyńska - artystka plastyk
10. Jan Świerkowski - animator kultury
11. Ewa Fabiańska-Jelińska - kompozytorka
12. Oskar Gurbada - malarz „street art-u”
13. Szymon Stec - dyrygent
14. Sylwia Bloch - tancerka
15. Karolina Ciężkowska - malarka

16. Tomasz Dalasiński - pisarz
17. Damian Daniłowicz - filmowiec
18. Karolina Fordońska - filmowiec
19. Marcin Łęcki - historyk, autor przewodników
20. Katarzyna Ostrowska - grafik, ilustratorka
21. Weronika Pankowska - fotograf
22. Liliana Piskorska - artystka plastyk
23. Mateusz Rzewuski - fotograf
24. Dorota Skupniewicz - filmowiec
25. Olga Szczechowska - malarka
26. Anna Trzpil - grafik
27. Łukasz Tur - muzyk
28. Marcin Zaborski - malarz, twórca multimediiów

Program Mikrowsparcia TAK

Od 2011 r. toruńscy animatorzy kultury mogą korzystać z pomocy, jaką oferuje w ramach tzw. Mikrowsparcia Toruńska Agenda Kulturalna. To program wsparcia rzeczowego do kwoty 2500 zł, o które mogą ubiegać się osoby fizyczne, grupy nieformalne oraz organizacje pozarządowe - organizatorzy działań kulturalnych na toruńskich osiedlach. Na ten cel miasto przeznaczają co roku 100 tys. zł. Nabór wniosków jest prowadzony co kwartał. Do tej pory zrealizowano już ponad 130 projektów, m.in.:

- „Dźwiękospacery – wydawnictwo edukacyjne” – wydanie publikacji po warsztatach dźwiękowych z profesjonalnymi muzykami dla wychowanków Domu Dziecka Młody Las (2012)
- „Z cyrkiem za pan brat” – zakup rekwizytów na warsztaty cyrkowe dla 70 dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 17 oraz Świetlicy Środowiskowej działającej przy Domu Muz na ul. Okólnej 169 (2012)
- „Kolej na książkę” – popularyzując czytelnictwo Stowarzyszenie „Inicjatywa Młodych” zorganizowało dla wszystkich chętnych akcję 2-godzinnego czytania książek na dworcu Toruń Główny (2012)
- „Na gady nie ma rady” – wydanie przez toruńską poetkę Izę Niewiadomską-Labiak książki dla dzieci, zawierającej rymowane opowieści-bajki, przekazujące młodemu czytelnikowi uniwersalne wartości (2013).

Nagrody i wyróżnienia dla instytucji kultury

- 17 czerwca 2011 r. - medal województwa kujawsko-pomorskiego „Unitas Durat Cuiaviano-Pomeraniensis” dla Muzeum Okręgowego w Toruniu z okazji 150-lecia istnienia placówki.
- 25 sierpnia 2011 r. - tytuł „Modernizacja Roku 2010” dla Gminy Miasta Toruń za modernizację i adaptację



obiektu Muzeum Okręgowego przy ul. św. Jakuba 20 A, mieszczącego Dział Archeologii, pracownię konserwatorską, bibliotekę naukową i magazyny zbiorów.

- 20 września 2011 r. - wyróżnienie w kategorii „event” oraz nagroda specjalna magazynu „Elle” na prestiżowym Festiwalu Miast i Regionów w Warszawie dla kampanii promocyjnej spektaklu „godzina czterdzieści osiem”, przygotowanej przez Toruńską Agendę Kulturalną we współpracy z Galerią Ruz i toruńskim Planetarium z okazji 50. rocznicy lotu Jurija Gagarina.
- 14 października 2011 r. - srebrny Medal Zasłużony Kulturze „Gloria Artis” dla dyrektora Muzeum Okręgowego w Toruniu dr. M. Rubnikowicza.
- 18 maja 2012 r. - nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dla Muzeum Okręgowego w Toruniu w XXXII Konkursie Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2011 za wystawę „Tajemnice Samurajów. Wystawa uzbrojenia japońskiego z polskich zbiorów prywatnych i Muzeum Okręgowego w Toruniu” oraz za projekt „Modernizacja Ratusza Staromiejskiego w Toruniu”.
- 20 września 2012 r. - Medal Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Hereditas Saeculorum dla Muzeum Okręgowego w Toruniu w konkursie „Dziedzictwo wieków” za program prac remontowo-modernizacyjnych w Ratuszu Staromiejskim i pozostałych zabytkowych budynkach muzealnych, w tym gmachu dawnego klasztoru przy ul. św. Jakuba 20 A i Domu Eskenów przy ul. Łaziennej 16.



- 23 maja 2013 r. - nominacja w VI ogólnopolskim konkursie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego „Polska pięknieje – 7 cudów funduszy europejskich” dla Muzeum Okręgowego w Toruniu za remont konserwatorski i adaptację na cele Muzeum Podróżników budynku przy ul. Franciszkańskiej 9.
- 21 czerwca 2013 r. – statuetka „Piękniejsza Polska” przyznana Muzeum Okręgowemu w Toruniu przez Kapitułę Ruchu „Piękniejsza Polska” pod patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - za stworzenie i rozwijanie oddziału Muzeum Podróżników im. T. Halika.
- 21 listopada 2013 r. - nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za skuteczne wykorzystanie funduszy unijnych na projekt „Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO”.
- 5 grudnia 2013 r. - „Diament Roku” od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla Muzeum Okręgowego i Gminy Miasta Toruń za inwestycje w Muzeum Podróżników im. T. Halika przy ul. Franciszkańskiej 9.
- 15 lipca 2014 r. - Ratusz Staromiejski w Toruniu odznaczony certyfikatem jakości 2014 serwisu TripAdvisor. Prestiżowa nagroda jednego z najbardziej opiniotwórczych portali turystycznych została przyznana w oparciu o recenzje i opinie turystów, jakie Ratusz Staromiejski otrzymał w 2013 r.

Laureaci Nagrody Lindego

- 2011 - Herta Müller i Wiesław Myśliwski
- 2012 - Andrzej Bart i Stephan Wackwitz
- 2013 - Brigitte Kronauer i Eustachy Ryłski
- 2014 - Wilhelm Genazino i Janusz Rudnicki.

Laureaci Piernikowej Alei Gwiazd

- 2011 - Elżbieta Dzikowska i Sławomir Wiercholski
- 2012 - Zbigniew Pszczulny i Mariusz Rutz oraz Piotr Moss
- 2013 - Joanna Koroniewska i Bogdan Hołownia
- 2014 - Katarzyna Żak i zespół Kobranocka.

Laureaci Międzynarodowego

Konkursu Skrzypcowego Toruń 2013

- Anna Malesza - I nagroda
- Maja Syrnicka - II nagroda
- Youn Eunsol - III nagroda

Laureaci Nagrody Ciechowskiego

- 2010 - Paristetris
- 2011 - Julia Marcell
- 2012 - Mela Koteluk
- 2013 - Misia Furtak
- 2014 - ogłoszenie w grudniu



**10 lat Torunia
w Unii Europejskiej**

1 maja 2014 r. minęła dekada od przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. W tym czasie w Toruniu powstały nowe obiekty, zrewitalizowane zostały parki i zabytki, wybudowany most oraz nowe drogi. Dziś bez tych prac nie sposób wyobrazić sobie współczesnego kształtu miasta.

Fundusze unijne Torunia

W Toruniu inwestycje, na które można zdobyć wsparcie z programów unijnych, mają zdecydowane pierwszeństwo przed innymi. Ta strategia się opłaca – w ciągu minionych dziesięciu lat Toruń zamienił się w ogromny plac budowy. Z unijnym wsparciem realizowane są duże projekty drogowe, powstają nowoczesne obiekty kulturalne i sportowe, rewitalizowana jest starówka. Miasto pozyskało środki unijne m.in. z następujących programów: Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, Sektorowy Program Operacyjny Transport, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko czy Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Infrastruktura

W ciągu minionej dekady Toruń zmodernizował niemal wszystkie drogi wylotowe (Olsztyńską, Szosę Bydgoską, Szosę Lubicką i Szosę Chełmińską) oraz zbudował, praktycznie od nowa, kilka ulic ważnych dla poprawy płynności ruchu: Trasę Średnicową Podgórze, Ligę Polskiej czy ul. Bema i pl. Hoffmanna. Gotowy jest pierwszy odcinek strategicznej dla miasta Trasy Średnicowej Północnej, budowany jest kolejny (w stronę nowego mostu), trwa projektowanie Trasy Mostowej od pl. Daszyńskiego w kierunku północnym. Gotowe są dwie kolejne wylotówki: ul. Nieszawska (dofinansowana w wysokości 3,9 mln zł) i Szosa Okrężna (bez środków UE), które z dziurawych dróg jednojezdniowych zamieniły się w wygodne, dwupasmowe trasy. Unijne środki zmieniły także ściśle centrum: zrewitalizowany został Rynek Nowomiejski oraz staromiejskie ulice Szeroka i Królowej Jadwigi. I wreszcie w grudniu 2013 r. został otwarty tak długo wyczekiwany przez kierowców nowy most drogowy przez Wisłę wraz z dwupoziomowym skrzyżowaniem i systemem dróg dojazdowych, dzięki któremu zakorkowany Toruń wyraźnie odetchnął. Z unijnym wkładem miasto rozbudowuje sieć tramwajową i realizuje swoją część regionalnego projektu BiT City, który zakłada powstanie szybkiej kolei miejskiej, zintegrowanej z siecią

tramwajową Torunia i Bydgoszczy.



Trasa Średnicowa Północna

Kultura

Tuż obok starówki powstaje wielofunkcyjna sala koncertowa na ponad tysiąc miejsc, którą od dawna gród Kopernika miał ambicję zbudować, ale nie byłby w stanie bez unijnego wsparcia. Z udziałem funduszy unijnych wyremontowano Teatr Baj Pomorski, powstało otwarte w 2008 r. Centrum Sztuki Współczesnej czy uruchomione w 2013 r. Centrum Nowoczesności „Młyn Wiedzy” - interaktywne centrum nauki. W tym samym obiekcie - do niedawna zrujnowanym budynku dawnych młynów zbożowych - dzięki unijnej dotacji został otwarty Toruński Inkubator Technologiczny, a już niedługo ruszy Międzynarodowe Centrum Sportów Młodzieży.



Centrum Sztuki Współczesnej

Starówka

Prawie 18 mln zł dotacji miasto zdobyło na odnowę zabytków w ramach projektu „Toruńska Starówka - ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO”. Dokładając do pieniędzy unijnych fundusze własne i sześciu partnerów projektu - toruńskich instytucji świeckich i kościelnych - miasto zrealizowało ogromny zakres prac o wartości prawie 37 mln zł,

dzięki czemu zostały odnowione m.in. gotyckie mury obronne, elewacje bram i baszt miejskich, odrestaurowana w całości katedra św. Janów, kościoły św. Jakuba Apostoła, Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i Ducha Świętego, a także obiekty muzealne: Dom Kopernika, Kamienica pod Gwiazdą, kamienica mieszcząca przy ul. Żeglarskiej 7 i budynek przy ul. św. Jakuba 20a.

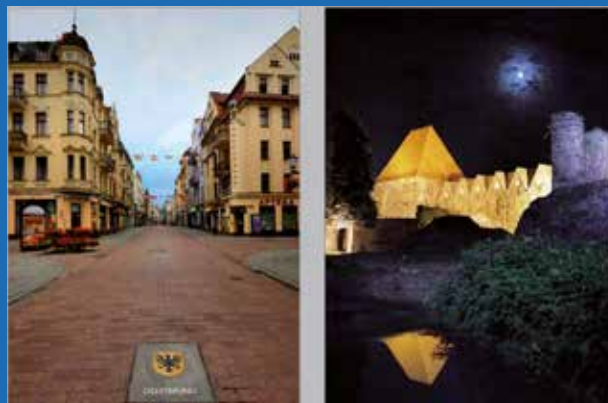


Toruńska Starówka

„Toruń - Hanza nad Wisłą”

Kolejne środki skierowane w celu ożywienia turystycznego Starówki zostały wykorzystane poprzez realizację projektu „Toruń - Hanza nad Wisłą” (w latach 2007-2011 prawie 12 mln zł), projektu Zielony Pomost (zagospodarowanie Kępy Bazarowej). W ramach projektu „Toruń - Hanza nad Wisłą” zrealizowano wiele inwestycji, polegających na modernizacji i konserwacji ważnych obiektów użyteczności publicznej oraz o dużym znaczeniu dla rozwoju turystyki.

Zakres realizacji projektu to: modernizacja Ratusza Staromiejskiego, zagospodarowanie przestrzeni publicznej ul. Szerokiej i Królowej Jadwigi jako osi łączącej Stare i Nowe Miasto, modernizacja kompleksu budynków Domu Eskenów oraz wykonanie prezentacji 3D Torunia pt: „Księga Toruń”, konserwacja, rewitalizacja i zagospodarowanie turystyczne Zamku Krzyżackiego z uwzględnieniem możliwości organizacji pokazów spektaklu światło i dźwięk, pt: „Komturia” dotyczącego historii zakonu krzyżackiego, montaż na Rynku Nowomiejskim figury przepukliki z wagą oraz na skrzyżowaniu ulic Królowej Jadwigi i Małe Garbary rzeźby Piernikarki Toruńskiej. W ramach projektu powstały panele informacyjno-promocyjne oraz wykonano nowe stoiska kwiatowe, zlokalizowane w okolicy Ratusza Staromiejskiego.



Ulica Szeroka i Zamek Krzyżacki

Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków pracuje także nad kolejnymi pomysłami związanymi z ochroną konserwatorską: rewitalizacją obiektów fortecznych i odnowieniem kamienic mieszkalnych na Bydgoskim Przedmieściu czy II etapem „Toruńskiej Starówki”, oszacowanym wstępnie na 115 mln zł.

Program Rewitalizacji Miasta Torunia

Osobną pulę stanowiły środki unijne wykorzystane na rewitalizację w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Torunia na lata 2007-2015, w wysokości prawie 40 mln zł. W ramach programu procesom ożywienia zostały poddane dwie dzielnice: Stare Miasto oraz Bydgoskie Przedmieście. Projekty realizowane w ramach programu dotyczyły sfery użyteczności publicznej (m.in. zagospodarowania Bulwaru Filadelfijskiego nad Wisłą, rewitalizacji Parku Miejskiego i Ogrodu Zoobotanicznego) oraz kamienic mieszkalnych (odnowionych zostało 64 zabytkowych kamienic mieszkalnych na starówce). Na tym nie koniec, Wydział Rozwoju i Programowania Europejskiego Urzędu Miasta Torunia prowadzi prace nad kolejnym programem rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych.

Kapitał ludzki

Toruń inwestuje również w kapitał ludzki, pozyskując środki na tzw. projekty miękkie. Zrealizowano liczne projekty skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, m.in. bezrobotnych, niepełnosprawnych i bezdomnych. Dzięki nim wiele osób podniosło swoje kwalifikacje zawodowe i znalazło zatrudnienie. Unijne środki trafiły także do toruńskich szkół ogólnokształcących i zawodowych. Celem projektów edukacyjnych jest podniesienie poziomu kształcenia, wyrównanie dysproporcji, podwyższenie kompetencji

kluczowych uczniów oraz poprawienie wyposażenia szkół w nowoczesne materiały dydaktyczne. Wsparcie przeznaczono także na podwyższenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, które uczestniczyły w szkoleniach, kursach i studiach podyplomowych. Na projekty miękkie miasto pozyskało dofinansowanie w wysokości ponad 81 mln zł.



Początek polskiej prezydencji w Unii Europejskiej, 1 lipca 2011 r.

Rankingi

W rankingu dziennika „Rzeczpospolita” gród Kopernika znalazł się w czołówce polskich miast pozyskujących fundusze unijne. Gmina Miasta Toruń podpisała łącznie ponad 170 umów o dofinansowanie projektów konkursowych i kluczowych na łączną kwotę ponad miliarda złotych. Także na prawie połowę z nowo rozpoczynanych zadań Toruń ma już zapewnione środki zewnętrzne. Miasto intensywnie przygotowuje się do aplikowania o środki w ramach nowej perspektywy unijnej na lata 2014-2020.

Wyróżniające się projekty Torunia

Projekty twarde:

- Budowa mostu drogowego w Toruniu wraz z drogami dojazdowymi
- Centrum Nowoczesności „Młyn Wiedzy”
- Toruński Inkubator Technologiczny
- Rewitalizacja Dworu Artusa
- Wykonanie remontu konserwatorskiego i adaptacji na cele muzealne budynku przy ul. Franciszkańskiej 9
- Rozbudowa Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego o ogród zimowy wraz z zagospodarowaniem terenu
- Rozbudowa, przebudowa i remont ośrodka campingowego Tramp wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Kujawskiej 14
- Budowa i przebudowa Trasy Staromostowej w głównym szkieletowym układzie drogowym miasta na

kierunku północ - południe na odcinku od ul. Polnej do granicy miasta

- Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ulic Szerokiej i Królowej Jadwigi
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ul. Mickiewicza
- Rewitalizacja elementów Ogrodu Zoobotanicznego na Bydgoskim Przedmieściu
- Rewitalizacja zabytkowego Parku Miejskiego.

Projekty miękkie:

- Aktywność – szansa na sukces - celem projektu było ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn poprzez udzielenie wsparcia osobom bezrobotnym. Realizatorem był Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia. W projekcie wzięło udział ogółem 235 osób, które ukończyły 25 lat i były zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy dla Miasta Torunia przez okres nieprzekraczający 24 miesięcy. Dzięki projektowi 99 osób podjęło pracę, a 24 rozpoczęły prowadzenie działalności gospodarczej. Wartość projektu wyniosła 772 010,62 zł, z czego kwota dofinansowania to: 568.971,82 zł. Projekt uzyskał Certyfikat Banku Dobrych Praktyk, przyznany przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej w ramach realizowanego pod patronatem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego ogólnopolskiego przedsięwzięcia o nazwie: Wzoruj się na najlepszych - Bank Dobrych Praktyk. Wdrażanie funduszy strukturalnych w Polsce.
- Stokrotkowy Dom – reintegracja prowadzona w CISTOR w Toruniu. Celem projektu było ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego. Realizatorem było Centrum Integracji Społecznej CISTOR - gospodarstwo pomocnicze Urzędu Miasta Torunia. Beneficjentami ostatecznymi było 20 kobiet i 20 mężczyzn z terenu Gminy Miasta Toruń. Były to osoby zagrożone marginalizacją społeczną z powodu długotrwałego bezrobocia (powyżej 36 miesięcy), bezdomności, uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz pobytu w zakładzie karnym. Efektem realizacji projektu było ukończenie pełnego programu reintegracji społecznej i zawodowej przez 70% uczestników. Nabyli oni praktyczne umiejętności zawodowe w czterech profilach: porządkowym, budowlanym, opiekunek osób starszych i niepełnosprawnych oraz gospodyń domowych. Po zakończeniu projektu 31 osób podjęło pracę, co stanowi 78% uczestników, przy zakładanym początkowo 20% wskaźniku zatrudnienia. Wartość projektu: 1 584 034 zł. Kwota dofinansowania: 926 976 zł. Projekt został wyróżniony w konkursie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Dobre praktyki EFS tytułem Najlepsza inwestycja w człowieka 2007.



- Rozmawiam, chociaż nie mówię – alternatywne porozumiewanie się uczniów Zespołu Szkół nr 26 w Toruniu. Głównym celem projektu była poprawa jakości komunikowania się niemówiących uczniów przez wykorzystanie innowacyjnych alternatywnych sposobów komunikowania się oraz technologii informacyjnej w trakcie udziału w zajęciach. Rezultaty twarde projektu: dla 90% uczniów (62 osoby) powstały książki komunikacyjne, 90% (62 osoby) uczniów podjęło pracę edukacyjną z komputerem, 85% (59 osób) wykorzystało komunikatory do porozumiewania się w sytuacjach społecznych, 90% spośród 69 uczniów niemówiących ukończyło cały cykl zajęć specjalistycznych, 100% nauczycieli (21 osób) pogłębiło kwalifikacje w zakresie pracy edukacyjnej z uczniem niepełnosprawnym z wykorzystaniem komputera. Projekt został wyróżniony w konkursie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Dobre praktyki EFS 2009 tytułem Najlepsza inwestycja w czło-

wieka. Został także nagrodzony przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Komisję Europejską tytułem Lidera Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji. Ponadto otrzymał nagrodę Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Innowacyjni - europejska nagroda regionu 2010.

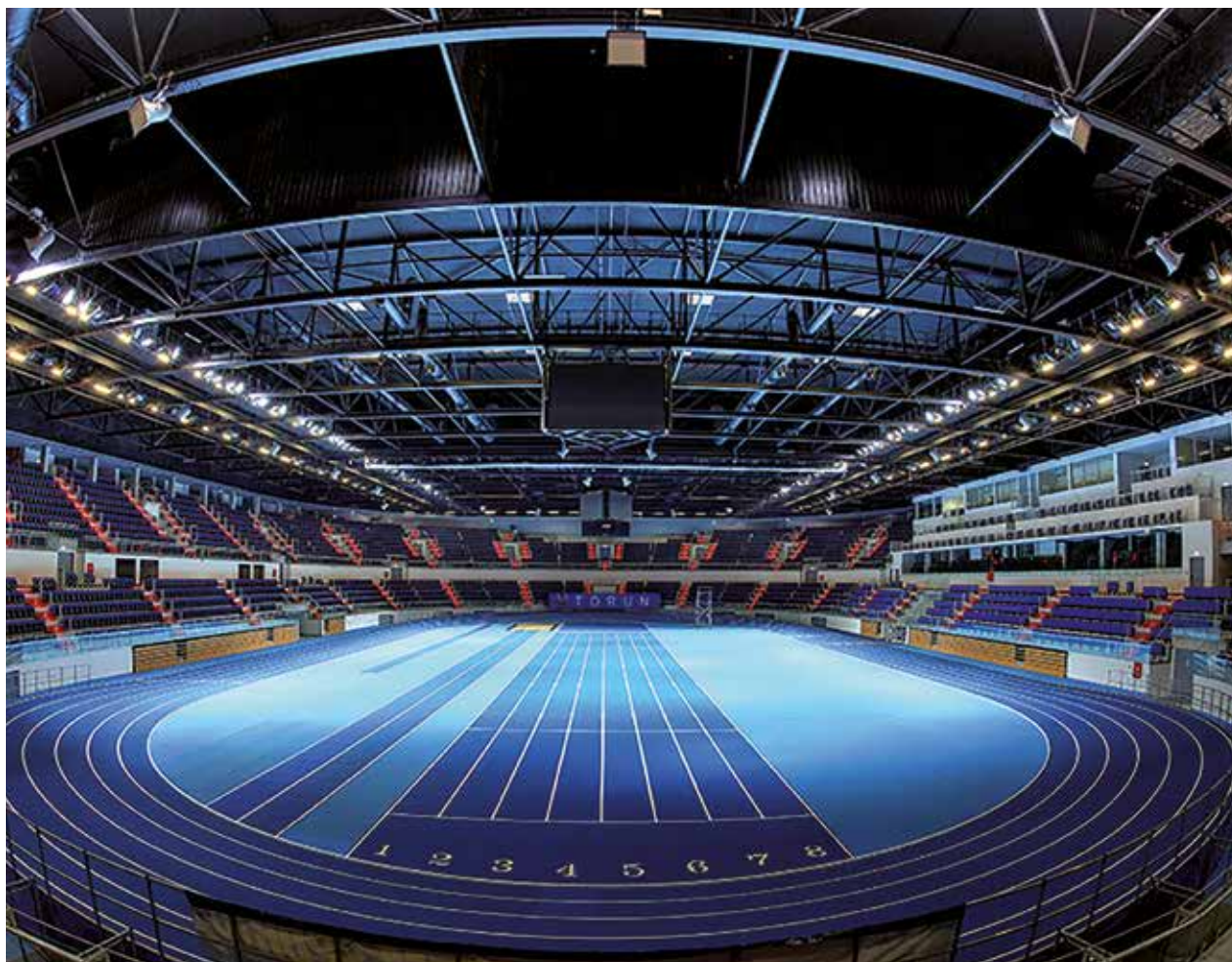
Informacje o realizowanych w Toruniu projektach unijnych dostępne są w Internecie <http://www.torun.pl/pl/projekty-europejskie-wyszukiwarka>

Podpisane umowy o dofinansowanie

Rok	Koszt całkowity projektów	Dofinansowanie ogółem	Ilość umów
2008	917 345	917 345	2
2009	161 268 784	86 484 932	14
2010	1 138 051 696	504 191 062	36
2011	79 275 198	55 156 375	12
2012	47 403 810	24 571 158	21
2013	518 394 782	203 671 561	19
2014	56 684 730	40 443 403	15
Razem	2 001 996 348	915 435 840	119



Sport i rekreacja



Nowe obiekty sportowe

W ostatnich latach w Toruniu powstały obiekty sportowe na najwyższym poziomie. Oprócz Motoareny torunianie mają do dyspozycji m.in. nowoczesną halę sportowo-widowiskową, która daje możliwość organizacji imprez na poziomie reprezentacyjnym oraz halę tenisową.

Hala sportowo-widowiskowa

Realizacja zadania: 2007-2014, obiekt został oficjalnie otwarty 10 sierpnia 2014 r. Koszt wykonania: 188,42 mln zł. Gmina uzyskała dofinansowanie dla zadania: Ministerstwa Sportu i Turystyki (27 mln zł), Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego (28,2 mln zł), Gminy Miasta Sopot (0,3 mln zł).

Hala sportowo-widowiskowa zlokalizowana jest w Toruńskim Centrum Sportu. Jest obiektem wielofunkcyjnym o charakterze sportowo-widowiskowym, poszerzonym o zaplecze i infrastrukturę sportową dla dyscyplin lekkoatletycznych. Ośrodek służyć będzie jako obiekt treningowy, jak i miejsce organizacji różnych imprez sportowych i kulturalnych. Sala główna hali mieści arenę lekkoatletyczną, zgodnie z aktualny-

mi wytycznymi IAAF wyposażoną w: 6-torową bieżnię okrężną o dystansie 200 m o szerokości toru 1 m, 8-torową bieżnię prostą do biegów sprinterskich o szer. toru 1,22 m, rozbieżnię do skoków w dal, trójskoku, skoku o tyczce i skoku wzwyż, rzutnię do pchnięcia kulą.

Bieżnia oddzielona jest od trybun 2-metrowym pasem bezpieczeństwa. Arena – po ewentualnym demontażu zakoli bieżni lub zabezpieczeniu matami ochronnymi – może służyć jako boisko wielofunkcyjne czy miejsce organizacji imprez widowiskowych i targowych. Widownia, w zależności od charakteru organizowanych imprez ma różną pojemność: od 5194 miejsc na trybunach stałych w podstawowej funkcji hali (plus 14 miejsc stałych dla opiekunów osób niepełnosprawnych) do 6000 miejsc po zastosowaniu trybun rozsuwanych w trakcie zawodów konkurencji grupowych (siatkówka, koszykówka, piłka ręczna). Imprezy o charakterze widowiskowym mogą pomieścić dodatkową ilość około 3000 miejsc, dzięki rozstawieniu krzeseł na płycie areny sportowej lub wydzieleniu sektorów z miejscami stojącymi. Kompleks zaprojektowany został bez barier architektonicznych, co pozwala na organizowanie w nim imprez i zawodów sportowych także dla osób niepełnosprawnych. Obiekt wyposażo-

ny został dodatkowo w 4-torową bieżnię rozgrzewkową, lekkoatletyczne urządzenia techniczne, montowane na nawierzchni lekkoatletycznej boisko do kosza, piłki ręcznej i piłki siatkowej spełniające wymogi dla rozgrywek na najwyższym poziomie.

Oprócz areny głównej hala wyposażona została również dodatkowe funkcje o charakterze sportowym: salę treningową o wymiarach boiska do piłki ręcznej, wraz ze ścianką wspinaczkową o wymiarach 29,86 x 14 m wysokości, salę sztuk walk, siłownię, salę ćwiczeń, szatnie i sanitariaty dostosowane do wytycznych poszczególnych federacji sportowych, ambulatorium i gabinet antydopingowy. Dzięki przyjętym rozwiązaniom, takim jak: szatnie spełniające różnorodne wymagania, ilość miejsc na trybunach, możliwość transmisji telewizyjnych – obiekt jest w stanie gościć nie tylko lekkoatletyczne zawody o randze międzynarodowej, ale również turnieje takich dyscyplin, jak piłka ręczna, siatkówka, koszykówka czy tenis.

Obiekt dysponuje pokojami hotelowymi (22 pokoje dwuosobowe, 4 pokoje jednoosobowe i 2 apartamenty przystosowane dla osób niepełnosprawnych). Są tu 3 sale konferencyjne i 1 bankietowa, zaplecze gastronomiczne, zaplecze sanitarno – szatniowe i socjalne. Na hali przewidziano również strefę komercyjną, w której zlokalizowane zostały: restauracja, siłownia i pomieszczenia odnowy biologicznej (spa).

Budynek ma formę masywnego prostopadłościanu, podciętego od dołu, co sprawia wrażenie unoszenia się nad ziemią. Parter jest całkowicie przeszklony. Detalem, który wzbogaca kubiczny kształt budynku, jest system energooszczędnego oświetlenia punktowego LED zastosowany w fasadzie obiektu, który umożliwia informowanie o imprezach odbywających się na hali.

Kompleksy sportowo-rekreacyjne „Moje Boisko-Orlik 2012”

Realizacja zadania - 2010-2012, koszt budowy 16 kompleksów – 16 mln zł, lokalizacje i czas realizacji obiektów:

2010

- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, ul. Kosynierów Kościuszkowskich 6
- Szkoła Podstawowa nr 23, ul. Osikowa 11
- ul. Szosa Bydgoska/Reja
- ul. Świętopełka 15-25
- ul. Polna 14A

2011

- ul. Gagarina 19,
- ul. Szosa Lubicka/Rydygiera

- Zespół Szkół nr 15, ul. Paderewskiego 5/11
- Zespół Szkół nr 10, ul. pl. św. Katarzyny 9
- Szkoła Podstawowa nr 35, ul. Krynicka 8

2012

- Zespół Szkół nr 14, ul. Hallera 79
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3, ul. Raszei 1
- Zespół Szkół nr 24, ul. Ogrodowa 3/5
- Zespół Szkół nr 8, ul. Łyskowskiego 28
- Zespół Szkół nr 7, ul. Bażyńskich 30/36
- ul. Ugory 103-109

W sumie w Toruniu działają 24 kompleksy. W skład każdego wchodzi boisko do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią i boisko wielofunkcyjne. Wszystkie obiekty są ogrodzone i wyposażone w zaplecze sanitarne, szatnie i oświetlenie.

Budowa hali tenisowej

II etap zadania - „Budowy kompleksu kortów tenisowych przy ul. Przy Skarpie”, realizacja zadania: 2012-2013, łączny koszt budowy hali tenisowej z czterema kortami: 5,7 mln zł, dofinansowanie ze środków FRKF - Ministerstwa Sportu i Turystyki: 2,8 mln zł. Oddana do użytku 30.06.2013 r. Hala tenisowa z 4 kortami tenisowymi oraz dobudową części zaplecza socjalnego. Korty tenisowe wykonano w nawierzchni akrylowej (posiadają certyfikat ITF)

Budowa kompleksu basenów letnich

Realizacja zadania: 2011 r., koszt: 1,2 mln zł, kompleksy udostępniane są mieszkańcom w okresie czerwiec-sierpień. W ramach kampanii „Radosne bezpieczne wakacje” dzieci na podstawie legitymacji szkolnej dwa razy w tygodniu, przez cały okres wakacji korzystają z kompleksu bezpłatnie. W skład kompleksu (ul. Przy Skarpie 4) wchodzi cztery oddzielne baseny o charakterze rekreacyjno-sportowym z kompletnym wyposażeniem o wymiarach: 5,65 x 11,95 x 0,60 m – przeznaczony dla dzieci; 12 x 25 x 1,25m - przeznaczony dla dorosłych; 6,60 x 12,70 x 1,20m - przeznaczony dla dorosłych; zaplecze sanitarno-szatniowe i plaża.

Budowa boiska z trawy syntetycznej

Realizacja zadania: 2011 r., koszt budowy: 378 366 zł, boisko ze sztuczną nawierzchnią w samym sercu Starego Miasta – w tzw. Stawie Komtura (ul. Przedzamcze) przeznaczone do gry w piłkę nożną.

Budowa skate-parku

Realizacja zadania (pod wiaduktem Kościuszki): 2012 r., koszt budowy: 170 000 zł.

Budowa ścieżek rekreacyjnych z zewnętrznymi siłowniami

Realizacja zadania: 2012-2014 r., koszt budowy: 281 111 zł (nie zawiera puli przeznaczonej z budżetu partycypacyjnego), lokalizacje i czas realizacji obiektów:

2012

- Park Tysiąclecia, ul. Woyczyńskiego
- Teren rekreacyjny, ul. Przy Skarpie 4

2013

- ul. Wojska Polskiego/ul. Chrobrego
- Park na Bydgoskim Przedmieściu
- ul. Polna/Legionów - w sąsiedztwie kompleksu „Moje Boisko-Orlik 2012
- Park Glazja - realizacja z budżetu partycypacyjnego

2014 (budżet GMT)

- ul. Bema w sąsiedztwie hali sportowo-widowiskowej
- ul. Szosa Lubicka/Rydygiera - w sąsiedztwie kompleksu „Moje Boisko-Orlik 2012”
- ul. Olsztyńska Barbarka

2014 (z budżetu partycypacyjnego)

- ul. Iwanowskiej/Prüfferów
- ul. Szuwarów/Nenufarów
- ul. Kraszewskiego/Słowackiego - Park Góry Piekarskie
- ul. Rydygiera
- ul. Rudacka
- ul. Czerniewice teren Zdrojowa/Włocławska
- ul. Raszei na terenie III LO
- ul. Buszczyńskich

- ul. Słoneczna/Chmielna
- ul. Gościnną
- ul. Piskorskiej przy promenadzie.

Program budowy osiedlowych placów zabaw i małych boisk

Realizacja zadania: 2013-2015, koszt budowy: 675 781 zł, zrealizowano:

2013

- boisko przy ul. Osiedlowej - wielofunkcyjne do gry w piłkę siatkową i koszykówkę ze sztuczną nawierzchnią

2014

- budowa dwóch boisk wielofunkcyjnych w sztucznej nawierzchni do gry w piłkę siatkową i koszykówkę w lokalizacjach; przy ul. Szubińskiej, przy ul. Olsztyńskiej
- budowa boiska o nawierzchni mineralnej przy ul. Szuwarów.

Toruński Rower Miejski

Realizacja zadania: 2013-2014, koszt: 1,1 mln zł. W 2012 roku zapadła decyzja, że na terenie Torunia powstanie miejska bezobsługowa wypożyczalnia rowerów. Podczas konsultacji społecznych mieszkańcy proponowali umiejscowienie stacji rowerowych w ponad 70 punktach miasta. Spośród tych propozycji wybrano 32, które są najkorzystniejsze dla prawidłowego funkcjonowania systemu. Dla systemu



opracowano program funkcjonalno-użytkowy. Od kwietnia 2014 r. torunianie mają do dyspozycji 12 stacji wyposażonych w 180 stojaków rowerowych oraz 120 rowerów.

Rozmieszczenie stacji Toruńskiego Roweru Miejskiego:

- Stacja nr 1 Rynek Staromiejski,
- Stacja nr 2 pl. św. Katarzyny,
- Stacja nr 3 pl. Rapackiego,
- Stacja nr 4 ul. Bulwar Filadelfijski – Brama Klasztorna,
- Stacja nr 5 ul. Szosa Chełmińska – targowisko miejskie,
- Stacja nr 6 ul. Gagarina – Biblioteka Uniwersytecka,
- Stacja nr 7 ul. Broniewskiego – Tesco,
- Stacja nr 8 ul. Hallera – Basen,
- Stacja nr 9 ul. Szosa Chełmińska – Polo Market,
- Stacja nr 10 PKP Toruń Główny,
- Stacja nr 11 ul. Dziewulskiego - Komisariat Policji
- Stacja nr 12 ul. Konstytucji 3 Maja – pawilon Maciej.

Rowery są dostępne dla użytkowników od kwietnia 2014 r. do 30 listopada 2014 r. W kolejnych latach system będzie do dyspozycji od 1 marca do 30 listopada. Planowane jest również uruchomienie dodatkowych stacji tzw. patronackich, finansowanych w całości przez przedsiębiorców, którzy zadeklarowali chęć utworzenia w swoim sąsiedztwie takich stacji. Oficjalna strona Toruńskiego Roweru Miejskiego: www.trm24.pl.

Inwestycje sportowo-rekreacyjne

- Centrum Sportowo-Rekreacyjne dla Dzieci i Młodzieży, ul. Armii Ludowej - Realizacja zadania: 2010-2011. Koszt: 2,8 mln zł. Rozbudowa CSR o dwa korty tenisowe, boiska do badmintonu i piłki plażowej oraz modernizacja zaplecza: szatnie, budynek socjalny; ponadto zmodernizowano pełnowymiarowe boisko piłkarskie o nawierzchni trawiastej, zakupiono kontenery na 6 szatni, wykonano parkingi i jezdnie manewrowe oraz oświetlono cały teren.
- Motoarena Toruń im. Mariana Rosego - Realizacja zadania: 2010. Koszt: 8 mln zł. Zadaszenie toru żużlowego oraz zwiększenie miejsc parkingowych.
- Budowa kortu treningowego z dwustronną ścianką do nauki gry w tenisa, ul. Przy Skarpie - Realizacja zadania: 2008-2010. Koszt: 363 500 zł. Uzupełnienie kompleksu 9 kortów tenisowych oddanych do użytku w 2009 roku wraz z infrastrukturą.
- Rozbudowa, przebudowa i remont ośrodka campingowego Tramp wraz z infrastrukturą towarzyszącą, ul. Kujawska 14 - Realizacja zadania: 2012-

2013. Koszt: 4,8 mln zł. Dofinansowanie zadania ze środków europejskich EFRR - 50% kosztów kwalifikowanych: 1,7 mln zł. Zakres rzeczowy zadania obejmował: przebudowę i wyposażenie budynku hotelowo-restauracyjnego, dwóch budynków magazynowych, remont kuchni terenowej, budowę i wyposażenie pięciu nowych domków letniskowych oraz remont i wyposażenie czternastu domków letniskowych oraz infrastrukturę towarzyszącą: zagospodarowanie terenu: drogi dojazdowe, ścieżki, plac zabaw, parkingi, tereny zielone, a także budowę boiska wielofunkcyjnego do koszykówki i siatkówki w sztucznej nawierzchni. Dzięki realizacji projektu zwiększyła się liczba wybudowanych/przebudowanych obiektów bazy noclegowej do 20, a tym samym zwiększyła się także liczba miejsc noclegowych do 112. Z wybudowanych/przebudowanych obiektów bazy noclegowej ośrodka campingowego Tramp skorzysta ponad 15 000 turystów z kraju i zagranicy odwiedzających Toruń.

- Modernizacja i rozbudowa Przystani Sportów Wodnych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika - Realizacja zadania: 2014-2015. Zakładany koszt realizacji: 8,2 mln zł. Wnioskowana kwota dofinansowania ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej – 4,1 mln zł (50% kosztów kwalifikowanych zadania). Gmina zgłosiła zadanie inwestycyjne jako priorytetowe do programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu realizowane przez Ministerstwo Sportu i Turystyki z możliwością dofinansowania 50% kosztów inwestycji w 2015 roku ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Okres realizacji i finansowania inwestycji zaplanowano na lata 2014-2015. Termin zakończenia modernizacji i rozbudowy oraz oddanie obiektu do użytku - IV kwartał 2015 roku. Przystań Sportów Wodnych (ul. ks. Popiełuszki 1A) jest podstawową bazą szkoleniową dla uczniów jedynej w województwie kujawsko-pomorskim o profilu wioślarskim Szkoły Mistrzostwa Sportowego, będących jednocześnie zawodnikami Akademickiego Związku Sportowego UMK Toruń. Zarówno z klubu sportowego, jak i ze szkoły, wywodzą się zawodnicy reprezentujący nasz kraj na Igrzyskach Olimpijskich oraz Mistrzostwach Świata i Europy odnosząc sukcesy we wszystkich kategoriach wiekowych: seniorów, młodzieżowców i juniorów, stanowiąc trzon kadry narodowej. Nowoczesny i zmodernizowany w przeszłości obiekt niewątpliwie wpłynie na jakość szkolenia uczniów Szkoły Mistrzostwa Sportowego, którzy wspólnie z Akademickim Związkiem Sportowym UMK Toruń realizują programy szkolenia sportowego na etapie ukierunkowanym w gimnazjum oraz specjalistycznym w szkołach ponadgimnazjalnych.

Wysoki standard bazy treningowej przyczyni się do osiągania wysokich wyników sportowych we współzawodnictwie krajowym i międzynarodowym zawodników AZS UMK Toruń. Z względu na bardzo zły stan techniczny obiektu oraz w trosce o podniesienie standardu przystani i stworzenie odpowiednich warunków dla zawodników Akademickiego Związku Sportowego i uczniów Szkoły Mistrzostwa Sportowego konieczne jest podjęcie natychmiastowych działań związanych z przeprowadzeniem prac modernizacyjnych, remontowych oraz rozbudowy przystani co pozwoli w przyszłości na prowadzenie szkolenia sportowego szerszych grup wioślarzy i wioślarek. Mając na uwadze strategiczne znaczenie toruńskiego ośrodka wioślarskiego jako wiodącego w Polsce, Polski Związek Towarzystw Wioślarskich udzielił poparcia dla wnioskowanej inwestycji, kierując pisemną rekomendacją do Departamentu Infrastruktury Sportowej Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Fundusze na rozwój bazy sportowej

Środki pozyskane na bazę sportową ze źródeł wewnętrznych w latach 2010-2014 (łącznie na wymienione obiekty sportowe pozyskano 71,2 mln zł ze źródeł zewnętrznych):

- Kompleksy sportowo-rekreacyjne „Moje Boisko-Orlik 2012” - Koszt budowy 16 kompleksów: 16,1 mln zł. Dofinansowanie: 10,3 mln zł w tym: dofinansowanie

z samorządu województwa: 5,2 mln zł, dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki: 5,1 mln zł.

- Hala sportowo-widowiskowa przy ul. Bema - Koszt budowy 188,4 mln zł. Dofinansowanie: 56,4 mln zł, w tym: ze środków samorządu województwa: 29,1 mln zł, środki FRKF MSiT: 27 mln zł, środki Gminy Miasta Sopot: 300 000 zł.
- Hala tenisowa w przy ul. Przy Skarpie 4 (w kompleksie kortów tenisowych w Centrum Sportowo-Rekreacyjnym Przy Skarpie) - Łączny koszt budowy hali tenisowej z czterema kortami 5,7 mln zł, dofinansowanie ze środków FRKF - Ministerstwa Sportu i Turystyki - 2,8 mln zł.
- Rozbudowa, przebudowa i remont ośrodka campingowego Tramp wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Kujawskiej 14 - Koszt całkowity: 4,8 mln zł. Dofinansowanie zadania ze środków europejskich EFRR - 1,7 mln zł.

Kluby sportowe

Potencjał sportowy Torunia to blisko 200 organizacji sportowych. W ewidencji prowadzonej przez Wydział Ewidencji i Rejestracji UMT na dzień 30.06. 2014 r. zarejestrowane są 103 stowarzyszenia sportowe, w tym: 24 uczniowskie kluby sportowe i 79 klubów nieprowadzących działalności gospodarczej. Pozostałe stowarzyszenia sportowe znajdują się w ewidencji Krajowego Rejestru Sądowego.

Kluby sportowe uczestniczące w rozgrywkach ligowych na najwyższym poziomie

Klub	Dyscyplina	Klasa rozgrywek
Najwyższa klasa rozgrywek		
KST Unibax S.A.	żużel	ekstraliga żużlowa
MMKS Katarzynki	koszykówka kobiet	ekstraliga koszykówki kobiet
Miejski Klub Lekkoatletyczny	lekkoatletyka	ekstraklasa lekkoatletyczna
KS Pomorzanin	hokej na trawie	I liga HTR
Basket Toruń S.A.	koszykówka mężczyzn	ekstraliga koszykówki mężczyzn
KS-T Energa - Manekin	tenis stołowy	superliga tenisa stołowego
I liga		
Football Club Toruń	futsal	I liga futsalu
TKS-T Budowlani/Volley SA	siatkówka	I liga siatkówki kobiet
KST HSA	hokej	I liga hokeja na lodzie
niższe ligi		
Angels Toruń	futbol amerykański	II polska liga futbolu amerykańskiego
AZS UMK	koszykówka mężczyzn	II liga koszykówki mężczyzn
TKP Elana SA	piłka nożna	III liga piłki nożnej
UKS Budowlanka	siatkówka mężczyzn	III liga siatkówki

Wsparcie sportu młodzieżowego

W ramach rozstrzygnięć otwartych konkursów organizacje pozarządowe (kluby sportowe, międzyszkolne kluby sportowe, uczniowskie kluby sportowe) otrzymały dotacje:

- na organizowanie i prowadzenie działalności strictly sportowej m.in.: szkolenie sportowe, wynajem obiektów sportowych, udział w rozgrywkach, zawodach, turniejach oraz organizację imprez sportowych w Toruniu, zakup niezbędnego sprzętu sportowego;
- na dofinansowanie letnich obozów i zgrupowań sportowych w celu przygotowania zawodników do kolejnego sezonu sportowego, wydatki związane z wyżywieniem i noclegami zawodników. Liczba dofinansowanych zawodników wynosi rocznie ok. 1 500 młodych uzdolnionych sportowców.

Efekty szkolenia zawodników kategorii młodzieżowej - to udział toruńskich sportowców zarówno w konkurencjach indywidualnych jak i drużynowych we współzawodnictwie sportowym prowadzonym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, w Mistrzostwach Polski oraz w Mistrzostwach Europy i Świata. Zawodnicy poszczycić się mogą czołowymi pozycjami w rywalizacji krajowej (kadra olimpijska i narodowa), jak również znaczącymi osiągnięciami sportowymi w imprezach międzynarodowych: Mistrzostwa Świata, Europy.

Dofinansowanie działalności sportowej z zakresu sportu młodzieżowego - wybrane kluby sportowe

Klub sportowy	2010	2011	2012	2013	Przyznane dotacje (do VI 2014)	Razem
MKS „Sokoly”	245 320	327 680	341 870	359 250	308 410	1 582 530
TKS-T „Budowlani”	192 460	143 090	129 085	143 630	149 330	757 595
KS „Pomorzanin”	202 940	206 730	199 875	221 880	189 036	1 020 461
TKK „Pacific”	135 860	108 950	96 620	103 530	115 100	560 060
MKS „Axel”	111 840	121 625	153 200	170 355	175 710	732 730
AZS UMK Toruń	89 870	103 215	88 600	108 500	110 500	500 685
TKG Olimpijczyk	71 760	88 005	86 955	78 010	74 190	398 920
MKLA „Toruń”	96 340	73 530	88 105	86 550	94 600	439 125
KS-T Energia Manekin	29 320	18 700	39 120	39 350	59 890	186 380
MKS Włókniarz	70 540	80 710	83 660	100 040	1 009 112	444 062

Promocja miasta poprzez sport młodzieżowy

Uczestnictwo i sukcesy zawodników kategorii młodzieżowej - reprezentantów Torunia - w zawodach najwyższej rangi, w tym mistrzostwach Polski, Europy i świata to świetna wizytówka Torunia w kraju i za granicą oraz doskonała reklama i promocja naszego miasta. Promocja obejmowała m.in. umieszczenie herbu Torunia na strojach sportowych, używanie nazwy Toruń w wypowiedziach, wywiadach, informowanie o współpracy z miastem we wszystkich materiałach.

Miejskie dofinansowanie dla toruńskich młodzieżowych klubów sportowych w latach 2010-2014

Zadania z zakresu sportu młodzieżowego	2010	2011	2012	2013	Plan 2014
Dotacja sport młodzieżowy	2 100 000	1 967 401	2 191 926	2 438 595	2 850 000
Promocja miasta poprzez sport młodzieżowy	42 000	50 000	50 000	70 000	100 000
Dotacja młodzieżowe obozy sportowe	221 456	236 396	207 175	208 197	270 000
Razem sport młodzieżowy	2 363 456	2 253 797	2 449 101	2 716 792	3 220 000

Toruń w sportowych rankingach

Celem współzawodnictwa w ramach „Systemu Sportu Młodzieżowego” jest przyciągnięcie do sportu jak największej liczby młodych ludzi oraz wyselekcjonowanie talentów sportowych. Odzwierciedleniem zaangażowania środków gminnych oraz pracy sportowców i ich trenerów są wyniki współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży w kolejnych latach.



Wyniki współzawodnictwa sportowego prowadzonego przez ministerstwo sportu i turystyki w latach 2010-2013

System sportu młodzieżowego			
Rok	Liczba sklasyfikowanych gmin	Lokata GMT w klasyfikacji	Łączna nota punktowa
2010	862	15	1 689,17
2011	876	15	1 598,35
2012	884	15	1 609,27
2013	889	15	1 695,33

Wysokie miejsce w tabeli rankingowej to dowód skuteczności upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży na terenie Torunia. Wśród toruńskich klubów, które w każdym roku uzyskują wysokie pozycje w rankingu Systemu Sportu Młodzieżowego prowadzanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki należy wyróżnić m.in.: TKK Pacific Toruń – kolarstwo, TKS-T Budowlani Toruń – szermierka, AZS UMK Toruń – wioślarstwo, KS Pomorzanie Toruń – hokej na trawie i boks, KS-T Energa-Manekin Toruń – tenis stołowy, TKG Olimpijczyk Toruń – akrobatyka, MKS Sokoły Toruń – hokej na lodzie, MKLA Toruń – lekkoatletyka.

Wsparcie sportu na najwyższym poziomie rozgrywek

Działając na podstawie ustawy o sporcie z dnia 25 czerwca 2010 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 857) Rada Miasta Torunia w dniu 4 listopada 2010 r. podjęła uchwałę Nr 936/10 w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu przez Gminę Miasta Toruń. Wprowadzono nowe regulacje prawne dotyczące finansowania sportu w Toruniu. Główną formą finansowania przez miasto klubów sportowych prowadzących rozgrywki na najwyższym poziomie są otwarte konkursy ofert na wykonanie zadań Gminy Miasta Toruń w zakresie sportu na najwyższym poziomie rozgrywek. Zadania w zakresie rozwoju sportu wyczyno-

wego w kategorii senior - sportu na najwyższym poziomie rozgrywek są realizowane przez kluby sportowe poprzez organizację przedsięwzięć obejmujących: szkolenie sportowe, udział w rozgrywkach ligowych na szczeblu krajowym, udział we współzawodnictwie sportowym. Dodatkowo kluby tworzą warunki sprzyjające rozwojowi sportu poprzez promocję sportu i aktywnego stylu życia oraz umożliwienia dostępu do różnorodnych form sportowej aktywności jak największej liczbie mieszkańców poprzez:

- prowadzenie treningów specjalistycznych dla osób uzdolnionych sportowo
- prowadzenie otwartych zajęć sportowo - rekreacyjnych ogólnodostępnych dla mieszkańców Torunia
- prowadzenie otwartych spotkań z mieszkańcami Torunia
- prowadzenie akcji edukacyjnych z udziałem mieszkańców Torunia
- organizację otwartych spotkań ze znanymi toruńskimi sportowcami
- organizację spotkań ligowych na najwyższym poziomie rozgrywek, zapewniając mieszkańcom w sposób bierny (jako kibice) możliwość udziału w wydarzeniach sportowych na najwyższym poziomie rozgrywek.

Dofinansowanie przeznaczone jest na pokrycie kosztów działalności szkoleniowej, organizację zgrupowań i rozgrywek ligowych oraz udział w imprezach sportowych i zawodach wysokiej rangi. W latach 2010-2014 na dofinansowanie sportu na najwyższym poziomie rozgrywek przeznaczono następujące środki:

- 2010 – 3,5 mln zł
- 2011 – 2,9 mln zł
- 2012 – 4,2 mln zł
- 2013 – 4,3 mln zł
- 2014 – 3,5 mln zł.

W latach 2010-2014 dotacje otrzymały następujące kluby sportowe:

Klub sportowy	Dyscyplina	2010	2011	2012	2013	2014	Razem
Klub Sportowy Toruń Hokejowa Spółka Akcyjna (obecnie)	hokej na lodzie	870 000	650 000	950 000	715 000	580 000	3 765 000
Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy Katarzynki	koszykówka kobiet	840 000	550 000	750 000	950 000	650 000	3 740 000
Toruński Klub Piłkarski Elana SA	piłka nożna	620 000	540 000	908 000	700 000	200 000	2 968 000
Klub Sportowy Toruń Unibax	żużel	400 000	450 000	400 000	300 000	300 000	1 850 000
Basket Toruń SA	koszykówka	180 000	190 000	380 000	679 000	550 000	1 979 000
Toruński Klub Sportowo-Turystyczny Budowlani Volley S.A.	piłka siatkowa kobiet	200 000	120 000	250 000	380 000	300 000	1 250 000
Klub Sportowy Pomorzanin	hokej na trawie	200 000	180 000	254 000	193 000	190 000	1 017 000
Klub Sportowo – Turystyczny Energa Manekin	tenis stołowy	60 000	80 000	140 000	140 000	270 000	690 000
Akademicki Związek Sportowy UMK	wioślarstwo (a od 2014 również koszykówka mężczyzn)	93 000	65 000	86 000	102 000	135 000	481 000
Toruński Klub Kolarski Pacific	kolarstwo	0	35 000	30 000	70 000	80 000	215 000
Klub Sportowy Marwit/Football Club	futsal	20 000	20 000	30 000	65 000	115 000	215 000
Miejski Klub Lekkoatletyczny Toruń	lekkoatletyka	7 000	20 000	10 000	36 000	55 000	128 000
pozostałe kluby Angels Toruń TKK Kumade Grupa Falco UKS Budowlanka MKP Toruńczyk	futbol amerykański karate motoparalotniarstwo siatkówka mężczyzn pływanie	3 000	0	11 000	20 000	25 000	63 000

Organizacja sportu szkolnego

Organizacja sportu szkolnego jest zadaniem stałym i corocznym. W imprezach, zawodach i rozgrywkach organizowanych przez miasto uczestniczą przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne. W prezentowanym okresie nastąpiło wiele zmian w toruńskim sporcie szkolnym. Do tych najważniejszych zaliczyć należy wprowadzenie jednolitego i przejrzystego regulaminu współzawodnictwa, powrót do gminnego kalendarza imprez sportowych – odrębnego dla każdego poziomu nauczania, wprowadzenie 4 – poziomowej klasyfikacji, zastąpienie nagród rzeczowych finansowymi, modyfikację systemu rozgrywek oraz włączenie do współzawodnictwa przedszkoli i szkół niepublicznych. Te wszystkie zmiany i nowe rozwiązania z roku na rok przekładają się na znaczny wzrost zainteresowania udziałem w zawodach wśród najmłodszych sportowców i nauczycieli. Od roku szkolnego 2013/2014 rozgrywki prowadzone są pod nazwą: Toruńska Olimpiada Przedszkoli i Szkół. Podczas roku szkolnego uczniowie uczestniczą w ok. 500 zawodach sportowych: indywidualnych, zespołowych, ligach i olimpiadach. Łącznie we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży podczas roku szkolnego udział bierze ok. 11.000 uczniów i przedszkolaków. Największym zainteresowaniem wśród uczniów cieszą się zawody lekkoatletyczne, turniej „Jestem sprawny, sprawny miś”, zawody pływackie, piłkarskie i unihokej. Wśród przedszkoli olimpiady ogólnospornościowe.

Za udział we współzawodnictwie sportowym prezydent Torunia każdego roku przyznaje nagrody finansowe dla szkół z przeznaczeniem na zakup sprzętu sportowego. Roczna pula wynosi 82.500 zł. Ponadto za

udział w konkretnych zawodach uczniowie otrzymują puchary, dyplomy, medale i sprzęt sportowy.

Miasto finansuje następujące wydatki związane z organizacją i funkcjonowaniem toruńskiego sportu szkolnego: wynagrodzenia koordynatorów współpracujących z Urzędem Miasta w zakresie przeprowadzania zawodów, koszty sędziowania, obsługi technicznej i zabezpieczenia medycznego, zakup pucharów medali, dyplomów, sprzętu sportowego, a także refundacje dojazdów na zawody wojewódzkie.

Wypracowany przez Urząd Miasta oraz nauczycieli toruńskich szkół model organizacji sportu szkolnego został dostrzeżony oraz bardzo dobrze oceniony przez inne miasta, które wystąpiły z prośbą o udostępnienie informacji i dokumentacji dotyczącej tego modelu.



Ponadto podczas letnich wakacji miasto realizuje program Sportowe Lato. Jest to coroczny program licznych zajęć i imprez sportowo – rekreacyjnych organizowanych w okresie letnim (czerwiec – sierpień). Akcja skierowana jest przede wszystkim do dzieci i młodzieży pozostającej w mieście podczas wakacji. Celem niniejszego przedsięwzięcia jest stworzenie możliwości aktywnego i bezpiecznego spędzenia wolnego czasu. Sportowe Lato to również propagowanie sportu i szeroko rozumianej rekreacji wśród najmłodszych mieszkańców naszego miasta. Imprezy odbywają się w całym mieście, z wykorzystaniem większości obiektów sportowych i terenów sportowo – rekreacyjnych. W latach 2010-2014 na te cele miasto przeznaczyło łącznie ok. 1,135 mln zł, w tym:

- 2010 – 188 500 zł
- 2011 – 200 069 zł
- 2012 – 193 644 zł
- 2013 – 258 215 zł
- 2014 – 293 000 zł.

Najważniejsze imprezy sportowe

2010

- 2010 FIM Toruń Speedway Grand Prix of Poland Maraton Metropolii Bydgoszcz – Toruń Eliminacje do Mistrzostw Świata „Strong Man”
- 16. Międzynarodowy Turniej Tenisowy Kobiet „Bella CUP”
- „Plaża Gotyku” – Eliminacje do Finału MP w Siatkówce Piłkowej Kobiet i Mężczyzn „Extreme Summer”
- Międzynarodowy Turniej Nadziei Olimpijskich – hokej na lodzie do lat 16
- Międzynarodowy Turniej Bokserski im. Z. Krygiera
- Mistrzostwa Polski Młodzików w LA
- Mistrzostwa Polski w Duathlonie
- Międzynarodowy Turniej Hokeja na Lodzie „Sponsor Cup”
- Międzynarodowy Turniej Miast w Piłce Nożnej im. K. Kamińskiego

Łączne środki przeznaczone na imprezy sportowe i wymianę zagraniczną: 559 840 zł

2011

- Mistrzostwa Polski Juniorów w Lekkiej Atletyce
- Mistrzostwa Polski Seniorów i Juniorów w Wielobojach Lekkoatletycznych
- Mistrzostwa Polski Juniorów w Koszykówce
- Halowe Mistrzostwa Polski Juniorów w Hokeju na Trawie

- Drużynowe Mistrzostwa Europy GALEA do lat 18 w tenisie ziemnym
- Mistrzostwa Świata w akrobacji szybowcowej
- 17. Międzynarodowy Turniej Tenisowy Kobiet „Bella CUP”
- „Plaża Gotyku” – Toruń 2011
- Puchar Europy w Wielobojach Superliga Toruń 2011
- Maraton MTB „Mazovia MTB Maraton”
- Towarzyski Turniej Piłki Nożnej Miast Partnerskich „Toruń – Pampeluna 2011”
- 2011 FIM Enea Toruń Speedway Grand Prix of Poland.

Łączne środki przeznaczone na imprezy sportowe i wymianę zagraniczną: 2,9 mln zł

2012

- Program Toruń 2012 – cykl imprez związanych z „EURO 2012”
 - „Plaża Gotyku” – Toruń 2012
 - Mazovia MTB – Toruń 2012
 - Mistrzostwa Polski Juniorek w Boksie
 - Mistrzostwa Polski Juniorów w Tenisie Stołowym
 - Mistrzostwa Polski Dzieci i Młodzieży w Skokach przez Przeszkody
 - Ćwierćfinał Mistrzostw Polski Juniorów w Piłce Siatkowej
 - Jeździeckie Mistrzostwa Polski Amatorów w Skokach przez Przeszkody
 - 18. Międzynarodowy Turniej Tenisowy Kobiet „Bella Cup”
 - Mistrzostwa Polski Freestyle Motocross „SILLZ UP 2012”
 - FIM Toruń Speedway Grand Prix of Poland
- Łączne środki przeznaczone na imprezy sportowe i wymianę zagraniczną: 2,2 mln zł

2013

- Mistrzostwa Europy w Siermierce do lat 23
- XII Międzynarodowe Zawody w Łyżwiarstwie Figurowym Mentor Nestle Nesquik Cup
- Mistrzostwa Polski Dzieci i Młodzieży w Skokach przez Przeszkody
- Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w Hokeju na Lodzie
- Międzynarodowy Turniej w Hokeju na Lodzie „Sponsor Cup”
- Mistrzostwa Polski Seniorów w Lekkiej Atletyce
- Mazovia MTB Maraton
- Mistrzostwa Polski Freestyle Motocros „SKILLZ UP 2013”
- Kartingowe Mistrzostwa Polski - Puchar ROK CUP Poland, Rotax Max Challenge Polska
- XXIII Mistrzostwa Polski Weteranów Lekkiej Atletyki

- 19. Międzynarodowy Turniej Tenisowy Bella Cup 2013
- Eurosport Speedway Best Pairs
- Międzynarodowy Turniej Koszykówki Kobiet im. M. Dydek
- Międzynarodowy Turniej Bokserski im. Z. Krygiera
- 47. Mistrzostwa Polski w Akrobacji Samolotowej
- Organizacja Pucharów Polski w szermierce : Puchar Polski Juniorów we florecie kobiet i mężczyzn, II Puchar Polski Juniorów we florecie kobiet i mężczyzn, Ogólnopolski Turniej dzieci we florecie dziewcząt i chłopców
- Toruń FIM Speedway Grand Prix of Poland.
Łączne środki przeznaczone na imprezy sportowe i wymianę zagraniczną: 2,5 mln zł

2014

- Mentor Nestle Nesquik Cup 2014
- Halowe Mistrzostwa Polski w Tenisie Ziennym do 21 lat
- Speedway Best Pairs CUP
- Run To Run 10 km
- Mazovia MTB Maraton
- Międzynarodowe Motorowodne Mistrzostwa Polski Toruń 2014
- Międzynarodowy Turniej im. dr. Makacewicza w Boksie
- Regaty Żeglarskie o Puchar PMT w kl. optymist w ramach Pucharu Polski w kl. OPT gr. B
- „Plaża Gotyku” Puchar Polski w siatkówce plażowej kobiet i mężczyzn
- Międzynarodowe Zawody Wędkarskie Europatreff 2014
- Finał Mistrzostw Polski Mężczyzn Hokeja na Trawie I ligi



- 20. Międzynarodowy Turniej Tenisowy Bella Cup 2014
- Mistrzostwa Polski Juniorów w Lekkoatletyce.

Imprezy organizowane po 1 lipca 2014

- Puchar Europy w Wielobojach LA ECCE 2014
- Międzynarodowy Turniej Towarzyski oraz mecz reprezentacji Polski koszykarzy w eliminacjach Euro Basket 2015
- 71. Tour de Pologne UCI World Tour
- Mistrzostwa Europy w Speedrowerze
- 19 Rajdowe Samolotowe Mistrzostwa Świata
- Speedway Grand Prix.
Planowane środki na imprezy sportowe i wymianę zagraniczną (plan): 3,45 mln zł.

Stypendia i nagrody dla sportowców

19 grudnia 2013 roku Rada Miasta Torunia uchwałą nr 683/2013 wprowadziła innowacyjne w skali kraju zmiany w przyznawaniu stypendiów i nagród. Zmiany obejmują:

- przyznawanie stypendium dla zawodników uprawiających dyscypliny olimpijskie;
- rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do wystąpienia z wnioskiem o przyznanie stypendium lub nagrody o kluby sportowe, których zawodnicy i trenerzy uczestniczą w rozgrywkach ligowych prowadzonych przez polskie lub wojewódzkie związki sportowe oraz sportowe spółki akcyjne w grach zespołowych i konkurencjach drużynowych. Zasada przyznawania stypendiów dla zawodników gier zespołowych jest korzystnym rozwiązaniem dla zespołów seniorskich występujących w ligach wojewódzkich i państwowych, to finansowa stabilizacja dla zawodników i szansa na zbudowanie silnej drużyny.
- ustalenie zasady wyliczania wysokości środków przeznaczonych na stypendia w grach zespołowych dla sportów o szczególnym znaczeniu dla Gminy Miasta Toruń
- wprowadzenie nagrody zbiorowej dla zespołu lub drużyny za: udział w Pucharach Europejskich lub Światowych, zdobycie medalu w Mistrzostwach Polski, za awans do wyższej klasy rozgrywek, za udział w play off. Jest to instrument motywacyjny dla zawodników do osiągania coraz to lepszych wyników sportowych

Oczekiwany rezultatem wprowadzonych zmian jest wzrost poziomu wyników sportowych, większa promocja Torunia w kraju i zagranicą oraz szersza popularyzacja aktywnego i sportowego trybu życia wśród mieszkańców miasta.

Stypendia sportowe w latach 2010-2014

- 2010 – 60 zawodników otrzymało łącznie 330 178 zł
- 2011 – 61 zawodników otrzymało łącznie 331 801 zł
- 2012 – 64 zawodników otrzymało łącznie 365 530 zł
- 2013 – 78 zawodników otrzymało łącznie 368 548 zł
- 2014 – 188 zawodników otrzymało łącznie 3,1 mln zł.

W latach 2010-2014 na stypendia sportowe przeznaczono w sumie 4,5 mln zł. Wsparcie otrzymało 451 osób.

Nagrody i wyróżnienia

W latach 2010-2014 na nagrody i wyróżnienia przeznaczono w sumie 1,9 mln zł. Wyróżnienia otrzymało 1197 osób.

2010

213 nagrodzonych zawodników w tym: 136 kat. młodzieżowa, 70 kat. seniorska, 7 kat. weteran, 17 trenerów, 6 działaczy sportowych. Kwota przeznaczona na nagrody i wyróżnienia 318 374 zł.

2011

229 nagrodzonych zawodników w tym: 171 kat. młodzieżowa, 58 kat. seniorska, 17 trenerów

10 działaczy sportowych. Kwota przeznaczona na nagrody i wyróżnienia 329 910 zł.

2012

230 nagrodzonych zawodników w tym: 170 kat. młodzieżowa, 56 kat. seniorska, 4 kat. weteran, 18 trenerów, 4 działaczy sportowych. Kwota przeznaczona na nagrody i wyróżnienia 340 000 zł.

2013

195 nagrodzonych zawodników w tym: 135 kat. młodzieżowa, 57 kat. seniorska, 3 kat. weteran, 20 trenerów,

7 działaczy sportowych. Kwota przeznaczona na nagrody i wyróżnienia 339 810 zł.

2014

203 nagrodzonych zawodników w tym: 119 kat. młodzieżowa, 75 kat. seniorska, 9 kat. weteran, 20 trenerów, 8 działaczy sportowych. Kwota przeznaczona na nagrody i wyróżnienia (plan) 594 600 zł.

Innowacją 2014 roku jest nagradzanie zespołów biorących udział w rozgrywkach na najwyższym poziomie, tj. za zdobycie medalu, awans do fazy play off, lub kwalifikację do Pucharów Europejskich

- zespół koszykówki mężczyzn AZS UMK Consus PBDI Toruń
- zespół siatkówki kobiet TKS-T Budowlani Budlex Toruń
- zespół hokeja na lodzie Nesty Toruń
- zespół koszykówki kobiet Energa Toruń
- zespół koszykówki mężczyzn Polski Cukier Siden Toruń
- zespół hokeja na trawie KS Pomorzanie Toruń

Spółki miejskie

4 listopada 2010 r. Rada Miasta Torunia utworzyła Toruńską Infrastrukturę Sportową Sp. z o.o. Zadaniem spółki jest realizacja celu publicznego w zakresie budowy obiektów sportowych i administrowanie nimi m.in. poprzez wybór zewnętrznych operatorów i nadzór nad świadczonymi przez nich usługami. Gmina Miasta Toruń na mocy umowy nr 2/2011 z 6 lipca 2011 r. powierzyła spółce obowiązki wynikające z postanowień wszelkich umów zawieranych z wykonawcami realizującymi zadanie inwestycyjne pn. „Budowa hali sportowo – widowiskowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Bema w Toruniu”.



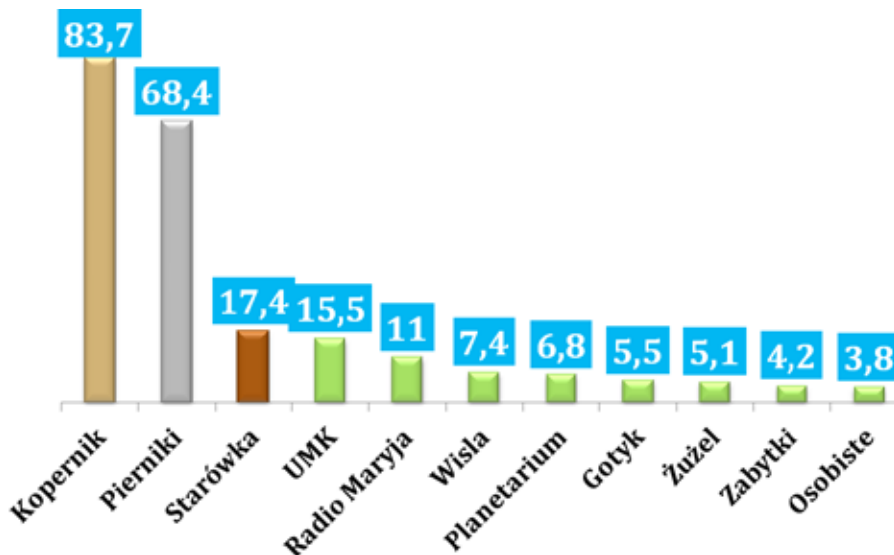


**Miasto turystyczne
Toruń**

Toruń od lat niezmiennie kojarzony jest przede wszystkim z Mikołajem Kopernikiem i piernikami. Jest jednym z nielicznych miast w Polsce, które budzi tak silne i pozytywne skojarzenia. To właśnie wokół tych motywów na przestrzeni ostatnich lat skupiały się działania promocyjne miasta. Mikołaj Kopernik jest ikoną Torunia rozpoznawalną na całym świecie,

łącznie z turystami z Dalekiego Wschodu, gdzie postać astronoma cieszy się dużym poważaniem. Na terenie Torunia odradza się również tradycja wypiekania pierników. Powstają kolejne zakłady rzemieślnicze wytwarzające pierniki oraz miejsca przeznaczone dla turystów, których głównym zadaniem jest kultywowanie tradycji piernikarskich Torunia.

Z czym Toruń kojarzy się turystom z kraju?



Turyści w Toruniu

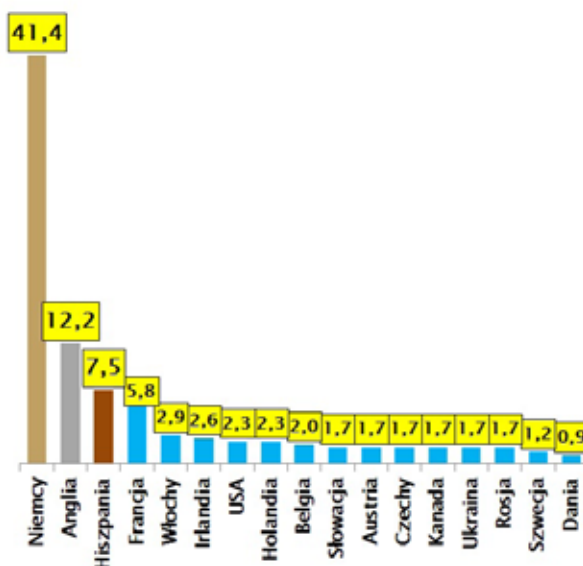
80% turystów odwiedzających Toruń stanowią Polacy. Najczęściej w naszym mieście pojawiają się mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego, pomorskiego i wielkopolskiego.

Wśród turystów z zagranicy nadal dominują goście z Niemiec. Popularność Torunia wśród naszych zachodnich sąsiadów wynika z jego dostępności terytorialnej i historii. Toruń może również liczyć na dobrą reklamę w Niemczech. Tamtejsza prasa od lat przedstawia nasze miasto jako miejsce, które w czasie podróży do Polski trzeba zobaczyć.

Skąd przyjeżdżają do nas polscy turyści?



Skąd przyjeżdżają do nas zagraniczni turyści?



Duże znaczenie dla ruchu turystycznego ma obecność Torunia na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO. Toruń może pochwalić się doskonale zachowaną starówką, która w ciągu ostatnich kilku lat przeszła kolejny etap rewitalizacji. Odwiedzający nas turyści podkreślają przede wszystkim niepowtarzalną atmosferę miasta.

Opisane atuty powodują, że Toruń jest jednym z najważniejszych miejsc na mapie Polski pod kątem turystów zagranicznych. Dobre efekty przynoszą wizyty studyjne przygotowywane przez Urząd Miasta Torunia z Polską Organizacją Turystyczną. Co roku Toruń gości wielu dziennikarzy i przedstawicieli biur podróży, którzy mają okazję poznać walory miasta.

Ruch turystyczny

Wraz z rosnącą ilością miejsc noclegowych wzrasta liczba turystów odwiedzająca miasto. W skali roku Toruń jest odwiedzany, przez około 1,7 mln turystów. Statystyczny turysta wydaje w Toruniu ok. 270 zł. W ostatnich latach znacznie wydłużył się sezon turystyczny w mieście.

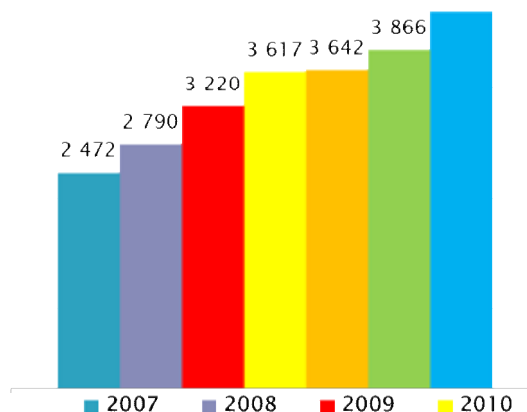
Obecnie trwa on od początku kwietnia do końca października. Zmianie uległo również natężenie ruchu turystów w poszczególne dni tygodnia. Od wiosny do późnego lata obserwuje się wyraźny wzrost ruchu weekendowego na który składają się głównie rodziny i grupy znajomych. Ruch biznesowy nadal jest najwyższy od wtorku do czwartku.

Baza noclegowa

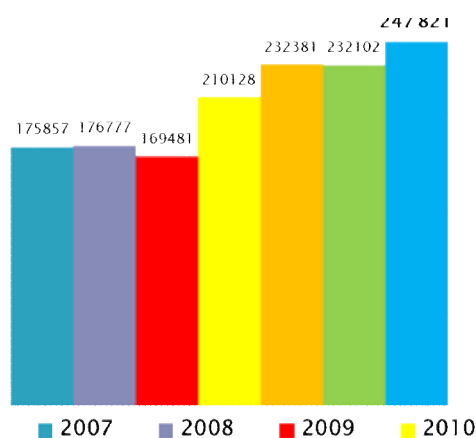
Ostatnie lata przyniosły dynamiczny rozwój toruńskiej bazy noclegowej. Rosnący potencjał turystyczny miasta przyciąga prywatnych inwestorów, czego efektem są nowe obiekty noclegowe. Powstają zarówno duże czterogwiazdkowe hotele, jak i małe przytulne apartamenty.

Doczekaliśmy się również zupełnie nowej jakości na toruńskim campingu Tramp, który został gruntownie przebudowany i zmodernizowany. Nowo powstałe obiekty dają coraz większe możliwości organizowania spotkań i konferencji. W połączeniu z wyjątkowością miejsca jakim jest Toruń oraz dogodną lokalizacją na mapie Polski miasto wyrasta na coraz mocniejsze w tym względzie.

Ilość miejsc noclegowych wg OIT



Ilość osób nocujących w Toruniu wg OIT



Informacja turystyczna

Ośrodek Informacji Turystycznej przekazuje corocznie dziesiątki tysięcy darmowych materiałów o Toruniu. Instytucja dysponuje ulotkami w kilkunastu językach i mapkami. Część materiałów jest finansowana przez sponsorów. Strona internetowa OIT (także w wersji mobilnej) umożliwia dokonywanie rezerwacji online miejsc noclegowych, co okazuje się bardzo dużym ułatwieniem dla internautów. Ośrodek jest również odpowiedzialny za informacje ukazujące się w infokiosku znajdującym się na Rynku Staromiejskim. Sprawne korzystanie z infokiosku umożliwia dedykowana aplikacja. OIT jest również odpowiedzialny za przygotowanie i obsługę prezentacji Torunia na targach i imprezach promocyjnych realizowanych w kraju i zagranicą.

Strategia rozwoju turystyki dla miasta Torunia

W 2012 roku zaktualizowano „Strategię rozwoju turystyki dla miasta Torunia na lata 2013-2020”. Dokument określa wizję oraz priorytety rozwoju turystyki w Toruniu. Jednym z celów strategii jest zapewnienie spójności pomiędzy działaniami lokalnego samorządu oraz jednostek powiązanych z turystyką w mieście.

Promocja turystyczna: wybrane działania

Toruńska Strefa Kibica Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 w Toruniu

„Euro Street Art 2012” – konkurs graffiti, Małe EURO Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Impreza dedykowana gimnazjalistom z naszego województwa, rozgrywana na boiskach Orlik 2012 w Toruniu, Grand Prix Torunia w Piłkarzykach 2012, Euro Piknik, mecz kibice irlandzcy kontra kibice toruńscy, Toruń miastem sportu – wystawa fotograficzna, Sport w sztuce XX wieku ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu, EURO piernikiem pachnące – warsztaty edukacyjne na wystawie „Świat toruńskiego piernika”.

Pociągi turystyczne Piernik i Ko-Piernik

Ciągnięte przez parowóz O149 z wolsztyńskiej parowozowni pociągi odwiedziły gościnne miasta województwa kujawsko-pomorskiego. Wraz samorządowymi partnerami z Torunia, Trzemeszna, Chełmży, Unisławia i Ostromecka przygotowano wiele atrakcji dla pasażerów. W ramach akcji dla uczestników przygotowano koncerty, inscenizacje historyczne, poczęstunki i kiermasze, wycieczki z przewodnikami.

Wydawnictwa

„Welcome to Toruń & Kujawsko-Pomorskie” – kwartalnik wydawany na zlecenie gminy. Dystrybucja w Polsce i za granicą podczas międzynarodowych targów turystycznych (m.in. w Berlinie, Londynie, Moskwie, Pekinie, Warszawie, Poznaniu, Gdańsku). W Polsce wydawnictwo wysyłane jest również do ośrodków informacji turystycznej, izb handlowych, hoteli oraz dystrybuowane jest podczas konferencji, zjazdów.

Środki unijne na promocję turystyczną Torunia

W latach 2010-2013 gmina pozyskała z UE ok. 630 000 zł na promocję turystyczną gminy poprzez m.in. udział w imprezach targowych i promocję produktu

markowego. W roku 2014 miasto pozyskało kolejne 221 000 zł.

Święto Piernika

W dniach 6-7 września odbyło się Święto Piernika. Impreza uczciła 250-lecie Fabryki Cukierniczej „Kopernik”. W warsztatach pieczenia pierników, pokazach, koncertach i piernikowych zabawach wzięły udział tysiące osób. Święto rozpoczęło się w Muzeum Etnograficznym gdzie odbywały się pokazy obróbki ziaren zbóż, domowych sposobów wyrobu mąki, różnych sposobów ważenia i ekspozycji wag, różnych form transportu, pokazy przy wiatraku: pokaz obrotu wiatraka, wciąganie worków ze zbożem i inne, pokazy przy młynie wodnym – demonstracja urządzeń, praca windy, egzamin czeladniczy. Dodatkowo stoiska pszczelarzy: hodowla pszczoł, pozyskiwanie i przechowywanie miodu: ekspozycja bartnictwa, różne typy uli, sprzęt pszczelarski, bartnik opowiadający o hodowli pszczoł, pokaz odlewania świec z wosku pszczelego. Uczestnicy święta mieli możliwość skorzystania z oferty stoisk handlowych oferujących miód i świece z wosku pszczelego, drewniane naczynia, plecionki ze słomy, naczynia bednarskie, sprzedaż mąki na pierniki. Dla dzieci przygotowane zostały atrakcje na placach zabaw. Na scenie usytuowanej na Rynku Staromiejskim odbywały się występy artystyczne. Prezentowali się artyści z Teatru Baj Pomorski, z Małej Rewii, Toruńskiej Orkiestry Symfonicznej, zespoły taneczne a gwiazdą imprezy był zespół Afromental. Tropiciele przygód mieli okazję rywalizować w grze miejskiej „Na tropie piernika”. Zorganizowane zostały warsztaty wypiekania i zdobienia pierników oraz robienia piernikowej biżuterii i ozdób. Impreza finansowana była ze środków GMT przy wsparciu finansowym i rzeczowym F.C. Również Urząd Marszałkowski wsparł finansowo organizację święta. Święto Piernika realizowane było z F.C. „KOPERNIK” oraz: Muzeum Okręgowym, Muzeum Etnograficznym i Teatrem Baj Pomorski.



Toruńskie zabytki

W grudniu 2012 r., który został ogłoszony Rokiem Toruńskich Zabytków, minęła 15. rocznica obecności zespołu staromiejskiego Torunia na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO. Wydarzenie to uświetniły koncerty i wieczorny pokaz światło-dźwięk na fasadzie Ratusza Staromiejskiego. Najważniejszym jednak uhonorowaniem jubileuszu jest niespotykana dotąd skala prac konserwatorskich i restauratorskich, jakie udało się zrealizować w Toruniu w ostatnich latach przy udziale funduszy unijnych.

Gmina Miasta Toruń skutecznie wykorzystwała okres programowania 2007-2013, szukając dotacji w różnych źródłach i pozyskując łącznie kilkadziesiąt milionów środków zewnętrznych na takie projekty, jak: „Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO”, „Toruń - Hanza nad Wisłą” czy zadania ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Torunia na lata 2007-2015, które były współfinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Pozwoliło to na odnowę kilkudziesięciu cennych obiektów, obszarów i ulic.

Dotacje konserwatorskie

Podobnie jak w latach ubiegłych miasto wspomagało właścicieli i administratorów w renowacji zabytkowych budynków, udzielając im dotacji na prace restauratorsko-konserwatorskie przy szczególnie cennych obiektach i detalach. Umożliwia to uchwała nr 588 Rady Miasta Torunia z 16 września 2004 r. (z późniejszymi zmianami), która jako cel takiej pomocy wskazuje: ratowanie najbardziej wartościowych i zagrożonych elementów zabytkowej architektury zespołu staromiejskiego i historycznych przedmieść Torunia, przyspieszenie efektu i kompleksowość tych prac, a także ich zgodność z warunkami konserwatorskimi. Wszystko to służy poprawie wizerunku i zwiększeniu atrakcyjności Torunia.

O dotacje mogą się ubiegać osoby fizyczne i jednostki organizacyjne będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru, albo posiadające taki zabytek w trwałym zarządzie. Dotacja może wynieść do 50 proc. nakładów koniecznych na wykonanie prac, a jeśli zabytek ma wyjątkowa wartość historyczną, artystyczną czy naukową lub wymaga złożonych technologicznie prac konserwatorskich, restauratorskich albo robót budowlanych, dotacja może być udzielona w wysokości do 100 proc. koniecznych nakładów. Wysokość puli na dotacje jest ustalana corocznie w budżecie miasta, a w przypadku dotacji wieloletnich - w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Udzielenie dotacji może nastąpić po złożeniu przez właściciela lub posiadacza zabytku wniosku w tej sprawie w Urzędzie Miasta Torunia - Biurze Miejskiego Konserwatora Zabytków. Wnioski składa się:

- w przypadku prac, które zakończone zostaną w danym roku budżetowym - do 28 lutego tego roku;
- w przypadku prac trwających dłużej niż rok - do 30 maja roku, w którym dotacja ma być udzielona, w sytuacji posiadania przez gminę niezbędnych środków finansowych, zapisanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej;
- w przypadku prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych dla ratowania zabytków zniszczonych wskutek klęsk żywiołowych (np. pożar, powódź, huragan) lub zdarzeń losowych - niezwłocznie, w sytuacji posiadania przez gminę niezbędnych środków.

Zestawienie dotacji konserwatorskich udzielonych w latach 2010-2014

Rok	Liczba zadań	Kwota dotacji (zł)
2010	15	557 466 zł
2011	24	993 360 zł
2012	23	752 026 zł
2013	18	889 730 zł
2014	19	900 000 zł
Razem:	99	4 092 583 zł

Ważniejsze realizacje z dotacjami miejskimi

2010

- Żeglarska 7 - kontynuacja adaptacji kamienicy na Muzeum Diecezjalne: przygotowanie do ekspozycji gotyckiej studni i hipokaustum, wykonanie schodów, renowacja i konserwacja gotyckich ścian - 36 000 zł.
- Podmurna 4, Dwór Mieszczański - wymiana ceramicznego pokrycia dachowego, wymiana elementów konstrukcyjnych dachów, remont więźby z przeznaczeniem na zakup dachówki ceramicznej - 46 984 zł.
- Rabiańska 8 - prace konserwatorskie fasady; wykonanie drewnianych drzwi wejściowych - 49 763 zł.
- Rynek Staromiejski 4 - prace remontowo - konserwatorskie dachu, wzmocnienie posadowienia więźby, zabezpieczenie elementów drewnianych - 50 000 zł.
- Wysoka 16 - wymiana pokrycia dachowego - 36 886 zł.
- Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Kaszczorku - wykonanie przeglądu pokrycia dachowego i obróbek blacharskich, odkrywek tynków, przebudowa okien witrażowych, założenie izolacji pionowej i drenażu fundamentów - 45 000 zł.

- Wysoka 15 - remont i konserwacja elewacji - odtworzenie detalu arch., konserwacja metalowych konsol, fundamentów z wykonaniem izolacji - 40 000 zł.
- Kościół pw. św. ap. Piotra i Pawła w Toruniu - ołtarz św. Franciszka, ołtarz św. Antoniego (wykonanie pełnej dokumentacji fotograficznej i opisowej oraz wizualizacji obiektów w oparciu o technologię „wirtualnej rzeczywistości”. Badanie chemiczne i stratygraficzne warstwy malarskiej. Konserwacja ołtarzy: architektura, rzeźby, ornamenty, obrazy) - 60 000 zł.
- Piekary 35,37,39 - konserwacja elewacji od strony zachodniej wraz z detalem architektonicznym; renowacja okien; naprawy dekarские - 75 833 zł.
- Warszawska 2 - wzmocnienie konstrukcji budynku i izolacja fundamentów - 40 000 zł.
- Kopernika 21 - remont pokrycia ceramicznego dachu kamienicy - 43 000 zł.
- Kościół pw. Chrystusa Króla - wymiana pokrycia wieżyczek, wymiana pokrycia dachu płaskiego i położenie izolacji termicznej, wymiana obróbek blacharskich - 47 526 zł.
- Baszta Żuraw Bulwar Filadelfijski 6 - prace konserwatorsko-remontowe ceglanych elewacji baszty - 44 000 zł.
- Bydgoska 40 - renowacja ceramicznego i papowego pokrycia dachu - 41 396 zł.
- Łazienna 13 - konserwacja fragmentu stropu polichromowanego, drzwi, polichromii ściennej - 20 000 zł.
- Żeglarska 7 - przywrócenie kamiennej posadzki w pomieszczeniach parteru - 88 000 zł.
- Wyposażenie cerkwi prawosławnej pw. św. Mikołaja – konserwacja ikony „Modlitwa w Ogrójcu” w drewnianej ramie, krzyża z ikoną Chrystusa Ukrzyżowanego, ikony Trójcy Świętej Starotestamentowej, ikony Ecce Homo, części ikonostasu - ikony „Ostatnia Wieczerza” - 42 000 zł.
- Kościół pw. Chrystusa Króla - naprawa interwencyjna kopuły kościoła po pożarze - 70 000 zł

2011

- Łazienna 6 - remont więźby dachowej i stropu poddasza - 65 000 zł.
- Rynek Staromiejski 20 - badania, program prac i konserwacja polichromowanych stropów oraz obrazu plafonowego - 45 000 zł.
- Kościół pw. św. ap. Piotra i Pawła - konserwacja dwóch ołtarzy bocznych - 40 000 zł.
- Kościół prawosławny św. Mikołaja - prace konserwatorskie i restauratorskie przy ikonostasie i elementach wyposażenia cerkwi - 35 000 zł.
- Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego - rewitalizacja elewacji i fundamentów kościoła - 60 000 zł.
- Kościół pw. św. Katarzyny - prace renowacyjno - konserwatorskie we wnętrzu kościoła - 130 000 zł.
- Mickiewicza 61 - wykonanie rekonstrukcji części detalu architektonicznego w formie odlewów - 35 000 zł.
- Kr. Jadwigi 9 - prace konserwatorsko-remontowe dachu i elewacji kamienicy - 35 000 zł.
- Św. Katarzyny 4 - remont dachu i elementów ozdobnych elewacji - 38 453 zł.
- Katedra - prace konserwatorskie elewacji kościoła - ściana zachodnia kruchty północnej, klatka schodowa - 188 000 zł.
- Żeglarska 7 - kontynuacja prac adaptacyjnych kamienicy - przygotowanie konserwacji kamiennej posadzki z odtworzeniem w pomieszczeniach gotyckiej piwnicy - 50 000 zł.
- Kościół pw. Chrystusa Króla - remont i zmiana pokrycia dachu kościoła: demontaż istniejącego pokrycia kopuły dachu i izolacja termiczna; wykonanie nowej izolacji termicznej na kopule dachu; ułożenie nowego pokrycia z blachy tytanowo-cynkowej na kopule - 100 000 zł.

2012

- Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego - rewitalizacja elewacji kościoła - strona południowa - 50 000 zł.

2013

- Konserwacja barokowej rzeźby św. Jakuba Starszego z kościoła pw. św. Jakuba - 33 000 zł.
- Katedra św. Janów - konserwacja epitafiów: Jakuba Kazimierza Rubinkowskiego oraz Kaspra Friesego i jego żony Anny - 45 000 zł.
- Żeglarska 7 - przygotowanie do ekspozycji gotyckiej studni, hypokaustum, kamiennej i ceglanej posadzki oraz wykonanie posadzki drewnianej - 130 000 zł.
- Fort IV - naprawa murów fosy lewego barku - 90 000 zł.
- Szeroka 29/Łazienna 19 - remont dachu kamienicy - 56 455 zł.
- Kościół pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej - prace konserwatorskie malowideł ściennych w części prezbiterium kościoła oraz prace konserwatorsko-remontowe ściany północnej nawy głównej - 190 294,16 zł.
- Kościół pw. św. Jakuba ap. - wykonanie badań i opracowanie programu prac konserwatorskich dla ścian wewnętrznych i sklepień oraz 48 głównych elementów wyposażenia kościoła wpisanych do rejestru zabytków - 40 000 zł.
- Bydgoska 40 - renowacja i wymiana ceramicznego pokrycia dachu oraz wieżyczki - II etap - 57 000 zł.
- Żeglarska 21 - konserwacja i rekonstrukcja polichromowanego stropu oraz desek drewnianych polichromowanych - 38 000 zł.
- Kościół pw. Chrystusa Króla - malowanie wnętrza kościoła - 46 730 zł.

2014

- Chełmińska 14 - odnowienie elewacji frontowej oraz wymiana (odtworzenie) stolarki okiennej - 55 000 zł.
- Rabiańska 22a - remont dachu budynku - I etap - 40 000 zł.
- Łazienna 30 - remont elewacji frontowej, balkonów i dachu - 84 000 zł.
- Rabiańska 6 - remont dachu budynku - 83 000 zł.
- Mickiewicza 94/96 i Sienkiewicza 17/19 - remont dachu budynku - 66 000 zł.
- Szeroka 29/Łazienna 19 - remont elewacji i wymiana (odtworzenie) stolarki na III p. - 94 000 zł.
- Fort IV „S. Żółkiewski” przy ul. Chrobrego 86 - naprawa odcinka murów fosy - 90 000 zł.
- Prosta 22a - remont dachu - 87 000 zł.
- Wysoka 16 - osuszenie i wykonanie izolacji przeciwwilgociowej piwnic w budynku od ul. Dominikańskiej wewnątrz i na zewnątrz budynku oraz od ul. Wysokiej wewnątrz budynku - 40 000 zł.
- Winnica 44 - remont dachu budynku - 97 000 zł.

Prace konserwatorskie i remontowe

W latach 2010-2014 na zadania własne, realizowane przez Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków, a więc: prace konserwatorskie i remontowe oraz nadzory, dokumentacje, projekty, opinie i konsultacje, miasto wydało łącznie 2 957 655 zł.

Rok	Kwota (zł)
2010	684 703 zł
2011	289 462 zł
2012	875 330 zł
2013	608 160 zł
2014	500 000 zł
Razem:	2 957 655 zł

Ważniejsze realizacje**2010**

- Konserwacja muru obronnego zamku krzyżackiego na odcinku od wieży Gdaniska do Bramy Kamiennej - korona murów i elewacja zewnętrzna, wschodnia - 121 390 zł.
- Konserwacja muru - tzw. Zwingeru - wraz z bramą na zamku krzyżackim - 172 550 zł.
- Konserwacja muru tamy (słuzy) zamkowej z bramą, trzema ostrołukowymi otworami, zadaszenie i koroną (strona pd. i pn.) pomiędzy Dworem Mieszkańskim a restauracją Zamkową - 219 000 zł.

- Remont bramy wjazdowej Fortu IV (dwuskrzydłowa brama stalowa i ceglane filary) - 30 900 zł.
- Konserwacja (obustronna) muru obronnego z krenelażem u zbiegu ulic Kopernika i Pod Krzywą Wieżą - 31 000 zł.
- Opracowanie pt. „Właściciele i funkcje działek w kwartale starotoruńskim dla bloku „B” Starego Miasta Torunia od końca XIV do początku XIX wieku - 19 890 zł.
- Dokumentacja naukowa dla potrzeb konserwatorskich dla bloku A w zespole staromiejskim - 40 294 zł.

2011

- Remont elewacji budynku przy ul. Piernikarska 6 - 50 000 zł.
- Inwentaryzacja, badania i opracowanie bloku „U-1” w zespole staromiejskim - 18 000 zł.
- Opracowanie p.n. „Właściciele i funkcje działek w kwartale starotoruńskim” dla bloku G - 9 180 zł.
- Badania archeologiczne na terenie zamku krzyżackiego - dziedziniec - 10 000 zł.

Ponadto wykonane zostały prace konserwatorskie i remontowe, dla których dysponentem środków był Wydział Inwestycji i Remontów UMT:

- Remont schodów łączących ul. Przedzamcze z Fosą Zachodnią, ul. Podmurną z Fosą Zachodnią, ul. Piernikarską ze Stawem Komtura, ul. Podmurną z Fosą Południową - 156 000 zł.
- Dostawa, montaż oraz program systemu kontroli dostępu do windy - dla każdej z trzech kondygnacji, montaż czujnika zbliżeniowego z 4 szt. kart zbliżeniowych aktywnych oraz demontaż na trzech kondygnacjach w Bramie Klasztornej przy ul. Ducha św. 2 - 10 793 zł.
- Prace remontowe w Baszcie Gołębnik przy ul. Bulwar Filadelfijski 8 obejmujące: przesunięcie do środka istniejących zewnętrznych drzwi drewnianych z zamkami i otwieraniem na ul. Bankową; wymianę 5 okien na poddaszu - 12 576 zł.

2012

- Konserwacja odcinka muru na terenie zamku krzyżackiego od wykusza z zamurowaną bramą do muru tamy (słuzy) zamkowej od str. wsch. i pd. łącznie z usunięciem drzewa i konstrukcyjnym wzmocnieniem pn. - wsch. narożnika muru pn. „Toruń, Zamek Krzyżacki - mur Zwingeru od słuzy do Gdaniska (XVII w.): prace konserwatorsko - remontowe” - 575 460 zł. Zadanie współfinansowane ze środków MKiDN w ramach programu Dziedzictwo Kulturowe, priorytet 1: Ochrona zabytków - 250 000 zł.

- Prace konserwatorsko-remontowe muru fosy zachodniej od schodów do MDK i muru ceglanego za schodami do Stawu Komtura; odprowadzenie wody z zamku wysokiego i międzymurza - 163 800 zł.
- Remont pokrycia stropu Fortu VI Twierdzy Toruń (zabezpieczenie przeciwwilgociowe sklepienia fortu z przywróceniem form ziemnych) - 109 912 zł.

2013

- Prace konserwatorsko-remontowe fragmentów murów obronnych od tzw. murków remerowskich do Strugi Toruńskiej - 359 402 zł.
- Konserwacja elewacji bloku szyjowego i kaponieri Fortu VI - 125 000 zł.

2014

- Konserwacja zachodniego muru (strona pn. i pd.) Przczołka Mostowego wzdłuż ul. Podgórskiej.
- Prace naprawcze oraz zabezpieczające mur ogrodzeniowy posesji Planetarium od strony ul. Franciszkańskiej.
- Dokumentacja aplikacyjna do II etapu projektu „Toruńska Starówka - ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO” (fundusze UE 2014-2020).
- Dokumentacje projektowe, kosztorysowe dla zadań konserwatorskich przy obiektach gminnych, planowanych w ramach drugiej edycji GPOnZ, nadzory inwestorskie, konsultacje, badania archeologiczne.

Fundusze unijne na zabytki

Dobrze przygotowane wnioski i dokumentacje aplikacyjne zaowocowały przyznaniem Toruniowi łącznie kilkudziesięciu milionów zł dotacji unijnych na różne projekty z zakresu odnowy zabytków i rewitalizacji historycznych przestrzeni miejskich.

Projekt „Toruńska Starówka”

W 2014 r. zakończył się wieloletni projekt renowacji i konserwacji toruńskich zabytków z dofinansowaniem unijnym pn. „Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO”. W ciągu sześciu lat w Toruniu zostało odnowionych 9 najwyższej klasy obiektów zabytkowych - kościołów, kamienic i murów miejskich. Wartość zrealizowanych prac wyniosła blisko 37 mln zł. Udało się to dzięki porozumieniu miasta - lidera projektu z 6 partnerami - administratorami obiektów zabytkowych i wspólnej aplikacji o fundusze unijne do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Przyznana dotacja pozwoliła sfinansować niemal połowę kosztów projektu.

Zrealizowane prace:

- Konserwacja kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny
- Prace konserwatorskie i restauratorskie przy wystrój korpusu nawowego i wnętrza kaplic kościoła katedralnego
- Konserwacja i restauracja kościoła oo. Jezuitów pw. Ducha Świętego
- Adaptacja kamienicy mieszczańskiej przy ul. Żeglarskiej na Muzeum Diecezjalne
- Konserwacja kościoła pw. św. Jakuba
- Kompleksowe prace konserwatorsko-remontowe ceglanych murów obronnych, elewacji bram i baszt miejskich
- Rewitalizacja Kamienicy pod Gwiazdą i zagospodarowanie działki
- Modernizacja Domu Kopernika
- Prace konserwatorskie i adaptacja na cele muzealne budynku przy ul. św. Jakuba 20A.

Przy realizacji tych zadań partnerami Gminy Miasta Toruń (lidera projektu) były: Muzeum Okręgowe, Kuria Diecezjalna Toruńska, Katedralna Parafia Rzymskokatolicka św. Jana Chrzciciela i św. Jana Apostoła, Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP i bł. ks. S.W. Frelichowskiego, Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jakuba Apostoła, Dom Zakonny Towarzystwa Jezusowego. Prace ruszyły w 2008 r., a umowa o dofinansowanie unijne została podpisana z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego 5 lutego 2010 r. Projekt ten był jedynym w Polsce przedsięwzięciem zrealizowanym w partnerstwie siedmiu podmiotów, w ramach Działania 11.1 (Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym) Priorytetu XI (Kultura i dziedzictwo kulturowe) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013. Wartość projektu: 36.940.128 zł. Dofinansowanie UE: 17.612.786 zł.



Dotacje dla partnerów projektu udzielone przez Gminę Miasta Toruń w latach 2010-2014

Partner projektu	Tytuł zadania	Suma dotacji w zł
Parafia rzymskokatolicka Wniebowzięcia NMP i bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego w Toruniu	Renowacja dachu i konserwacja elewacji kościoła pw. Wniebowzięcia NMP, w latach 2010-2013	982 791
Parafia rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Apostoła w Toruniu	Prace konserwatorskie przy wystroju korpusu nawowego i wnętrza kaplic katedry, w latach 2010-2013	2 069 585
Parafia rzymskokatolicka pw. św. Jakuba Apostoła w Toruniu	Wymiana ceramicznego pokrycia dachów kościoła, konserwacja drewnianej więźby i wzmocnienie konstrukcji drewnianej (w tym fragmenty ścian i detal architektoniczny) kościoła pw. św. Jakuba Apostoła, w latach 2010-2012	874 742
Diecezja Toruńska – Kuria Diecezjalna Toruńska, Muzeum Diecezjalne	Roboty konserwatorsko-budowlane i wykończeniowe, konserwacja i renowacja pozostałych zabytków ruchomych (dwie rzeźby i szafka wnękowa), w kamienicy przy ul. Żeglarskiej 7, w latach 2010 – 2012	923 924
Dom Zakonny Towarzystwa Jezusowego w Toruniu	Prace inwentaryzacyjne i badawcze; projekty; obsługa inwestycyjna; elewacje zewnętrzne; remont wnętrza; zabytki kamieniarskie; obiekty zabytkowe; stolarka okienna i drzwiowa; prace remontowo-modernizacyjne kościoła pw. św. Ducha, prowadzone w latach 2010-2012	1 202 780
Muzeum Okręgowe w Toruniu	Rewitalizacja Kamienicy pod Gwiazdą i zagospodarowanie działki: wykonanie sieci teleinformatycznej etap II; opłacenie kosztów nadzoru	182 621
	Modernizacja Domu Kopernika: montaż instalacji wewnętrznych, remont konserwatorski piwnicy pod oficyną C i opłacenie kosztów nadzoru	477 320

Gmina Miasta Toruń realizowała w projekcie „Toruńska Starówka” zadanie pn. „Kompleksowe prace konserwatorsko-remontowe ceglanych murów obronnych, elewacji, bram i baszt miejskich” o wartości ponad 1,9 mln zł.

Odnowiono następujące odcinki murów:

- przy Krzywej Wieży
- Brama Klasztorna - Baszta Gołębnik
- Baszta Gołębnik - Brama Żeglarska
- Brama Żeglarska (elewacje)
- Brama Żeglarska - Brama Łazienna
- Brama Łazienna - Brama Mostowa
- Brama Mostowa - Wola Zamkowa.

Projekt „Toruń – Hanza Nad Wisłą”

Opracowanie projektu nawiązującego do historycznej roli Torunia w Związku Miast Hanzeatyckich, obejmującego zadania o łącznej wartości ponad 19,9 mln zł, umożliwiło miastu zdobycie prawie 12 mln zł z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013 na działania związane z renowacją, modernizacją i konserwacją kilku toruńskich obiektów historycznych, a także turystyczne zagospodarowanie Kępy Bazarowej i wprowadzenie w przestrzeń starówki akcentów „hanzeatyckich” (herbów, szyldów, tablic, stylizowanych figur dawnych mieszczan).

„Hanza nad Wisłą” (łącznie UE+budżet)

Zadanie	2010	2011	razem
Hanza nad Wisłą:	6 632 779	13 289 544	19 922 323
1. Modernizacja Ratusza Staromiejskiego i zagospodarowanie piwnic do celów wystawienniczych	5 799 883	2 991 780	8 791 663
2. Modernizacja Domu Eskenów	600 000	3 659 164	4 259 164
3. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Starego i Nowego Miasta	232 896	944 908	1 177 804
4. Konserwacja, rewitalizacja i zagospodarowanie Zamku Krzyżackiego		5 693 692	5 693 692

Lokalny Program Rewitalizacji

Kolejnym, dużym źródłem finansowania prac przy toruńskich zabytkach i terenach objętych ochroną konserwatorską były fundusze unijne przeznaczone na rewitalizację – w ramach różnych programów unijnych. W minionym okresie miasto skutecznie korzystało z tej możliwości, realizując zapisy „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Torunia na lata 2007-2015”. Dokument, uchwalony przez Radę Miasta Torunia w 2009 r., stanowi podstawę aplikowania o unijne dofinansowanie. Wytypowano w nim dwa obszary wsparcia - Stare Miasto i Bydgoskie Przedmieście, a wskazane w nim zadania dotyczyły sfery użyteczności publicznej oraz odnowy tkanki mieszkalnej. Uzupełnieniem prac remontowo-modernizacyjnych były projekty społeczne, zapewniające kompleksowość procesu rewitalizacji. W realizację zapisów LPR-T zaangażowane były jednostki miejskie oraz partnerzy zewnętrzni, tj. organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, związki wyznaniowe, wspólnoty mieszkaniowe.

W ramach LPR-T w latach 2007-2014 zrealizowano w Toruniu 86 projektów infrastrukturalnych o wartości blisko 76 mln zł, z czego ponad 40 mln zł to środki unijne (39 mln zł z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ponad 1 mln zł z budżetu państwa - w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (Działanie 7.1. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast). Warto zaznaczyć, że unijna refundacja wpłynęła do budżetu miasta po ostatecznym rozliczeniu projektów, począwszy od 2010 r.

Aż 76 zadań dotyczyło starówki - 12 projektów odnoszących się do sfery użyteczności publicznej, jak m.in. modernizacja deptaku miejskiego wzdłuż ulic Szerokiej i Królowej Jadwigi, remont i adaptacja obiektów na siedziby organizacji pozarządowych oraz pełniących funkcje kulturalno-edukacyjne (Muzeum Podróżników,

Wydatki na odnowę i rewitalizację w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji

Zadanie	okres realizacji zadania	Wydatki w latach 2010-2014 (wkład własny i dotacje UE)						koszt całkowity
		2010	2011	2012	2013	2014	razem	
Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Torunia na lata 2007-2015	2007-2014	7 497 553	9 204 689	3 910 416	3 908 866	3 714 500	28 236 024	43 232 353
Stare Miasto		3 964 613	4 129 502	417 086	1 036 664	3 714 500	13 262 366	21 896 734
1. Kompleksowy remont budynku Młodzieżowego Domu Kultury, ul. Przedzamcze 15 w Toruniu	2008-2011	1 031 588	942 312				1 973 900	2 202 530
2. Modernizacja budynku przy ulicy Kopernika 27 - nowa siedziba TFPK Sp. z o.o.	2008-2011	818 230	26 889				845 119*	909 169
3. Wykonanie remontu konserwatorskiego i adaptacji na cele muzealne budynku przy ul. Franciszkańskiej 9 w Toruniu	2010-2012	607 960	1 136 483	409 908			2 154 351	2 154 351
4. Adaptacja zabytkowej Baszty Gołębnik na pracownie artystyczne i siedziby organizacji pozarządowych prowadzących działalność w dziedzinie kultury	2009-2010	450 056					450 056	508 616
5. Remont elewacji i dachu I Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika w Toruniu	2010-2012	21 793	1 234 422	7 178			1 263 394	1 263 394
6. Rewitalizacja Dworu Artusa w Toruniu	2009-2013	50 798	729 395		19 702		799 895	820 087
7. Przebudowa budynku przy ul. Strumykowej 4 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby Muzeum Okręgowego w Toruniu pod ekspozycję pn. „Świat Toruńskiego Piernika”	2011-2014		60 000		1 016 962	3 714 500	4 791 462	4 791 462
8. Adaptacja zabytkowej Bramy Klasztornej na cele kulturalne społeczne i gospodarcze	2009-2010	674 823					674 823	65 880
9. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ulicy Szerokiej i Królowej Jadwigi	2007-2011	309 366					309 366	9 181 246
Bydgoskie Przedmieście		3 532 939	5 075 188	3 493 330	2 872 201		14 973 658	21 335 618
1. Kompleksowy remont budynku Przedszkola Miejskiego nr 4, ul. Bydgoska 34 w Toruniu	2009-2011	316 014	297 758				613 772	672 332
2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ul. Mickiewicza w Toruniu	2007-2011	3 003 694	3 553 356				6 557 050	12 860 450
3. Rewitalizacja zabytkowego Parku Miejskiego na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu	2010-2013	159 430	266 754	2 241 142	2 233 965		4 901 291	4 901 291
4. Modernizacja i rozbudowa sali gimnastycznej I Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika w Toruniu	2010-2012	53802	957 319	523 229			1 534 350	1 534 350
5. Rewitalizacja elementów Ogrodu Zoobotanicznego na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu	2010-2013			728 959	638 236		1 367 195	1 367 195

* w tym dotacja z budżetu państwa

Muzeum Toruńskiego Piernika, Dwór Artusa, Młodzieżowy Dom Kultury). Odnowiono także 64 kamienice mieszkalne - remontem zostały objęte części wspólne tj. elewacje, dach, klatki schodowe, podwórza.

Na obszarze Bydgoskiego Przedmieścia przeprowadzono 9 inwestycji, dotyczących głównie publicznych terenów rekreacyjnych (Bulwar Filadelfijski, Park Miejski, Ogród Zoobotaniczny) oraz poprawy stanu technicznego bazy edukacyjnej i rehabilitacyjnej (Przedszkole Miejskie nr 4 przy ul. Bydgoskiej 34, Oratorium, Fundacja Ducha na rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych). Jedno zadanie, związane z poprawą bezpieczeństwa poprzez organizację monitoringu wizyjnego, swoim zasięgiem objęło obie jednostki urbanistyczne – Stare Miasto i Bydgoskie Przedmieście.

Z LPR w latach 2010-2014 finansowane były również modernizacje historycznych toruńskich ulic: Szerokiej, Królowej Jadwigi i Mickiewicza. Łączna wartość tych projektów to ponad 22 mln zł.

Wydatki na odnowę zabytków Torunia w latach 2010-2014	Kwota
Dotacje konserwatorskie	4,08 mln zł
Prace remontowo-konserwatorskie (zadania własne)	2,95 mln zł
Projekt „Toruńska Starówka”	36,94 mln zł
Projekt „Hanza nad Wisłą”	19,92 mln zł
Lokalny Program Rewitalizacji	43,23 mln zł
Razem	107,12 mln zł

Zrewitalizowane Młyny Richtera

Wśród projektów rewitalizacyjnych warto wspomnieć również działania podjęte przez miasto w ostatnich latach dla ratowania zdegradowanych obiektów przemysłowych o wartości historycznej. Zbudowane na przełomie XIX i XX w. tzw. Młyny Richtera dzięki funduszom unijnym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, zostały wyremontowane i adaptowane na potrzeby trzech instytucji: Centrum Nowoczesności „Młyn Wiedzy”, Toruńskiego Inkubatora Technologicznego

oraz Międzynarodowego Centrum Współpracy Młodzieży. Dwie pierwsze instytucje już działają, trzecia zostanie otwarta jesienią 2014 r. Łączny koszt trzech projektów remontowo-adaptacyjnych wyniósł blisko 57 mln zł.

Iluminacja zabytków

W minionym czteroleciu kontynuowany był program iluminacji zabytków. Od 1994 r. w Toruniu zostało już podświetlonych kilkanaście kamienic, kościołów i gmachów publicznych, mury obronne i zamek krzyżacki. W 2010 r. do tej listy dołączył kościół pw. Matki Bożej Królowej Polski, w 2012 r. cerkiew pw. św. Mikołaja, kościół pw. św. Antoniego, plac Podominański i ruiny Zamku Dybowskiego na lewym brzegu Wisły, a w 2014 r. - kościół Chrystusa Króla przy ul. Bażyńskich 19.

W najbliższych planach jest iluminacja kościoła Matki Bożej Łaskawej przy ul. Włocławskiej 256. Toruńskie projekty oświetlenia zabytków zbierają pozytywne recenzje w kolejnych edycjach konkursu „Najlepiej oświetlona gmina i miasto”, organizowanego przez Polski Związek Producentów i Pracodawców Przemysłu Oświetleniowego oraz Związek Pracodawców Warszawy i Mazowsza. W 2010 r. Toruń został nagrodzony za m.in. iluminację fosy przy zamku krzyżackim oraz Collegium Minus UMK, w 2011 r. - za oświetlenie starówki i kościoła pw. Matki Bożej Królowej Polski, a w 2012 r. - za iluminację kościoła św. Antoniego. Miasto opłaca też koszty eksploatacji oświetlenia (energii, konserwacji, utrzymania) - to rocznie ok. 500 tys. zł.





Pomoc społeczna

Powstanie Zespołu Usług Społecznych w zaadaptowanych na ten cel budynkach dawnych koszar przy ul. Skłodowskiej-Curie 82-84, programy reintegracji społecznej i zawodowej dla osób bezdomnych, specjalistyczna pomoc dla osób doznających przemocy oraz większa ilość dzieci objętych opieką rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych - to najważniejsze zmiany w opiece społecznej w Toruniu w latach 2010-2014.

Jednostką organizacyjną Gminy Miasta Toruń, powołaną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Jego celem jest udzielanie pomocy materialnej i wsparcia specjalistycznego osobom i rodzinom w trudnej sytuacji bytowej, zapobieganie ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz pomoc w usamodzielnieniu się.

Pomoc finansowa

Z różnych form pomocy społecznej korzysta w Toruniu około 6 tysięcy rodzin, a kwota wypłacanych przez MOPR zasiłków stałych, okresowych, celowych, pomocy w formie usług opiekuńczych oraz pomocy dla cudzoziemców to rocznie prawie 17 mln zł. Warunki otrzymania wsparcia są określone ustawowo. Osoby otrzymujące pomoc finansową muszą jednocześnie spełnić dwa warunki. Pierwszy to ubóstwo (według kryterium dochodowego), drugi to tzw. czynnik sytuacyjny, m.in. sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, niepełnosprawność czy przemoc w rodzinie i inne.

Liczba osób korzystających w Toruniu z pomocy społecznej w latach 2010-2014

Rok	2010	2011	2012	2013	2014 (dane szacunkowe)
Liczba rodzin	6 270	5 527	5 512	5 909	5 658
Liczba osób	13 529	11 697	11 416	12 257	11 631

Wydatki MOPR na pomoc społeczną w latach 2010-2014 (w zł)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014 (prognoza do XII)
Zasiłki stałe	2 718 428	2 737 172	2 787 782	3 315 000*	3 600 000
Zasiłki okresowe	3 149 728	3 369 392	4 482 849	7 464 714*	8 400 000
Zasiłki celowe i w naturze	4 271 147	4 149 798	3 894 892	4 137 991	4 500 000
Usługi opiekuńcze	1 594 538	1 567 479	2 048 425	2 072 914	2 450 000
Pomoc dla cudzoziemców ze statusem uchodźcy	0	0	2 100	68 729	29 156

* Znaczący wzrost wydatków na zasiłki stałe i okresowe w 2013 r. był związany ze zmianą od listopada 2012 r. kryterium dochodowego dla osób samotnych i osób w rodzinie

Opieka nad dziećmi

Miasto zapewnia opiekę dzieciom w przypadku trudności lub niemożności zapewnienia jej przez rodziców biologicznych. Ostatnie lata przyniosły w Polsce reformę systemu opieki nad dzieckiem – obowiązkiem gminy stało się wprowadzenie asystentów rodziny, koordynatorów pieczy rodzinnej oraz utworzenie nowych form pieczy rodzinnej. Ustawa wytyczyła kierunki i terminy zreformowania instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zmianę zasad finansowania rodzin zastępczych i ściąganie odpłatności od rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Obecnie na terenie Gminy Miasta Toruń funkcjonuje 7 rodzinnych domów dziecka (33 dzieci), 12 rodzin zastępczych zawodowych (34 dzieci), 61 rodzin niezawodowych (76 dzieci) oraz 222 rodziny spokrewnione (267 dzieci). W latach 2012-2014 MOPR przeszkolił 92 osoby chętne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Rodziny takie są od 2012 r. objęte opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w tym dwóch zatrudnionych w ramach resortowego programu wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze w latach 2010-2014

Lata	2010	2011	2012	2013	2014
Rodzaj pieczy rodzinnej					
Rodziny zastępcze spokrewnione	252	253	210	226	218
Rodziny zastępcze niespokrewnione/niezawodowe ¹⁾	32	29	62	57	59
Rodziny zastępcze zawodowe „zwykłe”	0	0	0	1	1
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	6	6	5	4	4
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	7	5	5	5	5
Rodziny zastępcze zawodowe wielodzietne ²⁾	3	5	4	2	2
Rodzinne Domy Dziecka	0	0	3	7	7
Razem	301	298	289	302	290
Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych	4 045 555 zł	4 089 358 zł	4 292 761 zł	4 784 507 zł	2.822 773 zł (do 31.07)

¹⁾ od 1 stycznia 2012 roku funkcjonują rodziny zastępcze niezawodowe

²⁾ rodziny zastępcze zawodowe wielodzietne mogą funkcjonować do grudnia 2014 r.

Asystenci rodziny

W latach 2010-2011 pomoc rodzinom, które borykały się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, nieśli specjaliści pracy z rodziną. W 2010 r. taką pomocą było objętych w Toruniu 58 rodzin (141 dzieci), a w 2011 r. – 56 rodzin (128 dzieci). Od 1 stycznia 2012 r., wraz z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w polskim systemie opieki społecznej powstało stanowisko asystenta rodziny. W Toruniu zatrudnionych jest 12 asystentów rodziny, pracujących z ponad 150 rodzinami (pełnymi, niepełnymi, zastępczymi), w których występują takie problemy, jak m.in.: uzależnienie, przemoc, niepełnosprawność, choroba w tym psychiczna, bezrobocie, wielodzietność, bezradność opiekuńczo-wychowawcza. Rodziny te mogą też skorzystać z pomocy specjalistów, psychologa czy terapeuty, w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, psychoedukacji, terapii indywidualnej, małżeńskiej i rodzinnej, mediacji, grupy socjoterapeutycznej, spotkań w ramach „grup wsparcia” lub „grup samopomocowych” itp. Od 2012 r. z takiej pomocy skorzystało w Toruniu około 250 rodzin.

Organizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej

Wejście w życie 1 stycznia 2012 r. ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej spowodowało konieczność dostosowania organizacji pieczy zastępczej instytucjonalnej na terenie Gminy Miasta Toruń do nowych przepisów. W 2013 r. miasto przekształciło (uchwałą Rady Miasta Torunia Nr 519/13) dotychczasową Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Wielofunkcyjną Centrum Wspierania Dzieci i Młodzieży „Młody Las”, wyodrębniając z niej:

- Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą nr 1 w Toruniu (30 miejsc socjalizacyjnych)
- Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą nr 2 w Toruniu (14 miejsc interwencyjnych)
- Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą nr 3 w Toruniu (30 miejsc socjalizacyjnych)

- Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą nr 4 w Toruniu (30 miejsc socjalizacyjnych).

Zgodnie z przepisami ustawy w celu zapewnienia ich wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej utworzono Centrum Placówek Opiekuńczo Wychowawczych „Młody Las”.

Oprócz placówek organizacyjnie obsługiwanych przez Centrum w naszym mieście działają trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, w których może przebywać do 8 wychowanków oraz uruchomiona 1 lipca 2014 r. niepubliczna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków. Łącznie gmina dysponuje obecnie 142 miejscami opieki nad dziećmi w pieczy instytucjonalnej.

Pomoc w integracji ze środowiskiem

Gmina pomaga też osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze. Wychowankowie usamodzielnieni, w przypadku braku lokalu mieszkalnego, mogą zamieszkać w tzw. mieszkaniach chronionych. Pobyt w nich jest odpłatny i na czas określony. Do 2014 r. w Toruniu były 2 takie mieszkania, przy ul. Bydgoskiej i Klonowica, zapewniające lokum dla 14 osób. W 2013 r. dzięki inwestycjom miasta kolejne mieszkanie chronione z 8 pokojami 2-osobowymi, aneksem kuchennym i łazienką powstało na terenie Zespołu Usług Społecznych przy ul. Skłodowskiej-Curie 82-84.

Dla osób starszych

Podobnie jak w całej Polsce w Toruniu rośnie liczba seniorów wymagających stałej lub częściowej opieki. Dlatego w latach 2010-2014 miasto rozbudowywało i finansowało placówki, których zadaniem jest pomoc osobom starszym - w systemie całonocnym lub

dziennego pobytu - w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, aktywizacji i integracji społecznej.

Dom Pomocy Społecznej im. dr. Leona Szumana dysponuje obecnie 120 miejscami, z czego 75 jest przeznaczonych dla osób w podeszłym wieku, a 45 - dla osób somatycznie chorych. Natomiast w Dziennym Domu Pomocy Społecznej przy ul. ulicy Rydygiera 30/32 (z filią przy ul. Gagarina 152) może przebywać 85 osób.

Od 1 listopada 2011 r. w Toruniu działa też Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Miłosierdzia Bożego i św. Faustyny, z którym miasto zawarło umowę na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Dzięki temu w 2012 r. placówka dodatkowo objęła opieką 25 osób w systemie dziennym, a od 1 października 2013 r. powstało w niej 10 miejsc dla osób, które ze względu na wiek lub stan zdrowia wymagają okresowej opieki całodobowej.

W drugiej połowie 2014 r. rozpoczęła działalność Rada Seniorów Miasta Torunia, która doradza prezydentowi i radnym w sprawach dotyczących osób starszych. Jej głównym zadaniem jest aktywizowanie środowiska 60+.

Dla niepełnosprawnych

Toruński samorząd podejmuje działania na rzecz jak najpełniejszego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, a środki na ten cel pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Do zadań gminy należy dofinansowanie:

- tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- aktywności sportowej, kulturalnej, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (wnioski w tym zakresie mogą składać wyłącznie osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej),
- usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika,
- rehabilitacji dzieci i młodzieży (na zadania wymienione w pkt. a-f).

Gmina Miasta Toruń partycypuje w kosztach rehabilitacji społecznej i pokrywa 10 proc. kosztów działalności 3 funkcjonujących na terenie miasta warsztatów terapii zajęciowej, do których uczęszcza obecnie 125 osób niepełnosprawnych.

Dodatkowo od 2012 r. MOPR realizuje pilotażowy program PFRON pn. „Aktywny Samorząd”, którego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających aktywność społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. Przewidziane w nim działania uzupełniły plany ujęte w powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych.



Finansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2010 - 2014 (w zł)

	2010	2011	2012	2013	2014 Stan na 31.07
Środki PFRON	2 484 367	2 647 541	3 498 918 (w tym 247 319 Aktywny Samorząd)	3 288 933 (w tym 579 304 Aktywny Samorząd)	2 606 985 (w tym 360 952 Aktywny Samorząd)
Środki GMT	198 924	198 924	205 500	205 500	154 125
Razem	2 683 291	2 846 465	3 703 918	3 494 433	2 761 110

Pomoc w sytuacjach kryzysowych

Dzięki kilkuletnim nakładom z budżetu gminy w Toruniu powstało kompleksowe centrum pomocy osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, oferujące im znacznie lepsze niż do tej pory warunki bytowe, a co najważniejsze – umożliwiające realizację specjalistycznych programów wychodzenia z kryzysu. Utworzenie Zespołu Usług Społecznych w zaadaptowanych na ten cel dawnych koszarach przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 82-84 to najważniejsza inwestycja infrastrukturalna miasta w dziedzinie pomocy społecznej w latach 2010-2014.

W kilku zmodernizowanych budynkach zostały ulokowane: schronisko dla bezdomnych mężczyzn, noclegownia i siedziba Działu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego MOPR z 32 miejscami hostelowymi dla kobiet doznających przemocy domowej, bezdomnych matek z dziećmi i osób poszkodowanych w powodziach i pożarach, oraz mieszkania chronione dla usamodzielnionych wychowanków z pieczy zastępczej. Koszt tej inwestycji wyniósł blisko 1 mln zł.

Dział Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego

Jednostką gminy, która w ramach Zespołu Usług Społecznych specjalizuje się w udzielaniu pomocy osobom i rodzinom przeżywającym kryzys, jest Dział Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego MOPR. Pełni on funkcję diagnostyczno-konsultacyjną (rozpoznanie sytuacji kryzysowej i związanych z nią ewentualnych zagrożeń) oraz terapeutyczną (krótkotrwałe oddziaływanie zmierzające do poprawy funkcjonowania klientów i uruchomienia ich własnych możliwości zaradczych). W latach 2010-2014 z jego pomocy skorzystały 4304 toruńskie rodziny.

Od listopada 2013 r. DIKiPS świadczy całodobowo usługi:

- poradnictwo specjalistyczne, w szczególności pedagogiczne, psychologiczne, prawne i socjalne - współpraca z Policją, Strażą Miejską, kuratorami zawodowymi i społecznymi Sądu Rejonowego w Toruniu, pedagogami szkolnymi, pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny,

- zabezpieczenie tymczasowego miejsca bezpiecznego schronienia, np. w sytuacji przemocy domowej, itp. – współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej i Komisją Mieszkaniową Urzędu Miasta Torunia,
- elementy terapii indywidualnej oraz grupowej i rodzinnej,
- mediacje rodzinne,
- rzecznictwo, czyli reprezentowanie interesów klientów,
- współpraca z innymi instytucjami działającymi na rzecz osób potrzebujących pomocy,
- przygotowanie i wdrażanie projektów socjalnych,
- praca w ramach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Toruniu.

Dział realizuje też specjalistyczne programy socjalne:

- Program edukacyjno - korekcyjny dla osób nieradzących sobie ze złością, sprawców przemocy domowej
- Program dla osób doznających przemocy domowej
- Telefon Zaufania dla osób szukających pomocy i wsparcia, chcących zachować anonimowość.

Na programy te w latach 2010-2014 Gmina Miasta Toruń przeznaczyła 235 810 zł w ramach Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień. Pomocą zostało objętych łącznie 1058 osób.

Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn

We wrześniu 2011 r. Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Toruniu zostało przeniesione z ul. Kościuszki 4 na ul. Skłodowskiej-Curie 82 -84, na teren Zespołu Usług Społecznych. Obecnie placówka dysponuje 66 miejscami w pokojach wieloosobowych, a dodatkowo może przygotować 48 miejsc. Obok schroniska we wrześniu 2013 r. został otwarty budynek noclegowni dla bezdomnych mężczyzn, oferującej doraźne schronienie, szczególnie w okresie zimowym 50 osobom, a w razie potrzeby – nawet 90.

Działalność schroniska i noclegowni w nowej siedzibie, przy jednoczesnym funkcjonowaniu dotychczas



działających podmiotów, w pełni zaspokoiła potrzeby Gminy Miasta Toruń w zakresie pomocy instytucjonalnej dla bezdomnych. Umożliwiła też objęcie bezdomnych programami reintegracji społecznej i zawodowej. Prócz noclegu, wyżywienia, odzieży, obuwia czy leków, podopieczni schroniska mogą skorzystać z indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, terapii uzależnień czy pomocy psychologa.

Programy zrealizowane w Miejskim Schronisku dla Bezdomnych Mężczyzn:

- **„Trzeźwa przyszłość” (30 osób)** – psychoedukacyjne zajęcia grupowe na temat destrukcyjnego wpływu uzależnienia od alkoholu na różne sfery życia człowieka oraz podstawowe informacje o możliwych formach terapii. U osób zdegradowanych, w ostatniej fazie rozwoju choroby alkoholowej, celem zajęć była redukcja strat wynikających z uzależnienia.
- **„Dach nad Twoją Przyszłością” (40 osób)** - szkolenia zawodowe (kucharz, pracownik budowlany, pracownik magazynowy i konserwator terenów zielonych, pracownik ochrony fizycznej, obsługa wózków widłowych). W ramach szkoleń bezdomni uporządkowali tereny przyległe do schroniska, odremontowali siedzibę Klubu Integracji Społecznej, a także korytarze i stołówkę noclegowni dla bezdomnych mężczyzn. Spośród uczestników programu 3 osoby się usamodzielniały, 2 kontynuują staż, a jedna podjęła pracę. Projekt zakończy się 28.02.2015 r.
- **„Motywacja - Odpowiedzialność - Praca - Rozwój: MOPR Toruń” (60 osób)** - w latach 2010-2013 bezdomni brali udział w zajęciach, które obejmowały między innymi: prace porządkowo-ogrodnicze, porady prawnika, zajęcia z higieny życia społecznego oraz zajęcia z psychologiem.

Dodatkowo co roku 4-6 osób bezdomnych bierze też udział w Programie Prac Społecznie Użytecznych w ramach porozumienia Powiatowego Urzędu Pracy dla

Miasta Torunia i Gminy Miasta Toruń. Bezdomni wykonują prace porządkowe na terenie schroniska, noclegowni i terenie przyległym, jedna osoba pomaga w kuchni.

Niebieska Karta

Obowiązkiem miasta jest pomoc osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie. 8 lutego 2012 r. w Toruniu powstał Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Składa się on z przedstawicieli różnych służb tj. MOPR, Policji, Prokuratury, Sądu, Służby Zdrowia, Oświaty i organizacji pozarządowych.

W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że w rodzinie dochodzi do przemocy, uprawnione jednostki realizują procedurę Niebieskiej Karty. To formularz wypełniany przez policjantów podczas interwencji domowej, zawierający m.in. opis zaistniałego zdarzenia i podjętych działań, dotychczasowych przestępstw związanych z przemocą w tej rodzinie oraz informacje dla osoby pokrzywdzonej, gdzie może uzyskać pomoc specjalistyczną. Niebieską Kartę, która stanowi dowód w postępowaniu procesowym, może też wypełnić również lekarz, pedagog szkolny, pracownik socjalny.

Działania te nie wymagają zgody osób pokrzywdzonych – są obowiązkiem nałożonym na samorząd przez Ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Od czasu wprowadzenia procedury do 31 lipca 2014 r. w Toruniu zostało założonych 370 Niebieskich Kart.

Z funduszami unijnymi

Na działania z zakresu pomocy społecznej miasto aktywnie pozyskiwało w latach 2010-2014 fundusze unijne, przede wszystkim z Europejskiego Funduszu Społecznego. Umożliwiło to poszerzenie oferty miasta dla osób korzystających z pomocy społecznej.

Projekty pomocy środowiskowej MOPR z udziałem funduszy unijnych

Projekt/okres realizacji	Cel projektu	Ilość uczestników	Koszt	Jednostki realizujące
Motywacja Odpowiedzialność – Praca Rozwój: MOPR Toruń 2010-2013	Zwiększenie aktywności podopiecznych MOPR w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych (warsztaty, poradnictwo psychologiczne i prawne, podniesienie kompetencji zawodowych i społecznych)	2 474 osób	8 408 691 zł dotacja z EFS, 1 052 311 zł wkład własny	MOPR
„PWP Dach nad Twoją przyszłością” 01.09.2013-28.02.2015	Zajęcia podnoszące kompetencje życiowe i zawodowe osób bezdomnych poprzez: indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, spotkania z pracownikiem socjalnym, poradnictwo prawne i psychologiczne, integrację z lokalną społecznością (festyn), szkolenia i staże zawodowe oraz pośrednictwo pracy	40 bezdomnych mężczyzn	948 617 zł dotacja z EFS	Fundacja Gospodarcza Pro Europa, MOPR, PUP dla Miasta Torunia
„Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy - pilotaż” 26.01.2014 - 30.03.2015	Stworzenie skoordynowanego systemu współpracy instytucjonalnej z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia lub niemożności wyjścia z systemu świadczeń pomocy społecznej. Testowe wypracowanie nowych instrumentów rodzinnej aktywizacji i integracji społecznej.	76 osób	661 720 zł dotacja EFS	MOPR, PUP dla Miasta Torunia
„Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” 1.06.2012 -30.11.2013	Stworzenie modelowych procedur pracy socjalnej i poradnictwa dla rodzin z dziećmi oraz osób bezrobotnych (pilotaż). - Model realizacji usług o określonym standardzie w miastach na prawach powiatu - Standard Klubu Integracji Społecznej - Model Centrum Integracji Społecznej	156 rodzin	1 600 000 zł dotacja z EFS	MOPR, Stowarzyszenie Centrum Integracji Społecznej CISTOR
„Rewitalizacja społeczna na Bydgoskim Przedmieściu” 1.12.2013 -15.11.2014	Integracja i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grupy mieszkańców z Bydgoskiego Przedmieścia poprzez podniesienie ich kompetencji społecznych: wiedzy na temat prawidłowego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i lokalnym. Wsparcie ze strony psychologa, doradcy zawodowego, mediatora rodzinnego, asystenta rodzinnego, streetwockerów, poradnictwo prawne.	315 osób	1 188 616 zł dotacja z EFS	MOPR, Fundacja Stabilo, Fundacja Fabryka UTU

Świadczenia rodzinne w Toruniu w latach 2010 - 2014 (w zł)

Rok	Zasiłki rodzinne + dodatki	Zasiłki pielęgnacyjne	Świadczenia pielęgnacyjne	Specjalny zasiłek opiekuńczy	Zasiłek dla opiekuna wraz z odsetkami	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	Łączna kwota wypłaconych świadczeń	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne (średnio miesięcznie)
2010	16 228 309	7 185 492	10 153 101	0	0	1 975 000	35 054 1902	8851
2011	15 562 096	7 597 368	3 669 696	0	0	1 976 000	28 805 160	8 216
2012	13 851 309	7 079 616	4 293 834	0	0	1 968 000	27 120 759	7 623
2013	13 815 571	6 673 095	3 946 941	126 690	0	1 289 000	25 851 297	7 097
2014 do lipca	6 942 093	3 817 962	2 030 295	149 136	944 017	817 000	14 700 503	6 733



Dodatki mieszkaniowe i energetyczne

W 2010 r. w Toruniu 3985 osób skorzystało z dodatku mieszkaniowego. W kolejnych latach liczba ta utrzymywała się na zbliżonym poziomie, a suma wypłaconych dodatków wynosiła rocznie nieco ponad 8 mln zł. W roku 2014 obserwuje się nieznaczny wzrost liczby rodzin ubiegających się o dodatek mieszkaniowy. W okresie od 1 stycznia do 31 lipca 2014 r. z tej formy pomocy skorzystało już 3076 rodzin.

Dodatki mieszkaniowe w Toruniu w latach 2010-2014

Rok	Kwota dodatków mieszkaniowych (w zł)
2010	8 239 548
2011	8 464 611
2012	8 065 422
2013	8 106 582
2014 plan	8 165 000

Od 1 stycznia 2014 r. gmina realizuje nowe zadanie – przyznawanie dodatków energetycznych. Do 31 lipca 2014 r. miasto wsparło w płaceniu rachunków za prąd 1753 niezamożnych torunian, przekazując na ten cel łącznie 62 900 zł.

Świadczenia alimentacyjne

Liczba osób uprawnionych do świadczeń alimentacyjnych utrzymywała się w latach 2010-2014 na tym samym poziomie, tj. około 1980 osób. Jednocześnie kwota wypłacanych świadczeń wzrasta, co związane jest ze wzrostem wysokości alimentów.

Rok	Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w zł)
2010	7 140 950
2011	7 722 798
2012	8 097 991
2013	8 428 110
1.07.2014	4 956 894

Wsparcie rodzin wielodzietnych

Od października 2012 roku funkcjonuje Program Promocji Dużej Rodziny „Jesteśmy Razem”, który obejmuje 510 rodzin z różnych środowisk i 2600 wydanych Kart Dużej Rodziny.

Program jest elementem polityki społecznej Gminy Miasta Toruń, którego celami są:

- promowanie modelu rodziny wielodzietnej oraz kształtowanie jej pozytywnego wizerunku;
- poprawa warunków życia i wzmocnienie psychofizycznej kondycji rodzin wielodzietnych;

- wzmocnienie roli rodziny w procesie wychowania dziecka;
- zwiększenie szans rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych.

Wydano 2600 Kart Dużej Rodziny. Do projektu pozyskano 42 przedsiębiorców prywatnych, którzy posiadaczom Karty Dużej Rodziny zaoferowali bardzo wiele swoich towarów oraz usług po preferencyjnych cenach. Dzieci i młodzież uczestniczyły w bezpłatnych zajęciach języka angielskiego. Zaplanowano także na każdy miesiąc wydarzenie kulturalne, sportowe lub rekreacyjne. Dzięki programowi rodzice posiadający troje lub większą liczbę dzieci na wychowaniu poczuli się dowartościowani, jednocześnie uzyskali rabaty, które pozwoliły im zmniejszyć wydatki związane z funkcjonowaniem rodziny, mieli możliwość w zorganizowany sposób spędzić czas z dziećmi, lub zostawić dzieci pod opieką i pójść do kina we dwoje np. w czasie organizacji Dni Zakochanych.

Za realizację Programu Promocji Dużej Rodziny „Jesteśmy Razem” Gmina Miasta Toruń została nominowana do nagrody w II edycji konkursu o nagrodę Pary Prezydenckiej „Dobry Klimat dla Rodziny”.

Do edycji w roku 2014 zgłoszono 253 inicjatywy realizowane przez samorzady 204 miast, gmin, powiatów i województw (jednostki samorządu terytorialnego) oraz ich licznych partnerów: organizacji pozarządowych, mieszkańców, instytucji samorządowych i partnerów prywatnych. Znaleźliśmy się wśród pięciu nominowanych w kategorii: „Rodziny wielodzietne wartością dla wspólnoty lokalnej”.

Z okazji Narodowego Dnia Życia nasze miasto otrzymało nagrodę w konkursie Tulipany Narodowego Dnia Życia w kategorii „Samorząd przyjazny rodzinie”.



Zdrowie

Do prowadzenia właściwej i efektywnej opieki medycznej niezbędne jest zaplecze w postaci nowoczesnych i sprawnie funkcjonujących placówek. Realizowanie projektów w zakresie ochrony zdrowia to jedno z ważnych zadań samorządu. Wsparcie miasta w tym zakresie to dbałość o stan budynków, zakup sprzętu i aparatury, dotowanie inwestycji, rozbudowa zakładu opiekuńczo-leczniczego, placówek pomocy społecznej, utrzymanie instytucji opiekuńczo-wychowawczych. Samorząd angażuje się także w realizację rozmaitych programów z zakresu ochrony i promocji zdrowia oraz profilaktyki uzależnień.

Miejska służba zdrowia

W Toruniu działają trzy samodzielne, publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim jest Gmina Miasta Toruń:

- Specjalistyczny Szpital Miejski im. Mikołaja Kopernika, ul. Batorego 17/19;
- Miejska Przychodnia Specjalistyczna, ul. Uniwersytecka 17;
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy im. ks. Jerzego Popiełuszki, ul. Ligii Polskiej 8.

Świadczenia realizowane przez te zakłady finansowane są przez Narodowy Fundusz Zdrowia na podstawie zawartych umów.

Specjalistyczny Szpital Miejski im. M. Kopernika (SSM)

W Specjalistycznym Szpitalu Miejskim im. M. Kopernika w latach 2010-2013 utworzono nowe oddziały: neurologii i rehabilitacji neurologicznej, realizowano również strategiczne cele placówki, tj. zapewnienia kompleksowości świadczonych usług. Zlikwidowano poradnię onkologiczną i chirurgię naczyń z powodu braku lekarzy specjalistów oraz położniczo-ginekologiczną z powodu niespełnienia wymogów płatnika w zakresie ilości dni przyjęć w poradni.

Ponadto w SMM zwiększono ilość łóżek z 225 w 2010 r. do 254 w 2013 r. Utrzymano bardzo wysoki wskaźnik wykorzystania łóżek na poziomie 80,3% przy równoczesnym krótkim średnim okresie hospitalizacji wynoszącym 5,4 dnia.

Wzrosła również liczba leczonych w oddziałach szpitalnych z 13 400 w 2010 r. do 14 300 w 2013 r. Zwiększyła się liczba udzielonych porad w Izbie Przyjęć z 10 300 do 11 100 oraz porad specjalistycznych w 15 poradniach z 45 200 do 47 800. Odnotowano także wzrost wartości umów z NFZ z 57 182 983 w 2010 r. do 70 259 140,20 zł w 2013 r.

W Szpitalu Miejskim poszerzono zakres udzielanych świadczeń w ramach istniejących oddziałów. Wdrożono nowe procedury w zakresie leczenia zaburzeń rytmu serca z zastosowaniem kardiowersji, stymulatorów serca, kardiowerterów – defibrylatorów, rozwinięto także procedury urologiczne poprzez wprowadzenie nowoczesnych zabiegów laparoskopowych oraz leczenie kamicy moczowej przy zastosowaniu ESWL i URSL (kruszenie kamieni) oraz badań urodynamicznych (nietrzymanie moczu). Rozwinięto także laparoskopowe procedury zabiegowe w zakresie neurochirurgii kręgosłupa.

W zakresie działalności szkoleniowej w Szpitalu Miejskim oddział neurochirurgii został ośrodkiem szkoleniowym w zakresie małoinwazyjnej chirurgii kręgosłupa, a oddział urologii ogólnej i onkologicznej europejskim ośrodkiem szkoleniowym, który uzyskał certyfikat EBU (European Board of Urology).

Uzyskane certyfikaty i nagrody SSM

- lipiec 2010 r. – certyfikat Wojewody Kujawsko-Pomorskiego „Szpital przyjazny kombatantom”,
- listopad 2011 – certyfikat (wznawiający) ISO 9001:2008,
- kwiecień 2012 – certyfikat akredytacyjny Ministerstwa Zdrowia potwierdzający spełnienie standardów jakościowych dla lecznictwa szpitalnego,
- czerwiec 2014 – najlepszy Szpital w Województwie Kujawsko-Pomorskim w ramach rankingu polskich publicznych Szpitali „Portrety szpitali – mapy możliwości”.

Realizowane projekty unijne

- zakup sprzętu aparatury medycznej jako podstawowy element realizacji celów polityki jakości - wartość 5 257 757 zł, w tym środki GMT – 1 869 557 zł,
- zakup sprzętu aparatury medycznej jako element rozwoju hematologii i procedur zabiegowych – wartość projektu 3,5 mln zł, w tym 1,3 mln zł to środki GMT,
- zakup sprzętu aparatury medycznej do realizacji procedur rehabilitacji neurologicznej jako element polityki jakości w zakresie zapewnienia kompleksowości udzielanych świadczeń - wartość 410 000 zł, w tym 150 000 zł to środki Gminy,
- projekty e- Usługi i e-Organizacja - wartość 1 134 144 zł, w tym 283 536 zł to środki GMT.
- Projekt złożony do realizacji: utworzenie Banku Komórek i Tkanek - wartość 1 428 571 zł, w tym środki GMT 500 000 zł.

W zakresie zadań profilaktycznych realizowano finansowane przez NFZ badania raka piersi oraz



Programu wykrywania zakażeń WZW B i C w województwie kujawsko-pomorskim.

Spośród nowo wdrożonych programów wskazać należy szwajcarsko-polski program współpracy projekt KIK – 34 pt. „Zapobieganie nadwadze i otyłości oraz chorobom przewlekłym przez edukację społeczeństwa w zakresie żywienia i aktywności fizycznej” (za pomocą schematu poradnictwa stanowiącego części zakresu zadania 3 pt. „Wdrażanie zasad racjonalnego stylu życia wśród osób z nadwagą i otyłością w systemie ochrony zdrowia w Polsce”). Także program profilaktyki III ST dla pacjentów w województwie kujawsko-pomorskim po ostrych zespołach wieńcowych oraz kujawsko-pomorski program badań przesiewowych w kierunku tętniaka aorty brzusznej.

Miejska Przychodnia Specjalistyczna (MPS)

W Miejskiej Przychodni Specjalistycznej działa 27 poradni, w tym 19 specjalistycznych. W Zakładzie działa także 5 pracowni diagnostycznych. W latach 2010-2013 wzrosła o ponad 100 000 liczba badań diagnostycznych z 382 200 w 2010 r. do 496 900 w 2013 r. Placówka wykonała w 2013 r. 189 000 zabiegów rehabilitacyjnych i udzieliła 128 100 porad.

Korzystając z wypracowanej nadwyżki finansowej Przychodnia prowadzi remonty pomieszczeń oraz dokonuje zakupu sprzętu i aparatury medycznej – na co w latach 2010-2013 wydatkowano łącznie 1 112 400 zł. Przychodnia cieszy się zaufaniem pacjentów osiągniętym m.in. dzięki wysokiemu poziomowi udzielanych świadczeń medycznych, czego dowodem było przy-

znanie przez redakcję „Nowości” nagrody Srebrny Stetoskop w 2012 r. oraz Złoty Stetoskop w 2014 r.

Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy im. ks. Jerzego Popiełuszki (ZPO)

Zakład Pielęgnacyjno Opiekuńczy świadczy usługi opieki dziennej i stacjonarnej długoterminowej dla pacjentów przewlekle chorych, wymagających całodobowej profesjonalnej opieki. Liczba łóżek rzeczywistych wynosi 115. W opiece stacjonarnej wykonano 38 400 osobodni. Na Oddziale Opieki Diennej zapisane są 54 osoby z chorobą otępienną i innymi zaburzeniami, wykonuje się na nim ok. 10 000 osobodni rocznie. Dyrektor zakładu negocjuje z NFZ zapłaty za wykonane świadczenia ponad limit – w wyniku wygranego procesu sądowego ZPO otrzymał w roku 2013 spłatę od płatnika w wysokości 254 000 zł wraz z należnymi odsetkami. Dodatkowo w celu poprawy sytuacji placówka pozyskuje dary rzeczowe z innych źródeł.

Zakład realizuje świadczenia na bardzo wysokim poziomie, a przebywający w nim pacjenci uczestniczą w pozastandardowych programach kompleksowej rehabilitacji. Na ich przeprowadzenie pozyskiwane są środki z PFRON, Gminy oraz Stowarzyszenia na rzecz Pomocy Przewlekle Chorym „Chronica” działającego przy Zakładzie. Na pomoc mogą liczyć również rodziny i opiekunowie przebywających w Zakładzie chorych, dla których organizowane są interdyscyplinarne warsztaty. Zakład prowadzi unikatowy w skali regionu program poprawy funkcjonowania osób z chorobą otępienną i innymi zaburzeniami funkcji poznawczych.

W placówce funkcjonuje wybudowany w 2012 r. ze środków UE i Gminy Terapeutyczny Ogród Zimowy (jest to pierwszy tego typu obiekt w Polsce). W ogrodzie pacjenci uczestniczą w hortikuloterapii. Zajęcia prowadzone są w otoczeniu roślin dostarczających bodźców wizualnych, zapachowych i dotykowych. Ponadto ogród wyposażony jest w fontanny zapewniające naturalny szum wody oraz sprzęt audio pozwalający wzbogacić terapię o odgłosy natury. W 2011 r. zakład otrzymał wyróżnienie Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dziedzinie działalności prozdrowotnej, a w 2013 r. Diament Regionu Kujaw-

sko-Pomorskiego w kategorii zdrowie za Terapeutyczny Ogród Zimowy.

Inwestycje miejskie w ochronie zdrowia

W latach 2010-2013 miasto przekazało 12 649 000 zł na inwestycje, remonty i zakupy inwestycyjne dla miejskich zakładów opieki zdrowotnej. Z tej kwoty 4 825 000 zł przeznaczono na rozbudowę obiektów, a 2 603 000 zł na remonty. Na zakupy wyposażenia, sprzętu i aparatury medycznej przeznaczono 5 219 000 zł. W 2014 r. planuje się przeznaczyć na zakupy inwestycyjne 4 200 000 zł, a na inwestycje i remonty 2 316 000 zł.

Inwestycje i zakupy inwestycyjne w miejskich zakładach opieki zdrowotnej w latach 2010-2014

SPZOZ	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014 (plan)	Ogółem 2010-2014
SSM						
- inwestycje	3.000.000	1.500.000	-	-	1.106.665	5.606.665
- zakupy inwestycyjne	1.750.000	990.492	1.000.000	1.267.100	1.400.000	6.407.592
- remonty	278.810	140.488	174.895	1.125.776	1.010.000	2.729.969
Razem:	5.028.810	2.630.980	1.174.895	2.392.876	3.516.665	14.744.226
MPS						
- remonty	163.186	342.104	-	-	200.000	705.290
- zakupy inw.	-	60.000	35.000	99.950	-	194.950
Razem:	163.186	402.104	35.000	99.950	200.000	900.240
ZPO						
- inwestycje i remonty	238.860	206.306	177.330	81.977	-	704.473
- zakupy inw.	16.788	-	-	-	-	16.788
Razem:	255.648	206.306	177.330	81.977	-	721.261
Ogółem:	5.447.644	3.239.390	1.387.225	2.574.803	3.716.665	16.365.727



Specjalistyczny Szpital Miejski

W latach 2010-2013 gmina na zadanie inwestycyjne pn. „Szpital Miejski - budowa budynku bloku operacyjnego” wydatkowała 4 500 000 zł z przeznaczeniem na zakup pierwszego wyposażenia (trzykondygnacyjny budynek, mieszczący cztery nowoczesne sale operacyjne, Oddział Hematologii, aptekę oraz centralną sterylizatornię). Nowy budynek bloków znacząco podniósł standard realizowanych w szpitalu świadczeń.

Na zakupy inwestycyjne w latach 2010-2013, tj. nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną, wyposażenie sal chorych oraz pierwsze wyposażenie do wybudowanych i modernizowanych pomieszczeń gmina przekazała szpitalowi dotację w wysokości 5 007 600 zł. Na remonty Szpitala w tym okresie wydatkowano 1 719 969 zł, tj. na wymianę instalacji na Oddziale Kardiologicznym i OIOMiA, wymianę okien, remont kanalizacji sanitarnej, remont Oddziału Urologii i Ogólnej i Onkologicznej, dokumentację techniczną modernizacji Izby Przyjęć, remont części medycznej budynku administracyjno-medycznego, remont bramy wjazdowej oraz modernizację Izby Przyjęć. Na 2014 r. planuje się przekazać na inwestycje 1 106 665 zł jako wkład własny do projektów planowanych i realizowanych ze środków zewnętrznych, zakupy inwestycyjne 4 200 000 zł oraz 1 010 000 zł na remonty i modernizacje (głównie Izby Przyjęć). Torunianie mają dziś do dyspozycji nowoczesną, znakomicie wyposażoną lecznicę, spełniającą standardy europejskie.

Miejska Przychodnia Specjalistyczna

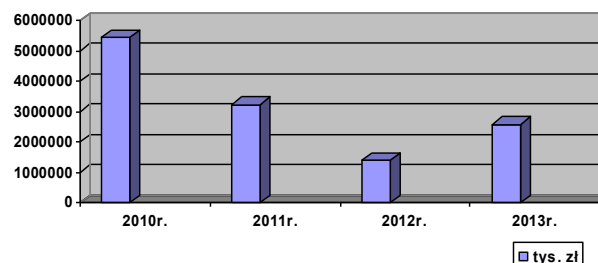
W latach 2010-2013 na remont placówki gmina wydatkowała 505 290 zł (remont pomieszczeń budynku przy ul. Łyskowskiego, remont elewacji zachodniej budynku A przy ul. Uniwersyteckiej oraz adaptacja pomieszczeń na salę kinezyterapii z zapleczem socjalno-sanitarnym) a na zakupy inwestycyjne Gmina wydatkowała 194 950 zł. W ramach dotacji zakupiono aparat USG oraz wyposażenie do Poradni Rehabilitacyjnej. W 2014 r. planuje się na remont Zakładu przeznaczyć 200 000 zł (remont elewacji południowej i wschodniej budynku A oraz remont dachu budynku B – ul. Uniwersytecka).

Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy

W latach 2010-2013 realizowano zadanie inwestycyjne pn. „Rozbudowa ZPO o ogród zimowy wraz z zagospodarowaniem terenu, ul. Ligi Polskiej 8”. Wartość inwestycji wraz z pierwszym wyposażeniem wyniosła 1 686 000 zł, w tym wkład finansowy Gminy to 325 900 zł. Dodatkowo w omawianym okresie na remont ZPO Gmina wydatkowała 378 600 zł przeznaczając środki na awaryjne zaopatrzenie placówki w dodatkowe źródło prądu i wody, remont dachu budynku oraz łazienki i sal chorych.

W ramach zakupów inwestycyjnych zapłacono za zakup aparatu do komunikowania się za pomocą ruchu gałek ocznych – 16 000 zł.

Łączne nakłady na inwestycje, remonty i zakupy inwestycyjne gminnych zakładów opieki zdrowotnej, w latach 2010-2013



Pomoc dla innych zakładów opieki zdrowotnej

W latach 2010-2013 miasto przekazało 14 921 722 zł na inwestycje i zakupy sprzętu oraz wyposażenia w zakładach ochrony zdrowia i pomocy społecznej, dla których gmina nie jest organem założycielskim.

Dzięki pomocy gminy dobudowano budynek o pow. 1430 m kw. Zakładu Opiekuńczo Leczniczego Zgromadzenia Córki Matki Bożej Miłosierdzia Serafitki przy ul. Paderewskiego 2 oraz zmodernizowano istniejącą bazę. Dokonano także zakupu pierwszego wyposażenia w sprzęt, aparaturę medyczną i drobne wyposażenie – łączny koszt wkładu finansowego gminy w zadanie to kwota 5 475 004 zł. Dzięki tej inwestycji powstał nowoczesny zakład z 87 łózkami opieki długoterminowej.

W omawianym okresie ze środków budżetu gminy wybudowano nowy budynek stanowiący siedzibę Fundacji Światło przy ul. Grunwaldzkiej 64 przeznaczony dla potrzeb opieki długoterminowej wraz z oddziałem dla pacjentów w stanie apalicznym oraz zmodernizowano istniejącą bazę wraz z zagospodarowaniem terenu. Dzięki tej inwestycji przybyły kolejne nowe miejsca dla potrzeb opieki długoterminowej – 46 łózek. Koszt gminy to kwota 5 114 364 zł.

Dodatkowo gmina partycypowała w kosztach następujących przedsięwzięć (finansując wkład własny do projektów z udziałem środków w UE – 4 302 359 zł):

- Parafialny Ośrodek Pomocy Samarytanin przy Parafii Miłosierdzia Bożego, ul. św. Faustyny 12 – 1 320 783 zł. Dzięki pomocy gminy powstał dzienny dom pomocy wyposażony w pracownię rehabilitacyjną oraz oddział z 10 łózkami dla pacjentów wymagających opieki długoterminowej. Ze środków gminy zakupiono także drobne wyposażenie ośrodka o wartości 29 995 zł.
- Rewitalizacja obiektów ośrodka rehabilitacyjnego oraz zagospodarowanie terenu Fundacji Ducha na rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych, ul. Sz. Bydgoska 15 w ramach Lokalnego

programu rewitalizacji – 2 981 576 zł to koszt Gminy. Zadanie przewidywało przebudowę budynków ośrodka – stajnię, ujeżdżalnię oraz budynku biurowego i zagospodarowanie terenu.

Placówki te - społeczne i kościelne - zajmują się osobami starszymi, niepełnosprawnymi, przewlekłe chorymi, w stanach apalicznych - w formie opieki dziennej lub całodobowej. Wkład gminy w te przedsięwzięcia stanowił istotne wsparcie działalności tych zakładów, coraz bardziej potrzebnych i poszukiwanych wobec postępującego starzenia się społeczeństwa.

W 2014 r. gmina zaplanowała 320 000 zł na dalszą rozbudowę Parafialnego Ośrodka Pomocy Samarytanin (także jako wkład własny w planowany projekt). Dodatkowo Caritas Diecezji Toruńskiej, dzięki wsparciu finansowemu, zakupił piec do wypieku chleba oraz zmodernizował kotłownię – wartość inwestycji to kwota 107 600 zł.

Gmina realizowała w ten sposób cele zapisane w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Torunia w latach 2006-2013”.

Miejski Ośrodek Edukacji i Profilaktyki Uzależnień

MOEiPU w Toruniu powstał w 2011 r. (na bazie Izby Wyrzeźwień). Zakład posiada 23 łóżka dla pacjentów trzeźwiejących, a w kosztach jego funkcjonowania partycypują gminy sąsiadujące z Toruniem. Rocznie do placówki trafia ponad 6 tys. osób. Znaczna część należności za świadczone usługi pozostaje poza zasięgiem egzekucji, ma to istotny wpływ na finansowanie działalności zakładu.

Poza izolacją nietrzeźwych palcówka realizuje programy profilaktyczne finansowane ze środków gminy oraz ze środków UE:

2011

projekt „Profesjonalna opieka szansą odnalezienia się na rynku pracy” o wartości 268 900 zł – skierowany do 40 osób poszukujących pracy. Celem projektu było zwiększenie szans na znalezienie pracy poprzez podniesienie kwalifikacji;

2012–2014

projekt pn. „Odkryj swoje możliwości – sięgnij po sukces” – 812 300 tys. zł – skierowany do 37 osób bezrobotnych. Cel projektu to zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych poprzez podniesienie kwalifikacji (staże zawodowe);

2013–2014

projekt pn. „Usługi opiekuńcze bez Granic” – 642 800 zł - skierowany do 40 osób bezrobotnych w wieku 50+. Cel projektu to zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych.

W latach 2010-2013 w MOEiPU wykonano inwestycje i remonty o wartości 72 000 zł: remonty łazienek, wentylacji mechanicznej oraz wymieniono monitoring. Zakupiono też niezbędne wyposażenie placówki. W 2014 r. zaplanowano 10 000 zł na modernizację monitoringu.

Profilaktyka i promocja zdrowia

Co roku gmina finansuje działania zdrowotne na rzecz mieszkańców, których celem jest promocja zdrowego stylu życia, profilaktyka, wczesne wykrywanie groźnych chorób oraz zapobieganie niepełnosprawności. Działania te, realizowane przez miejskie placówki ochrony zdrowia, w istotny sposób uzupełniają ofertę dostępnych świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych.

W latach 2010-2014 w Szpitalu Miejskim i Miejskiej Przychodni Specjalistycznej oraz Zakładzie Pielęgnacyjno Opiekuńczym realizowano działania z zakresu:

- prewencji choroby wieńcowej i zawału serca;
- zdrowego stylu życia;
- pielęgnacji i opieki w warunkach domowych;
- rehabilitacji osób z chorobą otępienną i innymi zaburzeniami funkcji poznawczych;
- terapii polisensorycznej w terapeutycznym ogrodzie zimowym;
- rehabilitacji dzieci z uszkodzeniem OUN w wieku 3-6 lat.

W sumie świadczeń udzielono łącznie 1900 torunian, a wydatki gminy na ten cel wyniosły 1 360 000 zł.

Kampanie edukacyjne i promujące zdrowie

Toruń przykłada dużą wagę do realizacji różnego typu działań związanych z szeroko rozumianą promocją zdrowia, propagowaniem właściwych postaw i zachowań zdrowotnych, profilaktyką i wczesnym wykrywaniem chorób cywilizacyjnych.

Najważniejsze programy, współfinansowane przez miasto w latach 2010-2014, to:

- Program wczesnego wykrywania czerniaka (wspólnie z UMK);
- Program pierwszej pomocy przedmedycznej (wspólnie z PCK);

- Toruński Miesiąc dla Zdrowia (wspólnie z TKKF);
- Ośrodek terapii ruchowej dla osób III wieku i z nadwagą (wspólnie z TKKF);
- Nauka pływania 50+ „Aktywny senior” (wspólnie z TKKF);
- Rehabilitacja kardiologiczna III okresu (wspólnie z NGO);
- Programu wykrywania zakażeń WZW B i C w województwie kujawsko-pomorskim (wspólnie z samorządem województwa);
- Wczesne wykrywanie raka piersi - program edukacyjny skierowany do matek, uczniów oraz nauczycieli toruńskich szkół ponadgimnazjalnych;
- Kwiecień - Toruński Miesiąc Walki z Rakiem.

Zdrowie psychiczne

Stosownie do zapisów ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, Rada Miasta Torunia, na mocy uchwały nr 280/2012 z dnia 29.03.2012r. przyjęła „Program ochrony zdrowia psychicznego na lata 2012-2015 dla gminy miasta Toruń”.

Program określa lokalną strategię gminy miasta Toruń, wyznaczając kierunki działań gminy w dążeniu do poprawy zdrowia psychicznego mieszkańców, ograniczania zagrożeń, podnoszenia jakości opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz zapewnienia takich form wsparcia, które zapewniają osobom z zaburzeniami psychicznymi funkcjonowanie w rodzinie i społeczeństwie.

Najważniejsze z podjętych działań to:

- Realizacja programu pn. „Sprawne ciało – zdrowy duch” celem, którego była integracja społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz promocja zdrowia psychicznego.
- Współorganizacja I Regionalnych Dni Psychoterapii w ramach, których odbyły się wykłady i warsztaty i konsultacje dla mieszkańców i profesjonalistów.
- Cykl szkoleń z zakresu zdrowia psychicznego najmłodszych pn. „Lepiej rozumiem – mądrzej Kocham”. Warsztaty i szkolenia adresowane były do kadry żłobków i rodziców dzieci uczęszczających do żłobków.

Co roku gmina finansuje programy profilaktyczne, których celem jest nie tylko wczesne wykrywanie groźnych chorób, lecz także promocja zdrowego stylu życia, promowanie aktywności fizycznej w leczeniu chorób cywilizacyjnych oraz promowanie mody na aktywne spędzanie wolnego czasu. Programy realizowane przez publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej w istotny sposób uzupełniają świadczenia profilaktyczne ze środków NFZ.

Zdrowie dzieci i młodzieży

W latach 2010-2014 z budżetu miasta finansowane były programy profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży. Mimo że programy realizowane były na terenie szkół, działania edukacyjne dotyczące zasadności stosowania profilaktyki i zachęcające do brania odpowiedzialności za własne zdrowie skierowane były także do rodziców i opiekunów.

Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV

W latach 2010-2014 w ramach programu, który obejmował także edukację zdrowotną dotyczącą czynników ryzyka występowania nowotworów oraz konieczności wykonywania badań profilaktycznych szczepienia p/HPV otrzymało prawie 2000 dziewcząt z roczników 1997-2001. Jak dowodzą badania naukowe, główną przyczyną rozwoju raka szyjki macicy - drugiego po raku piersi najczęstszego nowotworu złośliwego kobiet - jest przewlekłe zakażenie wirusem HPV (wirusem brodawczaka ludzkiego). Przedmiotowy program jest kontynuacją działań podjętych przez miasto w 2008 r. wówczas szczepienia p/HPV otrzymywały dziewczęta głównie ze środowisk patologicznych lub niewydolnych społecznie.

Program promocji zdrowia wśród dzieci i młodzieży toruńskich szkół

Program jest rozszerzeniem oferty edukacyjnej szkoły i uzupełnieniem realizowanych w szkołach programów profilaktycznych. Głównym celem przedsięwzięcia jest propagowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień oraz odpowiedzialności za własne zdrowie. Program realizowany pilotażowo w roku szkolnym 2013/2014 obejmował 15 000 uczniów z 25 toruńskich szkół. W ramach projektu ogłoszono konkurs na najlepszy sklepik szkolny oraz działania promujące zdrowie, organizowano dni dobrego jedzenia, pogadanki, badano BMI, poziom glukozy we krwi oraz ciśnienie tętnicze. Łącznie wykonano ponad 11 000 wskazanych pomiarów.



Pudełko życia

W trosce o seniorów zaczerpnięto z Wielkiej Brytanii pomysł pn. „Pudełko życia” skierowany do osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, którego celem

jest podniesienie poczucia bezpieczeństwa w zakresie zdrowia i życia. Projekt zakłada umieszczenie wszystkich ważnych informacji o pacjencie w jednym miejscu „Pudełko życia” to specjalnie oznaczony pojemnik zawierający kartę z informacjami o stanie zdrowia – przebytych chorobach, przyjmowanych lekach, uczuleniach innych dolegliwościach, czy miejscu przechowywania pełnej dokumentacji medycznej.

„Pudełko życia” jest ważne nie tylko dla ludzi samotnych, którzy nie mogą liczyć na pomoc innych domowników, ale także każdego chorego. W przypadku nagłego pogorszenia zdrowia nawet domownicy nie zawsze potrafią udzielić pełnej informacji o stanie zdrowia.

Z myślą o niepełnosprawnych

W latach 2010-2013 kontynuowano działania w zakresie rehabilitacji i aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych w ramach „Programu działań miasta Torunia na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2006-2013”, uchwalonego przez Radę Miasta Torunia w 2006 roku. W okresie od 2010 r. do 2013 r. na realizację programu wydatkowano łącznie 4 mln zł, w tym na realizację projektów rehabilitacyjnych i integracyjnych 1,4 mln zł, natomiast na obsługę komunikacyjną osób niepełnosprawnych 2,6 mln zł. Projektami objęto rocznie od 4 do 5 tys. osób niepełnosprawnych, natomiast z obsługi komunikacyjnej skorzystało 12 tys. osób w ciągu roku. W latach 2012-2013 został wymieniony gminny tabor samochodowy do przewozu osób niepełnosprawnych – zakupiono cztery specjalistyczne samochody o wartości 526 600 zł.

Uchwałą z dnia 21 listopada 2013 r. Rada Miasta Torunia przyjęła zaktualizowaną wersję programu pn. „Program działań miasta Torunia na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2014-2020”. W 2014 r. planowane wydatki na projekty rehabilitacyjne i integracyjne wynoszą w sumie 366 000 zł, natomiast na zabezpieczenie obsługi komunikacyjnej osób niepełnosprawnych przewidziano 520 000 zł.

W latach 2010-2014 (do 23.06.2014 r.) wydano osobom niepełnosprawnym 2116 kart parkingowych uprawniających do nieprzestrzegania niektórych znaków drogowych oraz 99 kart dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją i edukacją osób niepełnosprawnych.

W latach 2011-2014 (I półrocze) wydano mieszkańcom Torunia 15 170 orzeczeń o niepełnosprawności różnego stopnia, w tym 2541 osób uznano za niepełnosprawne w stopniu znacznym. 3880 osób, w tym 451 poniżej 16. roku życia, otrzymało legitymację

dokumentującą niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności.

Od 1 lipca 2014 r., na mocy przepisów ustawy z dnia 23 października 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. poz.1446), zmiany uległy zasady wydawania kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Zmiany powodują konieczność ponownego wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności dla osób ubiegających się wydanie karty parkingowej. W związku z powyższym przewiduje się że w okresie II półrocza 2014 r. mieszkańcom Torunia zostanie wydane ponad 4000 orzeczeń oraz ponad 2500 kart parkingowych.

Poprawa infrastruktury rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych

Rewitalizacja obiektów ośrodka rehabilitacyjnego oraz zagospodarowanie terenu Fundacji Ducha na rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych przy ul. Szosa Bydgoska 15 realizowana jest w ramach Lokalnego programu rewitalizacji miasta Torunia na lata 2007-2015. Fundacja Ducha na rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych powstała w 1992 r. W ramach prowadzonej działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością takich jak: organizacja wyjazdów i obozów terapeutycznych - prowadzi działalność stacjonarną w obiektach przy Szosie Bydgoskiej, gdzie osoby niepełnosprawne, głównie dzieci i młodzież, biorą udział w codziennej rehabilitacji m.in. hipoterapii, terapii wspinaczkowej, terapii zajęciowej i fizjoterapii.

Realizowany projekt zakłada rewitalizację kompleksu budynków z których korzysta Fundacja, w tym: stajni dla koni z zapleczem socjalnym oraz krytej ujeżdżalni ze ścianką wspinaczkową i gabinetem do fizjoterapii. Obecnie w trakcie rewitalizacji jest budynek główny Fundacji pełniący rolę rehabilitacyjno-biurową. Planowane jest także uporządkowanie i zagospodarowanie otoczenia obiektów. Koszt całkowity zadania wynosi 9,462 mln zł, w tym dofinansowanie Gminy Miasta Toruń planowane jest na kwotę 3 186 000 zł.

W 2010 roku Gmina użyczyła obiekt przy ul. Fałata 98/201 na rzecz organizacji pozarządowej „Jestem” Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia w celu umożliwienia rozszerzenia działalności na rzecz osób niepełnosprawnych oraz uzależnionych. Z budżetu gminy został dofinansowany niezbędny remont pomieszczeń. W 2013 r. stowarzyszenie pozyskało środki z PFRON

w wysokości 626 125 zł na częściowe pokrycie kosztów modernizacji obiektu, w tym budowę windy. Pozostałe środki w wysokości 1 252 250 zł pochodzą z budżetu Gminy Miasta Toruń.

Ponadto w ramach projektu Zespół Usług Społecznych powstały: schronisko dla 66 bezdomnych mężczyzn, budynek noclegowni dla 50 mężczyzn (z możliwością zwiększenia liczby miejsc do 90), siedziba Działu Interwencji Kryzysowej MOPR, mieszkania chronione do 16 wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz miejsca interwencyjne dla 32 osób, szczególnie kobiet z dziećmi.

Ponadto w 2013 r. przeprowadzono postępowanie konkursowe na koncepcję zagospodarowania trzech pozostałych budynków przeznaczonych na działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Planuje się przygotowanie bazy dla dotychczas zlokalizowanych przy ul. Młyńskiej Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz środowiskowego domu samopomocy dla ok. 30 osób z głęboką niesprawnością umysłową i ruchową (prowadzonych przez fundację Arkadia). Koszt inwestycji ok. 4,5 mln zł. Obecnie opracowywany jest program funkcjonalno-użytkowy obiektów.

Modernizacja i rozbudowa obiektów dla potrzeb opieki długoterminowej

- Zakład Opiekuńczo-Lecznicy przy ul. Paderewskiego 2 prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Serafitek - inwestycja GMT zwiększyła do 87 liczbę miejsc opieki długoterminowej dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Koszt prac łącznie wyniósł – 6,9 mln zł.
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy przy ul. Ligi Polskiej - wykonano inwestycję polegającą na rozbudowie budynku o ogród zimowy z zagospodarowaniem terenu. Na realizację zadania pozyskano środki unijne. Koszty kwalifikowane projektu wynoszą 1.512.000 zł a wysokość dofinansowania ze środków zewnętrznych 870 000 zł.
- Hospicjum Światło przy ul. Grunwaldzkiej – remont budynku Prezydentówki ze zmianą funkcji obiektu na administracyjno-socjalną. Koszt remontu wyniósł 1,2 mln zł.
- Fundacja Światło przy ul. Grunwaldzkiej – w 2011 r. zakończono budowę budynku dla Fundacji „Światło” dla potrzeb opieki długoterminowej w celu prowadzenia działalności opiekuńczo-leczniczej. Wybudowany w 2011 r. kosztem 5,3 mln zł obiekt posiada miejsca dla 46 pacjentów (w jedno- i dwuosobowych pokojach) i jest całkowicie dostosowany do ich specyficznych potrzeb. W budynku znajdują się także



sale dzienne, terapeutyczne i rehabilitacyjne oraz specjalna winda.

- Parafialny Ośrodek Pomocy „Samarytanin” przy Diecezjalnym Sanktuarium Miłosierdzia Bożego przy ul. Św. Faustyny 12 – dofinansowanie budowy oraz wyposażenia. Wybudowany w 2011 r. Ośrodek Parafialny „Samarytanin” jest obiektem wielofunkcyjnym. W Ośrodku funkcjonują Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ognisko wychowawcze, poradnia rodzinna, poradnia psychologiczna, parafialny oddział Caritas, parafialne Centrum Wolontariatu, gabinety rehabilitacyjne świadczące bezpłatne usługi oraz całodobowy ośrodek okresowego pobytu dla 10 osób - mieszkańców Torunia. W dwupiętrowym budynku znajduje się pełna infrastruktura zabiegowa w zakresie rehabilitacji, sanitariaty, punkty szkoleniowe dla wolontariuszy, kaplica, taras, a na zapleczu teren zieleni. Budowa ośrodka kosztowała blisko 8 mln zł. Gmina Miasta Toruń przekazała 2,4-hektarową działkę oraz 1,319 mln zł.

Przeciw wykluczeniu społecznemu

W 2010 r. w związku ze zmianą przepisów ustawy o finansach publicznych, przestało działać gospodarstwo pomocnicze Centrum Integracji Społecznej. Już następnego dnia po likwidacji, kontynuację jego zadań, wraz z przejściem pracowników, składników majątku oraz wszystkich realizowanych projektów, w drodze otwartego konkursu ofert, przejęła organizacja pozarządowa - CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne.

Celem nadrzędnym Centrum Integracji Społecznej jest pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym z powodu długotrwałego bezrobocia, uzależnień, niepełnosprawności, bezdomności czy pobytu w zakładzie karnym.

W latach 2010-2012 gmina wspierała finansowo jego działalność poprzez:

- w okresie od 1.05.2010 do 31.12.2012 finansowanie projektu pt. „Reintegracja zawodowa i społeczna prowadzona przez Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne” dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – kwota dofinansowania 1 182 414 zł
- w okresie 1.01.2013 do 31.12.2015 finansowanie zadania publicznego „Prowadzenie Centrum Integracji Społecznej” – kwota dofinansowania 1 080 000 zł.

Ponadto w latach 2011-2014 CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne zrealizowało na rzecz mieszkańców Torunia następujące projekty dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego:

- „Przystanek Stokrotkowa 22” - projekt realizowany w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy dla Miasta Torunia. Cel projektu: aktywizacja społeczna i zawodowa 70 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- „Nowa Droga” - lider projektu Gmina Miasta Toruń, realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu, partner - CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne. Cel projektu: testowanie nowych standardów w pomocy oraz modeli instytucji Centrum Integracji Społecznej
- „CAL - Pracownia Inspiracji” - projekt realizowany wraz z partnerem krajowym Stowarzyszeniem Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL z Warszawy oraz partnerem ponadnarodowym Stowarzyszeniem BBQ Berufliche Bildung GmbH ze Stuttgartu. Cel projektu: aktywizacja zawodowa i społeczna 16 osób (młodzież w wieku 15-20 lat) nieaktywnych zawodowo, zagrożonych wykluczeniem społecznym, na terenie toruńskiej dzielnicy Wrzosy przez adaptację metody CAL (Centrum Aktywności Lokalnej) oraz implementację metod reintegracji zawodowej stosowanych na terenie Niemiec w ramach utworzonego na terenie Wrzosów Centrum Aktywności Lokalnej
- „PI: Fundusz pożyczkowy ES” - projekt realizowany jest w partnerstwie z Kujawsko - Pomorskim Funduszem Pożyczkowym z siedzibą w Toruniu. Cel projektu: wypracowanie i przetestowanie nowego narzędzia wsparcia PES
- „PI-PWP – Toruński program współpracy instytucji ekonomii społecznej z administracją lokalną jako szansa na stabilne funkcjonowanie PES” - projekt realizowany w partnerstwie z Gminą Miasta Toruń oraz Samorządem Miasta Lejdy. Cel projektu: wzrost stabilności i trwałości funkcjonowania toruńskich podmiotów ekonomii społecznej z obszaru miasta Torunia
- „Wracamy II” - wsparciem objęto 30 kobiet powracających oraz wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy po przerwie na macierzyństwo

- „MINI-DELFINEK” - realizowany w partnerstwie z firmą PRO EDU. Głównym działaniem projektu było utworzenie w dzielnicy Toruń-Rudak nowego oddziału żłobkowego dla 60 dzieci. Do pracy w oddziale żłobkowym przygotowanych zostało 15 nieaktywnych zawodowo mieszkank Torunia pragnących powrócić na rynek pracy po przerwie na macierzyństwo
- „Wzmocnienie potencjału kadr” - cel projektu: rozwój kompetencji zawodowych poprzez podwyższenie wiedzy i umiejętności 60 osób dorosłych pracujących oraz upowszechnienie nowoczesnych metod szkoleń. Zakres tematyczny: Akademia Trenera i Akademia Fundraisingu.
Łączna wartość pozyskanych dotacji na realizację powyższych projektów ze środków europejskich: 6 mln zł. Ważnym działaniem jest również prowadzona od lat promocja zatrudnienia socjalnego – organizowanie m.in. „drzwi otwartych”, seminariów, konferencji. Przedstawiciele CISTOR często zapraszani są jako eksperci na różnego typu branżowe konferencje, wydarzenia czy spotkania. Toruń często jest wówczas wskazywany jako miasto pionierskich i innowacyjnych inicjatyw z zakresu integracji społecznej.
Za swą działalność CISTOR otrzymał szereg nagród, w tym m.in.: nagrodę Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego „Stalowy Anioł” (2011) oraz wyróżnienie Ministra Pracy i Polityki Społecznej „Dobra praktyka aktywnych form pomocy” (2011).
- monitoring placówek oświatowo-wychowawczych (zakup i montaż urządzeń),
- pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych lub dotkniętych problemem uzależnień (m.in. funkcjonowanie 14 świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, z których średnio rocznie korzysta ok. 700 -800 dzieci i młodzieży szkolnej),
- poikolonie i kolonie letnie połączone z programem profilaktycznym (średnio rocznie korzysta ok. 600 dzieci) oraz kampania „Radosne i bezpieczne wakacje” (nieodpłatna oferta obejmuje seanse filmowe, zajęcia w teatrze Baj Pomorski i Piernikowym Miasteczku oraz na boiskach sportowych „Orliki” a także wybrane baseny kąpielowe - zarówno kryte jak i otwarte),
- specjalistyczna pomoc dla osób zagrożonych uzależnieniem,
- zabezpieczenie kompleksowej pomocy specjalistycznej a także możliwości uczestnictwa w grupach wsparcia dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych osób zaangażowanych w proces wychowawczy młodego pokolenia (m.in. szkolenia dla rodziców i wychowawców oraz realizatorów programów profilaktycznych, specjalistyczne punkty konsultacyjne),
- organizacja lokalnych kampanii profilaktycznych (informacyjno-edukacyjnych) skierowanych do całej społeczności lokalnej, z mocnym akcentem położonym na działania skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej (zróżnicowane formy oddziaływań połączone z dystrybucją materiałów edukacyjnych w tym m.in. tematyczne konkursy plastyczne i muzyczne, debaty młodzieżowe, szkolenia realizatorów programów profilaktycznych, specjalistyczne uliczne punkty konsultacyjne, przedsięwzięcia rekreacyjno-sportowe),

Przeciw uzależnieniom

Nadużywanie środków psychoaktywnych i uzależnienie od nich to powszechny problem społeczny – nie omija on również mieszkańców Torunia, stanowiąc dotkliwy problem dla części rodzin. Władze miasta - przy wsparciu instytucji różnego szczebla oraz licznych organizacji pozarządowych - dokładają starań, aby tego rodzaju problemy mieszkańców mogły być rozwiązywane w sposób kompleksowy, a mając na uwadze wielkie znaczenie dla ograniczania problemu uzależnień od środków psychoaktywnych mają działania profilaktyczne i biorąc pod uwagę lokalnie zrealizowane badania diagnostyczne („Środowiskowe uwarunkowania postaw zdrowotnych młodzieży – studium toruńskie”, 2011 r. J. Szczepkowski, P. Sobierajski) rokrocznie wspierają finansowo szczególnie takie działania jak:

- kształcenie młodzieżowych liderów promocji zdrowia i wspieranie edukacji rówieśniczej,
- realizacja programów profilaktycznych w szkołach - kierowanych głównie na wzrost świadomości zdrowotnej oraz opóźnianie wieku inicjacji alkoholowej/narkotykowej/tytoniowej,



Praca konkursowa 2013 r.

Powyższe działania ujmowane są w rokrocznie uchwalanym Miejskim programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień; celem tych działań jest ograniczanie wśród mieszkańców Torunia popytu na środki psychoaktywne (tytoń, alkohol, narkotyki, dopalacze, leki), minimalizacja szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem tych środków oraz przeciwdziałanie innego rodzaju uzależnieniom (m. in. internet, hazard) a także przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Środki wydatkowane na realizację Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień w latach 2010-2014 (zł)

2010	2011	2012	2013	2014 (plan)
3 721 873	3 895 374	4 109 586	4 151 543	4 400 000

Toruńskie żłobki

W Toruniu działają 3 żłobki miejskie, dysponujące 282 miejscami dla dzieci do lat 3. Dzięki wykwalifikowanemu personelowi oraz bazie spełniającej obowiązujące

standardy jakość świadczeń opiekuńczych udzielanych w placówkach jest bardzo wysoka. Na działalność bieżącą żłobków gmina pozyskała w latach 2012–2013 środki z budżetu państwa w wysokości 1 047 400 zł. Baza w której funkcjonują żłobki jest systematycznie remontowana. Na remonty w latach 2010-2013 wydatkowano 312 900 zł – wykonano remonty tarasów, chodników, parkietów oraz wymalowano pomieszczenia. Na zakupy inwestycyjne wydatkowano 31 500 zł (sprzęt komputerowy i zmywarka).

Od 2011 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U.z 2013r., poz. 1457) do chwili obecnej liczba miejsc w żłobkach w Toruniu prawie podwoiła się. Powstało 8 prywatnych żłobków i 3 kluby dziecięce, z łączną liczbą miejsc w żłobkach – 275 i klubach dziecięcych – 38. W sumie aktualnie w Toruniu liczba miejsc we wszystkich żłobkach wynosi 557, z czego w żłobkach miejskich 282, w prywatnych 275.

Gmina Miasta Toruń od 3 lat dotuje pobyt dzieci w żłobkach prywatnych aktualnie w kwocie 400 zł miesięcznie na dziecko. Przewidywana kwota na realizację zadania w roku bieżącym to 1 320 000 zł.



**Środowisko
naturalne**

Woda: wysoka jakość w dobrej cenie

Głównym zadaniem Toruńskich Wodociągów Sp. z o.o. jest zaopatrywanie mieszkańców Torunia w wysokiej jakości zdrową wodę, a także odbiór i oczyszczanie ścieków. Oprócz tego spółka realizuje wiele inwestycji: buduje sieci oraz przyłącza wodociągowo-kanalizacyjne.

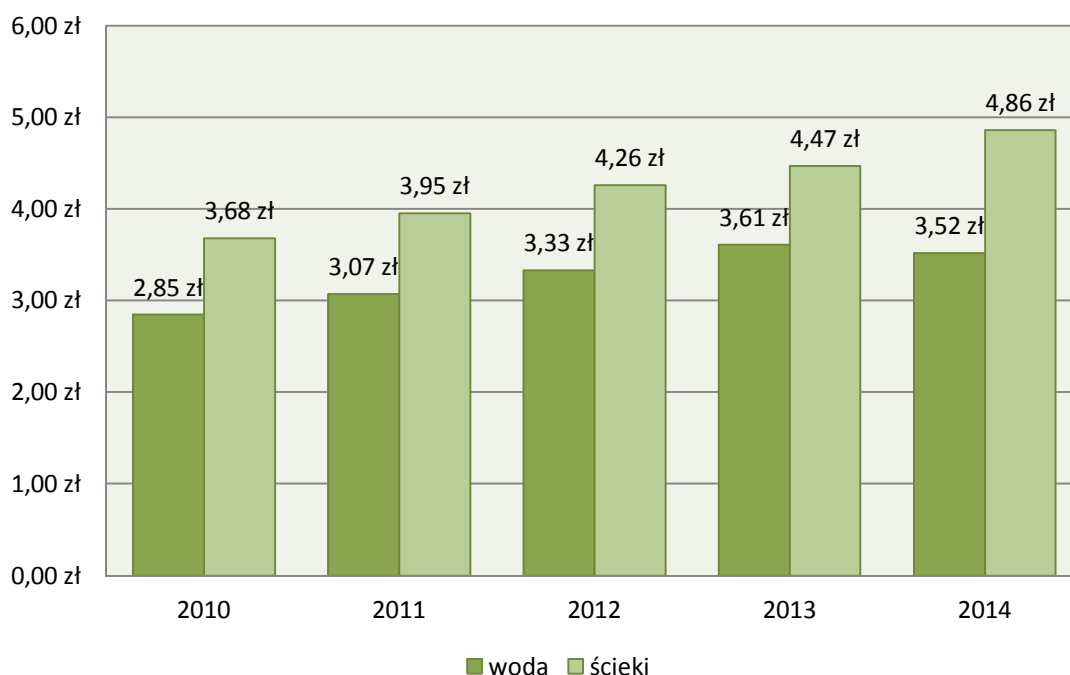
Woda z pięciu ujęć dostarczana jest mieszkańcom Torunia, a także odbiorcom z sąsiadujących gmin (Inowrocław, Lubicz, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka) oraz do Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Osta-

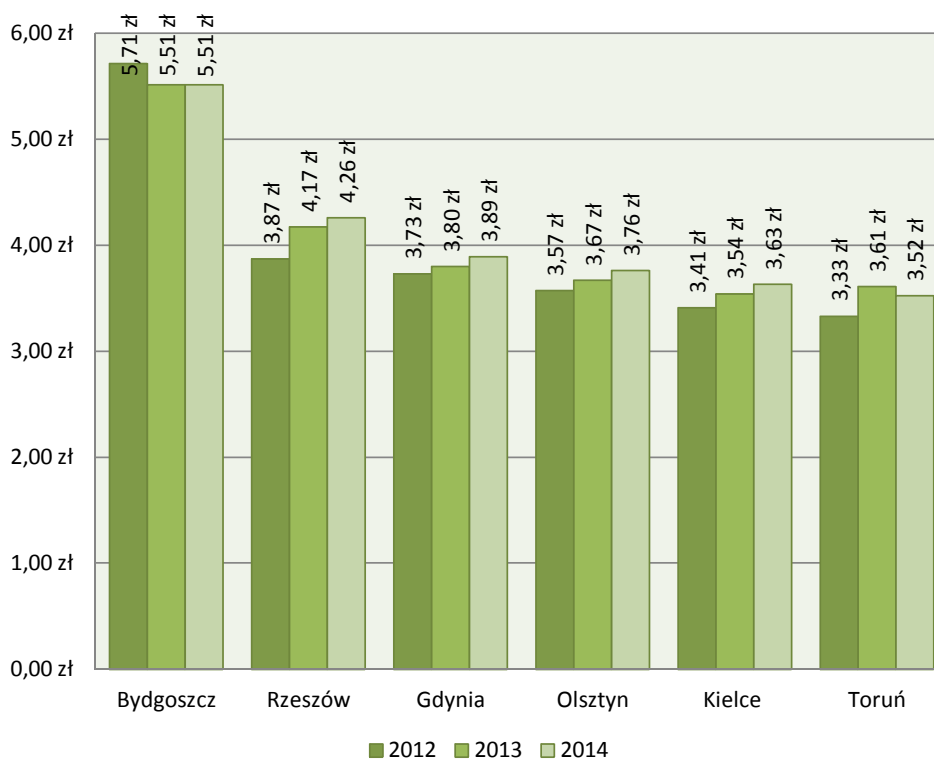
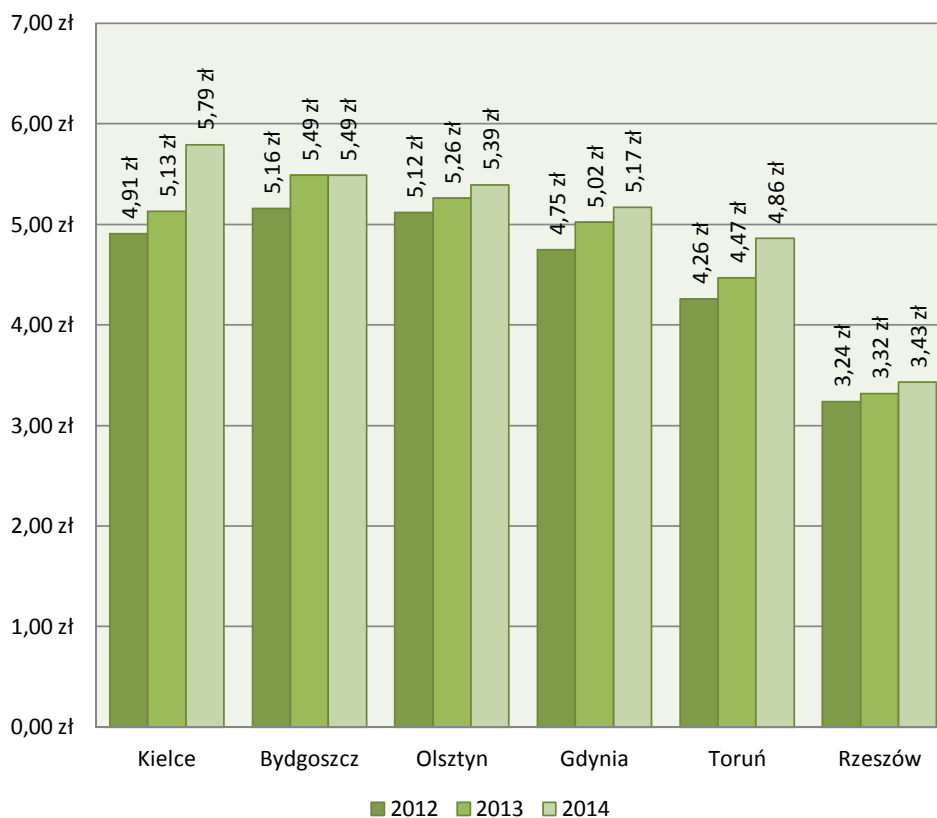
szewie. Najwięcej, bo około 40 proc. wody, pochodzi z ujęcia głębinowego w Małej Nieszawce. Po gruntownej modernizacji tego ujęcia (lata 2010-2012) dostarcza ono znacznie więcej wody najwyższej jakości aniżeli wcześniej. Natomiast ścieki odbierane są z Torunia, gmin ościennych (Łysomice, Zławieś Wielka, Chełmża) i SSE Ostaszewo. Obecnie w Toruniu funkcjonują dwie oczyszczalnie: Centralna Oczyszczalnia Ścieków przy Szosie Bydgoskiej, przyjmująca ścieki z przeważającej części Torunia i okolic, a także oczyszczalnia w Czerniewicach.

Sprzedaż wody i odprowadzenie ścieków w Toruniu w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	plan 2014
Ilość wody sprzedanej (tys. m ³)	10 135	9 790	9 785	9 467	9 340
Wpływy ze sprzedaży wody (tys. zł)	27 150	28 180	30 394	31 875	31 483
Ilość ścieków odprowadzonych i dowiezionych do Centralnej Oczyszczalni Ścieków (tys. m ³)	9 957	9 750	9 748	9 430	9 337
Wpływy z odprowadzenia ścieków (tys. zł)	33 962	35 343	37 888	38 795	41 466

Cena dostawy 1 m³ wody i odprowadzenia 1 m³ ścieków (dla odbiorców indywidualnych w latach 2010-2014)



Ceny za m³ wody w Toruniu i podobnych miastachCena za odbiór m³ ścieków w Toruniu i podobnych miastach

Lata modernizacji

Intensywne działania w zakresie modernizacji gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej trwały w Toruniu już od 2003 r. Wtedy to rozpoczęła się realizacja pierwszego etapu dużego projektu z unijnym dofinansowaniem. Drugi etap zrealizowano w latach 2010-2013. Jego zwieńczeniem było otwarcie nowoczesnej stacji termicznej przeróbki osadu w Centralnej Oczyszczalni Ścieków. Stacja diametralnie odmieniła gospodarowanie osadami w mieście, ponadto wyniosła je na europejski poziom w zakresie nowatorstwa i ekologii. W latach 2010-2013 zrealizowano również: modernizację gospodarki osadowej Stacji Uzdatniania Wody „Drwęca-Jedwabno”; kompleksową modernizacją Stacji Uzdatniania Wody „Mała Nieszawka”; renowację magistral wodociągowych średnicy 1000 mm w technologii bezwykopowej; wybudowano prawie 10 km kanalizacji sanitarnej i prawie 30 km sieci wodociągowej, co umożliwiło dostęp do sieci kolejnym niemal 2 tys. mieszkańców.

Łącznie, biorąc pod uwagę realizację zadań z dwóch etapów projektu, zrealizowano m.in.: renowację ok. 13 km kanałów sanitarnych na toruńskiej Starówce i poza jej obszarem (metodą bezwykopową z użyciem rękawa termoutwardzalnego); ok. 320 km kanalizacji sanitarnej i deszczowej; ok. 50 km sieci wodociągowej; 25 przepompowni i tłoczni ścieków; 8 podczyszczalni wód deszczowych; wymianę ponad 17 km rur azbestowo-cementowych; ponad 6 tys. kanalizacyjnych odgałęzień bocznych; zakup dwóch specjalistycznych wozów do czyszczenia kanalizacji.

W ostatnich 10 latach zainwestowano w tę gałąź gospodarki komunalnej Torunia ponad pół miliarda złotych. Dofinansowanie ze środków unijnych wyniosło 60 proc. (etap I) i 57 proc. (etap II) kosztów kwalifikowanych.

Na rzecz ekologii

W toruńskiej oczyszczalni, poza termiczną przeróbką osadów, w której produkuje się paliwo do spalania w kotłach, stosowane są także inne proekologiczne i nowoczesne rozwiązania. W 2012 r. zamontowano kolejny, trzeci już agregat prądowórczy napędzany biogazem, uzyskiwanym w trakcie fermentacji metanowej osadów pościekowych. Łączna moc zamontowanych agregatów sięga prawie 1 MW (większość energii elektrycznej zużywanej przez oczyszczalnię pochodzi z własnej produkcji). W stacji agregatów powstaje także bardzo dużo energii cieplnej, kierowanej do węzła ciepłowniczego na potrzeby ogrzewania pomieszczeń oraz



podgrzewania wydzielonych komór fermentacyjnych. Ekologicznymi efektami może pochwalić się również SUW „Drwęca-Jedwabno”, w której wykonano instalację odzysku wody nadosadowej. Dzięki temu obniża się koszty wytworzenia wody, gdyż ze środowiska pobiera się mniej wody surowej, a ilość ścieków jest mniejsza.

Stacje uzdatniania wody: kluczowe modernizacje

SUW „Mała Nieszawka”

Głównym celem działań w ramach tego kontraktu była poprawa jakości wody pitnej oraz ograniczenie kosztów eksploatacji stacji. Projekt, realizowany w latach 2010-2012 przy użyciu funduszy unijnych, zakładał budowę zbiornika wyrównawczego poj. 5500 m³ oraz modernizację m.in.: przepompowni II stopnia; chlorowni (budowa nowego obiektu w miejscu starego budynku); hali filtrów (poprzez wymianę filtrów, wprowadzenie systemu automatycznej regulacji ich wydajności oraz płukania); sieci przewodów technologicznych; sieci i obiektów elektroenergetycznych; systemu automatyki i sterowania. W trakcie prac wymieniono również pompy głębinowe. Wartość kontraktu - ponad 10 mln zł.

SUW „Drwęca-Jedwabno”

W 2012 r. kolejne prace modernizacyjne na tym obiekcie objęły budowę stacji odwadniania osadów, powstających w procesie uzdatniania wody. Głównym urządzeniem instalacji jest prasa filtracyjna służąca do odwadniania osadu. Przed unowocześnieniem uzyskiwano od 30 do 60 m³ osadu na dobę, którego uwodnienie wynosiło 99 proc., czyli zawierało 1 proc. suchej masy. Zamontowana prasa filtracyjna pozwoli uzyskać 21 proc. suchej masy, w efekcie czego na dobę powstaną średnio ok. 2 tony osadu. Korzyści z prac

mają wymiar ekologiczny: odwodniony osad zostanie wykorzystany do rekultywacji terenów zdegradowanych, zamkniętych żwirowisk i wysypisk. Przy okazji tej inwestycji wykonano instalację odzysku wody nadosadowej, przyczyniając się do zmniejszenia ilości ścieków poprodukcyjnych z 951 770 m³ (2011 r.) do 364 607 m³ (2013 r.). Umożliwiło to także zmniejszenie ilości pobieranej wody surowej do procesu uzdatniania. Wartość kontraktu wyniosła 2,7 mln zł.

Wyróżnienia

Za opisane działania Gmina Miasta Toruń i Toruńskie Wodociągi otrzymały w latach 2010-2014 wiele nagród i wyróżnień:

- 2011 – wyróżnienie „Dbający o Finanse” dla Toruńskich Wodociągów za aktywny udział w ogólnopolskim systemie wymiany informacji gospodarczej w ramach „Programu ochrony finansów samorządów”,
- 2012 - certyfikat „Firma Wiarygodna Finansowo”,
- 2012 - VI miejsce w Ogólnopolskim Rankingu Przedsiębiorstw Wodociągów i Kanalizacji,
- 2013 - certyfikat „Lider Aktywności Inwestycyjnej” za przedsiębiorczość i działania na rzecz rozwoju przedsiębiorstwa,
- 2014 - VII miejsce w Ogólnopolskim Rankingu Przedsiębiorstw Wodociągów i Kanalizacji,
- 2014 – nagroda „Zielony Laur” od Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój”, potwierdzająca znakomite działania Torunia w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Uznanie Kapituły wzbudziła budowa instalacji termicznej przeróbki osadów ściekowych.

Ku nowoczesności

Od kilku lat Toruńskie Wodociągi korzystają z systemu GIS. Zawiera on zbiory danych o sieciach wod.-kan. gromadzone w programach graficznych (branżowa mapa sieci) oraz bazodanowych (dane opisowe i przestrzenne o sieciach). Do systemu wprowadzane są informacje o zdarzeniach na sieciach wod.-kan. (awarie, pęknięcia, czyszczenia), wykorzystywane do planowania remontów i konserwacji sieci. System umożliwia dostęp do szczegółowej mapy sieci wod.-kan., a także dokonywanie m.in. analiz, tworzenie zbiorczych zestawień o sieciach. Dane zgromadzone w systemie wykorzystywane są łącznie z danymi z innych systemów (np. ewidencją wodomierzy, ewidencją środków trwałych, oprogramowaniem kamerowozu). System umożliwia również skanowanie i wprowadzanie do bazy danych dokumentacji z archiwum technicznego spółki.

W 2014 r. rozpoczęto budowę magistrali wodociągowej długości ok. 4,8 km, łączącej SUW „Mała Nieszawka” z miejską siecią wodociągową w ul. Okrężnej. Pod dnem Wisły ułożone zostaną dwa równoległe przewody średnicy 500 mm każdy i łącznej długości ok. 1,4 km. Projekt zakłada m.in. wykorzystanie zwiększonych możliwości produkcyjnych SUW „Mała Nieszawka”, a także zasilenie sieci wodociągowej Torunia prawobrzeżnego od strony zachodniej, co pozwoli na zmniejszenie ciśnień na ujęciu i zmniejszenie strat wody w sieci wodociągowej, a tym samym zmniejszenie kosztów eksploatacji oraz zmniejszenie ryzyka wystąpienia awarii na całej sieci.

Nowy cel: źródła odnawialne

W najbliższych latach ważne dla Toruńskich Wodociągów stają się także inwestycje w energetyczne źródła odnawialne. Ich celem będzie ograniczenie kosztów zakupu energii elektrycznej. Przygotowywane są projekty budowy elektrowni opartej o ogniwa fotowoltaiczne oraz wykorzystującej wodę przepływającą przez jaz na Drwęcy. Tu także spółka liczy na kolejną porcję środków unijnych. Planowane jest również wprowadzenie nowoczesnych metod monitorowania sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, która w Toruniu ma już niemal 1200 km. Kontynuowany będzie również rozwój systemów zdalnego odczytu wodomierzy.

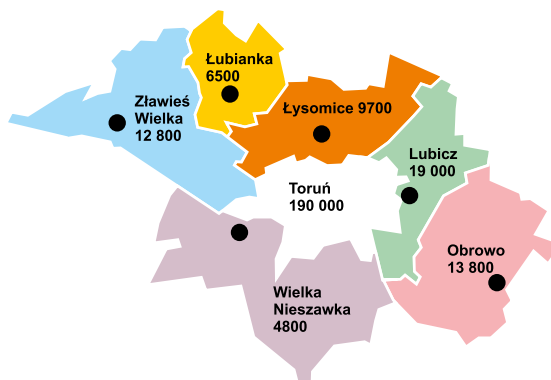
- Sieć wodociągowa w Toruniu ma 561 km, a kanalizacyjna – 551 km. W mieście zlikwidowano niemal wszystkie szamba. Wskaźnik zwodociągowania i skanalizowania Torunia wynosi prawie 100 proc.
- Od 2010 r. łączna opłata za wodę i ścieki dla mieszkańców Torunia wzrosła o 1,36 zł: z 7,02 zł (2011 r.) do 8,38 zł (2014 r.). Na tle miast podobnej wielkości opłaty za wodę i ścieki w Toruniu należą do najniższych w kraju.

Oczyszczanie miasta

Od 1 lipca 2013 r. w Polsce funkcjonuje nowy system gospodarki odpadami komunalnymi. Torunianie praktycznie nie odczuli zmian systemowych, a wejście w życie nowych przepisów nie było w mieście rewolucją: firmą, która dba o czystość w mieście, jest wciąż Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania. Firma wygrała przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów w Toruniu oraz w okolicznych gminach (w Lubiczu, Obrowie, Wielkiej Nieszawce, Ziębskiej Wielkiej oraz Łubiance) i jest liderem wśród przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką odpadami w regionie.

MPO do wprowadzenia nowych zasad przygotowywało się z wielomiesięcznym wyprzedzeniem. Miejskiej spółce udało się w latach 2010-2014 nie tylko utrzymać, ale również poszerzyć rynek usług. Obecnie odbiera i zagospodarowuje odpady od 256 600 osób.

Obszar obsługiwany przez MPO Sp. z o.o. wraz z ilością mieszkańców danej gminy (Łysomice MPO Sp. z o.o. obsługuje na zasadach podwykonawstwa)



Segregacja odpadów

Mieszkańcy bardzo dobrze radzą sobie z selektywną zbiórką odpadów komunalnych (MPO umożliwia torunianom segregację odpadów od ponad dwudziestu lat). Pojemników i kontenerów do selektywnej zbiórki odpadów sukcesywnie przybywało i nadal przybywa:



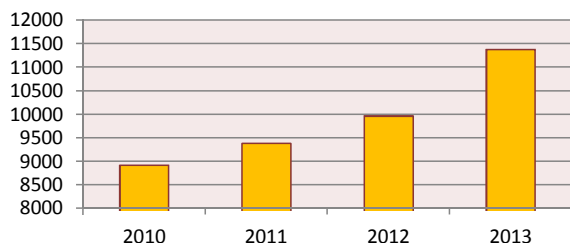
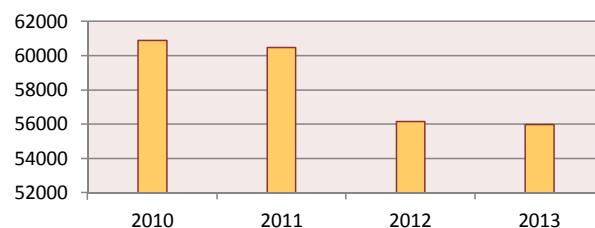
od 2010 r. MPO zakupiło ich aż 14 000, z czego 9800 jest rozstawionych w samym Toruniu.

Mieszkańcy - zaznajomieni z zasadami segregacji, otrzymujący regularnie od miejskiej spółki ulotki na ten temat, uczestniczący w piknikach i akcjach edukacyjnych organizowanych przez MPO – chętnie gromadzą odpady w odpowiednich pojemnikach. Ilość odpadów zbieranych selektywnie, takich jak papier, tworzywa sztuczne, szkło czy bioodpady, systematycznie więc wzrasta, czemu towarzyszy widoczny spadek ilości odbieranych zmieszanych odpadów komunalnych. Dzięki selektywnej zbiórce odpadów MPO mogło obniżyć koszt ich zagospodarowania. To wpłynęło w konsekwencji na obniżenie w Toruniu wysokości tzw. opłaty śmieciowej.



Odpady komunalne zebrane z terenu Torunia i przyjęte do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w latach 2010-2014 (tony)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	I półrocze 2014	Plan na 2014
Odpady suche (papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe)	3 775	3 930	4 285	4 971	2 870	6 150
Szkło	952	1 136	1 230	1 578	1 005	1 950
Odpady mokre (zielone i kuchenne)	4 196	4 318	4 453	4 836	2 610	5 250
Razem odpady zbierane selektywnie	8 923	9 384	9 968	11 385	6 485	13 350
Zmieszane odpady komunalne	60 868	60 468	56 164	55 991	27 013	53 000

Ilość odpadów zbieranych selektywnie z terenu Torunia i przyjętych do ZUOK w latach 2010-2014 [tony]

Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, zebranych z terenu Torunia i przyjętych do ZUOK w latach 2010-2014 [tony]


Rocznie MPO wydaje 430 000 worków do gromadzenia odpadów suchych i szkła.

ZUOK

Wybudowany w 2009 r. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Toruniu (ZUOK) został w 2013 r. rozbudowany o 8 modułów kompostowych. Są one przeznaczone do stabilizacji, czyli biologicznego przetwarzania odpadów organicznych wydzielonych w sortowni ze zmieszanych odpadów komunalnych. Wykorzystuje się w tym celu nowoczesną technologię Biodegma. Polega ona na kompostowaniu odpadów w zestawie modułów (boksów żelbetowych), wyposażonych w system aktywnego napowietrzania i nawilżania masy kompostowej.



Od 2012 r. w ZUOK produkowany jest znakomity środek poprawiający właściwości gleby: Torhum. Produkt posiada odpowiednie zezwolenie Ministra Rolnictwa dopuszczające go do obrotu, a przeznaczony jest do rekultywacji gruntów, przywraca im wartość użytkową, stanowi cenne źródło materii organicznej,

zwiększa zawartość próchnicy w glebie, poprawia jej strukturę i zdolność zatrzymywania składników pokarmowych.

ZUOK posiada status Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK). Oznacza to, że jest kompleksowym obiektem do przetwarzania odpadów, spełniającym wszystkie kryteria, w tym BAT (ang. best available technique – najlepsza dostępna technika), dla instalacji regionalnej wyznaczonej w „Planie gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego”. Przyznany status dotyczy trzech zakresów: mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, kompostowania bioodpadów i składowania.

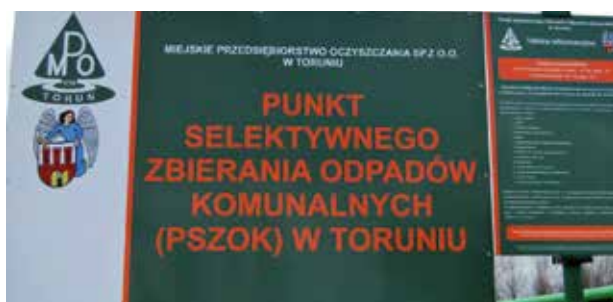
Toruńska kompostownia może przetworzyć 31 tys. ton odpadów ulegających biodegradacji rocznie.



W latach 2010-2014 MPO zakupiło m.in. dwa pojazdy bezpylne (śmieciarki) oraz dwa pojazdy do transportu kontenerów na odpady.

PSZOK

Znowelizowana ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziła obowiązek utworzenia przez gminę Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). W Toruniu funkcjonuje jeden taki obiekt (ul. Kociewska 35), a wkrótce w lewo-brzeżnej części miasta powstanie drugi. PSZOK prowadzony jest przez MPO. Do punktu można nieodpłatnie oddać każdą ilość odpadów zebranych selektywnie (odpady budowlane i rozbiórkowe w ilości do 1 m³ na gospodarstwo domowe rocznie).



Edukacja ekologiczna

MPO od lat uczy dzieci, młodzież i dorosłych, jak dbać o środowisko i prawidłowo segregować odpady. Prowadząc edukację w formie lekcji, wykładów, warsztatów, pikników, konkursów, debat i różnych akcji tematycznych, spółka przekazuje wiedzę na temat rodzajów odpadów, systemów ich zbiórki oraz zasad funkcjonowania instalacji do przetwarzania zebranych surowców wtórnych. Każda forma działania dostosowana jest do wieku odbiorców, miejsca ich zamieszkania, charakteru zabudowy i zakresu świadczonych przez MPO usług. W latach 2010-2014 czterokrotnie wzrosła liczba klas szkolnych, w których przeprowadzono lekcje



o ekologii dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych. Zajmujący się edukacją pracownicy spółki prowadzili w tych latach zajęcia w 790 klasach szkół wszystkich poziomów. Z tej oferty skorzystało: w 2010 r. - 1406 uczniów, 2011 r. - 300, 2012 r. - 2700, 2013 r. - 5777, 2014 r. - 4637. Łącznie w latach 2010-2014 w różnego rodzaju zajęciach edukacyjnych organizowanych przez MPO udział wzięło 50 tysięcy osób.

Tereny zieleni

Powierzchnia miejskich terenów zieleni urządzonej wynosi obecnie w Toruniu ok. 285 ha. Jej zwiększenie w ostatnich latach jest wynikiem zagospodarowania nowych obszarów przyulicznych (m.in. przy Trasie Średnicowej, ul. M. Skłodowskiej-Curie czy drogach dojazdowych do mostu gen. Elżbiety Zawackiej), kolejnych fragmentów błoni nadwiślańskich i skwerów lub przejęcia na własność przez Gminę Miasta Toruń terenów od innych jednostek (np. nowe zieleńce u zbiegu ulic Szczecińskiej-Krynickiej, Prufferów-Iwanowskiej). W skład tych terenów, oprócz pasów przyulicznych, wchodzi m.in. Park Miejski na Bydgoskim Przedmieściu (25 ha), Park Tysiąclecia przy ul. Podgórskiej (19 ha), tzw. Głazja przy ul. Waryńskiego (5 ha), park osiedlowy przy ul. Mossakowskiego (6 ha), szereg skwerów, np. przy Muzeum Etnograficznym, Bulwarze Filadelfijskim, Alpinarium, Dolinie Marzeń, przy fontannie Cosmopolis, Jordankach, przy ulicach: al. 500-lecia, Bydgoskiej-Reja, Gałczyńskiego, Gagarina, Chmielnej-Słonecznej, Bocznej-Wąskiej, Świętopełka, Bażyńskich, Wojska Polskiego (przy strudze), Poznańskiej (przy MDK), Hallera, Parkowej-Drzymały i in.

W lasach miejskich gospodarka leśna prowadzona jest ściśle wg zapisów „Uproszczonego planu urządzenia lasów”. Powierzchnia gruntów leśnych, stanowiących własność gminną, wynosi ponad 476 ha. Całość uznana jest za lasy ochronne. Oznacza to, że pełnią one głównie funkcje lasów klimatycznych bądź rekreacyjno-wypoczynkowych. Oprócz podstawowych zadań wykonywanych w ramach utrzymania lasów w 2012 r. na terenie użytku ekologicznego w Kaszczorku wykonano cięcia sanitarne koron drzew wraz z ustawieniem oznakowania informującego o formie ochrony. Fundusze na te działania pozyskano z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. W 2013 r. na terenie rezerwatu Kępa Bazarowa urządzono ścieżkę edukacyjno-przyrodniczą zgodnie z wytycznymi Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, zawartymi w planie ochrony rezerwatu. To zadanie również było współfinansowane przez WFOŚiGW w Toruniu.

Poza bieżącym utrzymaniem ww. obszarów nakłady poniesione na urządzenie terenów zieleni i lasów miejskich w latach 2010-2014 to m.in.: kontynuacja zagospodarowania błoni nadwiślańskich przy Parku Miejskim i prace rekultywacyjne zieleni w Parku Miejskim za łączną kwotę 515 962 zł, w tym dotacja z WFO-ŚiGW – 471 310 zł. W sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych kontynuowano zabiegi zwalczania owadów uciążliwych dla ludzi i zwierząt: w latach 2011-2014 przeprowadzono zabiegi na 50-70 ha, a w roku 2010 na 655 ha (z uwagi na plagę komarów po przejściu fali powodziennej zastosowano opryski z powietrza) za kwotę 153 000 zł.

Inwestycje i remonty na terenach zieleni miejskiej

- Rewitalizacja zabytkowego Parku Miejskiego na Bydgoskim Przedmieściu I etap – zadanie inwestycyjne za 4 901 290 zł, w tym dotacja ze środków unijnych 2 223 018 zł. Wykonano m.in.: amfiteatr, plac zabaw dla dzieci, boisko sportowe, fontannę, toalety publiczne, wyremontowano grotę i kaskadę wodną, wybudowano nowy mostek na Martówce, odbudowano dwa stawy, wokół których zasadzono kilkadziesiąt drzew i 2000 krzewów, założono trawniki na ponad 5000 m², zmieniono nawierzchnię alejek oraz zagospodarowano dla celów rekreacyjnych kolejne partie terenów Błoni nad Martówką.
- Rewitalizacja Ogrodu Zoobotanicznego na Bydgoskim Przedmieściu. W ramach podjętych prac między innymi powstał obiekt dla lemurów wraz ze stawem i wyspą, pomost widokowy, nowy plac zabaw oraz altana dydaktyczna. Łączny koszt – 1 480 494 zł.
- Rewitalizacja zieleńca w rejonie dworca autobusowego przy ul. Uniwersyteckiej – 182 455 zł.
- Kontynuacja urządzenia zieleni i budowy elementów upamiętniających cmentarz żydowski przy ul. Pułaskiego – 98 440 zł.
- Rekultywacja wybranych fragmentów zieleni i mostków na rowach oraz przebudowa zabytkowego przepustu kanału wraz z otoczeniem w Parku Tysiąclecia – 168 150 zł.
- Rekultywacja zieleni w rejonie Starego Miasta: m.in. przy boisku i siłowni plenerowej, ukwiecenie elementów małej architektury i założenie nowych kwietników, rekultywacja trawników, itp. – łącznie 176 975 zł.
- Rekultywacja zieleni przy ul. Chrzanowskiego – 44 084 zł.
- Zagospodarowanie urozmaiconą zielenią rond: Czadcy, Mickiewicza-Tujakowskiego, Mickiewicza-Bydgoska, na pl. Armii Krajowej, ZNP – łącznie 57 733 zł.

- Założenie dwóch ogrodów różanych przy ul. Kopernika i Bulwarze Filadelfijskim (Dolina Marzeń) – łącznie 87 534 zł.
- Adaptacja zieleni, alejek i „murków Remerowskich” przy pomniku ks. Jerzego Popiełuszki – łącznie 190 780 zł.
- Rekultywacja zieleni i alejki przy ul. Piastowskiej – 43 248 zł.
- Renowacja zieleni i remont alejek w Dolinie Marzeń – 522 366 zł.
- Budowa trzech wybiegów i toalety dla psów przy ulicach: Wały gen. Sikorskiego 12, Uniwersyteckiej, Niesiołowskiego, Bulwarze Filadelfijskim – łącznie 176 549 zł.
- Zakup i montaż kilkunastu urządzeń dla dzieci i dorosłych jako wyposażenie placów zabaw i rekreacji, 80 ławek parkowych i 80 koszy na śmieci oraz 40 koszy na psie odchody – łącznie 200 000 zł.
- Inne prace remontowe zieleni i elementów małej architektury na zieleńcach miejskich przy osiedlach mieszkaniowych oraz wzdłuż tras drogowych – to koszt ok. 250 000 zł rocznie.

Na terenach toruńskiej zieleni miejskiej przybyło ponad 900 dorodnych drzew w wieku 8-12 lat dzięki tzw. nasadzeniom zastępującym, które zlecieli inwestorzy w zamian za usuwane drzewa kolidujące z ich inwestycjami.

Ograniczenie emisji zanieczyszczeń

Cele i priorytety ekologiczne, harmonogram działań oraz środki niezbędne do osiągnięcia celów środowiskowych na terenie Gminy Miasta Toruń zostały sformułowane w opracowanym w 2013 r. „Programie ochrony środowiska dla miasta Torunia na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020”. Jest on podstawowym dokumentem wyznaczającym kierunki działań z zakresu ochrony środowiska na terenie Gminy Miasta Toruń. Ponadto Gmina Miasta Toruń objęta jest trzema programami ochrony powietrza uchwalonymi przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego: „Programem ochrony powietrza dla strefy miasto Toruń ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10” (uchwała nr XLII/699/13 z dnia 28 października 2013 r.); „Programem ochrony powietrza dla strefy miasto Toruń ze względu na przekroczenie poziomu docelowego i dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5” (uchwała nr XXX/535/13 z dnia 28 stycznia 2013 r.) i „Programem ochrony powietrza dla 15 stref woje-



wództwa kujawsko-pomorskiego pod względem przekroczeń docelowych benzo(a)piranu”, obejmujący miasto Toruń (uchwała nr XVI/302/11 z dnia 19 grudnia 2011 r.). W związku z tym podejmowane są działania na rzecz ograniczenia w Toruniu niskiej emisji do powietrza. W 2011 r. Rada Miasta Torunia przyjęła uchwałę, na podstawie której udziela się dotacji na realizację inwestycji, takich jak: likwidacja źródeł niskiej emisji (zmiana formy ogrzewania, usuwanie wyrobów zawierających azbest, budowa przyłączy kanalizacji sanitarnej oraz przyłączy kanalizacji deszczowej wraz z opaskowym drenażem odwadniającym. W latach 2011-2013 udzielono z budżetu Gminy Miasta Toruń dotacji 460 wnioskodawcom na łączną kwotę 982 500 zł.

Ochrona powietrza

W latach 2011-2013 około 320 podmiotów zlikwidowało ogrzewanie węglowe i zastosowało ogrzewanie niskoemisyjne, głównie poprzez zastosowanie jako czynnika grzewczego gazu ziemnego. W tym okresie zlikwidowano 99 lokalnych kotłowni węglowych oraz 529 pieców kaflowych opalanych węglem. Efektem ekologicznym jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza rocznie w ilości: pyłu - 36,09 t, dwutlenku siarki - 24,06 t, tlenku węgla - 120,30 t, tlenków azotu - 1,20 t. Dofinansowanie z budżetu Gminy Miasta Toruń na likwidację źródeł niskiej emisji wyniosło łącznie 766 229 zł.

Przyłącza kanalizacyjne, drenaż i azbest

W latach 2010-2013 z budżetu Gminy Miasto Toruń dofinansowano budowę nowych przyłączy kanalizacyjnych do nieruchomości objętych programem „Modernizacji i rozbudowy gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Torunia”. Dofinansowanie w tym okre-

sie uzyskały 123 rodziny na łączną kwotę 128 514 zł. W tym okresie dofinansowano ponadto 8 przyłączy kanalizacji deszczowej wraz z opaskowym drenażem odwadniającym na łączną kwotę 16 800 zł. Dofinansowano również działania związane z usuwaniem materiałów budowlanych zawierających azbest. Łączne dotacje na ten cel wyniosły 70 940 zł.

W latach 2010-2013 usunięto w Toruniu ponad 106 ton materiałów zawierających azbest z 36 obiektów budowlanych.

Ochrona środowiska przed hałasem

W 2012 r. opracowano „Mapę akustyczną miasta Torunia”: wykonano ortofotomapę, numeryczny model terenu wraz z trójwymiarowym modelem miasta, które mogą być wykorzystywane do innych aplikacji GIS wykonywanych na potrzeby Gminy Miasta Toruń. Dla terenów, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, opracowano „Program ochrony środowiska przed hałasem”. Łączny koszt powyższych opracowań wyniósł 697 400 zł. Realizacja programu przyczyni się do ograniczenia emisji hałasu do środowiska, a tym samym do zwiększenia komfortu mieszkańców Torunia.

Ochrona zwierząt

Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Toruniu mieści się przy ul. Przybyszewskiego 3, w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Miejskiego. Prowadzone jest przez firmę zewnętrzną, wyłonioną w drodze przetargu nieograniczonego. Rolą schroniska jest zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym. Gmina Miasta Toruń, poprzez schronisko oraz we współpracy z organizacjami społecznymi, realizuje „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwie-

rząt w Toruniu”. W ramach podejmowanych działań prowadzona jest również opieka nad kotami wolno żyjącymi, tj. ich sterylizacja, kastracja, dokarmianie oraz zapewnianie miejsc schronienia. Każdego roku zadania ujęte w programie są pozytywnie opiniowane przez Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz organizacje społeczne działające na terenie gminy, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. W latach 2012-2013 na terenie obiektu zostały przeprowadzone prace remontowe pomieszczeń biurowych i socjalnych (108 609 zł). Zakres prac: odnowienie łazienek, szatni, pokoju socjalnego, pomieszczenia biurowego do obsługi klientów, korytarza z klatką schodową, sali edukacyjnej, pomieszczeń sprzętowo-archiwalnych oraz frontowej elewacji głównego budynku.

Każdego roku udaje się w Toruniu skierować do skutecznej adopcji ponad 1000 bezpiecznych zwierząt.

Urządzenia wodne i obiekty hydrotechniczne

Szeroki zakres prac został wykonany w ramach zagospodarowania nabrzeża Wisły. Ich głównym celem była adaptacja terenu na rodzinne miejsce wypoczynku i rekreacji. Poza typowym zakresem prac remontowych (wymianą i przełożeniem pokrycia skarp brzegów przystani AZS i pochylni wyciągowej, wykonaniem umocnień dolnych basenu i nabrzeża, remontem falochronu i główki portu) zrealizowane zostały elementy pozwalające na przystosowanie basenu przystani AZS do pełnienia w przyszłości funkcji mariny. Łączny koszt - ok. 1 700 000 zł. Poddano także rewitalizacji Bulwaru Filadelfijskiego na odcinku od starego mostu drogowego do przystani AZS – zadanie inwestycyjne za kwotę 3 398 000 zł zostało wsparte dofinansowaniem ze środków Wspólnoty w wysokości 2 275 835 zł. Projekt zakończony w 2014 r. obejmował: remont umocnienia brzegowego prawego brzegu Wisły, wyposażenie basenu przystani w pomosty pływające pozwalające na cumowanie do 20 jednostek pływających, wyposażenie basenu przystani w pomost dla kajaków, wyposażenie Bulwaru Filadelfijskiego w m.in.: ścieżki dla pieszych i rowerzystów wraz z doposażeniem, trawiaste boisko sportowe do siatkówki/badmintonu, boisko do piłki plażowej, pas zieleni szuwarowej w linii umocnienia brzegowego, plac rekreacyjno-wypoczynkowy, zdroj uliczny, miejsce pod scenę terenową, miejsce do grillowania, oświetlenie, monitoring TV. Odbudowano zniszczone w czasie powodzi w 2010 r. przepust wałowy z tzw. zamknięciem szandorowym na wale przeciwpowodziowym przy

ul. Przybyszewskiego (63 440 zł). Przeprowadzono naprawę jazu rozdzielczego Strugi Toruńskiej (19 909 zł). Wykonane zostało nowe kamiennie-siatkowe ubezpieczenie rowu odwadniającego Fort IV przy ul. Chrobrego. W 2012 r. została założona sieć monitoringu geodezyjnego przemieszczeń dla budowli hydrotechnicznej – oczep prawego ubezpieczenia skarpowego Wisły od mostu kolejowego do mostu im. J. Piłsudskiego (przeprowadzone są pomiary przemieszczeń masowego ruchu ziemi w obrębie skarpy wiślanej).

Programy edukacji ekologicznej

- Szkoła Leśna na Barbarce – w istniejącej od 2004 r. placówce, stanowiącej centrum edukacji ekologicznej Torunia, prowadzone są regularne zajęcia w zakresie realizacji zadań promocyjnych, edukacyjnych, kulturalnych i sportowych. Kontynuowany jest projekt Człowiek, środowisko, integracja w ramach zapewnienia trwałości inicjatywy dofinansowanej z mechanizmu finansowego EOG.
- Euroscapes – od 2010 r. do 2013 r. GMT we współpracy z 14 partnerami z 13 miast Unii Europejskiej realizowała międzynarodowy projekt Euroscapes. Zagospodarowanie dziedzictwa naturalnego w krajobrazach miejskich i podmiejskich Europy. Łączna wartość projektu to ponad 2.200 tys. euro. Udział finansowy Torunia ok. 136 tys. euro, z czego 85% zrefundowała Unia Europejska w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wymiernym efektem realizacji projektu jest Landscape Management Plan (Plan zarządzania krajobrazem). Dokument podejmuje tematykę funkcjonowania krajobrazów przyrodniczych i kulturowych oraz zarządzania nimi w sposób zrównoważony.
- Sprzątanie Świata – w Toruniu rokrocznie we współpracy z MPO, które od 2002 r. pełni rolę koordynatora akcji Sprzątanie Świata – Polska, realizowana jest kampania informacyjno-promocyjna. Akcja prowadzona wspólnie z placówkami oświatowymi ma na celu wyrabianie właściwych postaw wobec ochrony środowiska. Jednym z jej elementów jest zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z wymianą go na sadzonki roślin.
- Światowy Dzień Ochrony Środowiska – miasto włącza się w globalne obchody tego wydarzenia co roku w czerwcu. Do 2012 r. odbywały się one pod hasłem Śniadanie na trawie i były organizowane na Rynku Staromiejskim, gdzie rozłożone zostało 1000 m² prawdziwej trawy. W 2013 r., w związku z obchodami Roku Dziedzictwa Kopernikańskiego, Światowy Dzień Ochrony Środowiska odbył się jako Słoneczny

Piknik Kopernikański. W przeddzień tego wydarzenia w Dworze Artusa zorganizowane zostało Forum Energii Odnawialnej. W 2014 r. obchody przeniesiono w przestrzeń nadwiślańską w związku z promocją zrewitalizowanego nabrzeża. W tym roku piknik ekologiczny odbył się pod hasłem Twarzą do Wisły.

- Zielen miejska, naturalne bogactwo miasta – konferencja naukowo-techniczna organizowana corocznie przez Urząd Miasta od 2005 r. Jej międzynarodowy charakter ugruntowany został poprzez udział w jej kolejnych edycjach przez przedstawicieli z Ukrainy, Niemiec, Chin i Rosji. Jej celem jest wymiana doświadczeń osób zaangażowanych w sprawy zieleni i architektury krajobrazu.
- Europejski Dzień bez Samochodu – Toruń corocznie uczestniczy w obchodach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu oraz Europejskiego Dnia bez Samochodu. Podczas tej akcji mieszkańcy zachęceni są do korzystania z transportu publicznego, prowadzona jest edukacja w zakresie ekologicznego przemieszczania się, organizowane są konkursy wiedzy nt. komunikacji.
- Festiwal Fotografii Przyrodniczej – jeden z niewielu w kraju, na którym prezentowane są zdjęcia i filmy znanych i cenionych na świecie fotografików przyrody. Festiwalowi towarzyszą konkursy i wystawy na terenie całego miasta.
- Hotele dla owadów, Zaadoptuj pszczołę, Polska w kwiatach – akcje mające na celu wprowadzenie do zurbanizowanych przestrzeni instalacji służących owadom zapylającym kwiaty. W parkach miejskich pojawiły się tzw. hotele dla pszczół, kwietniki zostały wzbogacone o miododajne rośliny.
- Toruń Ogrodem – konkurs Prezydenta Miasta Torunia na wytypowanie najpiękniejszych ogrodów przy budynkach wielorodzinnych, jednorodzinnych, obiektach użyteczności publicznej oraz w ostatnich latach również na terenie rodzinnych ogrodów działkowych.

W „Programie ochrony toruńskich nekropolii” zinventaryzowano 23 obiekty tego typu. Program służy przywróceniu znaczenia toruńskich nekropolii oraz zachowania ich w pamięci potomnych, zawiera opis historyczny, architektoniczny i przyrodniczy każdego z obiektów oraz wskazania zakresu niezbędnych prac porządkowych.

Odpady pod ziemią

W Toruniu w przestrzeni zespołu staromiejskiego powstanie trzynaście podziemnych zestawów pojemników dostosowanych do segregacji odpadów. Pojemniki będą składać się z podziemnego zbiornika na odpady oraz nadziemnego kiosku wrzutowego. Pojemniki tego typu doskonale sprawdzają się w miejscach charakteryzujących się zabytkową architekturą, w którą znacznie lepiej wtapiają się niewielkie kioski wrzutowe oraz tam, gdzie – z powodu zwartej zabudowy – nie ma dostatecznie dużo przestrzeni, aby postawić kontenery.

Konsultacje społeczne dotyczące lokalizacji podziemnych pojemników oraz innych kwestii związanych z ich powstaniem zostały przeprowadzone przez Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji we współpracy z Wydziałem Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Torunia we wrześniu 2013 r.

W drugiej połowie 2014 roku rozpoczęto prace nad trzema pierwszymi zestawami zlokalizowanymi na Rynku Staromiejskim, Rynku Nowomiejskim i przy ul. Podmurnej. Kolejne pojemniki powstaną w następujących lokalizacjach: ul. Podmurna, ul. Kopernika, ul. Podmurna, ul. Szeroka, ul. Małe Garbary, ul. Wielkie Garbary, ul. Piernikarska, ul. Jęczmienna, ul. Międzymurze, Fosa Staromiejska, ul. Piernikarska, ul. Szpitalna.

Budowa podziemnych pojemników jest jednym z założeń „Programu działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu”. Zawiera on 50 zadań dotyczących spraw społecznych, gospodarczych, porządku i bezpieczeństwa oraz ładów przestrzennego.



Rynek pracy w Toruniu

Głównym problemem systemowym rynku pracy jest niedopasowanie profili kształcenia do oczekiwań pracodawców, a także brak właściwej pracy z uczniami, studentami oraz rodzicami w zakresie orientacji zawodowej. Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia przeznacza środki finansowe na najbardziej efektywne formy wsparcia bezrobotnych i pracodawców. Realizowane staże i szkolenia pozwalają bezrobotnym zdobywać doświadczenie na nowych miejscach pracy oraz uzyskiwać nowe kwalifikacje lub rozszerzać już posiadane kompetencje zawodowe, co w znaczący sposób przyczynia się do aktywnego uczestnictwa bezrobotnych na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. Środki, jakie otrzymują pracodawcy na stworzenie nowych miejsc pracy, pozwalają na dalszy rozwój istniejących już przedsiębiorstw. Miasto czyni usilne starania, aby poprawiać realne warunki do stałego rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, która jest podstawą do aktywizacji rynku pracy. Trudna sytuacja gospodarcza w Polsce wpływa także na toruński rynek pracy, co znalazło odzwierciedlenie we fluktuacji stopy bezrobocia na przestrzeni ostatnich czterech lat. Szczególnie wyraźnie można było zauważyć to w roku 2013 i na początku obecnego roku.

Statystyka zatrudnienia

Od 2010 r. do 31.05.2014 r. znalazło pracę za pośrednictwem PUPdMT (oferty pracy otwarte, skierowania na

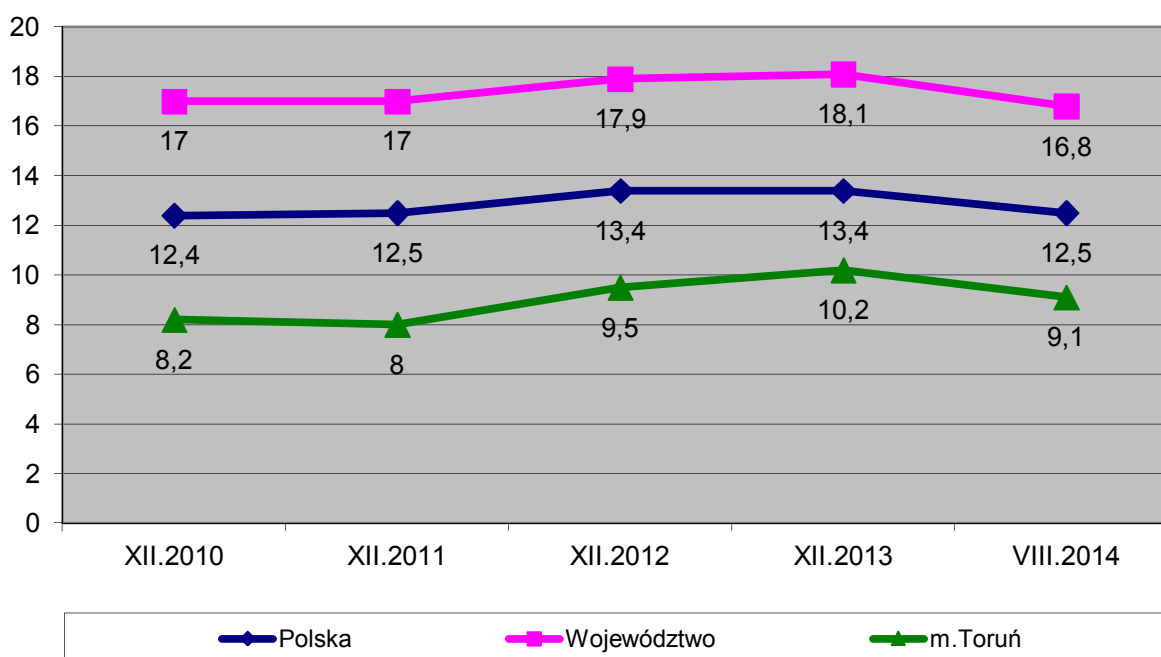
oferty zamknięte, samodzielnie po zajęciach aktywizacyjnych) 18 337 osób w poszczególnych latach wyglądało to następująco:

Rok	Liczba osób
2010	5 494
2011	5 297
2012	4 778
2013	5 893
do 30.09.2014	4 368
Ogółem	25 830

Pozyskiwanie ofert pracy to stała penetracja rynku pracy na terenie Torunia, stały kontakt z już współpracującymi pracodawcami i ciągłe nawiązywanie kontaktów z nowymi pracodawcami. Efektem tego działania było uzyskanie nowych ofert pracy mimo spowolnienia w tym okresie gospodarki.

Ogółem w okresie od 2010 r. do końca maja 2014 r. pozyskano 20 575 ofert pracy. Największy spadek ofert odnotowano w 2012 r. – 3612 ofert pracy, ale już następny rok mówi o poprawie sytuacji na toruńskim rynku pracy, kiedy pozyskano 4778 ofert pracy. Ta tendencja wzrostowa utrzymuje się, o czym świadczy pozyskanie w pierwszej połowie 2014 r. już 3005 ofert pracy. Aktywne działania urzędu powodują, że wzrost stopy bezrobocia jest mniejszy niż można by tego oczekiwać w trudnej sytuacji spowolnienia gospodarki. W maju 2014 r. stopa bezrobocia spadła do poziomu 9,6%.

Stopa bezrobocia w latach 2010-2014



W latach 2010–2014 Toruń nadal utrzymuje II miejsce w województwie kujawsko-pomorskim i należy do powiatów o najniższej stopie bezrobocia w tym rankingu. Liczba osób pobierających zasiłek spadała przez te lata (2010 – 19,3%; 2011 – 19,8%; 2012 – 18,0%; 2013 – 13,9%; 2014 – 12,9%)

Rok	Oferty pracy	w tym subsydiowane
2010	5193	1 792
2011	3987	686
2012	3612	954
2013	4778	1 092
do 30.06.2014	3005	1 192
Razem	20 575	5098



Liczba pozyskiwanych ofert pracy, pomimo spowolnienia gospodarki, od 2011 roku systematycznie wzrasta. Świadczy to o poprawiającej się sytuacji gospodarczej w mieście.

Napływy bezrobotnych w latach 2010 – 2014

Rok 2010	Bezrobotni zarejestrowani	Bezrobotni, którzy podjęli pracę	Bezrobotni zarejestrowani	w tym z prawem do zasiłku
	w okresie sprawozdawczym		w końcu okresu sprawozdawczego	
Ogółem	15 159	5 494	7 481	1 445
poprzednio pracujące	13 053	4 921	6 693	1 445
w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	730	408	439	258
dotychczas nie pracujące	2 106	573	788	0
Rok 2011	Bezrobotni zarejestrowani	Bezrobotni, którzy podjęli pracę	Bezrobotni zarejestrowani	w tym z prawem do zasiłku
	w okresie sprawozdawczym		w końcu okresu sprawozdawczego	
Ogółem	12 867	5 297	7 380	1 458
poprzednio pracujące	11 330	4 831	6 640	1 458
w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	405	281	306	168
dotychczas nie pracujące	1 537	466	740	0
Rok 2012	Bezrobotni zarejestrowani	Bezrobotni, którzy podjęli pracę	Bezrobotni zarejestrowani	w tym z prawem do zasiłku
	w okresie sprawozdawczym		w końcu okresu sprawozdawczego	
Ogółem	13 171	4 778	8 808	1 588
poprzednio pracujące	11 679	4 429	7 931	1 585
w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	507	201	395	230
dotychczas nie pracujące	1 492	349	877	3
Rok 2013	Bezrobotni zarejestrowani	Bezrobotni, którzy podjęli pracę	Bezrobotni zarejestrowani	w tym z prawem do zasiłku
	w okresie sprawozdawczym		w końcu okresu sprawozdawczego	
Ogółem	13 609	5 893	9 433	1 317
poprzednio pracujące	11 833	5 370	8 502	1 313
w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	793	338	528	301
dotychczas nie pracujące	1 776	523	931	4
Rok 2014 Do 31.05.2014	Bezrobotni zarejestrowani	Bezrobotni, którzy podjęli pracę	Bezrobotni zarejestrowani	w tym z prawem do zasiłku
	w okresie sprawozdawczym		w końcu okresu sprawozdawczego	
Ogółem	5 159	2 369	8 888	1 154
poprzednio pracujące	4 569	2 213	8 086	1 149
w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	507	163	520	307
dotychczas nie pracujące	590	156	802	5

Aktywizacja bezrobotnych

Po zmianie ustawy w 2009 r. wobec wszystkich bezrobotnych zaczęto stosować opracowanie indywidualnych planów działania (tzw. IPD), których celem jest

podjęcia zatrudnienia przez zarejestrowanych w urzędzie. Wsparcie, jakie jest im udzielane, polega nie tylko na przedstawieniu oferty pracy, ale głównie na nauce umiejętności poszukiwania pracy oraz udzielaniu porad indywidualnych przez doradców zawodowych.

Właściwa realizacja tych zadań jest możliwa dzięki zatrudnieniu 6 pracowników opłacanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektów „Kompetentni” realizowanych poprzez kolejne roczne edycje w latach 2010–2014.

Z początkiem 2010 roku wyodrębnione zostało Centrum Aktywizacji Zawodowej, które z sukcesem wspiera bezrobotnych oraz pracodawców poprzez poradnictwo zawodowe i informację zawodową, pośrednictwo pracy, organizację szkoleń zawodowych oraz wykorzystanie instrumentów rynku pracy takich jak: staże zawodowe, dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, prace interwencyjne, roboty publiczne oraz refundacje wyposażenia utworzonych stanowisk pracy.

PUPdMT w latach 2010–2014 zrealizował 25 projektów aktywizujących bezrobotnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekty te realizowane były zarówno samodzielnie, jak również z partnerami lokalnymi i zagranicznymi.

Wśród partnerów PUP znaleźli się: Wojewódzki Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Izba Przemysłowo-Handlowa, Centrum Integracji Społecznej CISTOR, Fundacja Gospodarcza Pro Europa. 12 uczestników odbyło 26-tygodniowe staże w Hiszpanii w ramach Programu Leonardo da Vinci PLM, a 13 osób w trakcie wizyty studyjnej wymieniło się doświadczeniami z pracownikami instytucji rynku pracy w Helsinkach w ramach Programu Leonardo da Vinci VET-PRO. Nowatorski projekt ponadnarodowy „Dach nad Twoją przyszłością” realizowany dla 40 bezdomnych mężczyzn z Torunia już w trakcie realizacji zaowocował zmianą postawy tych ludzi na aktywną skierowaną na wejście na rynek pracy i wyjście z bezdomności.

W latach 2010 – 2014 toruński PUP przeznaczył 62.064,2 tys. zł na finansowanie działań w ramach różnych form aktywizacji. Źródłami pokrycia tych wydatków były: Fundusz Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Europejski Fundusz Społeczny.

Realizacja środków z funduszu pracy w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w latach 2010 -2014 w tys. zł

Lp.	Działanie /programy/	2010	2011	2012	2013	2014 (VI)
1	Szkolenia + Kluby pracy	2.054,7 39,4%	400,7 62,7%	777,0 52,8%	854,0 56,1%	550,0
2	Staże	4.036,1 59,0%	1.585,6 64,0%	2.384,7 60,0%	3.099,2 73,7%	810,8
3	Roboty publiczne	230,0 68,4%	36,5 75,0%	39,2 50,0%	67,5 37,5%	100,0
4	Prace interwencyjne	337,5 73,9%	263,2 74,1%	173,2 100,0%	249,7 75,7%	305,0
5	Zatrudnienie wspierane	58,5 52,0%	79,1 57,0%	117,0 63,0%	142,1 47,0%	290,0
6	Prace społecznie użyteczne	163,6 44,7%	169,8 38,8%	147,0 56,5%	165,0 10,7%	185,0
7	Przygotowanie zawodowe dorosłych	50,0 0	89,3 50,0%	35,5 0	0,0 -	0,0
8	Dotacje	2.830,0 100%	547,2 100%	835,1 100%	826,6 100%	350,0
9	Refundacje wypos. i doposażenia stanowisk pracy	3.291,3 100%	458,4 100%	1.386,9 100%	1.327,6 100%	800,0 100%
10	Inne (opieka nad dzieckiem do 7 roku życia, dojazdy, zakw., styp. dot. dalszej nauki, badania lek. psu)	46,0	44,0	68,0	82,0	125,0
11	Ref. składki ZUS	41,5	60,8	5,2	0,0	0,0
	Suma	13.139,2	3.734,6	5.968,8	6.813,7	3.515,8

*W procentach podano efektywność formy wsparcia

Realizacja środków EFS /POKL (w tys. zł)

/działania – programy/	2010	2011	2012	2013	2014
Szkolenia	815,5	149,0	400,6	437,1	721,8
Staże	2.437,1	738,7	1.201,0	3.393,6	5.713,2
Dotacje	1.687,8	1.071,2	900,0	1.480,0	2.100,0
Suma	4.940,4	1.958,9	2.501,6	5.310,7	8.535,0

Od 2014 r. zmienił się zasadniczy podział środków Funduszu Pracy przeznaczonych na realizację aktywnych form. Na projekty z Poddziałania 6.1.3 PO KL

przeznaczone jest obecnie 70% kwoty. W porównaniu do lat 2010-2012 było to 50% kwoty.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON w latach 2010 -2014 (w tys. zł)

Lp.	Działanie (programy)	2010	2011	2012	2013	2014 plan
1	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych	497,6	463,2	993,5	442,2	710,9
2	Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	360,0	275,0	489,6	350,0	360,0
3	Finansowanie szkoleń i przekwalifikowań	79,7	19,4	19,0	29,5	30,0
4	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych (staże, prace interwencyjne)	85,0	39,2	76,6	70,2	100,0
5	Dofinansowanie do 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej	8,9	7,0	10,0	0	0
6	Zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy	55,5	37,2	36,5	0	0
	RAZEM:	1 086,6	840,9	1 625,2	891,8	1 200,9
	% wykonania	98,8	98,8	99,7	99,7	x

Polityka promocji zatrudnienia

W latach 2010-2014 PUPdMT aktywnie realizował politykę promocji zatrudnienia na terenie Torunia. Podejmowane działania wyprzedzały zmiany, jakie nastąpiły w związku z wejściem w życie znowelizowanej ustawy „O promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy”. Ustawa wprowadza trzy profile: **profil pomocy I** – przewidziany dla osób aktywnych, **profil pomocy II** – przewidziany dla osób wymagających wsparcia i **profil pomocy III** – dla osób oddalonych od rynku pracy. Przykładem tego jest profilowanie osób bezrobotnych oraz możliwość realizacji wspólnie z MOPR nowego zadania jakim jest Program Aktywizacja i Integracja oraz wprowadzenie nowych form pomocy dla pracodawców i bezrobotnych.

Dzięki zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotni i pracodawcy będą mogli dodatkowo skorzystać z następujących instrumentów rynku pracy:

- grant na telepracę,
- jednorazowe bony na zasiedlenie, które mogą zachęcić osoby podejmujące pracę w innym miejscu do zmiany miejsca zamieszkania,
- szkolenia osób +45, finansowane z Krajowego Funduszu Szkoleniowego,
- wsparcie dla utrzymania zatrudnienia osób powyżej 50. roku życia,
- pożyczki pochodzące z Banku Gospodarstwa Krajowego na preferencyjnych warunkach z wydłużonym okresem spłaty na uruchomienie działalności gospodarczej lub utworzenie nowego miejsca pracy.

W urzędach pracy zmiana będzie dotyczyła sposobu pracy zarówno z bezrobotnymi, jak i pracodawcami oferującymi zatrudnienie. Będą oni prowadzeni przez jednego doradcę, który ma być premiowany za skuteczne zatrudnienie bezrobotnych.

Toruński urząd pracy kierował pracami przy tworzeniu „Miejskiego programu promocji zatrudnienia i ak-

tywizacji lokalnego rynku pracy Torunia do roku 2020” przyjętego przez Radę Miasta Torunia w 2013 r. Celem tego dokumentu jest stworzenie spójnego planu działań w wymiarze strategicznym na podstawie diagnozy bieżącej sytuacji na rynku pracy i konsultacji z partnerami społecznymi i gospodarczymi.

Program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy jest zgodny ze Strategią rozwoju miasta Torunia do roku 2020, która została przyjęta przez Radę Miasta w 2010 r. W sferze związanej z funkcjonowaniem rynku pracy i rozwojem gospodarki główne założenia strategii prowadzą do stwierdzenia, że Toruń powinien oprzeć się o rozwój sektora usługowego, częściowo tylko związanego z branżą turystyczną. Wskazuje się też, że rozwój gospodarczy miasta powinien wynikać z rozwoju zasobów ludzkich, za który odpowiedzialne są uczelnie regionalne. Punktem wyjścia programu było zdefiniowanie problemów występujących na rynku pracy. Przy planowaniu działań i ich wdrażaniu uwzględniono rolę partnerów społecznych i gospodarczych samorządu miasta i podległych mu instytucji.

Na bazie tego programu pogłębiona została współpraca z MOPR. Podpisywane w tym okresie porozumienia w zakresie wspólnego działania na rzecz klientów obu instytucji zaowocowały nie tylko codzienną współpracą w zakresie wymiany informacji poprzez SEPI ale także wspólną realizacją projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (ostatnie projekty to „Dach nad Twoją przyszłością” skierowany do bezdomnych mężczyzn; „Schematom stop” skierowany do rodzin wielodzietnych) jak również działaniami bezkosztowymi w postaci organizacji KIS-ów dla mieszkańców starówki i Bydgoskiego Przedmieścia. Te działania pozwoliły na zebranie doświadczeń, które będą bezcenne przy realizacji zadań dla klientów z III profilu.

Innym przykładem jest coroczna (zrealizowano już 4 edycje) organizacja pod honorowym patronatem

prezydenta Torunia, Toruńskich Dni Kariery skierowanych do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych z terenu miasta, a także wsparcie procesu wyboru kariery zawodowej dla uczniów szkół średnich. Nowością, szczególnie dobrze przyjętą przez młodzież, była organizacja seminarium „Humanista na rynku pracy”.

Urząd pracy jako instytucja wspierająca powstawanie nowych miejsc pracy znaczne środki przeznaczają na podejmowanie przez bezrobotnych samodzielnej działalności gospodarczej (dotacje) jak również wspierał pracodawców poprzez refundacje kosztów tworzenia nowych miejsc pracy.

Współpraca urzędu pracy z podmiotami ekonomii społecznej, biurami karier przy toruńskich uczelniach

wyższych, Inkubatorami Przedsiębiorczości, organizacjami pracodawców (Lewiatan, Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego), instytucjami takimi, jak Toruński Fundusz Poreczeń Kredytowych, Kujawsko-Pomorski Fundusz Kredytowy służy efektywniejszemu działaniu na rzecz osób zarejestrowanych jako bezrobotni bądź poszukujących pracy.

Powiatowa Rada Zatrudnienia, jako organ doradczy Prezydenta Miasta Torunia, opiniuje i wyznacza kierunki działania PUPdMT, aktywnie wspierając tym samym urząd w codziennej pracy na rzecz jego klientów.



**Partycypacja
społeczna**

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

System współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi reguluje wieloletni i roczny program współpracy. Oba dokumenty bardzo precyzyjnie określają cele, priorytety, obszary, formy oraz zakres współpracy i są przyjmowane przez Radę Miasta. Zanim jednak to nastąpi gmina konsultuje oba dokumenty ze środowiskiem pozarządowym. Ostateczny kształt dokumentów to efekt wzajemnych spotkań i rozmów samorządu z organizacjami pozarządowymi.

Platformą komunikacyjną samorządu z III sektorem jest portal internetowy orbiToruń.pl, którego administratorem jest organizacja pozarządowa wyłoniona na podstawie otwartego konkursu ofert skierowanego do NGO.

Dbając o jakość współpracy, prezydent Torunia powołał pełnomocnika ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, który prowadzi wszelkie sprawy związane ze współpracą z organizacjami działającymi na terenie Torunia. Pracę pełnomocnika wspierają

pracownicy innych wydziałów, którzy są odpowiedzialni za współpracę z organizacjami w zakresie zadań wydziału.

W Toruniu do 2014 r. zarejestrowano ponad 1000 organizacji pozarządowych, z czego 1/5 korzysta ze wsparcia finansowego gminy, głównie poprzez realizowanie zadań zleczanych przez samorząd w ramach otwartych konkursów ofert.

Wsparcie finansowe od gminy

Toruńskie organizacje korzystają z tego rodzaju wsparcia w formie:

- powierzenia (finansowanie w całości przez miasto) lub wspierania (dofinansowanie częściowe) wykonania zadań publicznych związanych z realizacją zadań gminy;
- obniżonych stawek czynszu za najem lokali użytkowych, przeznaczonych na działalność III sektora;
- rzeczowej, za pomocą platformy, na której znajduje się bank sprzętu i produktów.

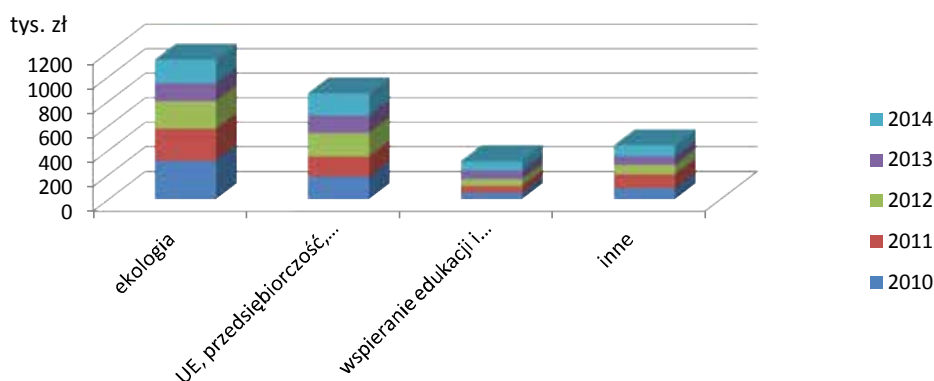
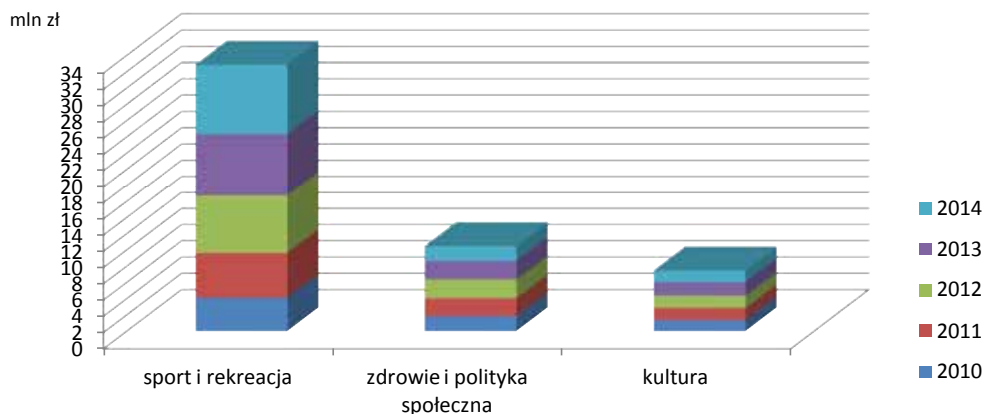
Zestawienie kwot wydatkowanych przez miasto, liczby organizacji realizujących zadania gminy oraz liczby przeprowadzonych inicjatyw na rzecz mieszkańców Torunia w latach 2010 – 2014

Rok	Kwota (w zł)	Liczba organizacji realizujących zadania gminy	Liczba zrealizowanych projektów	Szacunkowa liczba odbiorców
2010	8 017 854	224	421	730 000 osób
2011	9 611 466	292	414	710 000 osób
2012	11 318 281	212	403	755 000 osób
2013	11 950 825	182	464	737 000 osób
VI 2014	12 059 400 (plan)	197	400	-



Sport i rekreacja – organizacje pozarządowe działające w tej sferze aktywności otrzymały największą część miejskich pieniędzy na działalność, bo aż 61% w latach 2010 – 2014. Na drugim miejscu, 20% puli przeznaczonej na dotacje, otrzymało zdrowie i polityka społeczna. Dalej kultura – 14% i ekologia – 25%.

Dotacje dla organizacji pozarządowych w sferach życia miasta w latach 2010-2014



Współpraca pozafinansowa

Miasto wspiera III sektor nie tylko za pomocą pieniędzy. Współpraca niefinansowa jest realizowana poprzez:

- zarządzanie miejskim portalem dla NGO orbiToruń.pl;
- umieszczanie na stronach miejskich informacji o inicjatywach realizowanych przez NGO, ogłoszeń skierowanych dla NGO;
- powołanie ciała doradczego prezydenta – Rady Działalności Pożytku Publicznego Miasta Torunia w skład której wchodzi przedstawiciele NGO, radni miasta Torunia oraz pracownicy urzędu. Współpracuje ona z miastem w sprawach dotyczących kształtowania zasad polityki względem toruńskich NGO;
- powoływanie ciał i zespołów doradczych, w skład których wchodzi przedstawiciele środowiska pozarządowego;
- organizacja Toruńskiego Forum Organizacji Pozarządowych oraz Forum Ekonomii Społecznej przy aktywnej współpracy i udziale III sektora;
- realizację partnerskich projektów miasta z organizacjami;
- konsultowanie projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji (programy współpracy gminy z NGO);
- udzielania wsparcia merytorycznego i technicznego organizacjom;
- bieżąca komunikacja z organizacjami – informowanie o powstałych procedurach, konkursach, przedsięwzięciach, szkoleniach, konferencjach oraz o innych źródłach finansowania niż miejskie.

Budżet partycypacyjny

W 2013 r. do działań Urzędu Miasta Torunia w zakresie partycypacji społecznej po raz pierwszy dołączył budżet partycypacyjny. Pierwszym krokiem służącym wprowadzeniu tej cyklicznej formy konsultacji społecznych było opracowanie regulaminu opartego o proste i przejrzyste zasady. Zarządzeniem nr 4 z dnia 9 stycznia 2013 r. został powołany siedemnastoosobowy zespół doradczy ds. opracowania propozycji modelu budżetu partycypacyjnego dla Torunia. W jego skład wchodził radni miasta Torunia, pracownicy Urzędu Miasta Torunia, przedstawiciele Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, wybrani członkowie organizacji pozarządowych oraz reprezentanci rad okręgów. Efektem pracy grupy był projekt uchwały zawierający regulamin budżetu partycypacyjnego, który następnie został poddany konsultacjom społecznym. Konsultowanie tego zagadnienia miało również na celu zwiększenie wiedzy obywateli na temat samego budżetu i możliwości jakie daje włączenie się mieszkańców w podejmowanie decyzji o podziale gminnych środków na wybrane przez nich samych zadania.

Regulamin budżetu partycypacyjnego został przyjęty uchwałą Rady Miasta Torunia 21 listopada 2013 r. Opisuje on zasady zgłaszania propozycji do budżetu partycypacyjnego, weryfikacji zgłoszonych zadań, głosowania, a także terminy i miejsca publikacji wyników.

Wiosną 2013 r. odbyła się pierwsza, pilotażowa edycja budżetu partycypacyjnego. Jej uczestnicy mieli okazję wybierać spośród 28 zadań zgłaszanych przez nich wcześniej, np. podczas spotkań prezydenta Torunia z mieszkańcami. Pilotaż budżetu partycypacyjnego cieszył się dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców. Głosowało aż 3300 osób, które oddały łącznie ponad 5700 głosów. Wybranych zostało 8 projektów, których łączna wartość wynosiła 2 mln złotych. Zdobyte podczas realizowania tej edycji doświadczenia umożliwiły dopracowanie pełnej wersji budżetu partycypacyjnego oraz jej dostosowanie do potrzeb mieszkańców.

Pełna wersja budżetu partycypacyjnego debiutowała na przełomie lat 2013 i 2014. Mieszkańcy zgłosili 200 propozycji zadań do głosowania, a w głosowaniu, w którym wzięło udział 22 000 osób, wybrali ostatecznie do realizacji 43 projekty, w tym 41 z puli lokalnej i 2 z puli ogólnomiejskiej.

Pierwsza edycja budżetu partycypacyjnego została szeroko rozpropagowana w mediach, aby jak największa liczba mieszkańców Torunia mogła wziąć w nim udział. W akcję szerzenia informacji o nowej formie konsultacji włączyły się również lokalne organizacje i społeczności. W promocji budżetu czynnie uczest-

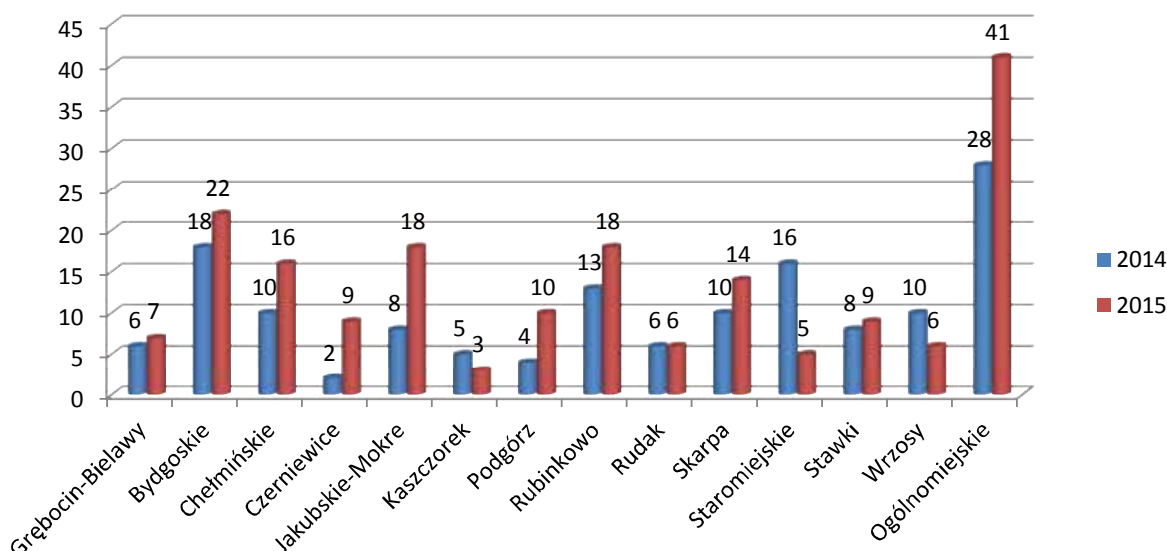


nicyli także sami mieszkańcy. Za pomocą miejskiej strony na Facebooku (Mój Toruń) dokonano naboru osób, które użyczyły swoich wizerunków na plakaty i ulotki informacyjne.

Budżet partycypacyjny w 2014 i 2015 r.

Rodzaj zadania	2014		2015	
	Ilość projektów przeznaczonych do realizacji	Pula	Ilość projektów przeznaczonych do realizacji	Pula
Podgórz	4	345 988 zł	5	354 111 zł
Stawki	4	267 482 zł	4	273 008 zł
Rudak	3	280 332 zł	2	285 647 zł
Czerniewice	2	231 956 zł	6	237 244 zł
Kaszczonek	2	245 030 zł	2	250 032 zł
Bielawy-Grębocin	1	324 659 zł	3	331 443 zł
Skarpa	4	371 887 zł	3	385 225 zł
Rubinkowo	4	340 919 zł	2	353 181 zł
Jakubskie-Mokre	6	486 080 zł	6	488 838 zł
Wrzosey	3	357 821 zł	1	386 625 zł
Chełmińskie	3	356 955 zł	3	363 179 zł
Staromiejskie	2	313 185 zł	3	330 645 zł
Bydgoskie	3	585 706 zł	3	566 816 zł
Ogólnomiejskie	2	1 932 000 zł	10	1 974 000 zł
Łącznie	43	6 440 000 zł	53	6 579 994 zł

Liczba wniosków po weryfikacji



W marcu 2014 r. rozpoczęła się druga edycja budżetu partycypacyjnego. Zadania w niej wybrane będą realizowane w 2015 r. Na ten cel została przeznaczona kwota 6,5 mln zł. Do 31 marca 2014 r. mieszkańcy zgłosili 238 projektów. Proces weryfikacji formalno-merytorycznej z wynikiem pozytywnym przeszło 185 propozycji.

W głosowaniu trwającym od 21 do 30 czerwca 2014 r. wzięło udział 27 281 osób. Wybrano 53 projekty, w tym 10 z puli lokalnych i 43 z puli ogólnomiejskiej.

Kolejne edycje budżetu partycypacyjnego będą odbywały się wg schematu: w marcu nabór projektów oraz czerwcu głosowanie.

Konsultacje społeczne

Przełomowym dniem dla rozwoju partycypacji społecznej w Toruniu był 21 lutego 2013 roku, kiedy to Rada Miasta Torunia uchwaliła Regulamin konsultacji społecznych. Zawiera on m.in. szczegółowe zasady przeprowadzania procesu konsultacji społecznych, informacje dotyczące sposobu zgłaszania wniosków o przeprowadzenie konsultacji, a także wskazuje, kto taki wniosek może złożyć.

Celem powstania regulaminu było m.in. zwiększenie aktywności na rzecz Torunia wśród mieszkańców. Nie bez powodu konsultacjom społecznym towarzyszy hasło „Wpływamy na Toruń”. Coraz większe grono mieszkańców chce świadomie brać udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących naszego miasta.



Poprzez zgłaszane uwagi i opinie mają wpływ na to jak wygląda i co się dzieje w Toruniu.

Sam Regulamin konsultacji społecznych powstał w procesie współpracy mieszkańców Torunia, przedstawicieli organizacji pozarządowych, radnych miasta Torunia i urzędników. Podlegał on również konsultacjom społecznym, które trwały od stycznia do września 2012 r. Działaniom tym towarzyszyła akcja promująca samą ideę konsultacji społecznych. Uruchomiono serwis www.konsultacje.torun.pl, którego zadaniem jest przybliżanie tematyki konsultacji mieszkańcom oraz informowanie o aktualnie prowadzonych działaniach.

Zgodnie z regulaminem powstała również Rada Społeczna ds. Konsultacji Społecznych, która stanowi organ doradczy Prezydenta Miasta Torunia i Rady Miasta Torunia. W jej skład wchodzi radni miasta Torunia, przedstawiciele organizacji pozarządowych, mieszkańcy Torunia oraz pracownicy Urzędu Miasta. Jej zadaniem jest m.in. opracowanie katalogu dobrych praktyk, czyli metod i narzędzi skutecznych przy realizacji konsultacji. Rada przygotowuje również roczne sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Od momentu uchwalenia regulaminu przeprowadzono 27 konsultacji, ale tego typu działania były już prowadzone od 2011 roku. Do tej pory łącznie przeprowadzono 41 działań konsultacyjnych o dużym zróżnicowaniu tematycznym. Dotyczyły one m.in. dokumentów strategicznych i programowych, zagospodarowania przestrzeni, infrastruktury drogowej, środowiska, jak również rozwoju turystyki i kultury, współpracy z organizacjami pozarządowymi czy rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Obszary tematyczne konsultacji społecznych w okresie od 2011 do VI 2014



W trakcie konsultacji społecznych wykorzystywano różne narzędzia, takie jak:

- spotkania z mieszkańcami, grupami zainteresowanymi,
- dyżury konsultacyjne,
- kawiarenkę obywatelską,
- spacerzy badawcze,
- konsultacje internetowe,
- głosowanie internetowe/sonda internetowa,
- badania społeczne – ankiety, sondaże, wywiady swobodne, badanie fokusowe.

Łącznie od 2011 r. w miejskich procesach konsultacyjnych wzięło udział około 5000 osób. Liczba uczestników konsultacji różni się w zależności od zakresu i tematu. Największym zainteresowaniem dotychczas cieszyły się m.in. konsultacje dotyczące zagospodarowania Bulwaru Filadelfijskiego, targowiska przy ul. Chełmińskiej i lokalizacji stacji roweru miejskiego.



Wykaz konsultacji społecznych zrealizowanych w latach 2010 - 2014

Lp.	Temat
2011	
1.	Budujemy bezpieczne rondo. Konsultacje społeczne związane z planami przebudowy układu drogowego na placu bp. Jana Chrapka.
2.	Uchwała w sprawie konsultacji. Konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Miasta Torunia w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przez Radę Miasta Torunia oraz Prezydenta Miasta Torunia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Miasta Toruń.
3.	Plan współpracy miasta z NGO w 2012 r. Konsultacje społeczne projektu Programu współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi w 2012 r.
4.	Przyszłość Bulwaru Filadelfijskiego. Konsultacje społeczne dotyczące zagospodarowania przestrzeni.
2012	
1.	Regulamin konsultacji społecznych. Konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Miasta Torunia w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przez Radę Miasta Torunia oraz Prezydenta Miasta Torunia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Miasta Toruń (praca grupy reprezentatywnej nad zapisami regulaminu, pozyskanie opinii ekspertów ds. partycypacji społecznej, konsultacje z organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami Torunia)
2.	Szkoła ponadgimnazjalna dla lewobrzeża. Konsultacje odnośnie utworzenia szkoły ponadgimnazjalnej w lewobrzeżnej części Torunia
3.	Bierzemy kurs na kulturę. Konsultacje „Strategii rozwoju kultury Miasta Torunia do roku 2020”
4.	Programy współpracy z NGO. Konsultacje Wieloletniego programu współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi oraz Programu współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi w 2013 r. (praca grupy reprezentatywnej nad zapisami programów, konsultacje otwarte)
5.	Targowisko dla lewobrzeżna. Konsultacje odn. lokalizacji targowiska w lewobrzeżnej części Torunia
2013	
1.	Nowe wyzwania turystyczne dla miasta. Konsultacje społeczne w sprawie aktualizacji Strategii rozwoju turystyki dla Miasta Torunia na lata 2013-2020
2.	Pomysł o przyszłości targowiska. Konsultacje społeczne dotyczące propozycji zagospodarowania części targowiska miejskiego przy Szosie Chełmińskiej
3.	Biznes w Toruniu. Program wspierania przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014-2020
4.	Zielony Toruń. Konsultacje społeczne Programu ochrony środowiska dla miasta Torunia na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020
5.	Program promocji zatrudnienia. Konsultacje społeczne Miejskiego programu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy Torunia do roku 2020
6.	Konsultujemy ruch na starówce. Konsultacje społeczne dotyczące stałej organizacji ruchu na terenie zespołu staromiejskiego
7.	Ograniczamy hałas. Konsultacje społeczne poświęcone Programowi ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Torunia
8.	Zmieniamy plac Rapackiego. Konsultacje społeczne dotyczące wypracowania koncepcji przebudowy placu Rapackiego
9.	Toruński Rower Miejski. Konsultacje społeczne dotyczące wyboru lokalizacji dziesięciu stacji bazowych dla bezobsługowych wypożyczalni rowerów dla miasta Torunia
10.	Plan dla zrównoważonej energii
11.	Śmieci pod ziemią. Konsultacje społeczne dotyczące lokalizacji podziemnych pojemników na terenie zespołu staromiejskiego
12.	(Nie)Pełnosprawni w Toruniu. Konsultacje społeczne Programu działań miasta Torunia na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2014-2020
13.	Porozmawiajmy o współpracy 2014 r. Konsultacje społeczne Programu współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi w 2014 r.
14.	Jak skutecznie pomagać? Konsultacje społeczne Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Torunia na lata 2014-2020
15.	Jak wspierać biznes na Starym Mieście? Konsultacje społeczne Programu wsparcia dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie strefy staromiejskiej objętej wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO
16.	Budżet partycypacyjny: regulamin do konsultacji (praca grupy reprezentatywnej nad zapisami regulaminu, konsultacje otwarte)
18.	Rozwój transportu publicznego - publiczne wyłożenie planu
19.	Autobusy na nowym moście - publiczne wyłożenie projektu
20.	Budżet partycypacyjny Torunia - pilotaż 2013
21.	Budżet partycypacyjny Torunia na 2014 r. – nabór projektów
2014	
1.	Chełmińskie – miejsce dla ludzi młodych. Konsultacje społeczne dotyczące potrzeb młodzieży w zakresie sposobów i miejsc spędzania wolnego czasu – prowadzone na wniosek Rady Okręgu Nr 11 Chełmińskie
2.	Sąsiedzkie miejsce - Zagospodarowanie terenu przy ul. Gagarina – prowadzone na wniosek Rady Okręgu Nr 13 Bydgoskie
3.	Budżet partycypacyjny na 2014 r. – głosowanie
4.	Budżet partycypacyjny na 2015 r.
5.	Piekarskie Góry - zaplanujmy wspólnie to miejsce! – prowadzone na wniosek Rady Okręgu nr 13 Bydgoskie
6.	Propozycje zmian w komunikacji miejskiej - publiczne wyłożenie projektu
7.	Zielony Toruń. Konsultacje społeczne dotyczące zagospodarowania terenów zieleni w Toruniu
8.	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Konsultacje projektów dokumentów kluczowych dla ZIT (konsultacje kilkuetapowe)
9.	Toruń bez azbestu! konsultacje społeczne Programu usuwania azbestu dla Miasta Torunia
10.	Nowe miejsce dla pomnika Artylerii Polskiej
11.	Bezpieczny Toruń. Konsultacje społeczne poświęcone bezpieczeństwu mieszkańców Rubinkowa oraz osiedla Bielawy-Grębocin – prowadzone na wniosek rad okręgów
12.	Budowa Trasy Wschodniej od pl. Daszyńskiego przez ul. Wschodnią do ul. Grudziądzkiej (konsultacje kilkuetapowe)
13.	Dom Harcerza - konsultacje społeczne dotyczące potrzeb i kierunków rozwoju Ogniska Pracy Pozaszkolnej „Dom Harcerza” – prowadzone na wniosek mieszkańców, na podstawie uchwały Rady Miasta Torunia
14.	Zasady umieszczania szyldów i reklam na obszarze staromiejskim i Bydgoskim Przedmieściu - prowadzone na wniosek Rady Okręgu nr 12 Staromiejskie
15.	Pieszko przez toruńską starówkę. Konsultacje społeczne dotyczące jakości ciągów pieszych - prowadzone na wniosek Rady Okręgu nr 12 Staromiejskie
16.	Program współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi w 2015 r.
17.	Strategia rozwoju historycznych toruńskich przedmieść – prowadzone na wniosek Rady Okręgu nr 12 Staromiejskie - planowane
18.	Poprawa jakości środowiska poprzez likwidację źródeł emisji na terenie Gminy Miasta Toruń - planowane
19.	Bydgosko-Toruńskie Partnerstwo na rzecz Zrównoważonego Transportu - planowane
20.	Miejski program ochrony zdrowia psychicznego. Konsultacje zaplanowane na lata 2014-2015 - planowane

Przedsięwzięcia partnerskie

Lp.	Temat
2011	
1.	Konsultacje społeczne dotyczące rewitalizacji Parku Miejskiego na Bydgoskim Przedmieściu. Projekt realizowany przez Fundację Pracownia Zrównoważonego Rozwoju oraz Stowarzyszenie Bydgoskie Przedmieście; partner ze strony Urzędu Miasta Torunia - Wydział Środowiska i Zieleni
2.	Konsultacje społeczne dotyczące zagospodarowania terenu wokół Fortu I. Projekt realizowany przez Fundację Pracownia Zrównoważonego Rozwoju, partner ze strony Urzędu Miasta Torunia - Wydział Środowiska i Zieleni
3.	Restart - rewitalizacja toruńskiej starówki. Projekt realizowany przez Toruńską Fundację Stare Miasto oraz Fundację Pracownia Zrównoważonego Rozwoju; partner ze strony Urzędu Miasta Torunia - Biuro Toruńskiego Centrum Miasta. Projekt realizowany w latach 2011–2012
2012	
1.	Toruński Program Współpracy. Projekt realizowany przez CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne. Przedsięwzięcie dotyczy wypracowania mechanizmów wzmocnienia współpracy toruńskich podmiotów ekonomii społecznej z lokalną administracją publiczną poprzez zwiększenie udziału tych podmiotów w realizacji gminnych polityk publicznych. Partnerami projektu są Gmina Miasta Toruń oraz Samorząd Miasta Lejda (Holandia). Projekt realizowany w latach 2012 – 2015
2.	Akcja Konsultacja! to projekt, który rozpoczął się 1 września 2012 roku. Jego głównym celem jest poszerzenie świadomości mieszkańców Torunia na temat konsultacji społecznych, zwiększenie motywacji uczestnictwa w nich oraz promocja samej idei konsultacji. Inicjatywa realizowana przez Fundację Stabilo w partnerstwie z Urzędem Miasta Torunia, jest współfinansowana w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Projekt realizowany w latach 2012–2014
2014	
1.	Przepis na ulicę. Projekt realizowany jest przez Fundację Pracownia Zrównoważonego Rozwoju z Torunia. Partnerem w projekcie ze strony Gminy Miasta Toruń jest Miejski Zarząd Dróg. Głównym celem projektu jest wypracowanie modelu angażowania mieszkańców w planowanie ulic jako ważnych fragmentów przestrzeni publicznej. Dobra praktyka drogowego dialogu będzie wynikiem dwóch procesów partycypacyjnego planowania ulic
2.	Toruń dla mieszkańców. Projekt realizowany jest przez Fundację Inicjowania Rozwoju Społecznego z Poznania. Partnerem ze strony Urzędu Miasta jest Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji. Głównym celem projektu jest wzrost wiedzy i umiejętności urzędników i przedstawicieli organizacji pozarządowych z Torunia z zakresu technik/narzędzi konsultacji społecznych, a tym samym podniesienie jakości i efektywności konsultacji społecznych w mieście



Urząd dla mieszkańców

Priorytetem Urzędu Miasta Torunia jest przede wszystkim jakość usług przy jednoczesnym rozsądnym gospodarowaniu pieniędzmi mieszkańców – podatników. Mechanizmy oszczędzania, które zostały wprowadzone kilka lat temu, zdają egzamin.

Najtańszy urząd w kraju

Urząd Miasta Torunia od 2006 roku jest najtańszym urzędem w kraju, jeśli chodzi o wydatki na administrację (wg rankingu pisma „Wspólnota”). Urzędnicy prowadzą stały monitoring kosztów bezpośrednich, które stanowią największy procent wydatków własnych. Niewątpliwie na obniżenie kosztów funkcjonowania urzędu wpływa rozsądne administrowanie obiektami urzędu. Konsolidowane są siedziby, a firmy zewnętrzne obsługujące administrację każdorazowo wyłaniane są w przetargach. Obecnie Urząd Miasta Torunia to 31 wydziałów zlokalizowanych w 11 biurach. Dbałość o jakość sprzętu i jego wydajność, wymiana okien, termomodernizacja budynków i monitoring zużycia ciepła – to działania wpływające na obniżenie utrzymania administracji w Toruniu. W zakresie łączności zewnętrznej i wewnętrznej urząd wynegocjował bardzo korzystne umowy z operatorami sieci telefonicznych. Urząd Miasta Torunia dysponuje własną wewnętrzną siecią telekomunikacyjną, przez co wszystkie połączenia telefoniczne pomiędzy poszczególnymi siedzibami urzędu odbywają się bezkosztowo. Oszczędnością dla Urzędu Miasta jest roznoszenie części korespondencji przez gońców zamiast wysyłania listów poleconych za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Miasta wojewódzkie – najniższe wydatki bieżące na administrację w przeliczeniu na 1 mieszkańca

2000	2001	2002	2003	2004	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Miasto	2013 (t)
12	11	10	9	4	1	1	1	1	1	1	1	1	Toruń	203
4	3	6	8	3	4	4	5	9	7	7	5	2	Poznań	231
1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	3	2	3	Białystok	237
5	8	8	4	7	10	9	6	7	12	8	8	4	Łódź	248
6	6	5	5	5	6	10	8	6	6	6	6	5	Kielce	249
2	2	2	2	2	3	3	4	5	10	5	3	6	Bydgoszcz	259
10	7	7	7	9	8	7	9	4	5	9	9	7	Gdańsk	261
8	9	9	10	13	16	14	13	12	8	4	4	8	Kraków	262
16	15	14	15	15	12	12	15	16	17	14	10	9	Gorzów Wlkp.	276
11	10	11	13	12	13	13	12	14	13	13	13	10	Olsztyn	279
7	5	3	3	6	7	5	3	3	3	2	7	11	Lublin	279
3	4	4	6	8	5	6	10	8	4	11	12	12	Rzeszów	280
15	12	16	11	11	11	11	11	11	9	10	11	13	Szczecin	295
13	14	12	12	10	9	8	7	10	11	12	14	14	Katowice	305
17	16	15	16	16	15	15	14	13	14	15	15	15	Zielona Góra	308
9	13	13	14	14	14	17	17	17	15	17	16	16	Wrocław	347
18	17	17	17	17	17	16	16	15	16	16	17	17	Opole	378
14	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	Warszawa	450

Toruński urząd dysponuje również własną siecią światłowodową, dzięki czemu nie ma potrzeby korzystać z usług firm zewnętrznych do przesyłu danych drogą elektroniczną.

Zdaje również egzamin wprowadzony do urzędu w 2008 roku motywacyjny system wynagrodzeń, który wspiera efektywność pracy. Inwestujemy w pracowników, pozyskujemy unijne pieniądze na projekty typu „Kompetentny urzędnik”. Dzięki temu szkolenia pracowników finansujemy ze środków zewnętrznych. Umiejętne zarządzanie kosztami funkcjonowania urzędu to również zasługa systematycznego audytu procedur wewnętrznych.

Inwestycje w IT

W zakresie utrzymania i rozwoju systemów informatycznych w UMT następuje systematyczny proces wymiany sprzętu komputerowego oraz integracji oprogramowania branżowego w ramach Zintegrowanego Systemu Informatycznego Torunia. Wymiana sprzętu komputerowego ma na celu utrzymanie standardu i jakości pracy pracowników urzędu. Co roku najstarszy sprzęt zostaje wymieniony i wycofany z eksploatacji w UMT, a ten który może być jeszcze eksploatowany przekazany innym instytucjom, w tym również NGO, w celu dalszego użytkowania.

W zakresie oprogramowania systematycznie następuje proces integracji oprogramowania branżowego w celu zwiększenia efektywności zarządzania miastem, poprawy pracy pracowników i poprawy komfortu życia mieszkańców. Główne kierunki działania to redukcja redundantnych danych w systemach dziedzinowych w zakresie danych osobowych, automatyzacja wymiany danych między systemami dziedzicznymi, bezpieczeństwo danych i systemów.

Telefonia stacjonarna

Jednym z ciekawszych i bardziej rozwojowych projektów przeprowadzonych w urzędzie jest modernizacja i rozbudowa systemu telefonii stacjonarnej. W 2012 r. w urzędzie eksploatowany był system, w którym w każdej z lokalizacji urzędu miasta istniała lokalna centralka telefoniczna połączona bezpośrednio z operatorem telekomunikacyjnym. W efekcie rozmowy międzywydziałowe były obciążane kosztem przez operatora. Ponadto tylko jeden operator telekomunikacyjny mógł doprowadzić łącza do wszystkich lokalizacji UMT i skrzętnie z tego korzystał. W związku z wybudowa-

niem miejskiej sieci światłowodowej w ramach projektu „Nowoczesna sieć szerokopasmowa” zaistniała możliwość zunifikowania systemu telefonii i doprowadzenie do sytuacji że operator telekomunikacyjny będzie łączył się z UMT tylko jednym łączem głównym i jednym zapasowym. Zrezygnowano więc z łączy operatora do każdej lokalizacji UMT oraz z lokalnych centralk telefonicznych. Wydział Informatyki do 2014 r. wdrożył system, w którym większość wydziałów obsługiwana jest przez sieć pakietową z protokołem IP. Rozwiązanie to spowodowało możliwość uwolnienia konkurencyjności w postępowaniu na operatora telekomunikacyjnego obsługującego telefonię stacjonarną UMT co w konsekwencji dało oszczędności rzędu około 190 tys. zł rocznie. Inwestycja, oprócz znaczących oszczędności, stworzyła również możliwość rozwoju usług telefonicznych i aplikacji związanych z komunikacją.

Sieć szerokopasmowa

Jednym z ważniejszych zadań prowadzonych w ramach inwestycji w IT była i jest realizacja projektu „Nowoczesna sieć szerokopasmowa współdziałająca ze szkieletową siecią regionalną jako podstawa systemu informacyjnego miasta Torunia” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO 4.1 „Rozwój Infrastruktury ICT”. W ramach realizacji projektu sieci światłowodowej szkieletowej ułożono łącznie 62 682 m szkieletowego kabla światłowodowego.

W ramach budowy punktów dostępowych zaprojektowano i wykonano sieć umożliwiającą podłączenie jednostek publicznych, systemu monitoringu wizyjnego oraz sieci wodno-kanalizacyjnej, sterowania ruchem drogowym i publicznego dostępu do Internetu o łącznej ilości 173 punktów.

Wybudowano również węzły szkieletowe w lokalizacjach: Toruńskie Wodociągi (TW), Wały gen. Sikorskiego 8 (W8), Grudziądzka 126b (G126), Batorego 40 (B40), Legionów 70 (L70), Legionów 220 (L220) i węzły dystrybucyjne PD/1 Łódzka 12, PD/2 Olsztyńska 6 (O6), PD/3 Wały gen. Sikorskiego 25 (W25). Wszystkie węzły zostały wyposażone w urządzenia aktywne.

Wybudowana sieć światłowodowa stała się osią informacyjną Torunia. Kolejne interesujące projekty wykorzystują lub współpracują w zakresie użytkowania światłowodów lub pasma w szkielecie sieci IP/MPLS UMT - logiczną sieć pakietową stworzoną w oparciu o wybudowaną infrastrukturę pasywną i aktywną projektu „Nowoczesna sieć szerokopasmowa współdziałająca ze szkieletową siecią regionalną jako pod-

stawa systemu informacyjnego miasta Torunia”. Do najważniejszych projektów opartych w powstałej sieci IP/MPS UMT należą:

- System monitoringu wizyjnego, w ramach którego podłączone zostaną wszystkie punkty monitoringu wizyjnego na terenie miasta.
- Intelligent Transport System, w ramach którego zostaną podłączone wszystkie sterowniki sygnalizacji świetlnej w mieście oraz podsystem sygnalizacji miejsc parkingowych i stworzony zostanie inteligentny system zarządzania transportem.
- System metropolitalnego biletu, w ramach którego w planach jest budowa sporej części urządzeń dostępowych w oparciu o system dostępu światłowodowego lub radiowego.

Oszczędności z zakupu energii elektrycznej

Od 2011 roku Gmina Miasta Toruń jest liderem systematycznie powiększanej grupy zakupowej energii elektrycznej. Wraz z największymi instytucjami publicznymi w Toruniu a także sąsiednimi gminami i uczelniami wyższymi z kilku większych miast gmina oszczędza około miliona złotych rocznie na dostawie prądu. Od 2011 do 2013 roku roczne wydatki Torunia na energię elektryczną spadły z 12,3 mln zł do 9,8 mln zł.

W roku 2013 miasto przeprowadziło wspólne postępowanie przetargowe na dostawę energii elektrycznej dla Gminy Miasta Toruń, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Politechniki Łódzkiej i Politechniki Gdańskiej. Wcześniej testowało wspólny model ze swoimi jednostkami organizacyjnymi, np. szkołami, przedszkolami, żłobkami, Strażą Miejską. Dostawa objęła także niektóre spółki prawa handlowego z udziałem miasta (MZK sp. z o.o., MPO sp. z o.o., TTBS sp. z o.o., URBITOR sp. z o.o.) oraz komunalne osoby prawne (Baj Pomorski, Centrum Kultury Dwór Artusa i Zamek Krzyżacki, Muzeum Okręgowe, Dom Muz, Szpital Miejski czy Miejska Przychodnia Specjalistyczna). W postępowaniu uczestniczył też Powiatowy Urząd Pracy.

Zwiększenie liczby jednostek wchodzących w skład porozumienia oraz ich różnorodność specyfiki zużycia energii w ciągu doby przyczynia się do tego, że zużycie jest bardziej przewidywalne dla sprzedawców energii, a co za tym idzie wpływa pozytywnie na obniżenie ceny. Istotną kwestią jest również fakt utrzymania stałej ceny w czasie obowiązywania umowy, dzięki czemu możliwe jest uniknięcie ewentualnych podwyżek.

W roku 2014 do przetargu organizowanego przez Gminę Miasto Toruń przyłączyły się: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Politechnika Gdańska,

Politechnika Łódzka, Politechnika Białostocka, Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Gmina Chełmża, Gmina Miasto Chełmża, Gmina Łubianka, Gmina Łysomice, Gmina Obrowo, Gmina Wielka Nieszawka, Gmina Zławieś Wielka.

Zatrudnienie w urzędzie

Obecnie Urząd Miasta Torunia zatrudnia pracowników na 458 etatach.

Liczba etatów w UMT w latach 2010-2014

Rok	Przeciętne zatrudnienie
2010	448
2011	460
2012	474
2013	459
2014	458

*Wzrosty zatrudnienia w latach 2011-2013 związane były z realizacją projektów unijnych.

Pracownicy UMT podlegają regularnej ocenie, której dokonuje się nie częściej niż raz na 6 miesięcy i nie rzadziej niż raz na dwa lata. Oceny dokonuje bezpośredni przełożony. Głównym jej elementem jest poszerzenie wiedzy na temat potencjału kadrowego w urzędzie oraz umożliwienie jego lepszego wykorzystania i rozwoju. Ocena okresowa jest również korzystna dla pracownika. Dostarcza informacji zwrotnej o jego własnej pracy, jej efektach oraz stopniu wywiązywania się z powierzonych obowiązków. Mobilizuje pracowników do jeszcze lepszej, bardziej efektywnej pracy oraz do podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez studia wyższe, kursy specjalistyczne, językowe i odpowiednie szkolenia.

Pracownicy toruńskiego magistratu i jednostek podległych systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach i kursach, a także studiach podyplomowych. Liczba uczestników szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe w latach 2010-2014: 1353 osoby.



Wolne stanowiska urzędnicze w UMT obsadzone są na podstawie otwartych naborów ofert. Ogłoszenia o pracy są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej. W 2011 r. ogłoszono 73 konkursy, w 2012 r. – 13, w 2013 r. – 17, a w 2014 r. – 8.

Dla wygody mieszkańców

Na terenie Torunia działają cztery Punkty Informacyjne Urzędu Miasta Torunia w następujących lokalizacjach: Wały gen. Sikorskiego 8, Grudziądzka 126 b, Poznańska 52, Dziewulskiego 38. W PIUM-ach można pobrać druki i formularze obowiązujące w UMT, złożyć pismo do urzędu, złożyć wnioski m.in. z zakresu świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych. Punkty czynne są codziennie w godzinach 9-17. Każdy z punktów jest dostosowany do obsługi osób niepełnosprawnych – brak barier architektonicznych (podjazd, windy).

Od 2012 r., zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o języku migowym i innych środkach komu-

Zestawienie załatwianych spraw w PIUM w okresie od 2010-I pół. 2014 roku

PIUM	Rok	Ilość udzielonych informacji		Ilość wniosków	
		osobiście	telefonicznie	wydanych	złożonych
Dziewulskiego 38	2010	6242	1639	2824	3026
	2011	7597	768	6633	2633
	2012	3430	519	6709	5608
	2013	2285	242	1965	3330
	2014	707	97	541	651
razem		20261	3265	18672	15248
Wały Gen. Sikorskiego 8	2010	13574	13225	2794	2204
	2011	10688	9741	3244	1782
	2012	6428	5798	4347	1866
	2013	5847	4415	3294	3142
	2014	2317	1827	726	623
razem		38854	35006	14405	9617
Poznańska 52	2010	4396	1349	1845	1543
	2011	2693	932	1354	1265
	2012	2114	984	1760	1503
	2013	2624	1245	1733	2490
	2014	568	536	349	412
razem		12395	5046	7041	7213
Słowackiego 118a	2010	3230	439	3251	1270
	2011	1682	49	1388	1742
	2012	295	56	297	330
razem		5207	544	4936	3342
Grudziądzka 126b	2010	12213	1746	1513	2367
	2011	10926	1292	1030	1601
	2012	8424	1553	1101	1404
	2013	7747	2062	2146	2621
	2014	4570	1000	532	263
razem		43880	7653	6322	8256
Ogółem		120597	51514	51376	43676

nikowania się, w urzędzie uruchomiono specjalną zakładkę na stronie urzędu dla osób niesłyszących, gdzie umieszczono informacje, w jaki sposób osoby niesłyszące mogą załatwić swoją sprawę w urzędzie. Pracownicy urzędu zostali przeszkoleni na kursie języka migowego (3 osoby). Ponadto uruchomiono specjalny numer telefonu komórkowego, pod którym można SMS-em umówić się na wizytę w urzędzie.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców odwiedzających urząd wraz z dziećmi, zorganizowano w dwóch lokalizacjach urzędu: przy ul. Grudziądzkiej 126 B oraz Wały gen. Sikorskiego 8 kąciki zabaw dla dzieci. Ponadto w pięciu lokalizacjach urzędu znajdują się miejsca w których umieszczono przewijaki dla niemowląt (Grudziądzka, Wały gen. Sikorskiego, Fałata, Batorego, Bydgoska).

W interesie konsumenta

Ponad 19 tys. porad i informacji, 3 tys. interwencji w sprawach konsumenckich do przedsiębiorców oraz 180 wystąpień sądowych na rzecz konsumentów – to liczby opisujące aktywność Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Toruniu w okresie 2010 r. - 31 lipca 2014 r. Podstawowym celem działania Miejskiego Rzecznika Konsumentów jest ochrona praw i interesów konsumentów oraz walka z nieuczciwymi praktykami rynkowymi przedsiębiorców. Do najważniejszych zadań rzecznika należy przede wszystkim:

- zapewnienie konsumentom bezpłatnego poradnictwa, informacji oraz innych form pomocy prawnej w zakresie ochrony ich interesów,
- występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów,
- składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów,
- wytaczanie powództw na rzecz konsumentów oraz występowanie, za ich zgodą, do toczącego się postępowania w sprawach o ochronę interesów konsumentów,
- współdziałanie z właściwymi terytorialnie delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz instytucjami i organizacjami, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów.

Realizując ww. zadania mieszczące się w kompetencjach rzecznika, szczególny nacisk położono na edukację konsumencką. W związku z tym zainicjowano szereg akcji z udziałem środków masowego przekazu – lokalnej prasy, radia i telewizji, które mocno zaangażowały się w prezentację tej tematyki. Rzecznik prze-

kazywał mediom informacje o działaniach własnych oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, z których kilkadziesiąt znalazło swoje odzwierciedlenie w postaci artykułów, a także wykorzystano w wywiadach radiowych i w telewizji lokalnej i krajowej (TVP, TVN24). Poruszano w nich sprawy aktualne, szczególnie dotyczące reklamowania towarów i usług, zasad dotyczących wyprzedaży i promocji towarów, praw konsumenckich w związku z dynamicznie rozwijającym się rynkiem usług za pośrednictwem środków elektronicznych i nowych technik sprzedaży, zasad dotyczących umów zawieranych na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa. Raz do roku, w marcu, z okazji Światowego Dnia Konsumenta, rzecznik prowadził w toruńskich szkołach ponadgimnazjalnych szkolenia dotyczące ochrony praw konsumenta, na których omawiane były takie pojęcia, jak konsument, przedsiębiorca, niezgodność towaru z umową, gwarancja jakości, rękojmia za wady fizyczne, charakterystyka umów zawieranych na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa, prawo do odstąpienia od w/w umów, jak również praktyczne problemy dotyczące zasad składania reklamacji.

Z uwagi na fakt, że do biura Miejskiego Rzecznika Konsumentów zgłasza się coraz więcej osób starszych, rzecznik prowadził szereg spotkań w toruńskich Klubach Seniora.

Działalność rzecznika cieszy się dużą popularnością wśród mieszkańców Torunia. Świadczy o tym zwiększająca się liczba osób, które kontaktują się z rzecznikiem oraz coraz większa ilość spraw z jakimi konsumenty zwracają się o pomoc do rzecznika.

Najczęstszą przyczyną sporów między konsumentami a przedsiębiorcami było nieszanowanie lub niekorzystne interpretowanie praw konsumenta przez sprzedawców i usługodawców, ograniczanie swojej odpowiedzialności, stosowanie niedozwolonych klauzuli umownych, niedostateczne informowanie klienta o właściwościach towarów, stosowanie agresywnej reklamy.

W sferze usług najwięcej zgłoszeń dotyczyło spraw telekomunikacyjnych oraz umów sprzedaży energii elektrycznej. Natomiast w sferze sprzedaży towarów prym wiodą problemy i reklamacje związane z zakupem obuwi.

Porady i informacje, interwencje oraz wystąpienia sądowe w sprawach konsumenckich, zrealizowane przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Toruniu w latach 2010-2014

Ogółem wniesionych spraw-rok	Udzielone porady i informacje					Interwencje u przedsiębiorców				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
I. Usługi, w tym:	1198	1228	1850	2060	1560	124	138	332	354	260
dostawy energii, gazu, ciepła, wody, wywóz nieczystości	62	334	596	510	250	4	7	148	111	128
telekomunikacja (telefony, TV)	366	167	59	491	374	36	41	68	83	43
II. Umowy sprzedaży, w tym:	2235	2366	2129	2060	1543	258	275	388	922	780
obuwie i odzież	858	791	800	882	658	127	149	235	591	380
III. Umowy poza lokalem i na odległość - na pokazach	279	436	381	295	84	21	43	83	102	86

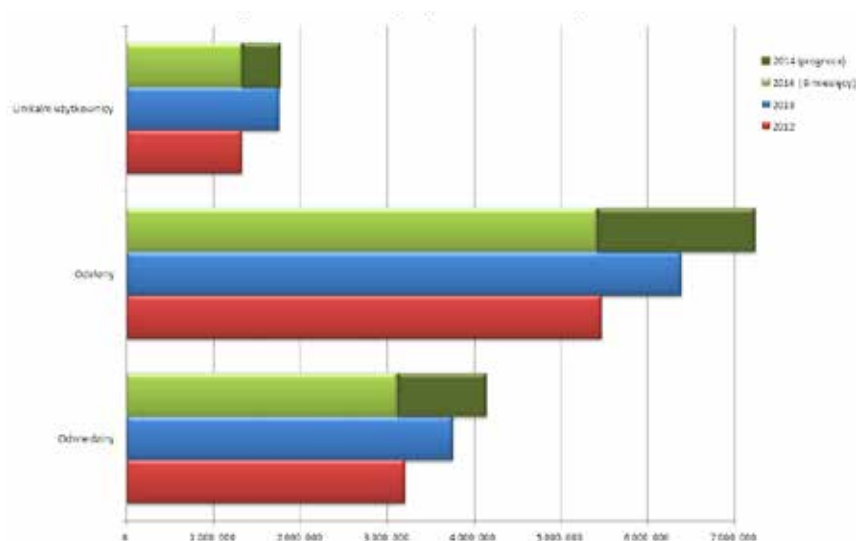
Nowe strony miejskie

W 2012 roku powstały jednolite rozwiązania informatyczne pozwalające na udostępnianie w sieci nowych miejskich serwisów internetowych. Zastąpiły one serwisy dostępne pod adresami: www.torun.pl i www.inwestuj.torun.pl. Powstał także nowy serwis dedykowany konsultacjom społecznym: www.konsultacje.torun.pl. W ramach prac zostały przygotowane nowe projekty graficzne. Dokonano migracji danych z obecnych serwisów na nową platformę informatyczną tak, aby po uruchomieniu nowych serwisów była możliwość

prezentowana tej samej zawartości bez konieczności utrzymywania poprzedniego serwisu.

W ramach projektu dostarczono nowe funkcjonalności, które w poprzednim rozwiązaniu były niedostępne lub trudne do zrealizowania ze względu na wykorzystywanie starych technologii. Na nowych serwisach wykorzystywać można między innymi takie moduły jak: ankiety, galerie audio, wideo, kalendarz wydarzeń, SMS news, czat. W ramach projektu powstała Elektroniczna Skrzynka Podawcza zintegrowana z platformą ePUAP oraz wewnętrzny system wspie-

Statystyki www.torun.pl - porównanie danych w latach



rania obsługi kancelaryjnej. Ponadto nowy serwis jest otwarty na wymianę danych z innymi systemami przy użyciu RSS, JSON, przykładem aplikacji współpracującej z serwisem internetowym jest miejska aplikacja mobilna.

Dziś strona miejska www.torun.pl jest podstawową platformą informacyjną Torunia. Stronę rocznie odwiedzają miliony internautów, którzy korzystają z baz aktualności, kalendarium wydarzeń i rozkładów jazdy autobusów i tramwajów MZK. Liczba odwiedzających www.torun.pl rośnie z roku na rok, przybywa też dodawanych aktualności, których liczba oscyluje wokół dwóch- dwóch i pół tysiąca w skali roku.

Na stronach serwisu miejskiego udostępniany jest również widok z dwóch kamer internetowych: z lewego brzegu Wisły na wislaną panoramę Torunia oraz z wieży Dworu Artusa na fragment Rynku Staromiejskiego, z pomnikiem Mikołaja Kopernika (narożnik południowo-wschodni). Udostępniane są również transmisje z obrad Rady Miasta Torunia.

Informacje na co dzień

Konferencje prasowe, redagowanie miejskich serwisów informacyjnych, kontakty z dziennikarzami i mieszkańcami, obsługa zapytań nadsyłanych pocztą elektroniczną, redagowanie tekstów o Toruniu do różnego typu publikacji – to codzienna działalność służb informacyjnych Urzędu Miasta Torunia.

W latach 2010-2014 kontynuowany był cykl corocznych spotkań prezydenta Torunia z mieszkańcami poszczególnych osiedli, redagowany był Biuletyn Budżetowy (popularyzatorskie omówienie budżetu miasta).

Od 2010 r. nową szatą graficzną ma Toruński Informator Kulturalno-Artystyczny IKAR. Poświęcony toruńskiej kulturze miesięcznik ukazuje się w nakładzie 2.300 egzemplarzy. Ma też swoją stronę w miejskim profilu na Facebooku, którą śledzi ponad 2 tys. internautów.

Przez kolejne cztery lata miasto utrzymywało usługę bezpłatnego dostępu do Internetu w obrębie Rynku Staromiejskiego i Nowomiejskiego. Usługa działająca w technologii wi-fi jest finansowana głównie z myślą o turystach odwiedzających miasto.

Toruń SMS

Od połowy 2011 r. w Toruniu działa SMS-owy system powiadamiania mieszkańców – Toruń SMS, uruchomiony przez Urząd Miasta Torunia. Każdy zainteresowany może otrzymywać informacje na temat utrudnień w ruchu drogowym, zagrożeń kryzysowych, imprez i wydarzeń czy powiadomienia o dokumentach



gotowych do odbioru w urzędzie. Z systemu może korzystać każdy, kto samodzielnie zgłosi numer swojego telefonu komórkowego do wybranej grupy odbiorców Toruń SMS.

Ponadto w ramach tej usługi uruchomione zostało powiadomienie mieszkańców o stanie realizacji wniosków o wydanie lub wymianę dowodu osobistego oraz sprawy związane z prawem jazdy i dowodem rejestracyjnym.

W latach 2012-2014 za pomocą systemu SMS wysłano ok. 1 miliona wiadomości tekstowych.

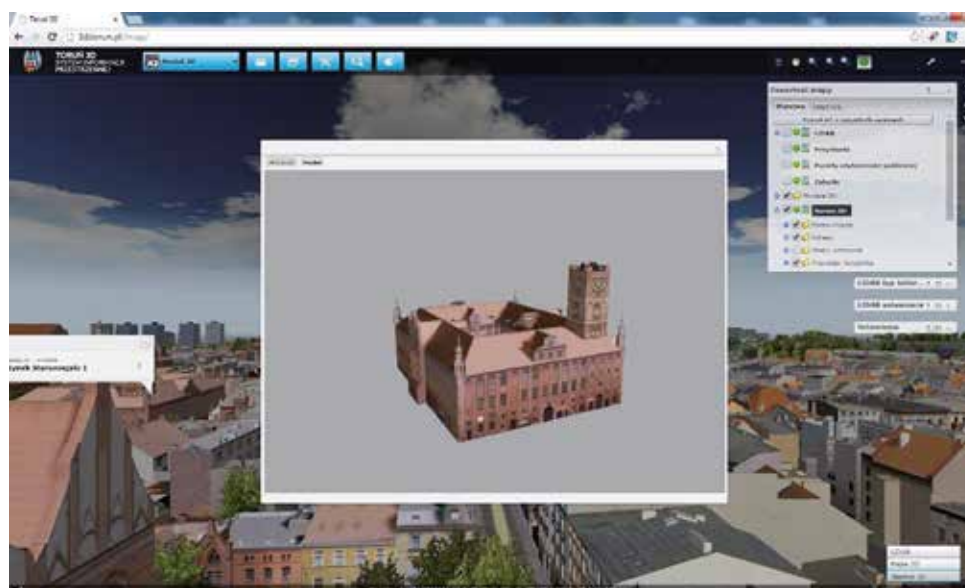
Toruń 3D

W 2013 roku pod adresem www.3d.torun.pl uruchomiono System Informacji Przestrzennej Toruń 3D oparty na rozwiązaniach GIS (Geographic Information System). Jest to informatyczny, trójwymiarowy model zespołu staromiejskiego wraz z otuliną, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru chronionego Kępy Bazarowej.

Główny element Systemu Toruń 3D stanowi aplikacja Geoportalu 3D, która umożliwia prezentację w przeglądarce internetowej trójwymiarowego modelu miasta



W ramach projektu opracowano model 3D zabudowy, który wiernie oddaje kształt obiektów. Wyodrębnione są wszystkie elementy o rozmiarach większych od 0,5 m, każdy budynek ma nałożoną teksturę wykonaną z poziomu umożliwiającą wierne odwzorowanie elewacji (bez zniekształceń geometrycznych). Do każdego budynku przypisane zostały następujące dane opisowe: adres, numer w ewidencji lub rejestrze zabytków (jeżeli budynek jest tam wpisany), opis, usługi w budynku, zdjęcie.



Dostępny jest również model 3D roślinności, model 3D pomników oraz model 3D innych elementów zagospodarowania (mostów, wiaduktów, kładek).

Aplikacja mobilna

W 2014 roku Toruń dołączył do miast, które uruchomiły miejską aplikację mobilną. Aplikacja sprzężona jest ze stroną miejską, dzięki czemu ma stały dostęp do bazy aktualności, informacji, wydarzeń oraz komunikatów publikowanych na www.torun.pl. Do dyspozycji użytkowników oddanych jest 7 modułów plus panoramy 360 stopni kilkudziesięciu wybranych miejsc miasta, osobisty schowek (Mój plan) oraz prognoza pogody (z dwóch serwisów Allweather.com oraz Obserwatorium Meteorologicznego WNoZi UMK).

Aplikacja dostępna jest w języku polskim i angielskim. Na język angielski zostały przełożone wszystkie moduły poza aktualnościami i wydarzeniami (te tłumaczone są przez automatyczny system Microsoft Translator).

Moduł „Mój plan” pozwala na przechowywanie wybranych informacji w prywatnym schowku. Dzięki temu można łatwo i szybko dotrzeć do tych danych, bez potrzeby ponownego ich wyszukiwania. Do Mojego planu można przysyłać ulubione miejsca, wydarzenia oraz trasy. Osobny planer, dotyczący tylko komunikacji miejskiej, jest dostępny w „Rozkładach jazdy”.

Rozszerzoną rzeczywistość uruchamia przycisk „AR” dostępny w zakładce miejsca: uruchamia aparat fotograficzny w telefonie i wyświetla miejsca na ekranie. Należy ustawić telefon tak, jakbyśmy chcieli



zrobić zdjęcie okolicy – telefon wyświetli na ekranie lokalizację miejsc z wybranej kategorii, znajdujących się w polu widzenia aparatu.



Widok z ulicy Szerokiej z włączoną opcją „AR”.

Do miejsc opisanych w aplikacji dotrzeć można, korzystając z nawigacji GPS. Wystarczy użyć przycisku „Mapa”, aby zobaczyć lokalizację miejsca na mapie i wytyczyć do niej trasę dojścia lub dojazdu, także z wykorzystaniem komunikacji miejskiej. Przy wybranych zabytkach odsłuchać można również krótkie informacje o obiekcie, jego historii oraz przypisanych mu legendach. Ikona „Audio” znajduje się na końcu strony danego miejsca.

W zakładce aktualności znajdują się bieżące informacje z życia miasta przekierowane z serwisu www.torun.pl. Informacje podzielone są na kategorie (między innymi: sport, kultura, biznes), nad którymi znajduje się slider z polecanymi aktualnościami. Ikona do odświeżania znajduje się w prawym górnym rogu ekranu.

W aplikacji dostępny jest również rozkład jazdy autobusów i tramwajów komunikacji miejskiej w Toruniu. Dostępne są linie, przystanki, ceny biletów, wyszukiwanie połączeń.

Przycisk Panorama uruchamia zewnętrzną aplikację – Wirtualny spacer po Toruniu. System zawiera kilkadziesiąt fotograficznych panoram miasta (głównie najważniejszych obiektów zabytkowych), wykonanych w technologii 360 stopni. Wymaga aktywnego połączenia z Internetem.

Automatyczna aktualizacja umożliwia dokonanie aktualizacji treści poszczególnych modułów aplikacji. Można wybrać, które elementy zostaną zaktualizowane.



Media społecznościowe

Od 2010 r. marka „Toruń” jest obecna na ogólnopolskich i ogólnosięwiatowych portalach społecznościowych. Obecnie oficjalne strony miejskie znajdują się w serwisach: Facebook, Twitter, Google+, Nk.pl i YouTube.

Założenia i podstawowe cele istnienia marki Toruń w serwisach społecznościowych:

- Budowanie wizerunku Torunia jako miasta otwartego, nowoczesnego i budzącego dobre skojarzenia.
- Tworzenie społeczności internetowej skupionej wokół miasta.
- Promocja marki Toruń.
- Przekazywanie informacji miejskich.
- Stymulowanie aktywności rzeczywistej (udział w wydarzeniach miejskich) i społecznościowej (na stronach miejskich) użytkowników serwisów miejskich.
- Zachęcanie do dyskusji wokół tematów ważnych dla społeczności lokalnej.
- Wypracowanie sprawnego systemu komunikacji społecznościowej z użytkownikami.

Treści publikowane na stronach miejskich w serwisach społecznościowych kierowane są do:

- Mieszkańców Torunia.
- Osób związanych z Toruniem, ale niemieszkających w Toruniu.
- Potencjalnych turystów mogących w przyszłości odwiedzić Toruń.

Promocja i informacja na Facebooku

Największą popularnością cieszy się fanpage Mój Toruń – oficjalna strona miejska na Facebooku. W lipcu 2014 r. liczba fanów strony przekroczyła 50 tysięcy. Wynik ten daje toruńskiej stronie szóste miejsce w skali kraju wśród oficjalnych stron miejskich.

Za pośrednictwem strony przekazywane są materiały promocyjne oraz informacje dla mieszkańców. Są to przede wszystkim wiadomości z zakresu wydarzeń i inwestycji miejskich. Osobną rolę pełnią materiały promocyjne i wizerunkowe o charakterze ogólnopolskim. Wg statystyk ok. 20 tys. użytkowników (40%) śledzących stronę „Mój Toruń” nie mieszka w Toruniu, co oznacza, że duża część materiałów musi być przygotowywana z myślą o tej grupie. Publikacje w postaci atrakcyjnych materiałów foto/wideo mają zachęcać użytkowników do odwiedzania miasta.

Każdego dnia na stronie publikowanych jest od 3 do 5 postów. Każdy post ogląda średnio od 20 do 100 tys. użytkowników. Liczba polubień postów (kliknięcie znacznika „lubię to”) na stronie waha się w granicach od 7 do 10 tysięcy tygodniowo. Dodatkowo pod każdym postem pojawia się od kilku do kilkudziesięciu komentarzy z uwagami, zapytaniami i sugestiami.

Jednym z celów polityki społecznościowej miasta jest wypracowanie stałego systemu komunikacji z użytkownikami. Fani strony Mój Toruń mogą całodobowo przesyłać zapytania, uwagi, sugestie. Czas reakcji administratorów strony w wynosi średnio ok. 2 h.

Odpowiedzi na zapytania użytkowników przygotowane są w oparciu o materiały i informacje przekazywane przez odpowiednie wydziały merytoryczne UMT i jednostki miejskie.

8 najpopularniejszych stron miejskich w Polsce na portalu Facebook

1	 Wrocław [Wrocław]	165.5K
2	 Miasto Gdańsk	126.7K
3	 City of Poznan	121.9K
4	 Warszawa	74.9K
5	 Gdynia	71.9K
6	 I love Toruń	60K
7	 bydgoszcz.pl	55.4K
8	 Kraków PL	51.8K

Drogowy Toruń

Poza stroną Mój Toruń, Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji UMT zarządza również oficjalną stroną Miejskiego Zarządu Dróg pod nazwą Drogowy Toruń (www.facebook.com/DrogowyTorun). Strona posiada ok. 3000 fanów i jest drugą największą tego typu stroną w Polsce.

Na stronie „Drogowy Torun” publikowane są informacje z zakresu inwestycji drogowych, utrudnień w ruchu, komunikacji miejskiej, infrastruktury rowerowej itp. Za pośrednictwem strony mieszkańcy mogą również zadawać pytania, komentować, zgłaszać sugestie, a także informować o utrudnieniach w ruchu i wadach infrastruktury drogowej.

Toruń ćwierka

Coraz większą popularnością cieszy się oficjalna miejska strona na portalu Twitter (<https://twitter.com/torunpl>). Toruńskie konto śledzi ok. 1300 użytkowników. Portal służy do szybkiej komunikacji z internautami. Za pośrednictwem konta publikowane są krótkie teksty (tzw. tweety, czyli „ćwierknięcia”) dot. działalności UMT oraz inwestycji, imprez i wydarzeń miejskich. Toruńska strona na Twitterze to również miejsce aktywnych dyskusji dot. tematów miejskich. Tę formę komunikacji z miastem coraz częściej wybierają dziennikarze, społecznicy oraz przedstawiciele świata biznesu.

Miasto na YouTube

Od 2011 roku Urząd Miasta Torunia przygotowuje własne materiały wideo. W ciągu trzech lat powstało ok. 200 filmów z zakresu inwestycji miejskich, wydarzeń sportowych, kulturalnych i promocyjnych.

Wszystkie materiały są dostępne za pośrednictwem oficjalnego kanału miejskiego w serwisie YouTube (youtube.com/mojTorun)

NK, Google+ i Instagram

Poza ww. serwisami informacje miejskie publikowane są również w serwisach nk.pl i Google+. W drugiej połowie 2014 roku powstała oficjalna strona Torunia na fotograficznym portalu społecznościowym Instagram: www.instagram.com/torunpl

Toruń w serwisach społecznościowych:

- Facebook - „Mój Toruń” - facebook.com/MiastoTorun
- „Drogowy Toruń” - facebook.com/DrogowyTorun
- Twitter - „Torunpl” - twitter.com/torunpl
- Nk.pl - „Miasto Toruń” - nk.pl/torun
- YouTube - „mojTorun” - youtube.com/mojTorun
- Google+ - „Toruń” - plus.google.com/+TorunPl
- Instagram - „Torunpl” - instagram.com/torunpl



Nagrody dla Torunia

Toruń w czterolecie 2010-2014 otrzymał ponad sześćdziesiąt nagród i wyróżnień. Rankingi, zestawienia i plebiscyty wyróżniały różne formy działalności samorządu. Nagradzano funkcjonowanie toruńskiego magistratu, zarządzanie finansami miasta, funkcjonowanie oświaty w gminie, toruńskie inwestycje, a także projekty realizowane w ramach unijnych funduszy.

Toruń atrakcyjny dla biznesu

W 2010 roku Toruń zwyciężył w rankingu „Miasta atrakcyjne dla biznesu”, przeprowadzonym przez miesięcznik „Forbes”. Rankiem objęto duże miasta Polski, liczące od 150 do 300 tys. mieszkańców. Dynamika przyrostu firm wyniosła w Toruniu 35,4%. Na drugim miejscu była Bielsko-Biała (27%), na trzecim Rzeszów (20,2%), czwartym Opole (19,3%), piątym Gliwice (15,9%). W kolejnych latach Toruń w tym samym zestawieniu i kategorii zajmował IV (2013 r.) oraz V (2014 r.) miejsce. Ponadto w 2012 r. miasto zajęło IX miejsce w rankingu „Miast przyjaznych dla biznesu” wg tygodnika „Newsweek Polska”. W 2013 r. w rankingu „Rzeczypospolitej” Toruń zajął 9. miejsce wśród najlepiej pozyskujących fundusze unijne oraz 1. miejsce w regionie i 16. miejsce w Polsce wśród najlepiej zarządzanych miast.

Diamenty regionu

W 2013 r. toruńskie projekty z zakresu rewitalizacji miast, zdrowia i infrastruktury zdobyły tytuły „Diamentów Regionu Kujawsko-Pomorskiego”. Dodatkowo Gmina Miasta Toruń została uznana za najbardziej innowacyjną w regionie. Celem konkursu „Diamenty Regionu Kujawsko-Pomorskiego” było wyłonienie istotnych dla rozwoju regionu przedsięwzięć realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, organizacje, instytucje, fundacje, związki wyznaniowe i firmy, które poczyniły największe inicjatywy współfinansowane ze środków UE, zapewniły rozwój gospodarczy regionu, są innowacyjne czy kreuja odpowiedzialność społeczną.

Toruńskie diamenty:

- „Centrum Nowoczesności” - w kategorii kultura inwestycje ze względu na innowacyjny i kreatywny charakter placówki.
- „Rewitalizacja Dworu Artusa w Toruniu” - w kategorii kultura inwestycje, ponieważ najbardziej przyczyniła się do rozwoju regionu.
- „Wykonanie remontu konserwatorskiego i adaptacji na cele muzealne budynku przy ul. Franciszkańskiej

9 w Toruniu” - w kategorii kultura inwestycje, ponieważ posłużyło wykorzystaniu zasobów i promocji regionu oraz województwa.

- „Rozbudowa Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego o ogród zimowy wraz z zagospodarowaniem terenu” - projekt otrzymał nagrodę w kategorii zdrowie ze względu na jego innowacyjny i kreatywny charakter.
- „Budowa i przebudowa Trasy Staromostowej w głównym szkieletowym układzie drogowym miasta na kierunku północ - południe na odcinku od ul. Polnej do granicy miasta” - w kategorii infrastruktura, ponieważ najbardziej przyczyniła się do rozwoju infrastruktury/transportu w regionie.
- „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ulicy Szerokiej i Królowej Jadwigi” - w kategorii infrastruktura, ponieważ posłużyło wykorzystaniu zasobów regionu i województwa.
- „Rewitalizacja elementów Ogrodu Zoobotanicznego na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu” - w kategorii rewitalizacja miast, ponieważ przyczyniła się do rozwoju miast regionu (rozwoj edukacyjno-turystyczny).
- „Rewitalizacja zabytkowego Parku Miejskiego w Toruniu” - w kategorii rewitalizacja miast, ponieważ posłużyła wykorzystaniu zasobów i promocji regionu i województwa.

Nagrody dla mostu

Toruński most drogowy gen. Elżbiety Zawackiej zwyciężył w konkursie Dzieło Mostowe roku 2013. Organizatorem tego prestiżowego konkursu jest Związek Mostowców Rzeczypospolitej Polskiej. Kapituła uznała, że toruński most jest najlepszy w kategorii „obiekt o nowatorskich rozwiązaniach konstrukcyjnych i technologicznych, dobrze wpisujący się w otoczenie”.

Nowy most drogowy gen. Elżbiety Zawackiej w Toruniu został również wyróżniony w internetowym konkursie „Top Inwestycje Komunalne 2014”. To inicjatywa organizatora Europejskiego Kongresu Gospodarczego oraz redakcji Portalusamorządowego.pl, mająca na celu wskazanie wśród inwestycji komunalnych z całego kraju najlepszych praktyk i sukcesów osiągniętych dzięki odważnym, prorozwojowym decyzjom dla gospodarki, regionu i mieszkańców.

W 2014 r. redakcja miesięcznika „Polskie Drogi” wraz z Instytutem Badawczym Dróg i Mostów oraz Ogólnopolską Izbą Gospodarczą Drogownictwa przyznały prestiżowe nagrody „Polskie Drogi XXI”. Wśród nagrodzonych znalazł się most gen. Elżbiety Zawackiej (w kategorii administracja drogowa). Komisja pod przewodnictwem prof. Leszka Rafalskiego – dyrektora IBDiM doceniła wysiłek organizacyjny i finansowy

miasta, znaczenie inwestycji dla społeczności lokalnej, a także nowatorskie rozwiązania techniczne zastosowane przy realizacji inwestycji.

Dodatkowo strona www.most.torun.pl zajęła trzecie miejsce w konkursie na najlepszą witrynę internetową organizowanym przez Centrum Unijnych Projektów Transportowych. W konkursie pod nazwą „Transport w sieci” oceniano strony poświęcone projektom realizowanym w ramach VI, VII i VIII priorytetu Programu Infrastruktura i Środowisko. Stronę www.most.torun.pl wyprzedziły tylko strony Polskich Linii Kolejowych SA i Polskich Kolei Państwowych SA. Wyniki ogłoszono 25 listopada 2011 r.

Ocena mieszkańców

Według Diagnozy Społecznej przeprowadzonej w 2013 r. w dwudziestu sześciu największych polskich miastach najlepiej żyje się mieszkańcom Torunia. Badanie zespołu z Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Warszawie pod kierownictwem prof. Janusza Czapińskiego wykazało, że torunianie szczególnie chwalą wysoki poziom uczelni oraz dostęp do

bogatej oferty kulturalnej. Z kolei w badaniu zespołu Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Warszawie również pod kierownictwem prof. Janusza Czapińskiego i również w roku 2013 Toruń zajął czwarte miejsce pod względem ilości osób zadowolonych z miejsca zamieszkania. Miasto Kopernika wyprzedziło Kraków, Katowice, Wrocław, Warszawę, Olsztyn i Gliwice, pozostając za Gdynią, Poznaniem i Gdańskiem.

Toruń zajął także trzecie miejsce w sondażu „Jak mieszkańcy oceniają swoje miasta?”, zrealizowanym w 2013 r. przez pracownię Millward Brown na zlecenie „Gazety Wyborczej”. Przed grodem Kopernika była tylko Gdynia i Wrocław. Za nami m.in. Poznań, Sopot, Gdańsk, Kraków, Warszawa czy Bydgoszcz. Ankieterzy pytali mieszkańców 23 największych ośrodków w Polsce o opinie o ich mieście. W Toruniu przepytano reprezentatywną grupę 400 osób, które oceniały poszczególne dziedziny funkcjonowania grodu Kopernika w skali od jeden do sześć. Toruń znalazł się na podium. Jako najlepsze miejsce do życia zdobył średnio 4,93 punktów, czyli „piatkę”. Lepiej wypadły tylko Gdynia (5,38 pkt) i Wrocław (5,05 pkt). Poznań zdobył 4,8 pkt, Sopot i Gdańsk - po 4,77 pkt, Kraków - 4,68 pkt, Warszawa 4,44 pkt, a Bydgoszcz - 4,13 pkt.



Nagrody dla Torunia

2010		
21 stycznia	VI miejsce w rankingu Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” w kategorii miast wojewódzkich w badaniu dotyczącym nadwyżki operacyjnej: wskaźnika świadczącego o kondycji finansowej miasta i potencjale inwestycyjnym za rok 2008	Gmina Miasta Toruń
25 stycznia	1 miejsce w rankingu Polskiego Związku Przemysłu Oświetleniowego w kategorii „Kompleksowe inwestycje i modernizacje dróg i ulic”	Gmina Miasta Toruń
25 stycznia	1 miejsce w rankingu Polskiego Związku Przemysłu Oświetleniowego w kategorii „Oświetlenie obiektów sportowych”	Gmina Miasta Toruń
25 stycznia	2 miejsce w rankingu Polskiego Związku Przemysłu Oświetleniowego w kategorii „Oświetlenie wybranej przestrzeni lub obiektu”	Gmina Miasta Toruń
12 lutego	Medal Stowarzyszenia „Integracja i Współpraca”	Prezydent Miasta Torunia
8 marca	12. miejsce w rankingu liderów wykorzystania funduszy europejskich w roku 2009 przygotowanym przez dziennik „Rzeczpospolita” wśród miast na prawach powiatu	Gmina Miasta Toruń
26 maja	Zwycięstwo w rankingu „Miasta atrakcyjne dla Biznesu” miesięcznika „Forbes” wśród miast od 150 do 300 tys. mieszkańców	Gmina Miasta Toruń
30 czerwca	Nagroda I stopnia w konkursie „Budowa roku”	Gmina Miasta Toruń
30 czerwca	Nagroda III stopnia w konkursie „Budowa roku”	Gmina Miasta Toruń
30 czerwca	Dyplom uznania w konkursie „Budowa roku”	Gmina Miasta Toruń
13 lipca	Zwycięstwo w rankingu Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” na najtańszy urząd	Urząd Miasta Torunia
20 lipca	7. miejsce w rankingu najlepszych samorządów przeprowadzony przez „Rzeczpospolitą” w kategorii miasta na prawach powiatu	Gmina Miasta Toruń
1 września	Tytuł „Pierwszy Wśród Równych Sobie”	Prezydent Miasta Torunia
10 września	Wyróżnienie za film promocyjny „Toruń 2016” - Festiwal Filmów Promocyjnych Miast i Regionów PROMOCITY 2010	Gmina Miasta Toruń
1 października	Wyróżnienie w konkursie „Budowa na medal Pomorza i Kujaw 2010” w kategorii budownictwo mieszkaniowe-wielorodzinne	TTBS
2 października	Główna nagroda w konkursie „Polska Pięknieje - 7 cudów Funduszy Europejskich” kategorii „Obiekt turystyczny”	Centrum Sztuki Współczesnej
4 października	Tytuł Niezawodnego Przyjaciela harcerstwa i laska skautowa	Prezydent Miasta Torunia
21 października	Pierwsze miejsce wśród miast wojewódzkich w rankingu Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota”, podsumowującym wydatki samorządów ze środków unijnych w latach 2004-2009	Gmina Miasta Toruń
18 listopada	Statuetka w kategorii „Złota Bela Makulatury” w konkursie o Puchar Recyklingu organizowany przez miesięcznik „Przegląd Komunalny”	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania
2011		
11 lutego	I miejsce w „Plebiscycie Medycznym 2010” zorganizowanym przez Gazetę Pomorską w kategorii „Przychodnia przyjazna pacjentom”	Miejska Przychodnia Specjalistyczna
21 lutego	I miejsce w konkursie „Najlepiej oświetlona gmina i miasto”	Gmina Miasta Toruń
21 lutego	I miejsce w konkursie Sosnowiec Tour Film 2011	Gmina Miasta Toruń
26 marca	Tytuł „Zaśluzony dla Okręgu Toruńskiego Polskiego Związku Filatelistów”	Gmina Miasta Toruń
7 kwietnia	Wyróżnienie w I edycji Konkursu dla Urzędów Miast i Gmin „Aktywne Miasto” w kategorii duże miasta	Gmina Miasta Toruń
maj	2. miejsce w rankingu tygodnika „Auto Świat” pn. Miasto przyjazne kierowcom	Gmina Miasta Toruń
18 maja	9. miejsce w rankingu „Newsweeka” na Lidera Liderów	Prezydent Miasta Torunia
25 sierpnia	Wyróżnienie w konkursie „Modernizacja roku 2010”	Gmina Miasta Toruń
31 sierpnia	Pierwsze miejsce w plebiscycie Radia Plus „Plusy naszych miast”	Gmina Miasta Toruń
2 września	Laureat projektu „Odpowiedzialny samorząd 2011”	Gmina Miasta Toruń
22 września	Złoty Laur Instytutu Gospodarki Nieruchomościami	Prezydent Miasta Torunia
20 października	Wyróżnienie „Gmina dbająca o finanse mieszkańców 2011” przyznane imieniu Związku Banków Polskich, Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor oraz Biura Informacji Kredytowej	Gmina Miasta Toruń
21 listopada	I miejsce w rankingu na najtańszy urząd administracji samorządowej „Wspólnoty”	Gmina Miasta Toruń
28 listopada	III miejsce dla strony internetowej www.most.torun.pl w konkursie „Transport w sieci” organizowanym przez Centrum Unijnych Projektów Transportowych	Gmina Miasta Toruń
9 grudnia	24. miejsce Beaty Żółtowskiej prezes TTBS w rankingu „100 Kobiet Biznesu”	TTBS
15 grudnia	I miejsce wśród miast wojewódzkich w rankingu Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” obrazującym wykorzystanie środków unijnych	Gmina Miasta Toruń
20 grudnia	6. miejsce w Ogólnopolskim Rankingu Towarzystw Budownictwa Społecznego za rok 2011	TTBS
22 grudnia	Laureat konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2011 – usługi społeczne” w kategorii ochrona zdrowia	Gmina Miasta Toruń
2012		
25 stycznia	Wyróżnienie w II edycji konkursu „POLSKI INTERNET” w kategorii Budownictwo	TTBS
14 lutego	laureat Narodowego Konkursu Ekologicznego „Przyjaźni środowisku” w kategorii „Promotor Ekologii”	Przedszkole Miejskie nr 8
2 marca	9. miejsce w internetowym plebiscycie „Świeć się” na najpiękniejszą iluminację świąteczną starówki	Gmina Miasta Toruń
29 marca	I miejsce w rankingu Samorządowy Menedżer Regionu będącego częścią VII edycji rankingu Filary Polskiej Gospodarki 2011, prowadzonego przez redakcję dziennika „Puls Biznesu” i agencję badawczą TNS Pentor pod patronatem honorowym Ministerstwa Gospodarki	Prezydent Miasta Torunia
29 maja	I miejsce w rankingu Komputer Świat E-SAMORZĄD w kategorii Aktywność lokalna w serwisach społecznościowych wg miesięcznika „Komputer Świat”	Gmina Miasta Toruń
29 maja	III miejsce w rankingu Miasto Przyjazne Kierowcy wg tygodnika „Auto Świat”	Gmina Miasta Toruń
29 maja	IV miejsce w rankingu Miast Atrakcyjnych dla Biznesu w kategorii miast 15-300 tys. mieszkańców wg miesięcznika „Forbes”	Gmina Miasta Toruń
29 maja	IX miejsce w rankingu Miast Przyjaznych dla Biznesu wg tygodnika „Newsweek Polska”	Gmina Miasta Toruń

12 lipca	Medal Wdzięczności „Dobroczyńcom za serce i miłość” przyznany przez Zarząd Krajowy Fundacji im. Brata Alberta	Prezydent Miasta Torunia
2 sierpnia	I miejsce w rankingu pisma samorządowego „Wspólnota” na najtańszy urząd wśród miast wojewódzkich	Urząd Miasta Torunia
7 grudnia	Dyplom laureata konkursu Grunt na Medal 2012 dla osiedla JAR	Gmina Miasta Toruń
28 grudnia	Gmina na 5! w plebiscycie samorządu Studenckiego Koła Naukowego Przedsiębiorczości i Analiz Regionalnych, działającego przy Instytucie Przedsiębiorstwa warszawskiej Szkoły Głównej Handlowej	Gmina Miasta Toruń
2013		
14 lutego	I miejsce w Konkursie „Najlepiej oświetlona gmina i miasto” organizowany przez Polski Związek Producentów i Pracodawców Przemysłu Oświetleniowego oraz Związek Pracodawców Warszawy i Mazowsza	Gmina Miasta Toruń
17 maja	Tytuł Samorządowego Menedżera Regionu w 8. edycji rankingu Filary Polskiej Gospodarki przygotowanym przez redakcję dziennika „Puls Biznesu” i firmę badawczą Millward Brown SMG/KRC	Prezydent Miasta Torunia
5 czerwca	Nominacja w konkursie Jakość roku, organizowanym przez fundację Qualitas	TTBS
5 czerwca	Nominacja w konkursie Lider Rozwoju Regionalnego 2013 prowadzonym przez Polską Agencję Przedsiębiorczości oraz redakcję Forum Przedsiębiorczości	TTBS
17 lipca	3. miejsce w ankiecie Wirtualnej Polski na najpiękniejszą polską starówkę	Gmina Miasta Toruń
24 lipca	I miejsce w rankingu na najtańszy urząd administracji samorządowej dwutygodnika „Wspólnota”	Urząd Miasta Toruń
27 lipca	9. miejsce wśród najlepiej pozyskujących fundusze unijne w rankingu „Rzeczypospolitej”, 1. miejsce w regionie	Gmina Miasta Toruń
27 lipca	16. miejsce wśród najlepiej zarządzanych miast w rankingu „Rzeczypospolitej”	Gmina Miasta Toruń
27 września	Wyróżnienie specjalne w konkursie Budowa na medal Pomorza i Kujaw 2013	TTPS
10 października	5. miejsce w rankingu samorządowych inwestycji w infrastrukturę techniczną opracowanym przez „Wspólnotę”	Gmina Miasta Toruń
22 listopada	Nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za projekt „Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO”	Gmina Miasta Toruń
listopad	Toruńskie projekty zdobyły tytuły „Diamentów Regionu Kujawsko-Pomorskiego”. Dodatkowo Gmina Miasta Toruń została uznana za najbardziej innowacyjną w regionie	Gmina Miasta Toruń
29 listopada	I miejsce w II edycji programu „Rozwój Rynku” EDF Toruń SA.	Gmina Miasta Toruń
2014		
26 maja	I miejsce w rankingu Samorządowych Menedżerów Regionu Kujawsko-Pomorskiego	Prezydent Miasta Torunia
27 maja	Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski	Prezydent Miasta Torunia
12 czerwca	V miejsce w rankingu Miast Atrakcyjnych dla Biznesu „Forbesa”	Gmina Miasta Toruń
14 lipca	VI miejsce w kategorii miast na prawach powiatu i III za wykorzystanie funduszy unijnych w Rankingu Samorządów „Rzeczypospolitej”	Gmina Miasta Toruń
29 lipca	I miejsce w rankingu Pismo Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” na najtańszy urząd	Gmina Miasta Toruń
wrzesień	Wyróżnienie w konkursie „Zielone Miasta – w stronę przyszłości!” w kategoriach: transport ekologiczny i infrastruktura drogowa, zieleni w mieście oraz planowanie i realizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ZIT	Gmina Miasta Toruń
październik	Tytuł „Lidera zrównoważonego gospodarowania przestrzenią” w kategorii miast wojewódzkich w I Ogólnopolskim Konkursie Miast	Gmina Miasta Toruń
październik	Tytuł Sportowy Obiekt Roku 2014 przyznany hali sportowo-widowiskowej w konkursie Budowniczy Polskiego Sportu	ALSTAL Grupa Budowlana – generalny wykonawca
październik	Pierwsze miejsce aplikacji mobilnej „Toruń porusza” w IV edycji konkursu Róża Regionów - na najlepsze wydawnictwa i najlepsze aplikacje mobilne promujące gminy, miasta regiony.	Gmina Miasta Toruń





Strategia rozwoju miasta Torunia do roku 2020

Strategia rozwoju miasta Torunia do roku 2020

Strategia rozwoju miasta Torunia do roku 2020 powstała w ramach aktualizacji strategii opracowanej w 2002 r. Dokument służyć będzie prowadzeniu długofalowych działań sprzyjających rozwojowi społeczno-gospodarczemu Torunia, umożliwiając właściwe i skierowane na rozwój miasta pozyskiwanie oraz wydawanie pieniędzy publicznych.

Struktura strategii ujmuje wszystkie dziedziny życia: społeczeństwo, gospodarkę, oświatę, kulturę oraz turystykę. Strategia do roku 2020 zakłada 4 cele strategiczne:

- Toruń bezpiecznym miastem społeczności aktywnej i zdrowej
- Toruń silny nowoczesną gospodarką opartą o innowacyjne przedsiębiorstwa, rozwijający infrastrukturę techniczną na potrzeby mieszkańców, gospodarki i turystów
- Toruń miastem edukacji i ośrodkiem akademickim o międzynarodowym znaczeniu
- Toruń miastem chroniącym dziedzictwo kulturowe oraz rozwijającym sferę kulturalną i gospodarkę turystyczną.

Cele strategiczne, ze względu na swój kompleksowy charakter, podzielono na określone cele operacyjne. Ponadto każdy cel operacyjny został dodatkowo scharakteryzowany pod względem spodziewanych rezultatów, priorytetowych instrumentów realizacji celów oraz głównych partnerów.

Perspektywa finansowa 2014-2020

Inwestycje dofinansowane z funduszy UE stanowią stały element polityki rozwoju Torunia. Nowa perspektywa finansowa na lata 2014-2020 to kolejna szansa dla miasta na pozyskanie niezbędnych środków, bez których rozwój w tak szerokiej skali nie byłby możliwy. O pozyskanie unijnych pieniędzy będziemy zabiegać zarówno na poziomie regionalnym jak i krajowym. Główne programy operacyjne, z jakich planuje skorzystać gmina to: Program Infrastruktura i Środowisko, Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Program Polska Cyfrowa.

Toruń będzie dążyć do uzyskania środków we wszystkich działaniach priorytetowych, w których jednostki samorządu terytorialnego zostały przewidziane jako beneficjenci wsparcia. Znaczna część przedsięwzięć bę-

dzie stanowiła kontynuację projektów zrealizowanych w poprzednich latach, co pozwoli na osiągnięcie celów strategicznych założonych dla rozwoju infrastruktury, wspierania działań społecznych i życia instytucji kulturalnych. Do takich przedsięwzięć należy m.in. konserwacja zabytków toruńskiej starówki, inwestycje w szkieletowy układ drogowy Torunia, wspomaganie modernizacji i rozbudowy transportu szynowego.

W dalszym ciągu ważnym elementem będzie rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta. Inwestycje w infrastrukturę będą realizowane jednocześnie z tzw. projektami miękkimi o tematyce społecznej.

Toruń w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych

Szczególną rolę w nowym okresie programowania odegrają Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, w których ramach zamierza się prowadzić wspólne działania na rzecz gospodarki niskoemisyjnej w zakresie ekologicznego transportu, kompleksowej termomodernizacji budynków i wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Ważnym punktem na mapie toruńskich projektów będzie wsparcie przedsiębiorczości i tworzenie zachęt dla inwestorów m.in. poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne są nowym mechanizmem, planowanym do realizacji w nowej perspektywie finansowej 2014-2020. Główny nacisk zostanie położony na priorytety inwestycyjne:

- Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej mobilności miejskiej i działań mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
- Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych węzłów drogowych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi.
- Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym.
- Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.
- Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.
- Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.

Zgodnie z zapisami rozporządzeń regulujących politykę spójności Unii Europejskiej oraz z uzgodnieniami zawartymi w polskiej umowie partnerstwa, najistotniejszym narzędziem dedykowanym wsparciu miast i ich obszarów funkcjonalnych w latach 2014-2020 będą Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT).

ZIT będą realizowane przede wszystkim na terenie miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO). Środki dostępne na realizację ZIT na poziomie regionalnym będą mogły być uzupełniane z innych źródeł, np. krajowych programów operacyjnych. Dla realizacji ZIT wojewódzkiego w Bydgosko-Toruńskim Obszarze Funkcjonalnym przewidziano alokację w wysokości 166 790 732,07 euro (EFRR – 85,89%, EFS – 14,11%).

Cele realizacji ZIT to przede wszystkim:

- sprzyjanie rozwojowi współpracy i integracji na obszarach funkcjonalnych miast (szczególnie miast wojewódzkich);
- promowanie partnerskiego modelu współpracy różnych jednostek administracyjnych na miejskich obszarach funkcjonalnych;
- realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast i ich obszarów funkcjonalnych;
- zwiększanie wpływu miast i ich obszarów funkcjonalnych na kształt i sposób realizacji działań na ich obszarze w ramach polityki spójności.

Jednym z warunków realizacji ZIT było udokumentowanie chęci współpracy jednostek samorządu terytorialnego w celu realizacji wspólnych działań w ramach ZIT. 8 kwietnia br. w Ostromecku zostało podpisane porozumienie w sprawie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego. W województwie kujawsko-pomorskim sygnatariuszami porozumienia jest 25 podmiotów, tj. samorządy Bydgoszczy i Torunia, wszystkie gminy powiatu bydgoskiego i toruńskiego oraz Nakło nad Notecią, Szubin, Łabiszyn, Kowalewo Pomorskie, a także oba powiaty: bydgoski i toruński.

W ramach ZIT w Bydgosko-Toruńskim Obszarze Funkcjonalnym będą realizowane zintegrowane przedsięwzięcia łączące środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego dla rozwiązania wspólnie zdiagnozowanych problemów. Jako przedsięwzięcia w tym przypadku rozumie się pakiety różnych tematycznie, ale wzajemnie powiązanych i komplementarnych projektów. Planowane są tu m.in. działania z zakresu zrównoważonego transportu, termomodernizacji budynków

użyteczności publicznej i mieszkaniowych. Ponadto duży nacisk zostanie położony na projekty o tematyce rewitalizacji, różnorodności biologicznej oraz promocji, ochrony i modernizacji zasobów kultury.

Rewitalizacja w Toruniu

Istotnym narzędziem w stymulowaniu rozwoju miasta jest rewitalizacja. Podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych w mieście stanowi program rewitalizacji, opracowany i uchwalony przez samorząd lokalny. Objęcie danego obszaru programem rewitalizacji stwarza możliwość wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji lub korzystania z preferencji w innych instrumentach i programach.

Rewitalizacja to wieloletni proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych oraz tworzenia warunków do ich dalszego rozwoju, realizowany poprzez przedsięwzięcia integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z tą społecznością.

Toruń obecnie realizuje zapisy Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Torunia na lata 2007-2015 (przyjętego Uchwałą nr 624/09 Rady Miasta Torunia z dnia 27 sierpnia 2009 r. z późniejszymi zmianami), a także opracowuje w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych wspólnie z innymi miastami Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego założenia rewitalizacji na kolejne lata – dokument pn. „Program rewitalizacji miast”.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Torunia na lata 2007-2015 (LPR-T) zdiagnozowano dwa obszary wsparcia: Stare Miasto i Bydgoskie Przedmieście. Jako główny cel interwencji wskazano poprawę funkcjonalności tych obszarów w aspekcie infrastrukturalnym, gospodarczym i społecznym. Przedsięwzięcia ujęte w programie można podzielić na zadania dotyczące sfery użyteczności publicznej oraz związane z odnową tkanki mieszkalnej, przy czym zadania dotyczące mieszkalnictwa realizowane były tylko na terenie Starego Miasta. Uzupełnienie działań remontowo-modernizacyjnych stanowiły projekty społeczne, których realizacja miała na celu zapewnienie kompleksowości procesu rewitalizacji. W realizację projektów zaangażowane były jednostki miejskie oraz partnerzy zewnętrzni, tj. organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, związki wyznaniowe, wspólnoty mieszkaniowe.

W ramach LPR-T w latach 2007-2014 na ww. obszarach zrealizowano 86 projektów infrastrukturalnych

o łącznej wartości 76 mln zł i dofinansowaniu ponad 40 mln zł (z czego 39 mln zł pochodziło ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ponad 1 mln zł z budżetu państwa – środki te były dedykowane rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, Działanie 7.1. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast). Przeprowadzono także 21 zadań „miękkich” o łącznej wartości wynoszącej blisko 60 mln zł. Działania społeczne finansowane były z różnych źródeł, m.in. Europejskiego Funduszu Społecznego, budżetu GMT czy budżetu państwa.

Na obszarze Starego Miasta zrealizowano łącznie 76 zadań – 12 projektów odnoszących się do sfery użyteczności publicznej, m.in. modernizację ulic Szerokiej i Królowej Jadwigi, remont i adaptację obiektów na siedziby organizacji pozarządowych oraz pełniących funkcje kulturalno-edukacyjne (Muzeum Podróżników, Muzeum Toruńskiego Piernika, Dwór Artusa, MDK). Odnowiono także 64 kamienice mieszkalne – remontem zostały objęte części wspólne, tj. elewacje, dach, klatki schodowe, podwórza.

Na obszarze Bydgoskiego Przedmieścia przeprowadzono 9 inwestycji, polegających w głównej mierze na podniesieniu jakości terenów rekreacyjnych (Bulwar Filadelfijski, Park Miejski, Ogród Zoobotaniczny) oraz poprawie stanu technicznego bazy edukacyjnej i rehabilitacyjnej (Przedszkole Miejskie nr 4, Oratorium, Fundacja Ducha). Jedno zadanie, związane z poprawą bezpieczeństwa poprzez organizację monitoringu wizyjnego, swoim zasięgiem objęło obie jednostki urbanistyczne: Stare Miasto i Bydgoskie Przedmieście.

W celu wzmocnienia poczucia tożsamości społeczności lokalnej, przeciwdziałaniu marginalizacji mieszkańców terenów rewitalizowanych w życiu miasta, podniesienia kompetencji zawodowych podejmowano inicjatywy z zakresu edukacji, kultury, aktywizacji zawodowej skierowane do dzieci, rodzin, osób bezrobotnych czy niepełnosprawnych. Zadania realizowane

były na obszarze Starego Miasta i/lub Bydgoskiego Przedmieścia bądź w sposób szczególny były adresowane do mieszkańców tych obszarów.

W szkoleniach i kursach organizowanych w ramach projektów społecznych na przestrzeni lat 2008-2013 łącznie wzięło udział ok. 28,5 tys. osób. Odbywały się także imprezy plenerowe o charakterze cyklicznym (corocznym), w których brali udział nie tylko mieszkańcy, ale również turyści.

Z uwagi na fakt, że realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Torunia na lata 2007-2015” dobiega końca, trwają prace nad założeniami do nowego programu, które zostaną przedstawione w dokumencie pn. „Program rewitalizacji miast”. Opracowanie powstaje w ramach szerszego projektu partnerskiego pn. „Program działań dla miejskich obszarów funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia w nowej perspektywie finansowej 2014-2020”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

„Program rewitalizacji miast” służyć będzie wdrożeniu nowej perspektywy finansowej 2014-2020 w obszarze rewitalizacji w miastach Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Koncepcja nowego zintegrowanego programu została oparta na doświadczeniach Lokalnych Programów Rewitalizacji realizowanych przez miasto w poprzednich latach. W dokumencie zostanie zdiagnozowana kondycja poszczególnych miast, wskazane będą obszary wymagające działań naprawczych, zostaną określone główne problemy, wizje wyprowadzenia dzielnic z sytuacji kryzysowej oraz kierunki priorytetowych interwencji. Program będzie stanowił ramy dla działań rewitalizacyjnych na kolejne lata.

W przypadku Torunia obszary objęte „Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Torunia na lata 2007-2015” będą też wspierane w „Programie rewitalizacji miast”. Priorytetem działań rewitalizacyjnych na lata 2014-2020 będzie osiągnięcie trwałego efektu rozwojowego w kontekście całego miasta.

Wydawca: Urząd Miasta Torunia, Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji

Opracowanie na podstawie materiałów przygotowanych przez UMT i jednostki organizacyjne gminy

Redakcja: zespół. Fot.: M. Litwin, M. Kujawa, Grupa Falco, Ł. Klimkiewicz, A. Zakrzewski, D. Pach, M. Kunicki, M. Czarnecki

